LECTIO SCI EVANGL
SCD̄M MARCUM

IN ILLO TEMPR̄

MARIA

magdalene. et maria iacobi et salome. et reliqua;

In expositione huius euangelicę lectionis disserendū primo iuxta historiā. quid sit qd̄ sci euangelistę diuersa et pene ut simplicib; uidet̄ contraria narrent; Matheus nāque scribit. eas uenisse ad monumentū uespe sabbati. quę lucescit in prima sabbati; Lucas uero. pullorū cantu eas uenisse cōmemorat; Iohs tēpore aduentus earū. tenebras adhuc fuisse ad monumtū denunciat; ptea marcus ut p̄sens lectio narrat. oltū iā fuisse solē uentib; illis affirmat; In tanta ergo diuersitate ñ mendacii culpa ē suspicanda ut alius aliud uel aliter sentiat p̄sertī cū unus idemq; spīs omib; adspirasse constantissime credat̄; Sed ideo diuersa ptulisse credendis. ut amorem inuictissimū p̄dictarū mulierū quo circa dnm flagrarunt. nobis artius intimarent; Dū ergo uarię horę aduentus illarū ad monumtū xpi ponunt̄. datur intelligi qd̄ frequenter ad illud uener̄. pio obsequio quē uiuentē dilexer̄. etiā mortuo seruiturę; Ita tam ā nob sentiendū ē. qd̄ dns recedente nocte quę sabbatū subsecuta ē. et ad propinquante die dominica surrexit. affirmante marco qui orto iā sole. mulieres de resurrectione illius ab angelis certificatas fuisse cōmemorat; His ita p̄missis. nouerimus mariā magdalenen dictā a magdalo castello de qua orta ē tr̄ dit̄; Et ipsa indubitant̄ credit̄. de qua dns prius septē eiecerat demones; maria autē iacobi mater ē iacobi apti. qui in euangelio frat̄ dni appellatur. peoqd̄ filius fuerit matertere eius; at mariā salome arbitrat̄ origenes nuncupari. matrē filiorū zebedei; Quālibet ñ nulli ex sup̄fluo nominis interp̄tatione sequentes. peregrino intellectu asserant matrē saluatoris hoc censeri uocabulo; Interp̄tat̄ enī pacifica; Sed ñ claret qua ratione euangelista. matrē dni in catalogo scārū mulierū. ultimū locū tenere uoluerit; Legimus autē in lucę euangelio. qd̄ sepe dictę cū uidissent ubi ponebat̄ corpus domini cū. regredientes in ciuitatē emer̄ sibi aromata. et parauerunt unguenta ipsa die parasceue hoc ē feria sexta. in quantū potuer̄ usq; ad solis occubitū; Succedente uero sabbato in quo ñ erat licentia opandi. ipsum opus inp̄fectū dimiser̄. p̄pter legis dictū quo a uespa usq; ad uespū silentiū sabbati seruabat̄; Transeunte autē sabbato et ad p̄pinquante die dominica in qua facultas opandi remeabat. in impensis p̄parando; aromatū qd̄ minus pridē fecerant suppleuer̄; Omib; q; rite instructis. mox orto sole idē albescente aurora ab orientali parte.

qd nūquā fit nisi uicinitate solis superos
reuisentis: deuotionē suā cōplectere:
monumētū adire curauerē; mos quip-
pe fuisse tradit gentī iudaicē. ut nobi
liū corpora mortuorū: quorundā aro-
matū cōfectionib; condirent: ut plur
mo tēpore incorrupta et abomī
uermiū scaturie funditus in lesa du-
rarent; Scdm spiritalē uero intellec
tū: pungentū designant scā opa; un
genta siquidē alibi sunt: et alibi odorē
reddunt; pari modo scē actiones ali-
orsū gerunt: et aliā in partē bonā
opinionē effundunt; Unde paulus ait;
Xpī bonus odor sumus dō: in omī loco;
Scē uero mulieres animas figurant:
spīaliū uirtutū pignerib; refertas;
: et mortuus Cū ergo in eū qui crucifixus: ē creden-
tes: cū bonorū opū executione illum
querim: ad monumētū dnī cū aromā-
tib; pperam; Et ual de mane una
sabbatorū ueniunt ad monumētū: orto
iā sole; Unā sabbatorū uel unā sab-
bati. diem illā uerac̄ debem accipe:
quā modo mos xpīanus ob reuerentiā
resurrectionis xpī. dominicā appel
lat; qd uero orto sole ad saluatoris
monumētū cū pparatis ungentis ue
niunt: mīr faceno's informam. quati-
nus reuelata facie discussisq; uiciorū
tenebris: suauitatē scōrū opū omīpo-
tenti dnō offerre satagamus; nobisq;
aliter agentib; uerus sol oriet: qui
mentiū nrārū nigredinē. splendore
p petue lucis inradiet; de quo impii
in inferno dāpnati dicunt; sol iusti-
cie: ñ ortus est nob; Ezpheta; uobis
tim̄tib; nom̄ meū: oriet sol iusticie;
Et dicebant ad inuicē; quis reuoluet
nobis lapidē: et cetera; Lapidē illum
qui ori spelunce appositus fuerat. et iā
ex uerbis consequentib; p grandē fuisse
discimus: adeo ut a mulierib; nulla ratione
posset reuelli; Unde qd sexus fragilis age-
reñ potuit: expauit dicens; quis reuoluet
et cetera; Et respicientes: uider reuo-
lutū lapidē; Quo ordine lapis a bore
monumēti sit reuolutus: matheus euan-
gelista suis uerbis aperit dicens: quia
angls dnī descendit de cēlo: et accedens
reuoluit lapidē; Quo in loco intimandū.
qd dnīs iā. et iā ante quā lapis sub moue-
ret resurrexerat; Unde et angls egre-
dienti uiā ñ pbuit: sed resurrectionē
illius euidenti indicio reuoluta lapidis
declarauit; Figuraliter uero lapis ille
legē significat mosaicā: que antiquo po-
pulo in lapide cōscripta ē; at uero reuo-
lutio huius lapidis: reserationē designa-
nat mīsterior cēlestiū. que in legis
scriptura usq; ad xpī aduentū condita
latuerē; Sed nulla ratione aperiri pote-
rant: ante quā in xpō quē p signa bant
ope explerent: at ubi pacto dispensā-
tionis tēporalis mīsterio: cōpleta que
passione surrexit: mox eade secrecorū
cēlestiū archana. qualiter ad sēptinerenī:
electis a sē discipulis declarauit; nē pe
quē ad modū dnō suscitato monumētū
illud pspicuū fuit intrantib; ita etiā
post illius resurrectionē. sacramēta, le-
galia eius munere patuerē credentib;;
Sic nāq; scriptū ē: quia resurgens aper
ruit sensū discipulis: ut omāque de eo

scriptaerant intelligerent; Cū sequentē
autē euangelista pmissa euulsione lapi
dis: ad aferuendā fidē resurrectionis
subnectit; Erat quippe magnus ualde;
Ut enī lapis ille ingens ad os sepulchri
dominici loco obicis poneretur: ob robur
fidei confat actū: quatinus dū illud
saxū uis diuina repelleret. qd humana
fragilitas ne loco quidē mouere ualebat:
nullus occasionē haberet dicendi. dnm
ab aptis furto fuisse sublatū; Et in-
tro euntes in monumētū: et cetera;
Sollicite p quirendū ē: qua ratione muli-
eres monumētū intro ire potuerūt: qd
tanta diligentia custodiis militū ual-
labat: sicut euangelica hystoria suffi
cienter exponit; Sed huius questionis
enodatio. ex uerbis mathei euangelis
te ē expetenda; Scribit enī angl̄m ni-
mis terribile fulgoreo uultu admo-
numētū apparuisse: p cuius timore
custodes exterriti: et facti sūt uelut
mortui; Aut ergo iuxta hanc rationē
milites ita pauore labefactati. ut
ne mulierculas quidē cohibere pos
sent. quin absq; obstaculo locū sepul-
chri intrarent: aut certe dicendū quia
mox ut spm uires q; resumere potuerūt:
cū nuo terrore plenissimi in ciuitatē
reuerti studuerūt. reiqsq; ordinē
pontificib; narraturi: ut euange
lista satis abundeq; explicat; ptea
quid sibi uult qd dicit eas in monumētū
intro isse: nimirū quia ut dicunt scoy
loco y lusiratores: monumētū illud
domuncula erat in petra excisa. ca-
piens noue ue loctohomines: et tante

altitudinis ut cacumen illius uix manu
extenta quilibet possit attingere; In
cuius aquilonali parte incisus ē loculus
ubi corpus dominicū positū fuit. longi-
tudine. VII. pedū et triū palmoy mēsura.
cetera pauimēto eminentia; Habebat
ipsa domuncula introitū ab orientali
plaga p quē mulieres in ipsam domū
quam diximus intrauerūt; Uidē
inquit iuuenē sedentē in dextris;
Quantū attinet ad litterā angelus
sedebat in dextris: et intrantiū muli-
erū et iacentis dnī; Quia enī ut dictū ē
pfata domus ostiū in monumēto ha
bebat a parte orientis: intrantibus
locus dnici corporis qui in aquilonari
parte erat dexter habebat: sup cui
loculi pondā angl̄s considebat; Iacenti
autē dnō in dextris erat: quia cū caput
xpi occidentē uersus positū eēt: ne-
cesse erat dexterā illius in meridianā
partē respicere: in qua angl̄s sede
bat; Et recte iuuenis apparuisse
memorat. qui illius resurrectionē
nunciabat: qui in ētate. XXX. annoy
passus ē et resurrexit; In qua etiā
mensura omes in die iudicii credunt
resurgere: cui cūq; ētatis sint maio-
ris scilicet aut minoris quando ab
hoc sēto p mortē recedunt; Notandū
uero ē quod alius euangelista lucas
uidelicet scribit duos angl̄os admo-
numētū stantes apparuisse mulierib;;
Ubi superius p pendendū quid significe
cet qd in dnī resurrectione. et stantes
angl̄i inducunt: sedere quippe quies-
centis ē uel regnantis: stare uero

pontificis ē ad ārā; Vt ergo monstra
ret euangelista: xpm qui ex infirmi
tate mortuus est. regnū etiā et potes
tatē scdm humanitatē sup omā accepis
se. luxtaqd alibi dicit: data ē mihi om
nis potestas in celo et in terra. c̄ sequent
in eius resurrectione angtm sedentē
describit; Rursum stantes angtos ibi
rectissime uisos cōmemorat: ut dī
filium qui potentē mortē nrām mo-
riendo deuicit: nunc uultui dī pa-
tris assistere et p nobis interpellare
ostendat; Quia uero redēptor nr̄
corruptionē mortalitatis iā incor
ruptibilis effectus exierat: signan-
ter ad spiritalē intellectū. nuncius
resurrectionis illius in dextera sede
bat; Si quidē p dextera futura bea-
titudo: p sinistra uero p̄sens uita fi-
gurat; Vnde et sponsa in cantico amo-
ris loquit; Leua eius sub capite meo:
et dextera illius amplexabit me; Leua
quippe sponsi. capita sponse subponit:
quia intentione scē ecclē omis p̄sperī-
tas et felicitas p̄sentis uitē p̄mit et
calcat; dextera autē: ea: sponsi. ample
xabit: cū in gaudiū ppetuē felicitatis
inducta: tota in amorē conditoris
refundet; Sed et; Cooptū fo la can
dida; plurib; in locis angti antedni
passionē uisi fuisse legunt: nec tam
uestis eorū fulgens aut candida usquā
describit: sicut post eius resurrectio
nē apparuisse narrant; Prorsus noui-
mus uestē candidā: festiuis iucundisq;
mtib; cōgruere; Angtis igit resurgen
te dnō candida stola amictus apparuit:
ut p fecto claritatē tantē sollēpnitatis
et in pulchritudine habitus demonstra-
ret; Sic enī scm scōrū dicit qd uenerabiliū
ceteris sanctuariis locis habet: et cantica cū
canticorū uocat qd omā cantica sua digni-
tate p gredit: sic etiā rectissime paschā-
lis festiuitas: omīum sollēpnitatū uale et
appellari sollēpnitas; dnī quippe resur
rectio quē hac ipsa die et ipudiantib;
animis celebrat: n̄ solū hominū sed et
angelorū festiuitas fuit: qui auide licet
dum hominū genus resurgendo ad cēles
tē patriā reduxit: p fecto dāpna patriē
cēlestis quē labentib; angelis c̄ traxerat
reparauit; Nec p̄termittendū qd mathe-
us de angti uisione loquens describit:
quia erat aspectus eī sicut fulgur: uesti-
mta eī sic nix; qui habitus et pauorē mili-
tib; et c̄solationē mulierib; inferret;
In fulgure et ē terror timoris: in niue
autē blandimtū candoris exprimit; quia
ergo redēptor nr̄ in iudicio. et pauendus
rēp bis: et blandus electis uidebit: me-
rito tetis resurrectionis eī angtis: et in
fulgure uultus: et in candore uestis ap-
paruisse describit; Qui dicē eis; nolite
expauescere; Hanc habent c̄ suetudinē
boni angeli: ut quotiens cūq; apparen-
tes hominib; uident eos sua uisione p̄ū-
batos: mox blando alloquio c̄solatio-
nē inferant; Cōtra maligni spī quos cūq;
ex sua uisione c̄ sternatos uident: amplio-
rib; terroribus; eos ad pauendū excitant;
Nolite inq̄t expauescere; tanquā aliis
uerbis loquerētur; paueant illi q̄ aduen-
tū sup̄ nouū ciuitū n̄ amant: q̄ peccatis
p̄ priis p̄ grauati. ad eorū se societatem

pangere possedes pant; Vos autem cur
pamescitis quę uros conciues uidetis?
Hm quęritis; Hm saluatorem int̃ pta ri
notissimum e. ea de causa quia ipse saluum
facit populum suum a peccatis eorum; Quia
uero multi in iudeorum populo hoc nomine
censeri potant. licet n̄ ꝓpria sed nun-
cupatiue. addit certę differentię
causam; Nazarenum; Nazarenus
utiq; redemptor nr̄ n̄ solum quia in ipsa
ciuitate conceptus ac nutritus e. sed
etiam quia ipse e flos munditię et uirtu
tum qd̄ int̃ ptat̃ nazareth; quiq; alio lo-
co dicit; Ego flos campi. et lilium conual-
lium; Rursum qm̄ in una eademq; ciuitate
plures poterat habere ęquiuoco cos-
nota causa subiungit; Crucifixum;
Et si enim multi ihm̄ ibi ee poterant.
solus tam̄ ille illo int̃ pore fuerat
crucifixus; Surrexit. n̄ e hic; n̄ e
hic ꝓ p̄sentia corporis. qui ubiq; e per
plenitudinem diuinitatis; Ecce locus
ubi posuerunt eum; Ac si dicat; Et si mihi
n̄ creditis. saltem ea quo credite monu
mento; Sed ite dicite discipulis eius et
petro. quia surrexit; Merito quęrit.
cur discipulis aliis memoratis petrus
designat̃ ex nomine; Sed citius respon
dendum. quia nisi nominatim expressus
fuisset. int̃ discipulos n̄ auderet ue-
nire q̄ magistrum negauerat; attentius
quoq; ep̄ pendendum. cur dsomp̄s eum
que ecclę suę erat p̄latur us. in tantum
facinus labi ꝓmisit; Sciendum que
mira omnipotentis dispensatione hoc
gestum fuisse. ut is qui princeps ecclę
et pastor dominicarum ouium erat futu-
rus. a nemine ꝓpter peccatum in desperationem
uerteret. sed in sua culpa disceret
qualiter aliis misereri debuisset; quo loco
maxima infirmitati nr̄ę ad agendam
penitentiam spes fiduciaq; tribuitur.
quiet si peccando labimur. ad uenia m
tam exemplo surgentis aptiu in uitam;
Quę et si fleuisse legimus. quid tam peni-
tens in fletu dixerit n̄ inuenimus; lacri-
masse dicit. uerum qd̄ p̄ces quoq; satis fa-
ciens fuderit n̄ refert̃; Cur hoc nisi qd̄
utiliores s̄ p̄ces lacrimarum quam sermonum.
quia sermo inp̄cando forte fallit. la-
crima n̄ fallit; Sermo enim int̃ dum n̄ totum
hominis ꝓfert negotium. lacrima semp̄
totum loquentis ꝓdit affectum; Et ideo
petrus in penitentia sua iam n̄ uitit̃ ser-
mone quo xpm̄ negauerat. ne illi ser
moni credere et̃ ad ē fitendum. quo usus
fuerat ad negandum; Ope ptium quoq; ē
dicere. quare ꝓ mulieres et n̄ ꝓ uiros
dni resurrectio primitus fuerit nun-
ciata; Ideo nimirum. ut quę in paradiso
mortem prima intulerat. ipsa prior
resurgentem uitam nunciaret. ne iste
sexus ꝓpetuo obꝓbrio apud uiros cul-
pabilis et despabilis haberet̃; Et
eccep̄ cedit uos in galilea. et cetera;
Galilea. transmigratio facta int̃ ptat̃;
Et quia redemptor nr̄ iam de passione ad
resurrectionem. de corruptione ad
incorruptionem. de morte ad uitam
transmigrauerat. recte se in galilea
hoc ē in transmigratione uidendum ee
p̄ dicebat; Sed n̄ ē quesitum indignum.

quarese ingalilea specialit uidendū
pollicitus sit: cū resurgens a mortuis
neq; ibi primū neq; ibi solū apparu-
erit; Cū enī ex dictis euangelistarū
intra xl. dies: decies illū uisū fuisse
appareat: octauam manifestatione
ingalilea a discipulis conspicatus
fuisse conuincit; Et certe iuxta
litterā cur dnūs ingalilea uideri
uoluerit pfacilis responsio patet:
qd scilicet decebat ut resurgens
a mortuis: in patria suis ppinquis
et uicinis — iuxta carnē: semetipsū
ostenderet; Sed manet adhuc pre-
missa questio cur ibi se tantū uideri
p dixerat: cū ut dictū ē neq; ibi
primū neq; ibi solū apparuerit;
que questio spīalit est disserenda;
Int p tat enī galilea: transmigra-
tio uel reuelatio; Iqit scdm id quod
transmigratio dicit: significabat
his uerbis qd grādi hoc ē adnunci-
atio sci euangelii que p xpm mundo
oblata ē. a iudeis ppt p fidiā erat
auferenda: et ad gentes p aptos mi
gratura; ut sit sensus; p cedā uos
ingalileā: hoc ē ingentilitatem;
Iuxta quē intellectū pulchre dix
p cedā uos: quia nisi xps aptos pre-
cessisset cor da gentiliū inspirando:
nulla ratione tot gentes idolorū
cultui dedita ad fidē conuertere
potuissent; alit; at uero scdm hoc
qd galilea reuelatio dicit: illā sig-
nificat reuelationē quā uerbis
dilectoribus suis alibi repmittit

dicens; Si quis diligit me: manifestabo
ei meipsū; Et rursū ad patrē; hec ē autē
uita ētna: ut cognoscant te unū dm et
quē misisti ihm xpm; Que manifestatio:
n̄ nisi in celo scis ē tribuenda; p missos
autē uerbos: sensus talis ē; p cedā uos in-
galileā. hoc ē ad uisionē patrie celestis:
et postea uos sequentes ibi me uidebitis;
p cessit enī xps electos suos p humanitatis
ascensionē: cū quadragesimo die sue
resurrectionis ascendit in celū; Que
subsecuturis ipsis: cū in die iudicii recep
tis corporib; inmortales inducent in illā
manifestationē in qua uidebunt xpm
facie ad faciem. n̄ tātū in forma seruī
sed in equalitate patris; Unde iohs dic;
Uidebim eū: sicuti ē; Quia uero pascha-
lē sollēpnitatē et officiis et lectionib;
deuote recolimus: dignū p fecto ē ut
de tanta sollēpnitate aliquid ad imita-
tionē nrām traham: ut congruamus
festiuitati quā colim; Pascha nāq; tran-
situs int p tat; quia in re si sup ne clari-
tatis et gaudii celebritatib; admisceri
cupim: necesse ē a iusticiā. desc to ad
dm: de infimis ad celestia mte salubrit
transeamus: quatinus conditorē nrm
ingalilea hoc ē in reuelatione celestis
patrie facie ad faciem libero cū tuitu
uidere mereamur. am; ALIA EX
POSITIO DE EODEM EUGLO
IN ILLO TEMPORE
MARIA MAGDALENE
et maria iacobi et salome.
emer aromata: ut uenientes ungerent
ihm; Textus huius euangelice lectionis

cōmendat nobis gloriosissimā dnī
resurrectionē. cōmendat angelicā
appartionē. ad aptos exortationē.
uel admonitionē. Cōmendat nob officiū
feminarū dō deuotarū; Haeq; scae
mulieres a galilea dnm secutę fuerant.
ministrantes ei de substantia sua scdm
morem iudeorū q̄b; usus erat nec in cul-
pa ducebat. quin mulieres de substan-
tiis suis p̄ceptorib; ministrarent;
Quā consuetudinē paulus intergentes
uti nolens ne scandalizarent. ait;
Nūquid n̄ habem̄ potestatē sororē
mulierē circūducendi. sicē ceteri
apti et frīs dnī et cephas. Videntes
autē dnm cōp̄hendi. ligari. flagella-
ri. semp cū eo p̄seuerauerunt; Et ipso
ad passionē adp̄pinquante. sequeban
tur eū alonge sicut lucas ait p̄cutien
tes pectora sua; Quasi his respiciens. ait;
Filię hierusalēm nolite flere sup me. sed
sup uos ipsas flete. qm̄ uenient dies
quando dicetis; Beatę steriles quę n̄
genuerē. et ubera quę lactauerunt; n̄
tantus enī amor illarū cordib; insede
rat. ut nec tēpore passionis dnm dere
linquerent. et illis fugientib; q̄ prius
dixerant. eamus et nos moriamur
cū eo. mulieres p̄seuerauerē; Stetit
enī aliquando petrus. tam p̄ritus
ut tā negauit dū timuit mortē; Ste
tit aliquando iohs. sed de illo scriptū
ē. quia adolescens quidā sequebat
eū. amictus sindone sup nudo. et tenu
erē eū; at ille relicta sindone. nudus
p̄fugit abeis; Et hoc tēpore passionis
cōpletū cernim̄. qd olī uoce uiri iusti

audieram̄; Pelli meę consūptis carnib;
adhęsit os meū. et derelictas tantū
modo labia circa dentes meos; quasi
enī pelles consūptis carnib; adhęserē.
cū tēpore passionis omēs discipuli
relicto eo fugerē; Labia autē circa
dentes remanserē. quia discipulis
fugientib; mulieres remanserunt;
Videntes autē dnm de cruce deponi.
et in sepulchro collocari. stantes
p̄cul; tauerē locū. et in ipsa nocte
quantū potuerē parauerē aromata;
Sequenti autē sabbato. siluerunt
scdm mandatū; Uespere autē
uel mane sabbati cū iam licentia
eēt opandi. qd sup erat in unguen-
tis p̄parandis desudauerē; Et ualde
mane ante lucē p̄fectā. uenerunt
admonumētū. exhibere cupientes
officiū. et amorē quē erga uiuū
habu-erant. erga mortuū im-
pendere curabant; Et hoc ē qd
marcus ait. maria magdalene.
et maria iacobi et salomę; Pulchre
autē scę mulieres uno flagrantes
desiderio. uno censentur uocabulo
idē mari ę. qd uidet sonare do-
mina siue stella maris; Et bene
stella. quia sicut stellę fulgent
in centro ęq̄ li. ita et scę muli-
eres cunctis in sctis lucis p̄buer-
unt exemplis; Unde et de una
earū quę unguentū sup caput fu
dit. dicit; Amen dico uob. ubicūq;
p̄dicatū fuerit hoc euangeliū
in toto mundo. dicet et qd hęc
fecit in memoriā eius; Bene.

domina. quia dominiū iusticię dnō
ministrantes ꝑ meruerant; quaꝫ tam
distinctionē euangelista facere uidet
ꝑ hęc nomina cū subinfert; maria
magdalene et maria iacobi et salome;
Maria magdalene dicta ē a magdalo
castello. et int̄ ꝑtas turris; pulchre
aut̄ huic c̄ gruit. quę sp nens impbi-
tatē iudeoꝝ c̄ fugiū fec̄ ad ihm̄ dicens
cū psalmista; esto mihi in dm̄ ꝓtector-
rem; Maria iacobi dicta ē a iacobo
eoqd̄ ēt mat̄ tera dni. et ioseph mat̄;
Et int̄ ꝑtas dicit̄ subplantatrix di-
cens cū apto; Castigo corpus meū.
et in seruitutē redigo. bene huic con-
gruit quę subplantauit infidelitatē
iudeoꝝ et in dnō credidit; maria salo-
me. dicta ē a pacre. siue auico. Vnde abeū ꝗ ꝗ
sepe a pacre. uocat̄ maria salome. Bert̄ denq; iero
nim̄. origenes q̄q; aliiq; n̄ nulli sc̄ ecclę doctores
omni ābiguitate ablata. in suis scriptis. uera asser-
tione hanc mariā salome. testificant̄ matrē
filioꝝ zebedei ēt. Q inc̄ ꝑtas dr̄ ēt pacifica. et
pulcre huic congruit. q̄ paci amauū auctorem.
Spīalit̄ uero hę sc̄ę mulieres. scam
designant ecclam; sepulchrū uero
eius tēplū ē ecclę. ubi cotidie corpus
dni consecrat̄. ubi n̄ mortuus int̄
mortuos querit̄. sed cotidie ad salu-
tē uiuentiū haurit̄. aromata enī
grece. quasi odoramēta dicunt̄; quasi
enī sc̄ę mulieres cōparatis aromatib;
ad dni sepulchrū uenisunt. quotiens
cūq; sci uiri corpore et sanguine xpi
se muniunt. et ex tēpore quo quis
corpus dni ꝓcipit. n̄ solū ab inlicito
ope. uerū et ab inlicita cogitatione
inmunis debet ēē. Recte sc̄ę mulieres priū
aromata ꝑparasse dicunt̄. et circa dnī
sepulchrū uenisse. ut iuxta exemplū illius
qui dic̄. paratū cor meū ds paratū cor
meū. prius studeam̄ cor dni rā ꝑparare.
et sic eu charistiā dni accipe. ut cū ecclę
uo cedicam̄; In odore unguentoꝝ tuoꝝ
currimus. adolescentulę dilexerē te
nimis; Et ualde mane una sabbatoꝝ
ueniunt ad monumētū. orto iā sole; Que
rendū ē quare tēpus resurrectionis
euangelistę describentes. int̄ se uariar
uident̄; quid enī contrarius potest
uideri si littera adtendat̄ quā marcus
dic̄ et ualde mane una sabbatoꝝ. et
matheus uespe sabbati. lucas et ualde
diluculo. et iohs. cū adhuc tenebrę
ēent. sed hęc facile cognoscam̄. si tēpus
et ordo rei adtendat̄; Habet enī dies
uespum suū. habet et nox; uespe enī diei
fit. finiente die et incho ante nocte; uesp
uero noctis fit. finiente nocte et incho-
ante die; hoc aut̄ int̄ utrūq; distare uide-
t̄. quia uesp diei tenebrescit in nocte.
uesp aut̄ noctis clarescit in die; Hoc aut̄
ostendit matheus euangelista. n̄ se dixis-
se de uespe diei sed de uespe noctis; post
quā enī dixit uespe sabbati. subiunxit
quę lucescit in prima sabbati; Et ideo
unū idemq; ē. qd̄ marcus ait ualde mane.
et qd̄ matheus dic̄ uespe sabbati; In dni
enī resurrectione ordo tēporis inmu-
tatus ē. quia ab initio scti usq; ad dni
resurrectionē. dies ꝑcedebat noctē.
et nox subsequens ad ꝑcedentē diem
ꝑtinebat; sed post dni resurrectionē
ordo tēporis inmutatus ē. quia modo

nox pcedit diem. et dies subsequens ad
pcedentē noctē pti net; Apte quondā
antecedni resurrectionē dies pcedebat
noctē. quia primus homo uerā lucē amit
tens. in tenebras iniquitatis occiderat;
Sed post dni resurrectionē apte nox pce-
dit diem. quia de tenebris infidelitatis
liberati ad uerā lucē redimus. quasic
apts ait. nox pcessit dies autē adppinqua
uit; qd autē ait una sabbatorū. tale ē ac si
diceret prima sabbatorū; Iudei enī anu-
mero dieb; nomina imponebant. dicen-
tes prima sabbati. scdam sabbati. et
ceteros pordinē dies; prima nāq; sabbati.
prima dies post sabbatū intelligitur. quā
nos obreuerentiā et honorē dominicę
resurrectionis dominicā nuncupamus;
Hęc dies una ē ex septē. et extra septē est;
In hac die ebdomada initiū accipit ac
finē; quę ita ē prima ut sit tercia. ita ē
tercia ut sit septima; prima incēditione.
tercia in resurrectione. septima in
reuolutione; Et recte dni septima die
surrexit. ut nos intellegas septima
scti pcate resurrecturos; Et ut mani
festa eius resurrectio fieret. solus
quidē mortuus est sed solus n̄ resurre-
xit. quia multa corpora scōrū surre
xer; Sic enī sca scōrū uel cantica canti-
corū pp sui magnitudine dicunt. ita
q̄q; et hęc dies pp sui magnitudine
sabbatū sabbatorū appellat; Nihil enī
nob pfuit dni natiuitas. nisi redēptio
pfuisset; Ideō autē quere quare isti
sci euangelistę in hac descriptione
quasi discordes ee uideant. pe o qd
marcus dic. orto iā sole. matheus ait
uespe sabbati; Lucas ait ita. Una sabbati
ualde diluculo. uenit maria magdalene
et maria iacobi et salome. portantes
aromata; Iohs ū. ita dic; Una sabbati
uenit maria magdalene ualde mane.
cū adhuc tenebrę eent; qd ū iohs dic.
cū adhuc tenebrę eent. Ctrariū uidet
qd marcus ait orto iā sole; Sed sciendū
est quia de uotę mulieres cū adhuc tene-
brę eent ire cepunt. et orto iā sole ad
sepulchrū puenerūt; Et ideo qd marcus
ait. orto iā sole. partes orientis descri-
bit; Et qd iohs dic. cū adhuc tenebrę
eent. partes occidentis ostendit; Coti-
die nāq; oculis conspicere possum. quia
cū sol concauatrarū primū deserit.
et redi uiuū lum mundo reddere cepit.
ita fit lux in oriente ut tam tenebrę sint
in occidente; Spīalit incordib; mulierū
adhuc tenebrę erant. quando dnm
mortuū int mortuos querebant; sed
tc sol eis ortus ē. quando a bangtis audire
meruerūt; IHm quē queritis. n̄ ē hic sed sur
rexit; Magnū ergo gaudiū habere
poterant. quando illū quē mortuum
uidere desiderabant. ipsū uiuere audi-
erūt; Sol in scripturis sacris dnm IHm
xpm significat. de quo scriptū ē; uob
qui timetis dnm. orietur sol iusticię; Et
ite. sol cogno ut occasū suū; Et dice
bant ad inuicē; Nouerant scę mulie
res quia sepulto dnō lapis magnus ad-
ostiū monumti positus fuerat quē ob
signauerūt iudei cū custodib;. et ideo
dominicū cupientes inuisere sepulchrū.
lapidisq; magnitudinē adtendentes.
quantū fortē fuisse magnus. ut uix

a b c d e f g

auiginti uiris moueri posset. et sui
sexus fragilitate considerantes. quasi
mugientes ac dolentes dicebant; quis
reuoluet nob lapide ab ostio monumti?
Sed quamuis hec dicerent. tam acepto
itinere ñ cessabant; quarũ constantia
in libris regũ p figurata e. quando
allophili arcã di capta ad terrã israt
remittentes. In uito c̃ filio duas uac-
cas fetas iunxer̃ ad plaustrũ. uitulosq;
earũ reclusẽr domi; Et sic scriptura
refert. Ibant uacce p uiã que ducit
beth samis. p — t gentes et mugien-
tes. tam non declinantes ad dexte
rã uel ad sinistrã; Sic quoq; et hee
sce mulieres cupientes dominicum
inuisere sepulchrũ. quasi mugientes
et dolentes dicebant; Quis reuoluet
nob lapide ab ostio monumti? Sed
quamuis hec dicerent. tam ñ ppter
metũ iudeorũ. nec ppt sexus sui fra-
gilitate acepto itinere retardabant.
credentes fieri diuinitus qd impossi-
bile erat humanitus; Imitem ergo
et nos has scas et deuotissimas mulie
res. et a bono ope nec amor parentũ
nec p secutorũ terror nec oblecta-
mta mundi nos cessare faciant. sci-
entes scriptũ. qui p seuerauerit usq;
in fine hic saluus erit; Et respici-
entes. uiderẽ reuolutũ lapidẽ; Qua-
lit autẽ uel quomodo reuolutio la-
pidis facta sit. matheus euglta decla
rat dicens; Angls dni descendit de celo.
et accedens reuolut lapidẽ; Reuolut
nãq; angls lapidem. ñ ut egressuro
dnõ uiã patefaceret. sed ut eũ a mortuis
resurrexisse omib; declararet; Ipsa
enim potestate qua nasci potuit et cruci-
figi ẽ dignatus. ipsa potestate a mortuis
resurrexit; Qui enim quia uoluit mortes
occidi p misit. etiã et quando uoluit.
p pria uirtute surrexit. atq; auxilio
angelorũ ñ indiguit; Resurgens quippe
a mortuis et ad inferos descendens. eosq
iniuste detinebant. admirabili potestate
detraxit. impleta p phetia que olim
p amos p phetã p dicta fuerat; Ero mors
tua o mors. ero morsus tuus inferne;
Exeo enim qd mordemus. partẽ quidẽ
abstrahim̃. partẽ relinquim̃; Et dns
quidẽ infernũ mo mordit. quando eos
qui ibi ut diximus iniuste detinebant.
potenti uirtute abstulit. illosq; qui
illic iuste detinebant reliquit; Cuius
resurrectionẽ p figurauit ille samson
fortissim̃. quippe meretricẽ mulierẽ
ingressus est gazã; Cui ingressũ audi-
entes philistei. urbẽ circũdederunt
custodias adhibuer̃. et se fortissimum
samson cõp hendisse letatis; sed quid
samson fecit. audiamus; media nocte
ñ solũ liber exiit. uerũ etiã de lusis
custodib; ambas portas cũ posti b;
secũ tulit. atq; aduerticẽ montis
deuexit; Quid samson fortissimus
nisi mediator dei et hominũ dns nr
ihs xps intelligit̃. de quo scriptũ
ẽ. dns fortis; Qui meretricẽ mulie-
rẽ adamauit uidelicet xps ecclam.
que post idola manuũ suarũ currens
meretricata ẽ; Quid aut gaza ciuitas
nisi inferni? quid uero allophili nisi
iudei. quasi enim gazã ingressus ẽ dns.

quando intra septa sepulchri conlo-
catus: ad inferos descendit; Cuius
ingressu audientes philistei: idē. ui-
dentes eū in sepulchro collocatū iudei-
gauisi sunt de estimantes nomen eius de-
letū fore de terra; Sed quid samson fo-
tissimus uidelicet dns ihs fecit: n solū
ab inferis liber exiit: sed etiā de lusis
iudeis idē in mundis spiritib; ipsas
inferni cōfregit: et eos qui iniuste
detinebant abstraxit: atq; ad polli-
citas sedes deuexit: impleta p phetia
quē dicē; Tu quoq; in sanguine testamēti
tui eduxisti uinctos de lacu: in quo n
erat aqua; Et ut eius resurrectio ma-
nifesta fieret: solus quidē mortuus ē.
sed solus n resurrexit: quia eo resurgen-
te multa corpora scōrū surrexer: qui
postea uisi ee legunt intēplo et appa
ruisse multis; Alit; Per angtm: pos-
sumus intellegere mediatorē dei et
hominū ihm xpm: de quo scriptū ē; Et
uocabit nomen eius magni cōsilii angtis;
p lapidē autē quia d ostiū monumenta
positus fuerat: obscuritas legis intelli-
gitur; Tunc enī dns ab ostio monumēta
lapidē amouit: quando supficiem
litterę legis auferens: interiora
mysteria in ea intelligere fecit;
Erat quippe magnus ualde; Spīalit
autē lapis magnus ad ostiū monumēta
positus: originale peccatū designat;
qd tā ingens fuit: ut quā uis aliquis
ante aduentū dni pie iusteq; uiuere:
tamen ianuā regni cęlestis: intrare
minime poterat: donec ille magni
consilii angtis de cęlo descenderet:
qui cherubim et flameū gladiū
atq; uersatilē ab ostio paradisi reuol
uere: et aditū intro eundi patefacere;
Post quā enī hę scissimę mulieres lapidē
reuolutū uider: securitatē animi
accipientes: absq; ulla ambiguitate
in monumētū introier; Unde et subdit;
Et intro euntes in monumētū; mouet
fortassis aliquos qui tantū modo sim-
plicia monumēta nouer: qualiē illud
sepulchrū dominicū fuerit: ut tot
homines una cū angtis capet; Sed
sicut illi qui oculis uider scriptū reli-
quer: uidet quidē domus ee rotunda
in petra excisa: ostiū patulū habens
ad orientē: tantę magnitudinis ut
uiii. uel. viiii. homines capę posset;
tantę etiā altitudinis: ut siquis in-
paui mēto steterit: sūmis digitis
cacumen eius tangere possit; In cuius
aquilonali parte illud dominicum
sepulchrū fuit excisū: habens in lon-
gitudine. vii. pedes et dimidiū: et
in latitudine. iiii. palmos et dimidiū;
Ostiū uero patulū habens ab oriente:
ita ut in gredientib; ad extrisfie
ret illud dominicū sepulchrū; Ipsū
autē marmor. gutturis purpureis
intinctū colore candido refulgens;
Corpus aut dominicū ita in eo de sepul
chro positū fuit: ut caput eius esset
ad occidentē. pedes uero ad orientem:
dextra manus eius ad meridiem. sinistra
ad aquilonē; Unde nos xpīanos in
erecta adoleuit: ut iuxta hanc cōsue

tudinē corpora eorū sepeliant; Postea
uero crescente religione xpianorū:
ecclam rotundā sup illud edificauer:
pauimtū marmore albo strauer:
tectū de sup laminis aureis affixer:
interiora parietis crustulis aureis
decorauer; Ad sepulchrū aut dni
ubi corpus eius positū fuerat: crucē
aureā mire magnitudinis posuer:
et pciosissimis gēmis ornauer:
iuxta quā farū cū luminarib; sta-
tuer; Et ita quidē illud sepulcrū
dni fuit gloriosū: ut etiā uaticiniū
esaie pphetē iuxta litterā impleretur
qui ait; Erit radix iesse et qui ex
surget regere gentes: in eū gentes
spabunt; erit q; sepulchrū eius glo-
riosū; Et iterū; habitabit in excelsa
petra: et erit sepulchrū eius glorio-
sū; Et cū grue dns tali in loco suum
uoluit habere sepulchrū: ut nulla
ex parte eēt occasio fodiendi: ne calū-
niarent iudei et dicerent eū a discipu-
lis eē furatū: sicut postea m̄ dose
dicere uoluer; Uider iuuenē seden-
tē; Notandū aut quia sic eugta
matheus ait: uider duos iuuenes
sedentes unū ad caput et unū ad pe-
des; duo ta q; angeli sedere dicunt:
ut in uno eo dēq; homine uera diuinitas: uera q; credat humanitas: quid
p caput nisi diuinitas: caput xpi ds:
ait apls; Et quid p pedes nisi humanitas
designat: quia ad ppinquant pedib; ei
ait mors es: accipient de doctrina illiū;
Quasi enī ad caput sedet angls: cū iohs
dic: In principio erat uerbū: ad pedes
uero cū ait: uerbū caro factū ē; Et bene
sedis sedicit; sta re quippe pugnantis est:
sedere uero regnantis uel iudicantis;
Sedet rex in trono: et miles post victoriā;
qua ergo dns caput antiq̄ hostis cōtriuerat: et omēs electos de eī potestate libera
uerat: recte testis resurrectionis eius
angls nō stans sed sedens apparuit; pulcre
aut marcus eugta: eundē angm in
dextris sedere describit: ut dnm de mor-
talitate ad immortalitatē transisse in-
sinuet; sic enī p sinistrā p̄sens uita: ita
quoq; et p dexterā futura designat: teste
salomone qui ait; Leua eī sub capite meo:
et dextera illius amplexabit me; Qua
enī dns transierat de morte ad uitā: de
corruptione ad incorruptionē: iure
testis resurrectionis eī angls in dextris
sedebat; Cooptū stola candida;
110 Stola enī in hoc loco: p dalmatica ponit;
nā q̄d nos modo dalmaticā dicim: uete-
res dicebant stolā; Sed cū frequenter
angli ab hominib; uisi eē legunt: non
facile inuenies in tota serie ueteris testa-
mti quenquā in uestē candida apparuisse;
Hoc quippe in priuilegio dominicē
resurrectionis seruabat; Si quidem
et pale fani hunc morē hactenus seruant:
ut cū festos celebrant dies: albis indu-
ant uestimtis; Cū ergo angls in dni re-
surrectione albis induit uestib; festi
uitatē se celebrare designat; Querit
aut: utrū sua annrām; sed ut uerū fate-
am: et sua et nrām; dni enī resurrectio
angtorū festiuitas fuit: quia numerus
eorū qui p apostatā angm in minutus

tionē: recte in galilea eē dicit; quia
scriptū ē: xpi resurgens ex mortuis iā
n̄ mori; Si ergo uolumus eius partici-
pes eē: ei uestigia sequam̄ur sic scriptū est;
Si cōpatim̄: et conregnabim̄; Et ite; si soci
fuerim̄ passionis: erim̄ et resurrectio-
nis; Illos etenim dn̄s suos eē recognoscit:
quos de uitiis aduirtutes transire uide-
rit; Quia ergo dn̄s transmigrauit de
morte ad uitā: de corruptione ad in-
corruptionē: transmigrem̄ et nos
de uitiis aduirtutes: de amore sci
ad amorē di: declinando a malo et fa-
ciendo bonū: mortificando m̄ branchia
Fr quęs sup terrā: ut in galilea idē in reue
II latione ęternā dn̄m uidere meream̄ur. Am̄;

LECTIO SCI EUG: SCD̄M LUCĀ

DUO EX DISCIPULIS IHU
DS CRIPTURĀ SACRĀ SPS SCS
hac ratione modificauit:
ut nec cōtinuā litterę supficiem simpli-
cit̄ obseruaret: nec semp obscurioribus
mysteriis inuoluta: pliori exposi-
tione opus haberet; Sed ita seriem
illius disposuit: ut nē magnitudine
sacramētorū obscura: nē uero historię
simplicitate cōtenta: auditorū animos
hac diuersitate releuaret; Unde ple-
rūq; uideas: in breuib; uerbis grandis-
sima et pene inscrutabilia eē mysteria;
Plerūq; autē in pliori narratione:
intelligentiā solū modo planā iacere:
et pene nullis sacramētorū intē positio-
nib; monstrare; Presens igit̄ lectio:
in expositione sua n̄ multa ad loquen
dū postulat: sed fidē dominicę resur
rectionis simplicit̄ historica narra-
tionē cōfirmat; Duo inq̄t ex discipulis
IHU: et cetera; Narrant greci scrip-
tores gigantē herculē uno anelitu
c̄ xx̄ quinq; passus cucurrisse; quib;
expletis confecit: et a stando huius-
modi spatiū stadiū uocauit; Est autē
stadiū octaua pars miliarii: qd̄ cōstat
c̄ xx̄ v̄ passib; Unus uero miliarius
hoc ē mille passus: cōficiunt vii stadia;
Et lx stadia septē cōficiunt miliaria:
et medietatē octaui; Quę in sūmā re-
dacta: leugas cōficiunt v̄; qd̄ spatiū
tenueris iuxta spiritalē intellectū: rec-
tissime ambulantib; cōgruit; Sextū
nāq; miliariū pficerant: quia xpm
innocentē usq; ad mortē quā sexta feria
subiit: uixisse credebant; septimum
nihilominus transierant: quia de morte
ac sepultura ipsius certi existebant;
Octauū uero nec dū pfecerant: quia
resurrexisse illū dubitabant; Emmaus
autē olim dicebat̄ castellū uel ciuitas:
quę modo nicopolis dicit̄; quę prius
subruta: et demū sub marco aurelio
antonino restructa: cū statu mutauit
et nom̄; Et ipse ihs adpp̄inquans:
ibat cū illis; Duas ob causas dn̄s loquen-
tib; de se: ad eē uoluit; primo ut fidem
suā in illorū cordib; solidaret; deinc
ut impleret qd̄ ante passionē p̄dixe-
rat: ubi duo uel tres congregati fue-
rint: et reliqua; qd̄ sic tē impleuit
corporalit̄: ita cotidie in ec̄cl̄a spiritalit̄
implens: cunctis qui uel de sua uel de
aliorū salute tractaturi in nomine
saluatoris cōueniunt: ad eē cognoscit;
Oculi autē eorū tenebant̄: et reliqua;

Nonquidē cecitate omī modo cōtenebrata fuisse putandi sunt. sed cū ad alia aptos uisus haberent. xpm solū modo cognoscere nōn ualebant. Tale quid et de persecutoribus heliseī in libro regū legimus. Huiuscemodi uero cecitas. apud grecos

N

distincte aorasia uocat. aorasia enī genus cecitatis. qua sodomitę percussi. ostia ūi loth inuenire nōn poterant. et ipsi dm̄ uidebant. sed minime cognoscebant. Quia ergo isti et amabant xpm et tam̄ de eo dubitabant. presentē sē illis exhibuit sed speciem cognoscibilē nōn ostendit. Et tamen ad illos. quis hi sermones quos cōferitis. et cetera usq; his dieb;. Peregrinū eū uocabant. cuius presentiā nōn agnoscebant. Re aut̄ uera peregrinus eis erat. quia percepta in mortalitate longe ab eorū fragilitate distabat. uel pegrinus eis erat. quia a fide eorū percul recesserat. nōn credentes resurrexisse illū a mortuis. Et ille dixit. Que. et dixerūt. de ihū nazareno et cetera. Requirendū cur eū uirū et pphetā dicant. et xpm taceant. profecto uel nōdū plene credentes. uel certe sollicita ne in manus persequentiū inciderent iudeorū. presertim cū ignorarent quis esset cū quo loquebantur. Prophetā autē dnm̄ appellauerūt. plurib; exemplis liquidū ē. Quorū unū ē ipso dicente. Non capit pire pphetam extra hierusalē. Fuit autē potens in opere et in miraculis. et in sermone hoc est doctrina. Nos autē sperabam̄. et cū. Sic seipsos redarguebant qd̄ iudnō speruerant quasi errore detenti fuissent.

cū in xpō redēptionē isrl̄ pficiendā esse sperabant. Unde et nōn dicunt sperabam̄. sed sperabam̄. Iā enī huiuscemodi spem amiserant. Uerū iuxta iudeorū fabulas putabant nōn solū isti sed et apti. xpm in mundo uniuerso post resurrectionē per mille annos temporaliter regnaturū. et genti suę hoc ē iudeis. totius orbis principatū. cū gratia singulis quantitate partiturū. Unde et post resurrectionē dnī. discipuli interrogantes dicunt. Dnē. si in tempore hoc restitues regnū isrl̄. idē ut illi qui tibi per carnē propinquis. tedistribuente in hoc mundo regnū et principatū optineant. Hac opinione mater eiā filiorū zebedei inducta. suadentib; filiis adhuc carnaliter sapientib;. petebat a xpō. ut cū ipse principatū accepisset in toto mundo. unus filiorū eī sederet ad dextera. et unus ad sinistra. Sed et mulieres quedā ex nris terruerūnt nos. Si quertur quare eos terruerint muliere. respondendū ideo eos fuisse territos mulierib; corpus dnī sublatū nunciantib;. quia metuebant ne calumniā sublati corporis. scribę et pharisęi inaptos retorquerent. Hęc autē omā quę hic breuiter lucas carpit. indicitur aliorū euangelistarū plenius explicantur. Et ipse dixit ad eos. O stulti et cetera. Merito stulti et tardi cor de uocantur. qui de xpō tā infideliter sapiebant. Oportebat nāq; xpm pati. quia nisi ille pateretur. genus humanū ad pristinā dignitatē reformari non posset. Sic enī dispat̄ ante omā secta cū filio et spū scō decreuerat. ut

genus humanum qd in adam perierat
certo tempore per unici filii passionem et
mortem amissam recuperare et adurta;
Et incipiens a moyse. et cetera; Hoc
loco pigritia nra redarguit. q neq;
in scripturis scis quantum decet sumus
edocti. nec ipsa que aliquatenus
intellectu percepimus. ope exercere
curamus; nam si moyses et ppheta
omes pnunciauerunt xpm per passionis
tormentum ingtam suam intraturum
quaratione xpiani se esse iactant.
qui eas de scripturas qualit ad xpm
pineant. inuestigare ñ curant.
Et ad pinquauerunt castello quo
ibant. et cetera; fingere dicimus
usitato sermone. cõponere; unde
et cõpositores luti figulos uocam;
Simplex igit uerias. nihil p du-
plicitate fecit; sed tale se eis ex-
terius exhibuit. quale in illorum
mente se ee cognouit; ut qui a illi
de eo dubitabant. ita illis uideret.
quasi longius ire uellet; p blandi
autem erant. si hi qui eum et si nec dum
ut dnm diligerent. saltem ut pe-
grinum amare potuissent; sed quia
extranei a caritate ee ñ poterant.
cum quib; ipsa caritas gradiebatur.
coegerunt illum dicentes; mane nobcum.
et cetera; Ex quo pspicuum nob datur
exemplum. quatinus peregrinos
ad hospitium. ñ solum inuitemus.
uerum etiam trahamus; quanta enim
uirtus sit hospitalitatis. hinc liq-
do patet. quia cum sancti scos uiros.
dum hospitalitate sectarent. an-

gelos excepisse; Hinc enim p paulum
dicit; Caritas fraternitatis maneat
in uobis. et hospitalitate nolite ob-
liuisci; p hanc enim placuerunt
quidam. angelis hospitio susceptis;
hinc et petrus ait; hospitales inuicem
sine murmuratione; Isti denique
de quib; sermo est. quia caritatem
hospitii peregrino ut sibi uidebat.
ñ negauerunt. xpm hospitem suscipe
meruerunt; Et accepit ihs panem. et c;
que in expositione scripturarum
non intellexerunt. in panis fractione
cognoscunt; Audiendo enim pcepta
dei inluminati ñ sunt. faciendo
hoc caritatem exhibendo. inlumi
nati; nempe hoc est. qd dicit apls;
non auditores legis iusti sunt apud
dm. sed factores legis iustificabi-
bunt; Quicumq; ergo uult audita
intellegere. necesse est ut primo
studeat intellecta opere cõplere;
Hunc ordinem psalmi sta intelligens.
ait quodam loco sic; In mandatis tuis
exercebor. et cõsiderabo uias tuas;
nisi enim quis in mandatis dei que nouit.
se opando utilit exercuerit. ad
cõsiderandas uias hoc est pcepta
omptis dei. sublimit non assurgit;
Et dixerunt ad inuicem; nonne cor
nrm. et cetera; Loquit dns in eu-
angto; Ignem ueni mittere in terra;
Et quid uolo nisi ut ardeat. hoc
igne haud dubium quin spiritu sancto men-
tes discipulorum flagrabant cum eis
dns in uia loqueret. quia animis cum
cum sermo pdicantis audit. animus

inflāmat; Et mens scō desiderio
estuare incohat: quę prius indurī
cia infidelitatis male frigida tabes
cebat; Et surgentes eadem hora:
et reliq; Iam fama apud discipulos
passim increuerat: qd dns surre
xisset; Nā et mulierib; p angelos hoc
nunciatū fuerat: et ipse dns surgens
apparuerat petro. primo omīum
uirorū: quos euglm et apls paulus
cōmemorat; Ubi autē uel quomodo
dns resurgens petro apparuerit:
apte nō legit; qd autē ei apparu
erit: tam idoneis assertoribus in
structis modis omib; ñ dubitam;
Se ipsi narrabant: et cetera; ñ est
pter mittendū: qd sci doctores
affirmant: hoc impedimentū
in oculis discipulorū dō p mitten
te. a satana fuisse inmissū: ut eū
in uia ñ agnoscerent: quatinus
illū post modū in fractione pa-
nis agnoscere ualerent; qd ama
gno sacramento: uacuū non est;
panis enī qui ex multis granis
conficit: unitatē ecclesiastici
corporis designat: qd ex multis
fidelib; multiplicatū p ficitur;
De quo. apls; unus panis: unum
corpus multi sumus in xpō; hic
panis conspicitur: quando fide-
les baptizant; Coquit: cū sps
sci p ceptione cōfirmant; quod
ergo discipuli xpm: non nisi
in fractione panis agnouer:
figuraliter significat: nullā
p fectā dī cognitionē sicuti
agnoscendus: posse habere: nisi
p fato corpori ecclę: integritate
fidei et operationis: fruduerit int
esse; Hanc unitatē quia heretici
obseruare noluer: Idcirco a cor-
pore xpi qd est ecclia: tanquā mbra
putrida sunt resecati: et agnitionis di
expertes inuenti; At nos q̄ menbra
ecclie. immo xpi nos ee meminimus;
hac ratione humilit p docemus:
quatinus ab unitate corporis illius.
in p̄senti minime separem̄: si gau-
dii illius in futurū. participare
optamus; FERIA. II IV

IN ILLO TEMPORE STETIT IHS IN MEDIO

discipulorū suorū: et dicit eis;
pax uob; et reliqua; Textus
istius lectionis. quia multiplicit
a patrib; cognoscitur explanatus;
non necessariū putamus in ea dis-
serenda diutius laborandū: sed
necessarios illius sensus. breui loqo
dignū ducimus cōplecti; Here et
autē hesterne lectioni: quę duos
discipulos quib; dns in fractione
panis agnitus est: cōmemorat
in hierusalē mox fuisse regres
sos: atq; inuenisse congregatos
undecim et eos qui cum ipsis e-
rant: Iam resurrexisse dnm p
testantes; His ergo narranti b;
quę gesta erant in uia: dū hec
lo querentur: fecit dns IHS
in medio eorū: non in memor suę
sponsionis: quase ante passionem
pollicitus fuerat: cunctis pie

de se cogitantib; ac conloquentib;
affuturū; hanc autē manifesta
tionē illā esse quā et iohs cōmemo
rat. clausis foribus; narrans ingres
sū dnm ad aptos nouerimus; set dic
eis; pax uob; non sine magno sacra
mento et natus et passus. ac resur
gens mortalib; pacē ingeminat;
in natiuitate enim saluatoris pax cō
missa est generi humano. quando
illa consona uox angelorū audita est;
Gta in excelsis dō. et in terra pax ho
minib; bone uoluntatis; ad passionē
quoq; pgens. dicit ipse discipulis;
pacem relinquo uobis. pacem meā
do uobis; Resurgens etiā. a mortuis
dicit; pax uob; Ideo nimirū ita egit.
ut parentē offendere et se ideo natū.
ideo passum. atq; ideo resurrexisse.
ut nos in pacem et reconciliationē
patris et angl̄orū reduceret. qui
prius cū dō patre et cū angelis discor
diā habuimus. a quorū claritate
p culpē meritū longe distabamus;
Conturbati uero et contriti. etce
tera; Discipuli in fidelitate adhuc
made facti. quā pridē cōp hensō dnō
inbiberant. putauerunt se appa
rentē dnō. non uerū corpus. sed spm
potius quē in manus patris tradide
rat cernere; Erroreq; tam discipulo
rū. post modū factus error manichē
orū hereticorū. qui in xpō ueram
carnē fuisse negant; sps autē ple
risq; in locis p anima ponit. ut in
euangelio; Et inclinato capite.
emisit spm hoc est animā; sed ille.

dixit ad illos; quid turbati estis.
et reliqua; Tanquā bonus agricola.
terrē p semine spinas gignenti
loqueret; Unde hic nociuē herbē
uel tribuli. cū ego huius terrē
sulcis. purissima mandauerim
semina. parimodo. et dns; Unde
inquit in cordib; uris pectis infi
delitatis pullulauit. cū ego fide
sincerissima uos instruxerim.
Signandū uero est quia praue cogi
tationes dicunt ascendere. qm
ab infimis exortē. mentes hominū.
quasi spinē de terra exsurgentes oc
cupant; Nascē cogitationes. de
supnis. humanis cordib; infun
dunt. iuxta qd scriptū est; Omē
datū optimū et omē donū pfectū
de sursum est; Uidete manus meas.
et pedes; Cū cognitio hominū potis
simū in uultu consistat. cur eis
manus et pedes ostendit ac non
potius faciem. nimirū ut ex cica
tricū uestigiis adhuc recentib;
licet iā sanatis. illū ipsū ee cognos
cerent. cuius manus pedesq; in
ligno confixi fuerant; sed et la
tus qd lancea p fossum fuerat.
in testimonium uere carnis. iohs
eū demonstrasse cōmemorat;
Unde solent infideles fidelibus
calūniā seruere. qua uidelicet
ratione corpora nrā depuluere
putemus ad inmortalitatē axpō
esse reparanda. cū ipse suorum
uulnerū quē in cruce suscepit
noluit cicatrices obducere.

Quatuor autē causę a patribus tra
dunt: p quib; stigmata suorum uul
nerū in se passus: remorari; primo
uidelicet utq; iā dictū: ex ipsis
cicatricū uestigiis: nebulā dubie
tatis a cor dediscipulorum depellere;
Secō ut patri pro nobis assistens: sus
ceptaq; uulnera in sua humanitate
coram illo ostendens: clementiorem
circa nos illum efficiat: atq; ad mise
randū nos facilius flectat; Tercio.
ut electis p passionem unici filii dire
dempti: in ipso intuitu uulnerū:
p salute sua semp̄iterna illi decan
tent p pensius munera gratiarū;
postremo ut ad iudicandū genus
humanū in fine mundi aduenien:
p fidis iudeis ad incremētū suę dam
nationis demonstret quid a beis
passus sit: et cunctis generaliter re-
probis quid p eis pertulerit ostendat;
ut dū nihil tale sibi eius nomine sus
tinuisse meminerint qualia ipse
p eis pertulerit: iusta accedente dā
natione: eternaliter se nouerint me-
rito puniendos; Et licet humana
diuinis nequeant equabiliter cō
parari: possumus tamen ut aliquid
sub exemplo dicamus: xpm in hac
parte militi fortissimo conferre:
qui a p prio rege aduersus tirannū
uel quālibet gentem inimicā desti-
natus: fortiter pugnat; Et licet
uulneribus multis exceptis: uic
toriam tamen potitus triumpho hostem
deicit: patriā liberat: spolia cū
uictorialib; signis reportat; Cui

a rege p batus ad curandū medicus
mittit; qui si a beo p quis iuerit: u-
trū ne ita curari uelit: ut omnā ues
tigia plagarū cū cicatricib; dele
ant: an potius ita ut uulnera qui
dem sine deformitate plenissima
recipiant sanitatem: cicatricib;
adhuc manentib;: haud dubium
quin respondeat: sic quidem se uelle
sanari: ut omnis deformitas absis-
tat: nolle tamen uulnerum illius
corpori p seuerent: quatinus dum
rex suus eas intuitus fuerit: fide-
lissimum militem suum pta p clarō actu
gratiando remuneret: et nihilo-
minus p quorū libertate et salute
tali se discrimini dedit: in desinen
ter illi gratias agant; Et dicit eis; pal
pate et uidete: et rt q; Hic locus
uale ctra euticiana hereseim: que
uidet asserere: qd corpus electorum
post resurrectionem erit in palpabile:
uentis aere q; subtilius; sed contra
hanc pertinaciter debet fateri:
qm sicut corpus dominicum post re
surrectionem: et palpabile fuit
quia a discipulis attrectari potuit:
et subtile qd clausis ad aptis ianuis
intrauit: ita corpora electorum in
resurrectione erunt quidem pal
pabilia p iuertate natur: sed sub
tilia p operationem diuine potentię;
nec uero putandum: huic loco dissō-
nare qd paulus apls dicit: quia
caro et sanguis regnum di non pos
sidebunt; Caro enim trifario in-
tellectu: in scripturis accipit;

luxta naturā uidelicet: ut illud;
Hoc nunc os ex ossib; meis: et caro de
carne mea; luxta corruptionē uel
fragilitatē: ut est; Et re cordatus:
quia caros: idē moribundi et fragi
les; luxta culpā quoq;: ut ibi; Caro
concupiscit aduersus spm: sps ad
uersus carnē; qd est: uiciū aduersus
uirtutē concupiscit; Caro igitur
possidebit regnū di iuxta naturā
non tam iuxta culpā uel corruptio
nē; Credimus autem hominē non
tantū cū carne et ossib;: sed etiam
cū sanguine uel quicquid ad natu
rā eius pertinet resurgere; sed sine
corruptione tam: aut aliqua mor
tali mutabilitate; Habetis hic
aliquid qd manducet: ac si diceret;
Uos putatis me spm esse et non corpus:
sps autē scitis quia manducare non
potest; Ut ergo credatis me uerū
corpus habere: afferte aliquid
ad manducandū; ut cū manducamē
uidertis: uerū corpus me habere
ñ dubitetis; Non est autē arbitrandū
electos post resurrectionē: ulla
comedendi necessitatē habituros:
qm et redeptor nr qd post resur
rectionē suā comedit: ñ necessi
tas sed potestas fuit: ut scilicet
ex carnalis alimonię perceptione:
dubitantib; discipulis uerū corpus
eū habere clarescere et; Aliud ē autē
necessitate comedere: aliud poten
tate; Alit siquidē ebibit aquam
terra sitiens: alit solis radius can
dens; Illa indigentia: iste potentia;

Re uera tenendū: qm ille cib;
quē dns post resurrectionē comedit: nullā illi digestionē uel sagine
adiumentū intulit: ut mortaliū
solet corporib;: sed ita potius ab
sumebatur uirtute potentię:
ut ultra non esset: uti absumit
gutta aquę inmissa magno igni;
Atilli o pturlet ei partē piscis
assi: et fauū mellis; piscis assus
p significationē xpm figurat:
qui tanquā piscis latere dignatus:
in aquis hocē in populis generis
humani: et capi uoluit laqueo
mortis nrę; Id est: cū esset sine
peccato: p mortē corporis peuenit
ad gtam resurrectionis; Assatus
quoq; ē: tribulatione passionis
suę; atq; ui factus est piscis assus
in passione: In fauum mellis conuer
sus est nob in resurrectione; quia
dulcedinē suę miscdię fidelib; suis
reuelauit: dū coram illis in cęlū
ascendens: spsci unctionē: de
cęlo ubertim eis infudit; Alit;
fauus mellis: eundē xpm significat
induab; naturis; Quid enim est
aliud fauus: nisi mel in cera: et
quid mel in cera: nisi dulcedo in
humana natura: moralit quoq;
qd dns post suā resurrectionem
piscem assum cū fauo comedit:
designat quia si hic xpo cōpatim:
et dulcedinis eius magnitudinē
ipso largiente palato cordis gus
tamus: in futurū interaccessus
eius hocē: in societatē fidelium

transfundem; Illos enim ad et nā
quiete in suo corpore suscipit:
qui cū hic tribulationes p dō
sentiunt: ab amore interne dul
cedinis non recedunt; uel certe
cū assopisce fauus sumitur: qua
qui hic afflictionē p ueritate sus
cipiunt: illic dulcedine uera
saciant; que ri autē potest quid
sit qd dns ante passionē ieiu
nauit: xl.ta dieb; - ut pote mor
talis cibo adhuc indigens: et
comedit post resurrectionē
cū discipulis: cibo iā non indi
gens; Sed facilis responsio est:
quia ineo qd ante passionem
ieiunauit: laborem nrm que
p nobis suscepperat ostendit:
atq; admonuit ut sicut ipse
abstinuit a cibis: ita et nos
omī tempore: ut et nrē ieiu
nemus auiciis; In eo uero qd
post resurrectionem suam
comedit: consolationē suam
nobis exhibuit; et sicut tunc
discipulos suos in conuescendo
consolatus est; sic nos cotidie
p sentia diuinitatis consolat;
ieiunauit ergo ante passionem:
ueluti clamans; Abstinete uos:
a carnalib; desideriis; man
ducauit cū discipulis post
resurrectionē: tanquā di
cens nob; Ecce ego uobis cū
sum omib; dieb; usq; ad con
sumationē sēcli; Et cū come
disset coram eis: et reliqua;

Hoc ideo: ut et ipsi uera quā sum
pserat escam fuisse p barent: et
aliis in argumtū fidei reliquias
ostendere possent; Et dixit
ad eos; Hec sunt uerba: et rtq; quod
dicit hec sunt uerba: hoc sensu accipi
endū est: tanquā alia locutione
diceret; Hec est impletio uerboꝝ
que ante passionē meā uob p dixi;
que qm opere uidetis expleta:
cognoscite ex his etiā alia mea
uerba ee uera; qdq; sequitur:
cū adhuc essem uobiscum: ita
sentiendū: qd tunc quidē erat
cū illis quib; loquebat p sentia
corporali: sed non erat cū eis uelut
ante passionē fuerat societate
mortalitatis; Qm necesse est
impleri omā: et cetera; Necesse
erat utiq; scriptura quē xpi
passionē et resurrectionē p di
xerat adimpleri: qm nisi illa
impleta fuisset: nemo iā illius
auctorib; crederet; Hinc q dā
sapiens: obsecrat dicens; da mer
cedem dnē sustinentib; te: ut
pphete tui fideles inueniant;
qd est a pte dicere; p sentiā ad
uentus tui loco muneris ac mer
cedis largire te expectantibus:
ut nos qui p phetico spū afflati
incarnationē tuā precinimus:
te aduenente: uera dixisse quan
doq; inueniam; Dixerunt pter
ea pagani xpm magū fuisse: et
magicis prestigiis mentes homi
nū p uertisse; Sed quāuis magus

ui peritiaq; artis mira possit fa
cere: nūquid potest antequā nas
catur semetipsū p nunciare? In
hoc ergo xpī uerus potissimū pbat
dī existere: quia potuit seipsū p
scripturas suas: etiā nec dū natus
p dicere; Tunc aperuit illis sensū:
et rtq; non solū scripturas illis legis
et pphetarū spīralīt manifesta
uit: sed etiā ut eas intellegere
possent sensū aperuit; Et quos in
ostensionem brorū suorū ad fidem
resurrectionis suę inuitauerat:
eis etiā apiendo sensū intellectū
scripturarū reuelat: ut p nunciata
mr̄ sterīa intelligant: et in xpō
cuncta cōpleta esse ambigant;
Et dixit eis; qm̄ sic scriptū: sub au
dis sicut impletū cernitis: et sic
oportebat xpm pati et rtq; reuera
quia nisi ille pateret et resurgeret:
ut in hę ternale tione taxatū id:
expositū: genus humanū ad uitā
n̄ rediret; Et p dicari in nomine
eius pęnitentiā: et cetā. Ordo ratio
nis necessarius exposcebat: ut pri
mū pateret: postea resurgeret:
deinde credentib; apiret: post
tremo remissionē peccatorū p ce
dente etam pęnitentia p dicari
mandaret; Addens uero in omis
gentes: errori donatistarū spe
cialīt uidet occurrere: q dicere
p sū pser: ecclam tantū in africa
ee: male illud canticī canticorū
et intelligentes et distinguentes:
quos sponsa sponsū allo qt dicens;

Indica mihi quē diligit anima
mea: ubi pascis ubi cubes; hic
ergo distinctionē incongruam
facientes: sub inferebant quasi
uocis diuinę responsū: In meridie:
subaudientes ibi pasco uel cubo:
ut p meridiem: africā intellegam;
quā secus longe accipiendam:
ipsa erroris falsitas p spicue
cōpbat; ut autē qui eius sensum
nos sedesiderat: non multū alibi
laborare cogat: cōpendiose
eā huic sermoni interserere.
utile iudicauimus; Scā ecclā
multi modis p secutorū aduersi-
tatib; pressa: auxiliū inuocat
redēptoris; quia enī multi
pseudo pphetę ad propinquante
mundi termino: exient in mun-
dū dicentes: ecce hic xpī: ecce
illic: necessario ecclā xpm
obsecrat: ut ei demonstret
in quorū corde et opere hab i
tare dignatur tēpore p secu
tionis; ait enī; Indica mihi: et
rtq; nā p meridiem ubi sol fer
uet: ardor tribulationū ex
primit; ac si ap tedicat;
quia multifariam aduer
santiū p secutio instar meri-
diani estus exurit: obsecro ut
declares quib; in locis inuenire
quea: eos quibus habitatione
sunt digni: et gra p sentię tuę
recreari; Incipientib; ab hie
rusalem; Gemina ob causam
redēptor nr̄ p dicator es in

mundū destinans. ab hierusalē
eos impat inchoare; primo uide
licet quia plurimi erant ibidē etiā
de psecutorib; dni adunā ecclā
p scta. qui aptor uocatione erant
ad fidē colligendi; quales fuerī
illi de quib; lucas refert. una die
p dicantib; aptis crediderūt tria
milia. altera die quinq; milia et
deinceps multa milia; deinde ut
quia tunc tēporis uniuersus orbis
pre paucos iudeos idolatrie fedi
tate horrebat. ne quis gentilium
p dicantib; aptis. penitentiam.
de salute diffideret. uoluit omps
dis primo suis psecutorib; parcere.
ut nemo qua libet scelestus qua
libet peccator desperaret de
uenia. cū etiā q filiū di intfece
rant recoleret. pfecta cuersos
optinuisse salutē; pstante dno no-

FERIA. IIII. LECTIO SCI EVG-
SCDM IOHĒM; IN ILLO TĒPR-
MANIFEST AUIT SE IHS
discipulis suis ad mare tibe
riadis. et rtq; Cū ueritas in eu
angelio dicat. nemo mittens ma
nū suā in aratrū et aspiciens re-
tro aptus est regno di. non con-
temp nenda questio oritur. cur
petrus apts ad dnō de piscatione
uocatus. ad idem officiū post
uocationē incunctanter redit;
ad hoc breuit respondendū. quia
sunt quedā negocia. que sine ante
uocationē sine culpa agunt. ita
etiā post uocationē in offense
repetunt. Rursū alia. que quia
nequaquā sine offensa possunt p-
agi. post abrenunciatione nē nulla
tēnus debent iterari; hinc ē quod
petrus qui simplicē uictū piscandi
arte sine peccato querebat. etiā
post quā ad dnō uocatus est. ipsam
artem sine culpa exercebat; ma-
theus uero quia in telonei lucris
rapacib;. scelus in ē ps spexit. se-
mel eis abrenunciauit. et de inceps
ad illa non redit; Et texierunt
eertq; Diuinitus piscantib; disci
pulis incapiendo magna facta ē
difficultas. ut ad uenientē crea-
tore. magna fieret miraculi pa
trati sublimitas; Mane autem
facto. etcetera; Non absq; ratio-
ne sacramēti modo post resurrec
tionē in litore stabat. quia ante
passionē corā discipulis sup maris
undas ambulauerat; mare etenī
turbidos amarosq; psentis scli
tumultus. corruptionēq; morta
litatis humane significat; litus
uero maris excessū atq; euasionē
significat corruptionis; quia
ergo redēptor nr de mortalita-
te et corruptione. ad inmortali
tatē et ad incorruptionē conces
serat. congrue non in maris flu
ctib; sed in soliditate litoris sta-
re memorat; Dixit eis. mit
tite in dextera. etcetera; Con la
tus euangelio dictis. bis inueni
mus discipulos. intēpiscandū iu
bente dno retia misisse in mare;

Semel uidelicet ante passionem et
semel post passionem; et tam in ea
piscatione que ista precedit: in qua
parte rete missum fuerit non designat;
Hic uero in dextera parte a parte
missum dicit; Subtilius ergo intu-
endum: quia hec duae piscationes inter se
differentia habeant; significant
enim ecclam: una quidem: sed ipsam
sibi quodam modo dissimilem; prima
igitur illa piscatio figurat ecclam
qualis nunc est: mixtos uidelicet
bonos cum malis: agnos cum hedis:
iustos cum peccatoribus; Secta uero
haud dubium: quin ista quae presentia-
liter recitat designat ecclam:
qualis post diem iudicii futura est;
illa scilicet ciuitatem celestis
hierusalem: quae ex solis angelis sanctis
et hominibus iustis constabit; In illa
igitur prima: uti premissum est: in dif
ferentem retia missa narrant; hic
uero: dextera parte tenuisse re
ferunt; plane quid per dextera nisi
hi figurant: quia ad dextera sin
iudicio statuendi: quid uero per si-
nistra nisi repbi: qui in sinistra sunt
nihilominus collocandi: priore
igitur loco retia non in dextera: non
in sinistra parte iacta referunt:
quia per sen secta in rete predicationis:
in numerosi repbos cum electis trahit;
quia nec solos bonos nec solos malos
quos capiat eligit: sed utrosque in
differentem trahit: donec ueniat
ad litus: et iuxta aliam parabolam
pisces boni separentur a malis: quod

significat: in fine sancti electos secer
nendos a repbis; In hac uero lectione
in dextera rete mittit: quia in illa
superna ecclia solis cum homines cum
angelis ad regnum admittuntur: qui
nihil sinistri opis: sed tantum agunt
dextere actionis; quo loco etiam
notandum: quod hic certus describit
piscium numerus: quia nouit dns
qui sunt eius: quibus et dicit; Gaudete:
quia nomina ura scripta sunt in celis;
Ibi uero pisces quidem multi fuisse
memorantur: sed quot fuerint
non exprimitur; nimirum hoc ideo: quia
hi quidem numerum excedunt: in repbos
solent numerantur; de quibus psalmista;
Adnunciaui et locutus sum
multiplicati sunt super numerum; Dicit
ergo discipulus ille quem diligebat
ihs: petro; dns est; Iohs uidelicet
hoc dixit qui hoc scripsit euangelium:
quique semper sic de se quasi de alio:
more scripturis usitatissimo loquitur;
sed simon petrus audiens quia
dns est: eodem tis ardore quo et
cetera faciebat: tunica succin
xit se: erat enim nudus et misit se
in mare; quod dicit tunica succinxit
se: figurata locutio est; non enim
putandum quod toto corpore fuerit
nudus: sed ad artem consueta potius
expeditus; Ideo ante tunica suc
cinxit se: ne eius effusione impe
diret ad natandum; Alii uero
discipuli: nauigio uenerunt; non enim
longe erant a terra: et tq; quod
alio loco per duas signat nauicolas:

illud etiam hic p. cc. cubitos figu
rat; Utautem descendere et
rtq; nonem arbitrandum quod panis
prunis suppositus fuerit sed
ita potius debet intelligi. quia
uiderunt prunas positas et
piscem suppositum uidere et
panem non super prunas sed alio
in loco conlocatum; Ascendit
simon petrus et cetera; quid
est quod petrus rete in terra tra-
xit nisi quia ipsi sancta ecclesia
specialiter ea commissa dicente
sibi dno; Si diligis me pasce
oues meas; Ipse denique rete ple
num piscib; ad terra trahit cum
carnales homines uerbo
predicationis de gurgite predi-
cationis ad soliditatem fidei et
celestis patrie perducit; Hoc
egit dum in carne uiuere et uer
bis erepti hoc agit cotidie
miraculorum signis; Plenum
magnis piscib; centum. lta trib;;
nisi hic numerus magno redo-
leret mysterio nequaquam
euangelista iohs tam uigilanter illius
summa curasset exprimere;
Consurgit autem centenarius
quinquagenarius ac tertius
numerus ex decem et septem; dena-
rius nam quoque et septenarius pterna-
rium ductus in. l. i. exsurgit hoc
modo; ter deni. xxx; ter septeni.
xxi; qui partim copulati. l. unum
[illegible]nt; ita quinquagenarius
[illegible]umerus ter ducit et ad

tum ita. et
c. l. iii. peuenit; Denarius igitur
legis perfectionem significat. propter
toti de preceptis lapideis tabulis
indita; At uero per septenarium
septiformis gratia spiritus sancti figuratur;
et quid significat hoc numero
denario uidelicet et septenario.
nisi quia nullo modo aliter legem
que in decem preceptis constat ad
implere possumus nisi per spm
septiformem adiuuem; sed quia
et nra opatio et uirtus opatio-
nis nrae quae em gra sci spis in fide
trinitatis roborat denarius
et septenarius ter repetitus ut ad
l. i. peueniat; quod etiam perspicue
a maximo non est uacuum sacra-
mento; nam quia quinquagesimus
annus in lege iubeleus hoc est re
missionis appellat congrue per
quinquagenarium numerum ea
requies ad quam recte credendo et
in fide sancte trinitatis operando ten
dimus designat; que tunc uera
erit cum unitate confiteri et; tunc
in qua uera erit requies sanctorum
cum dm omnipotem quem nunc trinum
in personis colunt unum esse in sub
stantia et maiestate perspexerint;
sterum ergo. lta et unus triplicat
et in. c. l. iii. perficiscit; qua summa
omnium sanctorum quia ad uita eterna
predestinatis multitudo figura-
tur; pariuo enim numero qui facile
comprehendit infinita scilicet milia
designant; Decebat ergo ut re
demptor nr post sua resurrectio-

nē tot pisces p̄ significationē capet.
quot scōs post generalē resurrectio
nē secū regnare donabit. ut et in sua
resurrectione nr̄ām quoq; gl̄ām p̄-
monstraret; Et cū tanti essent.
nonē scissū rete; In ea piscatione que
superius ante passionē facta memora-
t: p̄ multitudine pisciū. ruptū rete
dicit; qd̄ quid aliud significat. nisi
quia in p̄senti ecclia multi rep̄bi cū
electis cohabitant. qui ipsam fidelium
unitatē suis prauitatib; scindant;
hic uero. rete scissū fuisse denegat
cū dicit; Et cū tanti eēnt id est tam
magni uel tā multi. nē scissū rete;
quia nimirū in illa sup̄naciuitate
patrie celestis. que ex solis ut dictū est
constat electis. et multi erunt. et
tam uinculū unitatis p̄ hereses uel
discordias. scindere non poterunt;
nāneq; hec in eos. ullo modo cadere
poterunt; Et nemo audebat. et
cetera; Hic locus. hunc habet sen
sū; tā euidentē omib; patebat qd̄
ipse esset xp̄s. ut nemo sup hoc
dubitare auderet; nāsi dubitas
sent. consequens erat ut eū inter
rogarent; Et uenit ihs. et cetera;
In ea lectione que hesterno recita-
ta ē. piscem assum similit et
fauū mellis comedisse narrat;
qd̄ quid significet. plenius ibi
dictū est. Idem ergo in hoc loco
piscis assus significat. qd̄ et in p̄
cedenti euangelio; dn̄m. uidelicet
passū; panis quoq; ipse ē. qui dic;
Ego sū panis uiuus. qui de celo
descendi; piscem uero cū pane co-
medit. significans quia ex huma
nitate p̄ nob pati potuit. ipse etiā
panem diuinitatis suē nos refecit
ac recreauit; Hoc ūtertio. et tq;
qd̄ dicit dn̄m hac apparitione
tertio manifestatū. non ad ipsas
uisiones quib; apparuit. sed ad
numerū dierū p̄ quos apparuit.
est referendū; siquidē primo die.
quinquies apparuit; primo
scilicet marie magdalene. flenti
admonuit eū; Secō. eidē marie.
et alteri eius dē nominis. eiusdēq;
deuotionis; regredientib; admonu
it eos; tertio. petro; quotam loco.
incertū habet; quarto. duob; in
emaus p̄ perantib; ; quinto. ipso
die ad uespum. clausis foribus; ad
discipulos intrans; Sexto. apparuit
post dies octo. quando aderat
thomas; septimo ad mare tib̄e
riadis. ut hec lectio narrat.;
Octauo. in monte galilee; nono.
recūbentib; discipulis ascensurus
in celū; decimo. ipsa die sue ascen
sionis. non ūā in terra sed in nubib;
eleuatus apparuit; Hec igitur
manifestatio. quantū ad numerū
uisionū p̄tinet septima. quantū
uero ad dies. tertia ē p̄batur;
Tandē notandū ē. qd̄ redēptor
nr̄. hoc ultimū conuiuiū in terra
cū septē discipulis non sine tr̄ p̄
mysterii celebrauit; Occ
uidelicet in uenis. ill
manducandi. for

qui hic p bona opa plenitudine
septiformis spi impleri meruerint;
tamen si sacramentū istorū nominū
qd in interpretationib; suis habent.
Ip sequoq; in suis habere studuerit
actib;; ut uide licet sit obediens
diuinis preceptis qd int̄ prat̄ simon-
ag nos cat creatore suū siue pec-
catū suū: qd sonat petrus; pene-
tret etiam abissū diuinorū misteri
orū: qd exprimit pthomā; quic
quid etiam boni habuerit: donū
dei esse cognoscat: qd nathanahel
figurat; sit uiciorū supplantator:
cū iacobo; Gratie dei deputet qd
rectegesserit: cū iohe; Gemina
etiā p cepta caritatis custodiat:
que uident̄ significare duo dis
cipuli: qui cū supradictis fuisse
memorant̄; Intuendū quoq; qd
idem iohs apts: hoc conuiuiū sup-
ne remunerationis significantius
ob mr sterium cenā appellauit:
In apocalipsi dicens; beatus: qui
ad cenā nuptiarū agni uocatus:;
quia enim post cenā prandium non
restat: rectissime illa beatitudo
que in fine mundi seiscitabit: cena
appellat̄; Ad cuius dulcedinem
conditore nro optulante per
tingere mereamur amen;

DOMC I POST PASCHA
LECTIO SCI EUG SCD̄M IOH
CUM ESSET SERO

Ut hei lta: et tq; qd in euange
lium una sabbatorum cupatur.
[illegible] semper

intellegendus est: a quo p pter
dni resurrectionem: in ritu ebdo
madis exordium; Nec pequē ad modū
nos xpiani institutionem pape silues
tri sectantes: prima feria et sectam
uel terciā licet contra arte dicim̄.
Pari modo apud iudeos septimane
dies: p primam sabbati uel primam
sabbatorum: et sectam et terciā sabba-
ti connumerant̄; Dicit autem una
sabbati uel una sabbatorum: peoqd
dici potest: una die sabbati; mirū
uero uidet̄ quib; dā: quomodo re
dēptor nr uera de sepulchro carnem
retulit: si hanc ad discipulos clau
sis ianuis intromisit: cū utiq; soli-
dū et pinguem corpus id n recipiat
ut alicubi non apto aditu transeat;
sed celerius est respondendū: quia
opa omipotentis dei: si ex humana
ratione cōprehendi possent: admi
randa n essent; Cū autem humanū
intellectū magnitudine sui ex
cedunt: diligent̄ considerantib;
admirationem gignunt; nec enim
fides habet meritū: cui humana
ratio p bet exp imentū; Cur autem
incredibile uideat̄ aut mirū qd
corpus iam immortale et incorrup
tibile clausis ianuis introduxit:
siue ac credit̄ qd passibilis et
mortalis in mundū ueniens: salua
uirginitate genitoris: in luce nas
cendo erupit: pinde duo ualde
stupenda redemptor resurgens
in suo corpore exhibuit: quia uide
licet illud: et incorruptibile:

et tam palpabile demonstrauit;
Ut in altero dubitanti ū fide instru
eret: in altero uero fideles ad pmiū
ętnę incorruptionis inuitaret; Ut
sicut ipsū uiderent apti incorruptio-
nis ꝑpetuitate donatū: ita se omis electi
in mortalitatis munere crederent
quandoq; ee donandos; Int hęc uero
sciendū est: quia sicut corpus redē-
ptoris nri post resurrectionē et
palpabile et subtile fuit: ita omī
um electorū corpora cū resurrexe
rint: et palpabilia erunt ꝑ uertitate
naturę: et subtilia ꝑ effectū diuinę
potentię; Ut scilicet ad quos cūq; locos
secedere uoluerint: sine difficul
tate aliqua transmeare possint; et
ubicūq; fuerint: dm omī potentē
sine obstaculo et sine impedimēto
contēplentur; qd nec ui forte uideat
incredibile: cordi ē exemplis id ipsū
adpbare; Ecce omis nos qui in occiden
tis partib; posita sumus: exsurgentē
solem cotidie in suo ortu clare uide-
mus; quis uero nouit quot ꝑ ruptos
montiū altitudines: quot terrarū
dimsiones: nos et solem int cludant:
simili ratione electi post diem iudicii
ut ꝑ missū est: ubicūq; cōstituerint
claritate omnipotis dī ꝑspicue conte-
plabunt; qd uero dicit ppter metū
iudeorū: sic ē sentiendū: qd posito
in monte dnō: discipuli ideo iudeos
metuebant: ne sicut magistrū ꝑ
emerant: sequaces quoq; illius
impia temeritate multarent;
sed pius dns afflictis seruis conso-
lationē daturus uenit: et stetit
in medio et dic; pax uob; digna
plane salutatio: et redēptori re-
surgenti omino cueniens: ut is
qui dispensatione suę passionis
terrena cū cęlestib; pacificauerat:
regressus a mortuis pacē mortalib;
importaret; Et cū hoc dixisset:
et ita; Hoc in argumētū uere resur
rectionis pietas fideliū actū cre-
dident: ut uel ipsis uulnerū stig-
matib; conspicatis: ne uū incre
dulitatis amitterent; plurime uero
causę a doctorib; explicant: cur
redēptor qui mortē moriendo
subegit: signa mortis in suo cor-
pore remorari ꝑmisit; quarū
potissima hęc ee credit: ut ad exa-
minandū mundū in iudicio uenien:
ipsa eadē uulnera quę ꝑ impius ꝑ
tulit: suis contēptoribus ostendat;
ñ solū aut hęc ipsa sua uulnera ds
arbitr ad iudicium generale mons
trabit: sed etiā iuxta doctorū
assertionē: ipsa crux cui affixus:
ad iudicii manib; angelicis deporta
bit; ut sicut scriptum: uide
ant in quē cōpunxer: et plangent
se super eū omis tribus terrę; Uide
ant in quā iudei quēdam prauer:
pagani quē cognoscere renuer:
heretici in cuius fide deliquer:
cuncti generatim reprobi quē con
tēpserunt: et sine excusatione peant:
qui sine retractatione peccauer;
Ut igitur eis iteriū; pax uob; hę
ratio in scriptura: confirmatione

operis solet ostendere; Hinc
nãq; ẽ qd ioseph pharaoni expo
nens somniũ dicit; qd autẽ inq-
ens uidisti secdo somniũ ad eandẽ
rem pertinens firmitatis indiciũ ẽ;
Sicut misit me pat̃ et rlq; missio
in hoc loco incarnatio filii debet
intellegi; Tunc nãq; pater filiũ
misit cũ hunc preparatione hu
mani generis humana ri fecit;
misit autẽ illũ ñ ut frueretur
mundanis deliciis sed ut p homi
nũ salute subiret supplicia pas
sionis; nũquid tam ideo illũ odisse
dicendus quia ad passionẽ eũ
destinauit non utiq; odiuit
immo ẽtna illũ caritate dilexit
sicut iohs de eo testat; pater
diligit filiũ et omã dedit in ma-
nu eius; Ut ergo pat̃ dilexit filiũ
quẽ ad patiendũ misit tamen hi-
lominus filius amauit apl̃os quos
tam in orbẽ ad passiones suffe
rendas uelut agnos int̃ lupos
destinauit; ex qua ratione claret
quia tunc quisq; potius ad ẽ se dili
gi debet credere quando uel
flagellis diuinis uel impietate
infestor hominũ atteritur; ut sa
piens quidã ait; fili ne oli deficere
a disciplina dni et cetera usq;
castigat omẽ filiũ quẽ recipit;
occũ dixisset et rlq; Questio
crebra patrũ expositione uenti-
lata uidet exsurgere cur uideli
cet redẽptor nr̃ discipulis bis
spm scm dare uoluerit; semel

uidelicet in terra consistens ut
hic legit et semel celo p̃sidens ut
in actib; apostolicis declarat̃; quã
questionẽ beatus papa gregori
us hoc modo egregie soluit; duo
etenis pcepta caritatis quẽ per
spm scm in cordib; electorũ diffun
dit; Amor uidelicet di et pximi;
Unde et in lege dicit; diliges dnm
dm tuũ et cetera; Inter ra ergo
dat̃ sps ut diligat̃ pximus; et celo
dat̃ sps ut diligatur ds; sicut ergo
una dilectio in duo scindit̃ man
data sic unus sps in duo data; uerũ
tam cur primũ int̃ ra et post modũ
de celo sit datus inquirendũ; pfec
to quia p amorẽ pximi puenitur
ad amorẽ di; et cũ amor di princi
palior sit dignitate amor tam
pximi prior est ordine; qm non
possumus puenire ad amorẽ di nisi
prius diligamus pximũ; Hinc iohs
dicit; qui frem suũ ñ diligit quẽ
uidet et cetera; possumus adhuc
de hac questione conicere aliquid;
multaquidẽ s dona gratiarũ spsci
scdm illud qd apls dicit; alii qui-
dem p spm dat̃ sermo sapientiae et
cetera i squequo ait; hec autẽ omã
opatur unus atq; idem sps et rlq;
lgit̃ ad aliud accepunt apli spm
scm ante ascensionẽ ad aliud post
eandẽ ascensionẽ; primo deniq;
grãm spsci ad hoc pcepunt ut
possent recte uiuere et in pdi
cationẽ quib; dãp dẽẽ et peccata
dimittere et baptizare et cre

dentib; spm adoptionis infundere:
dicente eis saluatore; quoq; remise
ritis peccata: et rtq; Sed ouero id:
post ascensionem multo maiorem sci
spsi gram p cepunt: ut possent non
paucis sed pluribus p desse: et ut ha
berent potestatem o pandi uirtutes:
et gram sanitatum; et qd his omibus
maius est: qui cunctis gentib; erant
p dicaturi: cunctarum gentium
linguis loquerent: et ad diuersas
gentes migraturi: nullo indige
rent interprte; Unde paulus apls:
gloriat apud chorinthios dicens;
Gras do: qd omium urm linguis
loquor; Inter hec uero sciendum est
et tota libertate p nunciandum:
qd apli sci. ex quo tepore expm secuti
sunt: spm scm habuer; Unde et
saluator: in tepl o clamabat; si qs
sitit: et cetera; qd exponens eu
angelista: subnectit; hoc autem
dicebat de spu: et rtq; si enim apli
in xpm iam crediderant: consequent
utiq; spm scm habebant; Nec pu
tari debet contrarium qd ibi subsecutum
non dum enim erat spsi datus; sed sub au
diendum potius quia nondum ita erat da
tus apte: sicut postea dandus erat;
apli ergo qui ante passionem ex parte
habebant spm scm. ut sibi paucisq;
suoq; p desserent: postea eunde spm
scm plenius p cepunt: et ut ita di
xerim spu sco in igneis linguis appa
rente baptizati sunt: ut sibi pluri
mum. multisq; aliis p dee potuissent;
Non autem ab re red ep tor nr spm scm

dat urus aptis insufflauit; sed in
eo utiq; qd eunde spm dando insuf
flauit: equalitatem suam cum patre
demonstrauit: et qd spsi sci sicut
p cedit a patre sic etiam p cedit a filio;
siue ideo insufflauit: ut se ee de
clararet qui in principio mundane
plasmationis formauit hominem
de limo terre: et inspirauit in faci
em eius spiraculum uite; Unde in
ecclia religiosa consuetudo exo-
leuisse credit: ut sacerdotes
baptizandis paruulis in faciem
exsufflent: quatinus uno eodemq;
flatu: et malignus pellat: et
spsi diuinus generato hominum in
fundat; Quoq; remiserit is et rtq;
Ecce sci apli uerace magistri secuti
de magne humilitatis infimis: ela-
tis ad culmen sublimissime potestatis;
quiq; p dno aut parua aut nulla
reliquer: principes mundi et
iudices sctoq; a deo constituunt:
ut p uoto quib; da peccata retine-
ant: quib; da relaxent; pro sus
sic decebat eos exaltari: qui p xpo
tantum consenserant humiliari;
Istorum uero locum modo in eccla-
epi boni et sacerdotes optinent;
qui cum gradum regiminis p cipi
unt: auctoritatem quoq; ligandi
atq; soluendi pariter sortiuntur;
honor quidem eximius: sed graue
e isti us honoris pondus; ualde
quippe incongruum e: ut is qui
sue uite regulam nesciit tenere:
iudex fiat uite aliene; hac de causa

cũ multi inepti ad tantã dignitatẽ
accedunt. ipsũ honoris ministe
riũ indigne tractando uilescere
faciunt; Unde et hanc dni sententi
ã ñ recte accipientes. sepius
contrarius diuinũ agunt. ligan
tes innoxios. et eos qui culpabiles
s. ediuerso soluere p̃sumẽs; uerbi
grã; simulati odio subiectũ pxi
mũ dãpnari ñ dubitant. quã libet
innocentẽ; Rursũ p̃ motu assenta
tione aliqui a subiectorũ. quantũ
libet iniquos. quantũ libet scele
ratos. iustos p̃nunciare ñ metu
unt; sed dũ in ligandis soluendisq;
pximis. ñ merita causarũ. sed
motus p̃pri uoluntatis sequunt.
ipsi se conlata ꝗ̃ uiunt potestate;
quia neq; hi quos indebite damp
nant ligati. neq; quos incõpetenter
soluunt. ante diuinę maiestatis
oculos. liberi habebunt; Hunc
dns p̃ ppheta. de alib; dicit;
mortificabant animas quę non
moriunt. et uiuificabant ani
mas quę ñ uiuunt; ñ morientẽ
quippe mortificat. qui iustum
nequit dãpnare; moriente uero
uiuificare nitit. qui reũ suppli
cio absoluere conat; In alib;
ergo iudicis agendis. cause
meritoꝝ prius pensande sunt.
et sic potestas ligandi soluendiq;
exercenda; Considerandũ quę
culpa cõmittit. quę pęnitentia
post culpã sequat. ut quos dsp
cõpunctionis grãm uisitat.

hos sententia pastoris absoluat;
Uera enim conuersio ad dm. mente
potius est estimanda quã tempore;
qd bene quatriduani mortui resus
citatio significat. quę uidelicet
demonstrat. quia prius mortuũ
dns uocauit et uiuificauit dicens.
Lazare ueni foras; Et post modum
is qui uiuens egressus fuerat a dis
cipulis est solutus. dicente dnõ; sol
uite eũ. et sinite abire; Ecce illũ
discipuli iam uiuentẽ soluunt. quẽ
magister suscitauerat mortuũ;
Lazarus enim quatriduanus mortuũ
designat hominẽ longa peccatoꝝ
consuetudine tabescentẽ. et ętęnę
mortis funere iã sepultũ; Ex qua
consideratione intuendũ est.
qd illos debent pastores p̃ auctori
tatẽ pontificalẽ absoluere. quos
dm cognoscunt iã p̃ uiuificantẽ
grãm a peccatis et morte animę
suscitasse; Int hęc uero subiecti
sibimet ipsis falso blandiri ñ debent.
cũ ap̃lis temere se iudicari con
spiciunt; nec p̃sumant aliquatenus
sententiã ligantis p̃terire. qm
et si illius culpę reũ sunt p̃ qua ar
guunt. habent tamen alias quarũ
merito ligari dãpnariq; mere
antur; Alioquin si p̃ceptoris sui
impium transgredi tẽptauerint.
mox culpã p̃ memoriae incur
runt. quã et ante dãpnationẽ
uitare potuerũt. Thomas autẽ.
et ita q; Thomas hebreũ nomen.
latine abyssus int̃pratũ dicit;

Greco autē sermone dicimus hoc
est dubius uocat; Cuius diuersitatis
hęc ratio ē. qd is quidē resurgente
dnō diutius ceteris dubitauit, uerita
tē eius dē resurrectionis ꝑfundius
et ꝑfectius postea palpato dnō cog
noscere meruit; sed quod uel thomas
uel ceteri apti resurrectionē dni
tardē crediderunt. non tā illorū
infirmitatis quā nrę fidei confirma
tio fuit; plus ēt enī nobis ad fidem
contulit thomas qui diu dubitauit.
quā maria quę citius credidit; pius
nāq; magister. dū dubitanti disci-
pulo uulnera corporis in argumētū
exhibuit. uulnus nris decordibus
amputauit; qui modo resurrec
tionē dominicā quo numerosioribus
approbationibus confirmatā legi
mus. eo stabiliore fidei sinceritate
eam indubitanter credimus et uene
ram; sed iure quērit quomodo iohis
euangelista apparente dnō discipulis
ipso die suę resurrectionis sicut ꝑ
sens lectio narrat. thomā defuisse
dicat. cū lucas hanc eandē manifes
tationē describens. narret quia duo
illi quibus in emaus ꝑgentibus dns uisus
est reuersi hierosolimā. inuenerē
congregatos undecim et eos qui
cū ipsis erant; sicut enī sc̄dm lucā. xxiiii.
discipuli congregati in unum
erant duodecimo iā dicto. ꝑ cul
dubio et thomas cū illis simul erat;
quomodo ergo iuxta iohannem
defuisse dicitur. quāque stionē
inoffense exire possumus. si eundē

thomā primitus aptorū cetu
et confabulationi interfuisse.
quando illi duo reuersi sunt, dem ū
uero illo foras cuius libet negocii
necessitate digresso. dnm in medio
apparuisse intellegamus; Et
post dies octo. et reliqua; Hoc loco
intuendū. quia thomas aliud uidit
et aliud credidit; uidit ꝑfecto
oculis corporeis ueritatē humani
tatis. sed credidit latentē dm sub
uelamine mortalis conditionis;
Uidebat nāq; tangebatq; hominē.
confitebatur et predicabat dm
quē uidere uel tangere ñ ualebat;
Cui dns; quia uidisti me. credidisti;
Cū paulus apts dicat. est fides spe
randarū substantia rerū. argu
mentū non apparentū. ꝑfecto
liquet. quia fides illarū rerū argu
mentū est quę apparere ñ possunt;
quę enī apparent. iā fidē ñ habent
sed agnitionē; dū ergo uidit thomas
dū palpauit. cur ei dicit quia
uidisti me credidisti. sed sciendū.
quia aliud uidit et aliud credidit;
a mortali quippe homine diuinitas
quę est immortalis. uideri ñ potest;
Hominē igit uidit et dm confessus
est dicens; dns mus. et ds mus; quo in
loco forte requirit. utrū discipulus
magistri corpus tangere ausus sit;
prorsus narrat hoc euangelista
ad nō imperatū. sed non significat
a discipulo factū; sed si dicamus
discipulū thomā magistri corpus
attrectasse. mouet scrupulū

quia non dicit dns tetigisti me.
sed uidisti. nisi forte in uisu et tā
tactū intellegamus; Cū enī quinq;
sint notissimi sensus corporis. ge
neralis istorū omīum sensuū uisus
ee deprehendit; nā et p quatuor
alios sensus nominari solet uelut
cū dicimus; Audi et uide quā bene
sonet. olfac et uide quā bene oleat.
gusta et uide quā bene sapiat
tange et uide quā bene caleat;
Ecce ubiq; sonuit uide. cū uisus
ad solos pertineat oculos; Unde et
qd hic dns dicit. uide manus meas.
quid aliud est nisi tange et uide.
potest preterea simplicit asseri.
dnm quidem hoc imperasse. sed
discipulū id pficere ausū non
fuisse; Iam uero p pendendū qd
sequit; Beati qui n̄ uider. et
credider; Et sciendū quia uerbo
preteriti. rationē futuri tēporis
exponit; p eo qd dici potest.
beati qui non uidebunt et credi
turi s; qua sententia nos specialit
signamur. qui ad fidē post apos
tolorū pdicationē uenimus;
qui et si xpm incarnatū minime
uidemus. n̄ minore tamen fidei
constantia uerū dm et uerum
hominē credimus et pdicamus;
nos inquā hac sententia signati
sumus. tata tam si fidem operib;
exsequam; Ille et enī uere credit.
qui exercet opando qd credit;
quo contra paulus. de reprobis ait.
confitent se nosse dm. factis

autē negant; Multaquidē. et cetera;
Hoc capitulū uelut finē istius libri
indicat; qd tam quasi p emiū ē secutur
narrationis. quē ta incipit; manifes
tauit se ihs discipulis suis. et cetera;
p missis autē uerbis significat euglta.
multa beneficia signoū et pdicationis
xpm gessisse in mundo. quē ob sui
magnitudinē scribi nulla ratione
potuer; Unde et in sequentib; idem
euglta testat. quia si scribant per
singula. nec ipse mundus capiat eos.
qui scribendis libros; quē uero
causā fuerit ut ista scriberent.
subdendo manifestat dicens; Hec
autē scripta s. et rtq; quib; uerbis
abunde et pietati fidelium satisfacit.
et hereticorū insanie; plerique enī
impiorū astruere presumpserunt.
xpm ihm in humana natura filiū
dei patris esse. n̄ p priū sed adopti-
uum; sed dū euglta dicit. quia hic ē
filius dī. pfecto patet quia hoc de illo
homine asserit a uerbo assumpto.
quē iuxta carnē ihm constat esse
nuncupatū; nisi enī xps etiā in humana
natura uerus esset ds. uerus esset et
dī filius. nūquā firma fides creden
tium. beatā mariā quē hominē cū
diuinitate genuit. theotochon
id est digenitricē appellaret; Et
ut credentes. et rtq; qui cūq; credit
uerace ihm filiū dī esse. credendo
ipsū in se filiū habet. quē habendo
et uitā habet; quia ipse dixit. ego
sū uia uerita et uita; cūq; hanc
uitā id est xpm in psenti possidere

meruerit. In sup et uita cũ scis omib;
cũ sequet ẕ ẕna; ubi erit certa secu
ritas. sempiẽna felicitas. In enar
rabile gaudiũ; ubi tota trinitas dñs
in sua potentia a beleciis sine fine
uidebit. sine fastidio amabit. sine
fatigatione laudabit. p infinita
sẕla sẕlorũ am; EBD. II. POST
PASCHA. SC DOM IO HEM.
IN ILLO TEPR. DIXIT IHC DISCIP
EGO SUM PASTOR BONUS
Ex huius lectionis euan
gelice textu audiamus
dnm ihm cõmendante nobis boni
pastoris officiũ; In qua cõmdatione.
duo boni pastoris opus ostendere
uoluit. nullũ rectius quã se loco
exempli ponere potuit; Ego sũ
inquiens. pastor bonus; Simul que
notandũ. quia addendo bonus. sig
nificauit etiã esse pastores malos.
qui insequentib; mercennarii ap
pellantur; unde autẕ pastor bonus
cognosci ualeat. subsequenẽ mani
festat dicens; pastor bonus. animã
suã dat pouib; suis; qd dns agendũ
docuit. prius ipse in suo actu pre
monstrauit; animã nãq; suã hoc ẽ
uitã suã. posuit. id est deposuit. p
ouib; suis; prohis uidelicet qui in
iudicio ad dextera sunt statuendi.
quiq; peo qd nunc in psenti imi
tantur. de quo scriptũ ẽ. sicut
ouis ad occisionẽ ducet. illuc in
celestis regni pascua inducentur.
sequentes agnũ quocũq; ierit;
pastor ergo bonus in dexpi esse
probat. quia animã suã pouib;
suis posuit; sed nũquid et alii
pastores non sunt boni. nũquid
petrus nonẽ bonus pastor. siquidẽ
et ipse pouib;. animã suã posuit;
Sic de paulo. sic de ceteris aptis.
sicet de scis qui pro amore ouiũ
di. cruore ẕpprio sunt res psi-
sentiendũ; Omis ergo isti pastores.
boni sunt; non solum quia sanguinẽ
fuderunt. sed etiã quia p ouib;
fuderunt; Et tam redemptor.
cũ tot pastores bonos prenosceret.
se solũ bonũ pastorẽ cõmenda
uit dicens; Ego sum. pastor
bonus; quid est ergo hoc quod
singulariter unũ pastorem
cõmendat. nisi quia in uno
pastore bono. unitatẽ omiũ
pastorũ cõmendat. : significat.
quia eni xps cũ corpore suo qd
est ecclesia unũ corpus creditur.
rectissime etiam ipse qui bonus
pastor est. cũ ceteris pastorib;
menbris suis. unus pastor uocat;
uel certe singulariter se omissis
ceteris. bonum pastorẽ nuncu-
pat. ut alios ad potestatẽ et
bonitatẽ suã. nil bonitatis habere
ostendat; Nã et ipsi pastores qd
aliquatenus boni s. hoc a bono
pastore sortiunt. hoc est a dõ.
qui essentialiter bonus est; homi-
nes enim non a seipsis boni esse poss.
sed a dõ accipiunt ut boni sint;
Inter hec uero pastorib; eccle
siasticis hoc ẽ adtendendũ. ut

Misericordia

priuſ exteriora bona indigentibuſ
ouib; miſericordiē impendant.
poſtremo ſi neceſſe ſit. etiā animā
p periclitantib; ponant; nā qui
pouib; in tranquillitate ñ dat ſub
ſtantiā ſuā. difficile in pſecutione
datur uſ eſſet animā ſuā; Hinc
Iohſ ait; qui uiderit frem ſuū.
et rtq; quod autē paſtoreſ boni
ad edificandā plebē fidelium.
pouib; animaſ ponere debeant.
idem Iohſ aptſ attеſtat dicens;
ſicut et xpſ pnob animā ſuam
poſuit; Hinc ſalomon dicit; Si ſede
riſ ad menſam potentis. ſapient
intellege et cetera; ac ſi dicat;
Si ad menſam potentis di hoc ē
ad altare accеſſeriſ. Intellege
que apponunt tibi. id. corporiſ
et ſanguiniſ xpi miſteriū digna
uenerатione p pende. et mitte
manū tuā. id eſt p para opationē
tuā. ſciens qm alia te oportet
p parare. ut ſcilicet ad utilitatē
fideliū. p dominiciſ ouib; mortē
ultro appetaſ ſi neceſſitaſ expe
tat; Mercenariuſ et qui
non ē paſtor. et rtq; ſunt in ecclā
homines p poſiti quidā. qui ex
occaſione tēporaliſ lucri xpm
euangeliſant. quiut dicit aptſ.
ſua quer. ñ que ſ ihū xpi; Hi ergo
taleſ ñ paſtoreſ ſed mercenariū uocant. quia ñ p amore di-
uino ouеſ dominicaſ. ſed p tēpo
rali merce de paſcunt; quamoū
ergo ex hiſ uerbiſ dnī intellegi

concedit. ſunt in ecclā paſtoreſ.
ſunt et mercenarii; paſtor uеri-
tate xpm adnunciat. mercenna
riuſ occaſione ut dictū eſt xpm p
dicat; diligendi autē ſunt paſtoreſ
et imitandi. tolerandiſ mercenna
rii et cauendi; qui et ipſi utiq; ñ
omīmodiſ inutileſſ. ſed ex parte
neceſſarii; nā et peoſ uerbū xpi ad
nunciat. licet abeiſ non impleat;
iuxta qd dnſ. deſcribiſ et phariſeiſ
dic; que dicunt facite. et rtq;
Cui ergo taleſ uia uеritatiſ adnun
ciant. nta ſalutē eiuſ quer cui ad-
nunciant. qua lucrū ſiue pecunia-
rū ſeu laudiſ humane; auditoreſ
autē illoy ſi bonis quidē dictiſ eoy
credidеrint. ipſoſ tam imitati
ñ fuerint. ille qui adnunciat
habebit detrimētū. quib; autē
adnunciat habebunt lucrum;
ut ēni aliquid ſub exemplo dica
muſ. auditor bonuſ qui uult bene
uiuere. cū adtenderit plācū
ſuū bene docentē licet non bene
uiuentē. hec ſecū uolunt; Dnſ dic
de talib;; que dicunt facite et
cetera; audiā ergo iſtiuſ ſermo-
neſ. ñ imitabor moreſ; ſequar
dnm. ſequat ille cupiditatē ſuā;
quia ſi uoluero apud dm ſic me
defendere ut dicā. dnē uidi illū
plācū meū male uiuere. et ideo
male uixi. dicturuſ mihi; Serue
nequā. nūquid ñ ame audieraſ
que dicunt facite et cetera.
at contra p uerſuſ ſubiectuſ

quando cepit arguiauerbis di: dic
sibi; quid mihi loqueris? ipsi epi? ipsi
clerici nillud faciunt: et me cogis
ut facia? Hoc dicendo: nulla excu
sationem habeo pcipe poterit: que
in malo imitari uoluerit; Uidet
inquit lupum et fugit; lupus supoues
uenit: cum quilibet raptor et iniustus
fideles quosq; et humiles: ppotentia opprimit; sed is qui locum pastoris
tenebat et tam mercennarius
erat: tadiu utilis fuit: quadiu
lupum nuidit; uiso autem lupo fugit: 110
quia dum piculum temporale metuit:
psecutoq; seuitie exauctoritate
resistere nn psumit; quib; iure:
phie zechiele ppheta dicit; nas
cendistis exaduerso: et cetera;
Exaduerso quippe ascendere est:
potestatib; huiusscti praue aliquid
in ecclagerentib; liberauoce
contraire; In die uero dni pdomo
isrl stare ac murum oppone re est:
fideles innocentes: contra puer
soq; in iustitia: et iustitie auctori
tate uindicare; qd quia mercenna
rius non facit: cum uidentem lupum
uiderit fugit; Est preterea alius lup
istonequi: malignus uidelicet
hostis: qui sine cessatione caulas
fideliu circuit: ut deceptionis
sue morsu suffocare possit; qui
quasi lupus gregem dissipat: dum
fidelem populum suis temptationib; op
primere donecat; sed pastor isti rapaci
lupo nulla ratione contradicit:
quia dum solis exteriorib; intlat:

interiora gregis damna neglegenda putat; fugit autem: ni corpore
sed animo; fugit ni mutando locum:
sed subtrahendo solacium; quia cum
uidet hominem consentire peccato
et diabolum sequi ad supplicium: nilli
dicit peccas: nillum obiurgas: ne sua
commoda pdat; Inter hec uero lupus
rapit et dispergit oues: cum alium ad luxu
ria pertrahit: alium ad auaricia accendit:
et singulos sine obstaculo pque cumq;
uult uitia partit; que aute causa sit
ut mercennarius fugiat: subdendo
manifestat; Mercenarius et tq;
ac si aliis uerbis dicat; stare in pculo
pouib; n potest: quia in eo qd ouib;
p est: non oues diligit: sed temporalem
mercedem querit; sed post qua culpas
falsiatq; ficti pastoris innotuit:
consequenter iterato sermone formam
boni pastoris immutabilem ante
oculos reuocauit dicens; Ego sum
pastor bonus; et cognosco meas id:
diligo: et cognoscunt me meq; id
diligentes obsecunt; nam et nos eos
cognoscere dicimus: quos amamus;
at contra: ni cognoscimus quos odimus;
unde scriptum: nouit dns: quis eius;
quo ctrader epbis dicit; nescio uos;
sicut nouit me pat: et tq; nouit
pat filium: tanquam unigenitum; nouit
filius patrem: tanquam ei csubstantialis
et coetnus; Et animam meam pono:
et tq; ac si apte dicat; In hoc patet
quia et cognosco patrem et cognos
cor a patre: quia animam meam
pono pouib; meis; Id est: ea

caritate qua pro ouib; mori or.
quantū patrē diligā ostendo;
Et alias oues habeo. et rl q; quia
redēptionē nrām qui de gentili
populo ad fidē uēnimus. dns
aspexerat. ideo dicebat. alias
oues et cetera; de gentib; loquens
que non sunt ex hoc ouili. id est
de genere carnalis israhelis;
Et illas. et rl q; l pseudo eas
adduxit. qui p apl os suos pre
dicationis illis uerbū intimans.
ad fidem suā p duxit; Et uocē
meā audient; nemo dicat gen
tium po pulū non audis se uocē
xpi. sed eorū tantū quos misit
id est apl o4; nā et in his quos
misit ipse erat; ut dicit paulus;
an experimentū querritis eius qui
in me loquit xps. ergo ipse et
p suos loquitur. et p eos quos
mittit uox eius audit dicitur; Et
fiet unū ouile. et cetera; per
bonū pastorē de duob; gregib;
unū ouile efficit. sicut per
lapidē angularē de duobus
parietib; unus preparatur;
ad hoc enī ualet lapis angula
ris. ut ex duob; parieti bus
faciat unū; ad hoc ualet pas
tor bonus. ut ex duob; gregib;
unū efficiat; Hoc autem coti
die fieri dō largiente conspi
cimus. dū ex utroq; populo
in unā fidem confluere. unū
dm credere. unā et nā uitam
expectare. eadem pascua reg
ni celestis uidemus p cipe. ipso p
stante qui uiuit et regnat ds p

DMC·LII POST PASCHA
LECTIO SCI EUG. SCD M LOH
IN ILLO TEPR DIXIT IHS DISC

Modicū et iā non uidebitis me.
et iterū modicū et uidebitis me.
quia uado ad patrem; et rl q;
Dns ac redēptor nr discipulos
p p sentiā humanitatis in minente
iam passione relicturus. ea noc
te qua tradebatur. expleto
mysterio salutiferę cenę. mul
ta cū eisdem discipulis sermoci
nando. et tristiciā suę passionis.
et gaudium nihilo minus suę
resurrectionis denunciare
uoluit. ut tanto fortius impen
dens periculū tolerarent.
quanto frequentius illud a dnō
prenunciatum recolerent;
Inter reliqua igitur suę pas
sionis documenta. etiā hoc qd
in p senti lectione recitatur.
intulit dicens; modicū. et rl q;
qd tri formi intellectu. a doc
toribus constat expositū; quia
enī hęc uerba ea nocte qua tra
debatur. ut p missum ē ptulit.
modicū fuit a illa hora noctis
qua hęc loquebatur. usq; in
horā passionis et sepulturę
que circa uespera sexte ferie
facta ē. qua hora cepunt dnm
nō uidere. eo qd esset intra sep
ta sepulchri. ab humanis se
clusus obtutib; Et rursum

modicū fuit interpositū spatiū.
usq; dū illū uider; tercio uenī die
resurrexit a mortuis. et apparuit
in multis argumtis p dies. xl;
Alit; modicū fuit tempus quo
dnī iacuit in sepulchro. usque quo
resurrexit a mortuis; quo tēpore
modico. discipuli eū uidere nequi
uer; Rursū modicū fuit tēpus illi
uidelicet. xl. dies. quib; cū disci
pulis post resurrectionē suā con
uersatus est; Eisq; multa modo os-
tensione apparuit. usq; dū illis
uidentib; ascendit in celū; et hoc ē
qd ait. quia uado ad patrē; ac si.
Alis uerbis diceret; Ideo post mo-
dicū intra septa sepulchri aurīs
abscondor aspectib;. et iterū post
modicū de fructo mortis impio.
intuendus uobis appareo. quia
tēpus est. ut expleta suscepte car
nis dispensatione. cū resurrectio-
nis gtia iā reuertar ad patrē; non
enim semp intra manserus. sed p
humanitatē quā assumpsi. iā sum
ascensurus in celū; Int que notan
dū. quia tota quidē series huius
lectionis illis conuenit. qui eā p
sentes a dnō audier; pars autem
illius etiā nob qui post dominicā
ascensionē fidem suscepimus. rec
tissime congruit; Hec igit uerba
que cū sua expositione premissas.
illis specialī conueniunt. qui resur
rectionē dnī uidere meruer; quib;
qd dic iā ñ uidebitis me. ita accipi
endū est. quia scilicet mortale xpm
ulterius non uiderent. quale
eū cū ista loqueret uidebant;
quāuis hec ipsa uerba dnī. generalis
ecclē statui. recte ualeant co-
aptari; modicū nāq; ē totū spatiū.
quo p sens sctm decurrit. usq; ad
diem iudicii. in cōparatione etni-
tatis; qd et iohs. nouissima hora
nunc ut pat dicens; filioli. nouissima
horā ē; Hoc uidelicet tēpore modico.
xpm in humana natura uidere
ñ possumus. quia dū sumus in cor-
pore peregrinam a dnō; trans
acto igit hoc modico spatio. uide-
bimus eū in fine sctī uenientem.
ut reddat unicuiq; sctm opa sua;
Hec quidē uerba dnī. aptī tunc
tēporis ñ intellexer; unde et di
cebant ad inuicē; quid est hoc
qd dicit. et rtq; sed hanc illorū
ignorantiā pius magister intel
ligens. quasi exposituru s uerba
que dixerat. et dubitationi illorū
satisfacturus. subsequent ad
iunxit; amē amē dico uob. quia
plorabitis et cetera; que uerba.
tā aptis quā cunctē ecclē congru
unt; ploratus quippe et fletus.
aptos et ceteros amatores xpi
optinebat. cū illū quasi latronē
comphendi. ligari. ligatūq; ad
cēcilii ꝓsidis duci ac flagellari.
tandēq; spinarū aculeis coronatū.
crucifigi mori. ac sepeliri con
spicerent; Gaudebat contra
mundus. id. dilectores mundi.
quippē ea qd mundanis rebus

tantū inhiant mundus uocantur:
cū desiderīū suū in xpī morte cōple
rent: cū nomen eius sedere terra abra
sis sepultarent: cū mortetur pissima
condēpnarent eū: qui grauis illis
erat nō solū ad audiendū: sed etiā
ad uidendū; Contristabant rursū
apti de iniusta necē saluatoris: sed
eorū tristicia in gaudiū ē conuersa:
quando sic scriptū ē: post resur
rectionē gauisi sūt discipuli uisō dnī;
quin potius uisa ascensionis potentia:
potiore etiā gaudio impleti: Lau
dabant et benedicebant dm̄ ut Lucas
euangelista testat; hēc in aptis: certissime
impleta fatem̄; sed et in cunctis fide
lib; impleri cotidie ñ dubitamus;
qui quandiu in p̄senti sct̄o ęrūnis
uersant: placimas pressuras q;
tēporales: gaudia ętna felicitatis
instant mercant: scientes scriptū;
Si cōpatim̄: et cōregnabim̄; et qui
seminant in lacrimis: in gaudio
metent; sic enī omp̄s ds̄ electos suos
p̄destinauit ēē remunerandos:
ut ñ nisi placimas pressuras q; p
sentes: ad coronā p̄ueniant sempi
tnā; At uero mundus ediuerso gau
det: quia dū in qui ad ętna gaudia
p̄tristicia et angustias desperant
p̄tingere: Impiū putant: si aliq̄d
de tēporali delectatione minus
exerceant: nolentes ut flos tēporis:
gratissima eorū p̄tereat iuuentutē;
quib; cūenit: qd̄ scriptū ē: ue uob
qui ridetis: quia plorabitis; quē
admodū enī tristicia electorū: uer-
tet in gaudiū salutis ꝑ petuę: ita
et gaudiū reprobōrū mutabit in fletū
et tristicia atrocitate sempiternę
gehennę: ubi uermis eorū ñ morietur.
et ignis ñ extinguet; Mulier
cū parturit: etcetera; In hac cōpara
tione iuxta litterā hoc notandū ē:
quia parturiēs tristitię: partus
autē gaudio cōparat; qd̄ tunc magis
ēē consueuit: quando ñ puella sed
puer masculus nascit; unde et me-
liusuidet legendū parturit: quā
parit; iuxta sensū beati Augustini:
parere ē partū effundere: partu-
rire autē ante partū dolere; quę
similitudo: altiori intellectu in
specta: tā p̄cedentib; quā sub sequen
tib; uerbis: responderę ꝑ bat; In
sacro eloquio mulieris nomine:
frequent ecclā figurat; uel quia
semp̄ fecunditate bonorū opū pollet:
uel certe ꝑ p̄tea quia spīales filios
dōgignere ꝑ aqua et spm̄: nūquā
desistit; hinc ioh̄s mulierē amictā
sole: se uidisse cōmemorat: haud
dubiū quin ecclām significans: uir
tutē diuinę potentię decorata; de
cuius partu spīali: pene similia
sermonib; dominicis uerba ꝑferens:
dic: qd̄ in utero habens clamat
parturiens: et cruciat ut pariat;
hinc: etiā qd̄ regnū cęlorū mulieri
cōparat: quę accepto fermento:
abscondit in farinę satis tribus:
donec fermentaret totū; quasimi
litudine nihilominus figuratur
ecclā: quę ꝑ cipiens a xpō uim

fidei ac doctrine disseminare eam
studuit in trib; mundi partib;. asia
africa. et europa. donec toto mundo
noticia diuina repleto. In omne terra exiret sonus pdicatorum. et in fines
orbis terre uerba eorum: ad huius muli
eris menbra septinere signabat paulus.
cum auditorib; suis diceret; filioli
quos iterum parturio. et cetera; et.
p euangelium. ego uos genui; Hec igit
cum parturit contristat. quia animi rum
sca ecclia dum spiritalium uirtutum pfectib;
cumulandis insistit. dum filios suos
animas uidelicet scas. p labores et
angustias. ad uita eternam dirigit.
incessant pmit. incessant mundi
turbinib; urget; sed cum dos se in omib;
adiuuante aduictorie palma per
tingere meruerit. Iam non meminit
pressurarum quas pstulit. quia capit
magnitudine pmiorum que concu
piuit; et sicut mulier nato in hoc
mundo homine letat. Ita sca ecclia
p creato ad uita eterna credentium
populo. digna animi exultatione
p fundit; non autem cuiquam incon
gruum uideri debet. si nascidicat
is. qui ex hac uita migrauerit; Si
enim inreprehensibiliter nascidicit
aliquis quidem tenebris uteri
materni prum pens. in hanc morta
lium lucem egredit. quomodo n
rectissime natus uiuet nunc cupari.
qui impedimentis corporis exutus.
ad lucem indeficiente et p petua
sublimat. p hac siquidem ratione.
ex traditione maiorum ecclie usus

credit optinuisse. ut dies beatorum
martyrum uel confessorum quib; de sco
migrauerit. n funebrium sed natales
uel natalicia uocitent. Et uos igit.
et tq; hoc de aptis. luce clarius
ualeat intellegi; qui maxima tristicia
affectis passo ac sepulto dno. sed
pactare surrectionis gta. n minore
exultatione et gaudio sunt repleti.
adeo ut gaudium eorum nulla ad-
uersitas nulla psecutio tollere
et uiolare potuerit; neq; putandis
int pressuras psequentium hoc
gaudium amisisse. immo omne gaudium
existimabant cum intemptationes
uarias incidere nt. gaudentes qm
digni habiti eent. p nomine dni
ctumelia pati; sed et de electis
omib; nihil obstat intellegi. q
nunc quidem id. in psenti sto tris-
ticia habent; sed certissime nouerint
qm non sunt condigne passiones huius
temporis. ad futura gtam que reue-
labit in[illegible] qd uero dicit. iterum : cum
autem et cetera. iuxta hunc intel
lectum. n ad illud tempus est refe-
rendum quo aptis post qua resurrexit
a mortuis in multis argumentis p
dies xl. semet ipsum ostendit. sed
potius ad diem iudicii de quo ipse
iohs ait; scimus qm cum apparuerit.
et cetera; uidebo uos inquit
id. uidendus uos apparebo. con
suetomore scripturarum. ut est
illud; nunc cognoui qd timeas
dm. id. cognoscere alios fecit
uel certe uidebos. id. miser ego bo

uri; Et cū uos ad me ipsū assum
psero: patientiā laboris uri.
expectatis p̄ mis remunerabo;
tunc p̄ fecte electorū gaudebit
illo utiq; gaudio: quod in p̄ pe
tuū abeis auferri n̄ poterit; quip
pe: quib; nulla aduersitas do
minabit: nullus hostis p̄sequet:
sed sempit̄na felicitas et p̄ petuū
gaudium: ipse uidelicet dn̄s ihs
xp̄s ab electis omib; intuebit:
possidebit atq; tenebit. am;

DOM̄C. U. P̄OST PASCHA.
LECTIO SC̄I EUG. SC̄Ō IOH.

IN ILLO TEP̄ DIXIT IHS DISC.

Uado ad eū qui me misit: et ne
mo ex uobis int̄rogat me quo
uadis; et rtq; Crebro dn̄s
ac redēptor nr̄: discipulis et
p̄ pēnā suę passionis. et ḡtam re
surrectionis: claritatēquoq;
ascensionis p̄ nunciare uolu-
it: ut cū ea quę p̄ dicebat uide
rent uenientia minus dolerent:
minus de absentia corporis illi-
us turbarentur;
In his ergo uerbis illius quibus
dixit: uado ad eū qui me misit
et cetera: sensus talis ēe uidet;
Regrediar ascendendo ad pa
trem qui me incarnari consti
tuit: et tanta tāq; aperta
erit mę ascensionis claritas:
ut nemini ur̄m opus sit inter
rogare quo p̄ gam: cernenti-
b; cunctis quod patrē peta;
Uidentib; enī illis eleuatus
est: et nubes suscepit eū ab ocu
lis eorū: euntēq; non uerbis int̄-
rogauerunt: sed oculis p̄ secuti
sunt; Sed quia hęc locutus sum
uob: et rtq; Cernebat dn̄s quid
hęc suauerba quib; se ad patrē
rediturū ēē dicebat in mentib;
aptorū generarent: uidelicet
quia maiorem tristiciā haberent
de eius abscessione quā eos desere-
ret: quā lęticiā de eius ascensione
ad patrē; desiderabant enī eius
p̄ sentia corporalit̄ p̄ frui: quia
ad huc carnalit̄ sapientes: corpo
ralit̄ eū exterius: et n̄ spiritalit̄er
interius diligebant; nā qui a spi
ritalē consolationē nec dū habe
bant interius: quā postea p̄ aduen
tū sc̄i spīs p̄ cepunt: idq; in xpō
exteriusui debant id est p̄ sentiā
corporis: carnaliter amittere
metuebant; Sed ego ueritatē
dico uob: et cetera; tanquā diceret;
Expedit ut hęc forma seruī. auris
tollat̄ aspectib;: quatinus amor
diuinitatis: pressius uris infigat̄
mentib;; nolo enī ad huc me car
nalit̄ diligatis: et semp̄ lacte
isto contenti. infantes ēē cupia
tis; nā si tenera alimenta quib;
hactenus alui non subtraxero:
solidū spīrtalemq; cibū esurire
nequibitis; Si enī non abiero:
et reliqua; Cū constet quia pa
raclitus spīs ex patre p̄ cedit et
filio: cur se filius recessurū dicit:
ut ille euenat quia filio nūquā

recedit: sed non ideo hec loquebatur: qd etiam p̃sens corpore spm̃
scm̃ cordib; eorū non posset infundere; nā eundē spm̃ ipsis discipulis resurgens: insufflando
p̃ spicue dedisse alibi legitur; uerū illo in terra posito et cū
discipulis in terra conuersante:
quia hunc corpore eis semp oculis
uidere sitiebant: mentis desiderio ad sitienda celestis gratie
munera erigere non ualebant;
Ascendente autē illo p̃ corpus
in celū: et illi parit p̃ desiderium
sci spīs celestes effecti: omē desiderium suū post illū direxerunt;
Et licet terra corpore: celū tamen
mente et animo cepunt incolere.
Recte ergo: eis dicit; Nisi ego abiero: paraclitus non ueniet;
Ac si apte diceret, si corpus auobis non subtraho: qui sit amor
spīs non ostendo; et nisi me desieritis corporaliter cernere: nū
quā me discetis spīritaliter amare;
qua autē causa spīs scī paraclitus idē consolator cognominetur: luce clarius patet: qd sci
licet corda aptorū que abscessus
dni mesta reddiderat: suo aduentu recreare et consolatione
intima p̃ fundere dignatus est.
Sed et si de lib; cuncta consolator
efficit: dū cotidie afflictiones
eorū uirtute p̃seuerantie largiendo: exspectatione futurorum
p̃miorū consolat; Et cū uenerit:

ille arguet mundū: et rtq; De his
omib; ipsa uerta sit in carne posita:
mundū idē dilectores mundi redarguit: ut exemplis aferuere facillimū
est; de peccato quidē incredulitatis
mundū redarguit: cū loquens
de iudeis dixit; Si non uenissem: et cetera;
De iustitia uero: cū eis dē iudeis loquens ait; Regina austri: et cetera
usq; salomon hic; et rursus; uiri
niniuite: et cetera; De iudicio uero
redarguit mundū: cū diabolū
iā iudicatū hoc ē dāpnatū ostendens: sequaces quoq; illius dāpnandos ee monstrauit; Uidebā inquiens satanan: quasi fulgur de celo
cadentē; et alibi: ad iudeos; uos
ex patre diabolo estis; si ergo p̃
seipsū de his omib; mundum redarguit: quid necesse fuit ut
hoc ipsū spm̃ scm̃ facturū ee p̃
diceret: ni mirū ea de causa:
qua xpīs unā tantū gentē immo
unū mundi angulū hoc ē nationē
iudeorū arguit; Spīs uero scī per
aptos in totū orbē dispersos: non
unū iā populū sed cunctū redarguit mundū; Ipse autē spīs hoc
facere dicit: qui p̃ aptos fecisse
cognoscit; plane ipsū mundū
redarguit: qua ardorē caritatis in cordib; aptorū diffudit:
qua succensi ulterius iā mundū
idē amatores mundi arguere
ntrepidarent: immo ante
armatos reges et presides in
ptrita: xpm̃ constantissim

fatterentur; quā sententiā ipse sal
uator exponens ait subiungens;
de peccato quidē. et cetera; Notan
dū quia peccatū infidelitatis quasi
solū p̄ceteris posuit. quia nimirū
sicut fides origo uirtutū est. ita et
infidelitas fundamentū omīū uiciorū;
hoc enī peccato manente cetera de-
tinentur. et hoc discedente cetera
remittuntur; Hinc dns dicit; qui non credit
iā iudicatus est; De iusticia uero.
et cetera; Querendū si de peccato
mundus redarguit. cur et de ius-
ticia; quis enī de iusticia recte
argui possit. sed mundus id est ama
tores mundi. de peccato quidē suo.
de iusticia uero arguit aliena.
hoc est de iusticia electorū quid nōn
uidet; qd ipsa expositio dnī sa
tis indicat; qui cū dixisset mundū
de iusticia arguendū. ait. quia
ad patrē uado et iā non uidebitis
me. subaudit qualē modo uidetis.
id est mortalē. sed in maiestate ad
iudiciū uenientē; Iusticia ergo
discipulorū xpī erat. quia dnm
quē uerū cernebant hominem.
uerū quoq; dī filiū credidерunt;
In hunc modū iusticia ceterorū
fidelium. eorū scilicet quid nōn
in carne nōn uidet. ut xpm quē cor
porali p̄sentia nōn uidet. uerū ē
dn̄ et hominē fateant; de hac
ergo iusticia fidelium quid nōn
nōn uidet infideles arguunt. cur
scilicet ipsi quasi mi ut uerbū
dī audiet. noluerunt credere;

: ē uersus ad aptos

Nequitiae uero repborum non solū ex sua
prauitate sed etiā ex iustorū cōpara
tione iudicat; Unde ad peccatrice
hierusalē. sermo diuinus p̄ pphetā
loquit; Iustificatae sodoma soror
tua a te. hoc ē ex cōparatione sce
leris sui; Et dns alibi ad blasphemantes iudeos de aptis filiis suis qui
gentis loquit. ideo ipsi iudices suri
ent. qd scilicet illis credentib; in
me credere noluistis; De iudicio
autē. et rtq; princeps mundi dia
bolus intelligit. qui quandā prin
cipatus arcem incolēdib; in fideliū
optinet. qui hic mundi appellati-
one censent; qui iudicatus id est dam
natus. ad nō. cū et ipse dēmonia
eiceret. et discipulis suis eadem
faciendi facultatē p̄mitteret;
Iudicatus autē est. qm iudicio ignis
ētni irreuocabiliter est destinatus;
de hoc itaq; iudicio quo princeps
mundi iudicatus. aspū scō arguit
mundus. quando homines nedi uolun
tati supbiendo resistere p̄sumant.
exemplo dā pnatiū rent archangli;
petrus enī aptis immo spūs scī p̄ petrū.
de hoc iudicio mundū redarguit.
cū ad corrigendā prauorū hominū
nequitiā. cōmemorat pēnā sup
bientiū angelorū dicens; Si enī dī
peccantib; angelis nōn pepercit. et
rtq; Adhuc multa habeo uobis
dicere. et rtq; quia discipuli ad
huc carnales erant. et nec dū uir
tute spūs scī conroborati. nōn poterant
omā intellegere neque ad nō dice-

bant; Uenente spū sc̄o sup os die
pentecostes: multo ma ore scientiā
postea c̄secutis; quo m do ergo su
per ius dic: omāq; au hui a patre
meo nota feci uob: cū h c rursum
dicat: adhuc multa h beo uobis
dicere: sed sciendū qui ibi uer bū
p̄teritū tēporis p futi ro ponens:
qd adhuc facturus era ia fecisse
se dicit; sicet enī p phet sepe futura
p dixisse inuenimus: quā p̄terita;
Unde et hoc loco se omā licit nota fe
cisse discipulis: que sen uerat nota
ee facturū: in illa plen tudine scien
tie de qua paulus ait; cū uener it
qd p fectū est: euacua it qd ex parte
est; que ad modū enī in portalitatē
carnis et salutē anim rū futurā
expectamus: quā uis ia n pignore
fidei accepto: hoc ēgi ut spūsc̄i salui
facti ee dicam: ita omnī m rerū noti
cia quecūq; unigenitus audiuit
a patre in futurū spera re debemus:
quā uis ia se hoc notū feci se dixerit
110 xp̄s; Duo autē sunt p ppt q̄ doctor
uerbū p̄dicationis ret cere debet;
uel cū auditores suos ex uisque di
cunt deteriorari conspi cit: uel
cū eos uerbaque p̄dicat. p b inbecille
intellectū ferre n poss p spexerit;
quoq; ppt unū: dns dic: ho ldre
dare sc̄m canib; et rtq; ppt aliud
uero: nunc loquit; ad hi c multa
habeo: cetera; Cū au ueuenerit
ille spūs ueritatis: et rtq; nequaquā
estimandū est hec uerba in hac uita
in cuiusquā electi mte po ēcōpleri:

ut scilicet omēm uerritatē dū in hac
uita uiuit cōphendere uuleat:
cū dicat apl̄s se ex parte scire et ex
parte pphetare; sed in his uerbis dni
quib; dicit: spūs c̄s docebit uos omēm
uerritatē: talis sensus: quasi dicat;
ipse spūs diffundet in cordib; uris
caritatē: que uos faciat amare
omēm uerritatē; Cuius ēdocti ma
gisterio et uirtutū p cessib; auctis
peueniatis ad illā beatitudinē
ubi nosse possitis omēm uerritatē;
Non enī loquet a semet ipso; qd
spūs c̄s n loqui a semet ipso dicit;
inseparabilis toius trinitatis
opatio declarat; spūs enī s̄c̄s de
patre p cedit et filio; qd enī et de
filio p cedat: ipse filius manifestat
in euāgelio dicens; Ego noui uirtu
tē de me exisse; ubi p fecto uirtutis
nomine: spūs c̄s intellegit; et apl̄s;
misit inquit dns spūm filii sui in cor da
nra; n ergo loquit spūs c̄s a semet
ipso: sub audit sine patris et filii
consortio; Sed quecūq; audiet loquet;
mirū uidet et scrutatu difficil
limū: quomodo spūs audire dicit;
Nonenī in illa simplicissima di
omptis natura: locis ppriis diuisos
sensus uti in hominib; fas: credere
ut alibi sit uisus alibi auditus:
sed singula in eo totū in cōphen
sibili quodā modo accipienda s;
idem enī est illi uidere qd audire:
idem audire qd uidere; nec aliud
in eo nomine sensuū: quā uirtus
omī potentissima demonstrat;

Et nrā quidē mens puericiſſitudi-
nē tēporū uariat; poteſt enim
aliquando ſcire qd aliquando
neſciebat; poteſt etiā ueriſimili-
tudine falli et uerū adpbare
qd falſū eſt; Indō uero nō aliud eſt
eſſe et aliud ſcire ſed tantundē
illi ē et eſſentialiter ſcire et
ſcienti ēe; nā et dm patrē dicimus
habere ſāpientiā cū tamen ipſe ſuaſit
ſāpientia; Spſ ergo ſcſ quē cūque
audierit loquidicit quia non aſe
ſed a patre ēe catholice credit; Ab
illo ergo audit a quo ē id a quo pcedit
quia a quo illi ē ēe ab illo et audire
qd nihil aliud quā ſcire; ſi quē uero
mouet quare audiet futuro tēpore
dictū ſit ſciat indm nullā tēpo-
cadere alt̄ nrā tē; ſed quia ſempē
et poteſt ideo etiā pt̄ito et futuro
ſcriptura indō indifferenti utit;
Et audiuit ergo ſpſ et audit et
audiet quia ſemp illi ē a patre ēe
et ſemp ſcire; Ille me clarificabit;
Clarificauit ſpſ ſcſ xpm quando
mentes inluſtrans aptorū eum
quē ex tenuſſicut hominē noue
rant atq; ſicut hominē diligebant
dō patri con ſempiternū
conſubſtantialē q; ēe docuit;
Clarificauit etiā xpm quando
accenſa in eorū cordib; caritate
omniq; prorſus ſeruilitimore fu
gato ad pdicandā porbē patratē
ia eius q̄ tam reſurrectionis con-
ſtantiſſimos reddidit; Clarificat
etiā cotidie in electorū cordib;
diuinus homem mundanē cupiditatis prunas excoquit et ad deſiderandā celeſtia diuini ignis ardore ſuccendit. Q. uia de meo accipiet et nrtq; de eo accipiet patre uidelicet; Inde ni accipit ſpſ unde pcedit; nec ſāt recipiendū qd qui dā hereticorū ſi ſudogmatizare conati ſunt filiū acc̄ere a patre ſpm uero ſcm a filio; quaſi hoc conceſſū fuerit conſequentē ut quidā gradus ſint in ſcā trinitate et ſpſ ſcſ minor ſit patre et filio; Inde ergo ſpſ ſcſ accipit unde et filius quia inde pcedit unde naſcit filius; In ſcā enī trinitate pat̄ de nullo ē filius a patre genitus ſpſ a patre pcedit ſimul et a filio; Et hi tres unus dſ; ubiq; pſens ſed inuiſibilis ubiq; totus ſed incōprehenſibilis; de quo quicqd mens humana cogitet quantū uis pulchrū lingua confingat longe minus longeq; inferius eo qd ip ſe ē; Huius igit̄ ſpſ auxiliū incunctanter actib; nrīs poſtulemus eius deſiderio flagremus dicentes cū pphetā; Cor mundū crea in me dſ et ceterā; priuſquippe cor mundū inſe creari pcabat ſcſ pphetā ac de in de ſpm rectū in ſui uiſceribus inno uandū; ſciebat enī dnō inſpirante ſpm ſcm in cor de pollutō ſedem habere nō poſſe; et ide o petebat cor mundū inſe creari ubi ſpſ ſcſ requieſcere dignaret; Cor enī hominis qd ſpſ ſcſ nō poſſederit a ſpū maligno

mentis motu gignunt; Sunt alie
que p delectationē uicii mentem
inrepunt: nequa quātamē eā ad pec
cati uoluntatē inflectunt; nihilo
minus et alie: que cū delectatione:
deliberatione quoq; et p finitione
facinoris animū inficiunt: et nisi
cita penitentia succurrat: dānabilē
reddunt; Omni igitur circūspectione
cordi nro custodiā adhibenda: omis
ma le cogitationis ingressus: bonarū
ē in mission pellendus; sicq; mens
sciss semp ē assidue facienda medita
tionib;: ut omis eius cogitatio dm
sapiat: et de solo sup nos desiderio
pcedat; IN ASCENSIONE DNI
LECTIO SCI EUANGELII
SCD MARCUM IN ILLO TEPR
RECUBENTIBUS UNDECI

R discipulis: apparuit illis ihs:
G tam sue resurrectionis dns.
multiformi argumēto exhibi
tione ad seruxit: p xl dierū intū
alla cū aplis conuersatus: et
modo singulis: modo omib; mani
festatus; quia nimirū tanta erat
celebrate resurrectionis sublimi
tas: ut nequaquā ad eā p fecte intel
legendā: discipulorū infirmitas
conscendere posset; Ideoq; ut ad eā
quandoq; attingeret: sensim in
formanda erat; Verū si subtilius
diuine erganos dispensationis af
fluentiā p pendamus: nobis potiū
eorū dubitatione cōsultū inuenimus
et infirmitatē illorū nrām firmi
tatē extitisse cognoscimus; fides

eni nra eorū ē diuina ambiguitate
firmata ac solidata: quia dū
uariauerē xpi resurrectionis ex
perimēta cepunt: omēm prorsus
a nob infidelitatis occasionē tulerūt;
Decies autē dns aplis post resurrec
tionē apparuisse in euangeliis legitur;
multotiens uero eis uisus fuisse nō
dubitatur; siquidē ipso die sue resur
rectionis: quinquies hominib;
apparuit; deinde post octo dies
quando oms discipuli erant simul
et thomas cū eis; septimo: ostendit
se illis ad mare tyberiadis; Octauo
uisus est undecim in galilea; Nono
cū recūbentib; illis apparuit: et
incredulitatē illorū et duriciam
increpauit; decimo uidere eū nō ia
in terris constitutū: sed in ethera
libratū: quando testes resurrec
tionis angeli affuerūt dicentes;
Uiri galilei: et cetera; notandū
uero est: qd recūbentib; illis:
ultimū sue p̄sentie munus exhibuit;
nimirū ut uerita resurrectionis
eius robustius in eis conualesceret:
nec ia de ueritate resūpti corporis
ulterius dubitarent; et quia
ex tempo eos relicturus et in celū
ascensurus erat: Increpauit
eorū incredulitatē et duriciā
redarguit: ut qd nouissimum
audiebant: in eorū mentib; tena
cius figeret: et seuerius plata
increpatione: dubitationis tem
minus poneret; fecit uero di
ergaspitales filios in celū ascensurus

+ in no eran. id ē intellectu-

qd facit pat̄ carnalis erga filios
moriturus; tato p̄senti urgetur.
uicina mortepallescit. et tamen
filios euocat. ressuas ordinat. et
desingulisque animo insederint
mandat. et adultimū qd carius
illi fuerit. in p̄tio moriens tradit;
sicq; demū tanto magis uerba patris
mortui custodiunt. quanto se illa
ultima audisse recolunt; sicet
dn̄s. stam̄ fas est dm̄ homini celoy
fastigia supantē. sepulcri angus
tis mandando cōponere. aplos
nouissimo affatu redarguit.
quia his qui uiderant eū resurrexis-
se n̄ crediderant; Legimus en̄ quia
mulieribus amonumto reuerten
tibus; et dn̄i resurrectionē nunci
antibus; uidebant eis hec uerba
quasi deliramētū; Redarguit
igit̄ eos dn̄s quare sue resurrec
tionis internuncius n̄ credide
rint. cū utiq; gentes quib; p̄dica
turi erant. qd minime uiderant
credituree essent; unde mox sub
infert. sc̄s eugtta. Et ait illis;
Euntes in mundū. et cetera; pre
ceptū aplis fuerat ante passionē.
ne in uia gentiū abirent. neue
incuitates illoy intrarent; sed
iudeis p fidie sue merito rep̄ batis-
mā ca d salutē omiū gentium
quacqua uersū p orbem sparsarū
dirigunt; Querendū tamen est
quid sit qd dicitur. p̄dicate euan
geliū omi creature. cū supfluū
sit eugtm reb; uita carentibus

aut mutis p̄dicari animalib;; Ad
hanc questionē enodandā scire con
uenit. quia omis creatura tripharia
diuidit̄; In usu aden. id. essentiale. — q
— in zoetikar. id ē uitalem. +
quā beatus gregorius separatius
subtiliusq; distinguit inquiens:
sunt lapides. sed non uiuunt; sunt
arbusta et arbores. sunt. uiuunt.
sed n̄ sentiunt; uiuunt uero n̄ per
animā. sed p uiro rē; Unde et paū
lus dic; Insipiens tuq̄ seminas. n̄
uiuificat̄ nisi prius moriat̄; sunt
pecudes. uiuunt. sentiunt sed n̄
discernunt; sunt angli. uiuunt
sentiunt et discernunt; nomine
ergo omis creature homo signa-
tus est. quicū omi creatura. cō-
mune habet aliquid; habet eē cū
lapidib;. uiuere cū arboribus;. sen
tire cū animalib;. discernere uel
intelligere cū angelis; homini
ergo soli eugtm predicari iubet.
cum omi creature adnunciari p̄ci
pit̄. quia homo cū omi creatura.
quodā participio copulat̄; omis
etiā creature uocabulo. gentili-
tas specialiter appellari potest.
que relicto creatore. creature se
manciparat obsequio. ligna et
lapides et monstruosa quēq; ani-
maliū portenta colendo; et quia
a illo defecerat beato principio.
ad cuius imaginē conditus fuerat.
lure int̄ infima quēq; connumera-
retur; lubet̄ ergo aplis. ut eugtm
omi creature predicent. hocē.

p uniuersas nationes que in igno
rantia dei eatenus fuerant. fidei et
salutis nuncium portent. Qui credi
derit. et tq; Hec uerba sumamus ad
saluationis causam q; ctinent sub
eundi baptismatis; pulchre uero pri
mum dictum qui crediderit. deinde
inferunt et baptizatus fuerit. quia
sine fide. baptismi tinctio. Aut
nihil ualet aut minimum; sed quere
potest quomodo paruulos p baptis
mum dicamus saluari. qui utiq; nec
dum etatis incapacitate credere poss.
Neq; tamen ideo isti sine fide saluant.
quia uicaria suscipientium fides. eis
auxilio est. ut sicut p alios peccati
adeo ostraducta est macula. tra et
aliorum confessione. a peccatis ori
ginalib; expient. sed dicit. qui
crediderit saluus erit. potest
alicui psuaderi. ut se sola fide sal
uandum credat. sicq; loetali uul
nere p fossus. a bonorum opum fructib;
torpeat. et tactus sibimet blan
diat. Ego iam credidi. saluus ero;
Uerum dicit. si fide quam habet bonorum
opum studius excolnet; credere enim
uera cit est. dum uoce simul et moribus
confiteri; Unde contra. de quib; ca
dicit; Confitentur se nosse dm. fac
tis autem negant; Qui uero non
crediderit. condempnabit; dic
tum fuerat quid fides p mereret.
dicendum restabat quid ultionis
infidelitas consequeret; qui uero
inquit non crediderit. condempna
bitur; qua sententia. Apti quoq;

concutiunt. ne ipsi in fide resur
rectionis dubitare auderent.
quam p orbem predicaturi erant. certum
habentes. quia qui non crediderit
condempnabitur; Unde et alibi scrip
tum est; qui non credit. iam iudicatus est;
Signa autem eos qui crediderint.
et tq; Hec signa in primordio
nascentis ecclie. a baptis eorumq;
sequacib; corporaliter implectas;
nam et demonia de obsessis corporib;
imperiosa perceptione expulerunt.
et linguis omnium gentium locutis;
serpentes quoq; apprimis sedib;
exturbarunt. et uenenum biben
tes. nocuti non sunt; Legimus enim
de beato iohanne euangelista. quia
p pinatum sibi ueneni poculum hau
serit. nec nocere potuerit; Egri
tudines in sup corporum. non solum
manus impositione. sed etiam
umbre sue uel uestis attactu.
fugasse nos cunt; sed forte quo
rundam simplicum mentes p moueri
poss. quare hec signa omnib; gene
raliter p missa. modo in ecclesia
minime fiunt; Constat sane hec
in exordio nascentis ecclie neces
saria fuisse. ut his rudes ad hanc
et tenere mentes. ad fidei
robur solidarent; signa enim
infidelib; sunt. non fidelibus;
At postquam fides totius pene
mundi tminos tenuit. postquam
ecclie decus. p cedentium con
stantia scorum. altius caput ex
tulit. signa a p parere

desierunt; nā et qui uirgulta
plantant. tādiu aquā infundunt.
donec ea radicata et suis uiribus
nixa uideant; postquā uero arbores
conualuerit. ab irrigatione
cessant; Uerū etsi corporaliter
n fiunt. agunt qd maius.
spiritaliter; et certe maiora. ea que
erga animā interius aguntur.
quā ea que foris circa corporis
curatione ostendunt; denique
maius multoq; pfectius est
sanare interius animā ppetuo
uicturā. quā corpus quandoq;
morituru; denique et dns. ea
signa uocauit; Signa enī dicun
tur. eoqd aliquid significent;
quia p ea que exterius agebant.
quid interius agi oportere p
signabat; Uidendū ergo qualiter
hec signa spritaliter in ecclia imple
antur; sacerdotes enī sanctarū
plebiū pfecti. dū credentes
crismate diuino scificant et
in eis diabolo locū uetant. utiq;
demonia eiciunt; linguis etiā
nouis locunt. cū sub umbra
celestis patrie pmia adnunci
ant; serpentes tollunt. cum
subdolos quosq; et p malicia dra
conis cubile factos. suis
monitis exhortationib; q; con
uertunt; mortifera quoq; bi
bunt sed n eis nocet. cū uenenate
p suasionis uirus audiunt. sed
minime p hec ad mala deflec
tunt; sed et sup egros manus
imponunt et bene habent. cum
fragiles quosq; et ad boni operis
robur inualidos. exemplo sue
actionis quasi tactu manus animant.
et ad boni opis uires firmant; et
illa quidē signa corporalia non
nūquā agunt etiā mali cū bonis.
ista uero spritalia nusquā et nūq
poss agere nisi soli boni; qd enī
signa mali faciunt. dns ostendit.
qui de tribulatione ultima lo
quens dicit; surgent pseudoxpi.
et pseudo pphete. et dabunt
signa et pdigia; Unde et tales.
in iudicio dicturis; dne. non ne
in nomine tuo pphetauimus. et
in nomine tuo uirtutes multas
fecimus. et respondebit illis;
nescio uos. unde estis; Et dns
quidē ihs. et cetera; quod dns
assūptus dicit. non putandus
angelico eguisse auxilio. cum
utiq; supomā p pria dis ferat potē
tia; sed qui illorū obsequio
comitatus ascendit; sedere etiā
ad dexterā dī patris dicit. quia
in māiestate patris etiā scdm huma
nitatis habitudinē consistit. unū
cū eo qtae. eius deq; atq; inseparabilis
potentie; Notandū uero
qd hunc beatus eugtta marcus
sedere ad dexterā dī asserat. cū
beatus stephanus in hora sue lapi
dationis stante se uidisse testet.
dicens; ecce uideo celos aptos. et
filiū hominis stante ad dextris dī;
sed indō situs menbrorū. p quali-

tate accipit negociorū; sedere enī
impartis et iudicantis est; stare
pugnantis uel adiuuantis; beatus
ergo stephanus in passionis agone
constitutus. merito dnm stantē
uidit. quē adiutorē concertato
remq; habuit. ipse enī certamini
interat. sed dns pugnabat; et ut
athlete constantia interris minime
lassaretur. uictoria ei desuperis
parabat; quia uero ascendens in
celū omā cū patre regit. et adul
tamū peūdis pater omā examinabit.
merito eū beatus marcus addex
terā patris consedere phibuit;
Illi autē pfecti. pdicauerunt ubiq;
et cetera; nulla enī regio quantum
libet inaccessa. quantū uis aspera.
nullus pene locus licet remotissimus
extitit. quo eos pdicatio nō pueni
ret; et ante eis defecit terra quam
lingua; qd longe ante psalmista
intuens ait; in omēm terrā exiuit
sonus eorū. et rt; pfecti ergo pdi
cauerūt ubiq;. nūi rib; ppriis sed au
xilio di coopantis; Coopabat enī
suis pdicatorib; xps. quia in eis et
per eos omēm celsitudinē subdebat.
omēm mundi fastū subiugabat;
Sermonē nihilominus confirmabat
sequentib; signis. quia ne pdicatio
despiceret exp̄sona loquentiū. robo
rabat subsequenti exhibitione sig
norū; exultet ergo in credentib;
uniuersalis ecclā. et triūphalem
dni sui ad celos reditū. uot. i solle
nib; amplectat; ascendens xps.

uictores tirones celo reposuit.
et mībris suis quo eū sequant ostendit;
ut sicut ipse morte pdomita. et eius
qui mortis habebat impiū seuitia
subiugata. uictor ad patrē redit;
trademū et nos ad eū puenire posse
credamus. cū uiciorū omisq; cor
ruptionis uictores extiterimus;
ad hanc supne ciuitatis feliciter
beatā beateq; felicē celebritatē.
quantū sufficimus festinemus.
et quia nec dū corpore ualemus.
mentis deuotione interesse satā
gamus; meminisse etiā debemus.
qd beatus lucas dominicā descri
bens ascensionē dixit; Eleuatis
manib; benedixit eis. et ferebat
in celū; felices certe et diuine pro
sus benedictionis heredes. qui
dni in celū ascendentis manib; bene
dici meruerūt; quia ni mirū in bene
dictionis plenitudine reuertere
ad eos. a quorū se aspectib; in bene
dictione subtraxit; angtis eos de
aptos. tra pte stantib;; sicuenient.
et cetera; quapp̄ et nos qui per
aptica pdicationē in eū credidim.
eū sedule dep̄cem. ut cū manifestus
omib; uenerit qui paucis uidentib;
ascendit. in sortem nos huius bene
dictionis admittat. eorūq; soci
etati connumeret quib; dicturus.
uenite benedicti patris mei et cetera;

DOMC. UI. POST PASCE AD
LECTIO SCI EUG. SCDM
IOHEM. IN ILLO TEMP.
DIXIT IHS DISCIPLIS

Cū uenerit paracletus
quē ego mittā uob a patre.
spm ueritatis qui a patre pcedit.
ille testimoniū phibebit de
me; et rtq; Positus in coena cū
discipulis dnī. post quā mr̄ ster ia
nou testamēti. corporis sanguī
nisq; sui consecratione signauit.
instante iam hora sue traditio
nis. inter cetera quib; eos dignā
tus est erudire monuit. ne im-
piorū contra se pseculione seui-
ente terrerentur. neu fessi ce-
derent. sed in omib; inuictum
constantie robur tenerent.
aduentu etiā spī sci p missō. cuius
grā terrenoū timore priuarent.
et celestis uirtutis robore fun
darent; deniq; si diuine scrip-
ture oracula consulamus. apte
cognoscemus. quia sci apli ante
spī sci aduentum. minus idonei
fuerint ad capienda mr̄ ster ia
diuine sublimitatis. minus etiā
fortes ad tolerandā aduersā
illate pseculionis; qd ut exem
pli gratia euidentius pateat.
ipsum apostolici culminis uer-
ticem beatū petrū ad medium
deducamus. qui ante quā spūsco
corroboraretur. adeo infirmus
et pauidi mentis fuit. ut ad uocē
uniusancillulē. dnm se uel nosse
negauerit; Uerū post quā spī sci
ignis timore ante frigidū pectus
accendit. tantā subito fortitudi
nē animo concepit. ut p cunctis
aptis ad gtam resurrectionis xpī
publice predicandū emicaret.
et principū in pauidus terriculam
tatransiret dicens: Obedire oportet
deō. magis quā hominib;; Ammi-
remur ergo beatū petrū pdican
tē. quēdō lucramus in ficiantem;
tanto enī spī sci fulgore inlustra
tus est. tantaq; ueritatis auctori
tate solidatus. ut eos qui paulo ante
fuerant interfectores xpī. ita con
uertere t. quo etiā mori uellent
p amore xpī; Intuendū uero qd dnī
spm scm. et a se mittit. et a patre p-
cedere dicit. non quo inseparabilis
sit patris et filii operatio. sed ut
distantia personarū patris et filii
manifestet; In qua tam p̄sonarū
distinctione. una filii uoluntas
atq; operatio. cū patris uoluntā-
te et operatione concordat; sicut
ergo spī sci a filio mittit. sic mit
titur et a patre; et sic pcedit a
filio. quomodo et a patre; Ipse etiā
spī sci. quia unius est uoluntatis
eiusdēq; operationis cū patre et
filio. dicitur ipse quoq; sua spon
te uenire; qd patent dnī. in eo
loco ostendit. ubi ait. spī. ubi uult
spirat; et aptis enumeratis diui-
norū carismatū distributionib;.
subdidit; Hec omā operat unus
atq; idem spī. diuidens singulis
prout uult; Ille testimoniū p
hibebit de me; et rtq; phibuit
spī sci testimoniū dnō. quia cor
dib; aptorū inlapsus. plenissimā

et diuinitatis seu humanitatis xpi
scientiā contulit. adeo ut quantū
mortalis fragilitas patit. quic
quid de eo sciendū est nosset. qua
lit unius cū patre esset substantie. et
eius deq; maiestatis. qd is qui ante
secla dis erat apud dm. homo inter
homines apparuit in fine sctorū.
qd de uirgine natus acceperit.
ut idem homo idem esset et dis. qd
sponte passus sua uirtute a mortuis
resurrexerit. atq; in celū ascen
dens in patris dextera sederit.
postremo qd ipse in fine mundi.
equus omīum iudex uenturus sit.
hec omā sciapti. de expō spis sci ma
gisterio didicerī. nec solū illi. uerū
etiā omis qui recti aliquid de expō
sentiunt. in hui us spis grā hoc pro
meruisse credendis. phibuit etiā
testimoniū. quando aptis constan
tia ea que didicerant pdicandi.
inspirauit. Uno enī eo deq; spū. et
scientie spitalis dote. et uirtutis
ad pdicandū ope donatis. Unde
sub infert. Et uos testimoniū
phibebitis. et rtq; quia enī ab in
itio pdicationis cū dno fuerant.
poterant alis pdicare que noue
rant. multū enī aptis pfuit. qd
ab initio dominice pdicationis
cū eo fuerī. qd et tēporis quanti
tate et sui assiduitate plenius
cele stē disciplinā cepunt. et ut
tradictū sit medullitus inbiberī.
Cui rei attestat petrus. qui in
locū iude ep dtoris alū substitu
ere uolens. ñ neophitū sed longa
conuersatione pbatū eligere
studuit dicens. uiri frs. oportet
ex his uiris qui nobis cū conuersatis
in omī tēpore quo intrauit et exiuit
inter nos dns ihs. testē fieri resurrec
tionis eius ad plebē. unū ex istis.
quanta etiā auctoritate resur
rectionē dni pdicaret. alibi in
sinuat ita dē expō dicens. quē dis
suscitauit a mortuis. et dedit
eū manifestū fieri. ñ omī populo.
sed testib. pordinatis a dō. nob
qui manducauimus et bibimus cū
illo. post quā resurrexit a mortuis.
Hae locutus sū uobis. et rtq; p
uidebat dns que psecutionū pro
celle contra predicantes aptos
surgerent. ideoq; prouide digna
tus eis post uentura pdicere. quo
uenientia possent facilius tole
rare. minus enī nos afficiunt mala
que p nos cunt. grauius uero in
puis aptur bant. et intuendū quia
cū dixisset eos a uentu spis sci in
lustrandos et sibi testimonium
reddituros. ilico future psecu
tionis aduersa subiunxit. quanto
enī amplius sci a uirtutū sublimia
entuntur. eo maior contra eos
diaboli inuidia exorit. qui eos
pfectib. resistere. et siue pse
siue p membra sua incho atibo ni
initia que erit radicitus abstirpare.
Ait ergo dns. hec locutus sū uob.
ut ñ scandalizemini. ac si diceret.
Idcirco uob post modū uentura

in notesco. ut prescientię clipeo
muniti. nequa quā a statu urę
soliditatis deiciamini; Absq;
sinagogis. facient uos; In euglo
inueniimus conspirasse iudeos.
ut si quis xpm confiteret. extra
sinagogā fieret; qd nimirū apud
illos. p magno piaculo deputa
bat; sicut enim nunc homicidę uel
capitalib; obnoxii criminib;. ab
ecclę consortio pellunt. sta tunc
tēporis. nominis xpi confessores.
a sinagoga eliminabant; quod
passi sunt nichodemus et gama
liel. multiq; alii. qui eleger
ad tempus. hominū societate
priuari. ut xpō in ęternū ad
hererent; quod aut ñ solum
a sinagogis eicerent. uerū etiā
morte a suis conciuib; plecte
rent. manifestat dns cū subiun
git; Sed ueniet hora. et rtq;
Iudei dū p conessci euangelii p-
sequerent. obsequiū se dō pstare
arbitrabant. putantes se p hoc
legis exercere uindictā; unde
et beatus paulus. testimoniū
illis reddidit dicens; Emulationē
legis habent. sed ñ sc̄dm scientiā;
uerū nihil pdest illis legē quę
p seriū data ē defendere. qui
grām euęlii quę p filiū facta ē
noluerunt recipere; quib; non
minime apti consolant. dū au-
diunt non sui odio sed zelo diuinę
legis. p̄secutionis aduersū se
rabiem concitari; Et hęc

facient. quia ñ nouerunt patrē
neq; me; Satis iam scę ecclę fides
accepit. patrē et filiū unius dita-
tis atq; potentię ēē. atq; ideo patris
sine filii cognitione haberi a nemine
posse; Hinc idem euglta. alibi dicit;
qui negat filiū. nec patrē habet;
et alibi; qui diligit eū qui genuit.
diligit eū qui genitus est; Lacten
ergo se iudei de cultu dī patris quan
tū uolunt. fidem nrām quę in xpō
et p xpm est in rideant; nūquam
certe dō patri placere poterunt.
nūquā ad noticiā illius puenire
ualebunt. nisi xpm in quo ianua
ad patris sciēciā p ueniendi ē p fi-
dē recepint. et ęqualē pomā dō
patri crediderint; quid uero uti-
litatis. quid leuaminis hęc uerba
dni aptis conferrent. ilico manifes
tat cū subdit; Sed hęc locutus sū
uob. et rtq; ac si diceret; Idcirco
uob ea quę mei nominis causa passuri
estis p nuncio. ut cū uenerit hora
hoc est tēpus eorū quę p dictas. ad
memoriā reducatis me uob ea prę
dixisse. sicq; leuius p̄sentia mala
sufferatis. scientes quia ego qui
potui p dicere. potero cū uene-
rint liberare; magnū siquidē
genus consolationis aptis fuit.
cū reminiscerent inta aduersa ab
illo de talib; fuisse p monitos. a
quo se p laborū exercitiis. sine-
dubio nouerant remunerandos;
ñ aut ē ociose sed cū magno uir
tutis pondere audiendū. qd dicit.

Ego dixi uobis; Ego uide licet dñ
omipotentissimus: ego qui pro uob
pq; salute ura mortur ussum. qui
uos et inter certamina. psenti di-
LEuinitatis mee numine ptega: et
CTuictores ad contemplandā patris
O diuinitate inducā. INDIE SCO PENE
S. EUG. SCD. IOH. IN ILLO TEMPR. SCOST
DIXIT IHS DISCIPULIS SUIS.
SI QUIS DILIGIT ME. etc.
SSce huius assertio lectionis:
consonat gaudiis hodierne sollē
nitatis; ad uentū sci spūs orbis exco-
lit xpianus: et exordio euange
lii. Amor cōmendatur diuinus:
qui eius in lapsu spūs. apostolicis
hodie est refusus in mentib;; Cari-
tas enī dī at apts diffusa ē in cor-
dib; nris: p spūm scm qui datus est
nob; spūs ergo scs. pignus nobis
attulit dilectionis dī: que sola
diuina mortalib; conciliat. hu-
manā naturā uisibilib; mortuā
inuisibilib; inserit: et addificantis
sedi substantiā contemplandā sus-
tollit; Unde et paulo superius di
xerat dns discipulis; adhuc modi-
cū: et mundus me iam non uidet;
que cū consequent iudas apts nor:
delator sed dilector xpi interro
gasset dicens. dne quid factū est quia
manifestaturus es teipsū nob et
ñ mundo? respondit euestigio dns;
Si quis diligit me sermonē meū ser
uabit; Interrogatus nāq; de mani
festatione: de dilectione respon
dit. quasi ostendens: sola dilecti-
one ad uisionē dī possep tingere;
Est enī interior quedā manifes
tatio. qua solis amatorib; suis
dñs apparebit: ut eū non iam per
enigmata et figuras uideant.
sed reuelata facie diuinitatis
eius radios contemplent; quā idem
alibi: repmittit dicens; si quis
diligit me. diligetur a patre meo:
et ego diligā eum et manifestabo
ei meipsū; Uerū hec dī dilectio.
ñ debet inanit ociari: sed uirilit
in mandatis eius que diligit exer
ceri; Unde et dns cū dixisset. si quis
diligit me: consequent addidit.
sermonē meū seruabit; sed ecce
si interroget aliquis an diligat
dm: libere et absolutissime se
id agere pfitet; sed eū se dns
diligere asserit: qui mandata
ipsius ex uoluntate impleuerit;
Experimētū ergo dilectionis: in
effectu constituit operationis;
Hinc iohs dic; qui dicit diligo dm
et mandata eius non custodit.
men dax est; qui ergo adhuc p
sentiū cupiditate capit. quia ad
sci in lecebras effluit: nec dū
qualit dm diligere oportet
didicit; tanta enī est uis diuini
amoris: ut mente quā ceperit.
ab amore labentiū rerū int im at-
et ad p petua solū diligenda sub
rigat; Qd salomon: in iciens ait;
fortis: ut mors dilectio. Sed
uideamus: quali dilectore ē suū
dns premio remuneret; Et

pater ms diligeret eū; etcetera;
In patris solius dilectione: totū
trinitatis aduertamus opationē;
sicut enī una est in trinitate sub-
tantia non p densē equalitatē es-
sentię: nec recipiens solitudinē
p sonę: ita quic quid de una qua-
libet harū specialiter dicit: de tota
recte trinitate intelligitur;
Et ad eū ueniemus; Aduentus iste
in localis incorporalisq; et omē
p rsus humanę scientię argumtū
excedens; uenit pat et filius ad
dilectorē suū: cordi illius amorē
suū inuisibiliter inspirando: et ter-
reni affectus paulatī uestigia
abolendo; Ita autē aduentus iste
di ad hominis mei item fit:
si prius homo dm adierit; Uenit
ergo ds inluminando: Imus et nos
contēplando; Uenit ds subueniendo:
Imus et nos obediendo; Uenit ds
suā nobis grām infundendo: Imus
nos capiendo; Intueamur uero
quanta di dignatio ad hominē
ueniens: quantaq; sit hominis
celsitudo hospitē suscipiens;
Si enī aliquis p potens domum
nrām adire dignaret: domus
tota sordib; mundata: diuersis
ornamtorū apparatib; come-
ret: Si ergo talia agimus in ad
uentu hominis quā uis p potentis:
tamen mortalis et unius nob cū
conditionis: quanta nos agere:
quib; uirtutū ornamtis recep
taculū anime exornare necesse est:

ut dm hospitē habere mereamur:
Considerandū uero: qd sequit; man
sionē: apud eū faciemus; uenit et enī
ds in quorundā corda: sed mansionē
ñ facit: quia s quidā qui diuinitus
inspirati de malis suis actib; cōpun-
guntur: culpas lamtis puniunt quas
se cōmisisse meminerunt; sed trans
acto cōpunctionis tēpore: adea
quę planxerant dilabuntur; In horū
ergo cordib; uenit quidē ds: sed man
sionē non facit: quia p afflatū boni
desiderii cor respicit: sed p instabi
lem uariāq; mutationē eius recedit;
Ille ergo uerace dm diligit: qui
nullis tēptationib; ab eius amore
deficit: cuius mens nihil qd inferiū
est plus eo appetit; qui enī ad huc
ex animo terrenis inhęret: q man-
data di implere neglegit: minime
dm diligere conuincitur; de quali
b; subdit; qui ñ diligit me: etcetera;
Dilectio ergo di: in impletione
ponit mandati; Neq; enī lingue
facile credendū est: sine operis
attestatione. Et sermonē quē au
disti non ē ms; stupendū fortassis
uidet: qd dns dicit: sermo quē au
disti non ē ms: cū superius sermo
nes suos dixerit; Sed ad tendendū
qd ibi pluraliter sermones: hic uero
singulariter sermo ponit; qd ergo
dicit: sermo ē quē audisti
non ē ms: tale ē ac si diceret; Ego
qui loquor: ñ a me ipso sed a patre
su; Ipse ē enī uerbū patris: de quo
ioh testat: In principio erat:

uerbū; Iure igitur cuncta dō patri
ęqualis tribuit. A quo accepit hoc
ipsū ut illi esset ęqualis; Hęc lo
cutus sum uob. Apud uos manens;
Nūquid cū ista dns loquebat cū
Aptis non erat? Aut quando absen
taret? qui eis alibi ꝓmisit dicens?
Ecce ego uobiscum sum usq; ad consu
mationē sęcli; sed quia xps idem
:q; homo idem ds. Sēdm utriusq; natur ę.
ꝓ pietate loqui solet. nunc diui
nitatis potentiā intimando. nunc
iuxta assumptę carnis habitum
humana distinctius ostendendo;
Apud eos ergo semansisse ꝓhibet
humanitate. qui nūsquā et nūquā
ab ea potuerat incircumscripta
maiestate; denique et superiusse
apud dilectorē suū mansionē fa
cere pollicet; Sed illa spiritalis est
et interius in mente agit. hęc uero
corporalis uisibiliter foris ꝓhibet;
Illa dilectorē suū glorificat. hac
uisitat; Sēdm illā nūquā recedit.
sēdm hanc uenit et recedit; Para
clitus autē sps sc̄s. et rtq; satis no
tū est pietati fidelium. quia para
clitus grece. latine aduocatus
uel consolator dicit; Aduocatus
quidē. quia ꝑ delinquentiū erratib;
intuenit. Apto dicente; Ipse sp̄s.
postulat ꝑ nob; postulare autē
sp̄s sc̄s dicit. ñ quo minoris sit po
testatis quā pat et filius. sed quia
quos repleuerit postulantes facit;
Consolator etiā sp̄s sc̄s dicit. quia
cor clasco. uel ꝑ eatiū indulgen
tia. uel ꝑ desiderio cęlestis patrię
merentia cōsolat. et ad spē futurę
beatitudinis sui inspiratione anī
matos informat; Ille inquit uos
docebit omā; Cauendū sūmopere ne
hęc uerba accipiam. quasi
alia filius aptis dicat. alia sp̄s sc̄s
doceat. aut filius sine sp̄ū dicat.
uel sp̄s sine filio doceat. aut certe
filius dicat et ñ doceat. sp̄s sc̄s
doceat et ñ dicat. cū catholice
tota simul trinitas dicere. tota
intellegat docere; sed oportebat
singulas distincte insinuari ꝑsonas
trinitatis. ut eas et separabiliter
audiremus. et inseparabiliter intel
ligeremus; tota igitur trinitas ut
dictū est docet. tota dicit; sed nisi
ꝑsonarū necessaria distinctio
fieret. nullatenus nr̄m ꝑsē in
efficax infirmūq; ingeniū trī
nitatē aduerteret; In hoc qd sp̄s
docere dicit. ostendit nemine
ab homine posse inseruiri nisi magis
terio sci sp̄s intus doceat; quia nisi
grā sp̄s cordis suffragetur auditoris.
in cassum foris ꝑstrepit lingua
doctoris; Idem etiā sp̄s suggerere
dicit. ñ qd pater minor sit aut
filio. sed quia sepe suggerere
dicimus sub ministrare; suggerit
ergo sp̄s electorū mētib; diuinā
scientiā. ñ quidē ab imo sed ab
occulto inspirando; Pacē relinq
uo. et rtq; Notanda diligentius
uerborū positio; primo dicitur
relinquo. deinde infertur. do;

Relinquit ꝓtẽpore possidenda.
dat uero cũ scis ꝑpetuo ꝑseueratura;
pacẽ nob relinquit in ꝑsenti scto.
pacẽ dabit nob in futuro scto; pa-
cẽ nob relinquit ut hac freti hostẽ
supemus. pacẽ suã nob dabit quan
do cũ eo sine hoste regnabimus;
Hinc et ꝓpheta ꝑmissũ fuerat;
Dabo uob pacẽ. sup pacẽ; Hęc uero
pax siue quã reliquit iturus. siue
quã dabit rediturus. Ab illo et per
illũ est; Ipse eẽ enim utrait Apls pax nrã.
qui fecit utraq; unũ; seipsũ ergo
xps nob reliquit. et ꝓ diuinitatẽ
nob cũ ꝑmansit. quando humani-
tate ad patrem ascendit; Ipse est
ergo pax nrã nunc cũ ineũ credim.
ipse erit pax nrã. cũ ad eius speciem
contẽplandã puenerim; Notandũ
uero sollertẽ quia prius dixit pacẽ
relinquo uob absolute. deinde
cũ addita mto subiunxit. pacem
meã do uob; In quo liquido uolu it
aperire. quia hęc pax quę nob in ꝑ
senti relinquit. nrã potiussit quã
ipsius dicenda; In illo enim. nulla con
tradictio. nulla prorsus repug
nantia. sed sola et indemutalis
pax consistit. quia peccatũ non fec.
nec dolus inuentus in eo ullus; nrã
uero pax. in ꝑsenti talis est. in qua
cotidiana temptationũ certamina.
et uiciorũ obluctantiũ bella tole
remus. In qua deniq; cotidiana
uenię egeamus postulatione; pax
ergo nrã. in ꝑsenti plena eẽ non
potest. atq; ideo longe a billa
felicissima ac beatissima di pace
disiunctae. nam aliunde nisi a dõ
nobis donatae; quasi usq; in finem
possidere studuerimus. pinde con-
firmabimur. ut nihil in nob sit qd
repugnare aut reluctari possit;
nã aut in ꝑsenti de mutua caritate
dubitemus uicissim. sed singuli ar-
chana cordiũ singuloꝝ ꝑspicacissi-
me intueamur; Nonquomodo mundꝰ
dat. ego do uob; mundi nomine
dns solitus est appellare amatores
mundi. qui habent quandã sui iuris
pacẽ. cũ aliquando homines terrena
tantũ appetentes. inter se mutuo con-
cordare uidentur. ut cessante inquie
tudine litiũ. ac sedato fine bellorꝝ
liberius possint fruiscto. et uoluptа
tib; ꝓ pri so operã dare; nũnũquã etiã
uidemus quosq; turpes uel obscenos.
seu uariis facinoribꝰ dedito s. tanta
ad inuicẽ concordia nectit. ut uix
aliquando credantur posse discindi;
quib; ꝑfecto utilius eẽt ad horã
discordare. quã concordit in ma-
lo ꝑseuerare; nõ ergo talẽ nobis
pacẽ xps reliquit qua a malo possi
deamur. sed qua unanimes in fidei
unitate uiuamus; Aliquando etiã
repbi electis quodã modo pacem
dant. cũ eos ꝑsequendo incessere
desistunt; nec ista pax uera esse
potest. quia eos una fidei societas
nõ tenet; Aliter ergo dat pacẽ mundꝰ.
aliter is qui fecit mundũ; talem
ergo pacẽ xps nob in ꝑsenti relinq.
ꝓ qua adhuc inimis positi. corde

insuperis maneamus; Nonturbet
cor uūm: et cetera; Crebro sciapti
dnm de recessu suo loquentē audie
rant: ideoq; turbari et formidare
poterat infirmamen sillorū: neq;d
in absentia boni pastoris: desolatus
grex apostolicus pateret; unde
eos p uide dnis consolat: ut si ēt tris
tarent de corporali eius discessi
one: gauderent de diuinitatis eius
p sentissima maiestate; recedebat
ab eis p hoc qd homo erat: p diuini
tatis uero potentiā semp illis aderat;
Ibat p hoc qd localis erat: remane
bat p hoc qd celū simul et terrā im
plebat; n̄ ergo erat unde merito
apti turbarent: cū ita eū recedere
cernerent: ut nus quā de eius pre
sentia dubitarent; denique ut aptius
intelligerent eū sua uoluisse insi
nuare humanitatē quando ait:
uado et uenio ad uos: confestim ad
iunxit inquiens; Si diligeretis me:
et rtq; Ostendit ergo quia p id tu
rus erat ad patrē: p qd minor est
patre; agnoscamus itaq; geminā
in xpō naturā di et hominis: et utri
usq; p prietatē in confuse intue a
m; de humanitate loquens: dicit:
pat maior meē; de diuinitate uero:
alibi dicē; ego et pat: unū sumus;
Scdm humanitatē ergo ab aptis re
cedebat: In qua etiā in iudicio reuer
tet; scdm diuinitatē uero: ubiq; cū
patre eius de cū eo potentiae ac maies
tatis p seuerabat; Contrescat ergo
detestandū arrii dogma: q filium
patre minorē confinxit: et dū xpm
humanā cōmendaret naturā: iste
ausus est in eo detur pare diuinam;
quid uero mirū si xpm de forma serui
quā accepat dicē: pater maior meē:
cū etiā diuinitate seipso maior sit:
scdm quā etiā p psalmistā: paulo min
minoratus a angelis asseuerat; suis
postremo parentib; in hac ipsa ho
minis forma minor aliquando fuit:
quando ut euangelium loquit: illis maio
rib;: minor ipse subdebat; a tergo;
Si diligeretis me: et rtq; quantū
enim nr̄ae gratulandū est naturae:
quā in se ita xpm suscipe dignatus est:
ut eā resurgendo a mortuis: in mor
talē incorruptibilēq; faceret: et
ascendendo supo omnis angelicos spi
ritūū ordines exaltatā: ad dexterā
patris constituere t; scdm hanc
recessit xpm quando carnē quā as
sumpserat: in mortalitatis gta
indut: et ad celestia sublimauit;
Et nunc dixi uob priusquā fiat:
et cetera; Quo compendio quaue
utilitate ista dnis aptis dixerit:
breui sententia cōprehendit dicens;
Nunc dixi uob: et rtq; sed quesitū
indig et quare dixerit: ut cū factū
fuerit credatis: cū fides earū sit
rerūque n̄ uidentū: et futurae cre
dunt: sicut apts diffiniuit; fides
ē sperandarū substantia rerū:
et cetera; Laus ergo fidei ē eaque
n̄ uidentū credere: et credendo
futura sperare; quid uero magni
est si credamus eaque in p spectu

habemus? quid ergo sibi uult quod
dicit. dixi uobis prius quā fiat? ut
cū factū fuerit credatis? sed aliud
est qd sedns facturū p dicit. atque
aliud qd credituros aptos asserit;
Impletaq; eius resurrectione.
ui sa nihilominus gloriosa eius as
censione. crediturī erant apti
uere eū esse filiū dī. quiomāque
agenda erant antequā fierent
predicere potuit. et predicta
potentē impleuit; et quidē crede-
:etiā bant eū antequā ista facere. esse
filiū dī. sed robustius hoc credide
runt. postquāque p dixerat impleta
uiderunt; Iam non multa loquar
uobiscū. etc tq; principē mundi
diabolū dns uocat. non qd ipse crea
tarū rerū sit princeps. sed quia incol
dib; reprborū dominiū exerceat.
quos mundū diuine scripturē moris
est appellare; Uenit ergo princeps
huius mundi. suū aliquid in xpō re-
quirens; Uidit enī eū eadē mortali
tatis nobis cū conditione teneri.
aduertit illū a iudeis ue stigio
cruci eē mandandū. adultimum
sensit sibi etiā in eius carne potesta
tē concessam. atq; ideo putauit.
eū a culpa qua uniuersalitē omne
humanū genus cepat. non eē in-
munē; quod enī diabolus in xpī
carne potestatē seuiendi accepit.
beatus iob. statestat dicens; terra
data ē. in manus impii; terra in
manus impii data ē. quando diabo.
ad hora potestas in xpī carne con-
cessa ē; Uerū in eo nihil inuenit.
quia nullū pentus in eo peccatū.
nihil qd sui iuris recognoscere t.
Impius exactor reppert; peccatū
enī non fecit. nec dolus inuentus est
in ore eius; dignatus tamen ē suscipe
mortē. qui nullū prorsus habuit
mertū mortis; Unde quasi aliquo
p contante int rogaret. quare
ergo es morturus qui nullū admi
sisti peccatū? p quo subire cogaris
mortis supplicū? subiunxit; Sed
ut cognoscat mundus. et tq; qua
si diceret; Idcirco ad modicū. mor
tē in me dominari p mitto. quati
nus p hoc patrem me diligere. eiusq;
uoluntatē implere demonstrem;
Surgite inquit eamus; quo nisi ad
locū. ubi a iudaeis tradendus et a iudeis
cōprehendendus erat? Incena enī
cū discipulis discū bebat quando
ista loquebat. passionis ia articu-
lo imminente; ñ inquit nos in pa
ratos aut quasi passionis certam
detractantes cōprehensor inueniat.
ultro ad mortē p peremus. alacri
ter patris mandatū impleamus;
xpī ergo passio. paterne uoluntā
tis impletio. et humani generis
fuit redēptio; quid igitur homo
dignū rependere potuerit patri
dō. quas salte ex eq uo grates exsol
uere. a quo tanti habitus est. ut
cul pā seruī. mortē piaret unige
nti filii. par ergo ē. ut et nos uo-
luntatē implere xpm imitando
conem. qui ut mandatū patris

expleret: humiliauit seipsu factus
et obediens usq; ad mortē; uoluntas
autē patris hęc ē: ut in eū quē misit.
ipsi credam; tunc autē in eū uera cr
credimus: si ea quę ipse p̄cipit exami
mo implem; fide seni accepta ē dō-
quę p dilectionē opat; illa uero
quę nullo uirtutis suffragio cōm
dat: rep̄ba et quasi mortua iudicat;
p inde necesse ē: utq; recte credit:
bono q opū exhibitione roboret;
et ut ad implenda ea quę loqui m
digni habeam: sci sps cuius hodie
deuote celebramus aduentū: pos
camus auxiliū: ut ipse caritatē
nris diffundat in cordib;: qua in
nob opante et ad p fectū finē pue
hente: et sci sps muneris participes:
et sup nos p mios possimus ēe con
sortes: am; DOMINICA·I·
POST PENTEC· LECTIO
SCI EUG· SCDM IOHĒM·
IN ILLO TEPR· Erat homo
ex phariseis nichodemus nomine:
princeps iudeoq; et reliqua;
Series huius sacrę lectionis hęret
superiorib;: ubi refert scs
euangelista: quia cū esset dns
hierosolimis in tēplo et doceret:
multi de populo qui ad paschalē
sollēpnitatē confluxerant: p-
dicationis eius sinceritate conspec
ta: crediderūt in eū; Ipse uero ñ cre-
debat seipsu eis: eo qd omā nosset:
et ñ esset opus ei: ut quis testimo
nū phiberet de homine; Ipse enī sci
bat: quid esset in homine; Hi nimi-
rum tr pū prefferebant catecu
minorū: qui licet fateant se in
xpm credere: nullatenus tam
eis uiuifica corporis xpi et sangui
nis credunt mr̄ steria: donec ab-
luti sacro fonte baptismatis: ipsi
quoq; in corpus xpi transferant;
Existi ergo erat iste nichodemus:
qui noctu ad dnm uenisse dicit:
secreto a beo instrui cupiens: et
fidei cuius iā initia consecutus
fuerat: plenitudinē p mereri;
Quantum ad litterā spectat:
nocte ideo uenit: quia obmetu
iudeoq; die accedere ñ audebat:
quoq; inuidia iā contra confes
sores xpi late seuiebat; Iamenī
conspirauerant: ut si quis xpm
confiteret: extra sinagogam
fieret; mr̄ste uero noctis no-
mine: ignorantię caligo: et
timoris eius tenebrę exprimunt;
Nocte igit uenit: quia nec dū
lux diuinitatis: mentis eius oculos
inlustrauerat; nec dū enī cū p fecte
credentib;: ab apto audire pote-
rat; fuisti aliquando tenebrę:
nunc autē lux in dno; sed adhuc in
eoq numero remanebat: quib;
dicit; surge qui dormis: et cetera;
et esaias sub figurā hierusalem:
ecclam allo quit; Surge in lumi
nare hierusalē: et rtq; Rabbi:
scimus quia a dō uenisti magister;
Unde illū a dō uenisse: ad cęleste
docendū magisteriū certum
haberet: subsequent indicat;

Nemo inquiens potest hec signa fa
cere: et ita; Signorũ ergo exhibi
tione: miraculorũ ptestatione:
apud eũ constiterat: xpm ad ō ue-
ritatis magistrũ uenisse: cũ eo dm
ee: sed adhuc ipsũ dm: diq; ee filiũ
ignorabat; adhuc enĩ cor illius:
nox infidelitatis obscurabat;
Sed dns qui se querentib; prestofit.
et nullũ eorũ suã grã fraudare
nouit: dignatus est eũ a quo studi-
ose requisitus fuerat: mysteriis
noue regenerationis instruere:
nec non etiã sue passionis illi sacra
menta pandere; ait enĩ; amẽ amen
dico tibi: nisi quis natus fuerit de-
nuo. etcetera; Omĩb; fidelib; luce
clarius constat: quia nemo nondũ
sacri baptismatis unda regeneratus:
remissionẽ peccatorũ ualet conse
qui: uel regni celestis aditũ pme-
reri; et hoc tanto firmius credunt:
quanto certius retinent: quia
alter fideles ee nequeunt; quod
pulchre satis in illo hebreorum
populo antiquo ꝑsignatum est:
qui prius mari rubro transito:
ac manna celesti sumpto: ita de-
mũ terrã rep missionis ingressis;
qd futurorũ simbola fuisse: apo
stolus ostendit dicens; nolo uos
ignorare frs: quia patres nostri
omes sub nube fuer: et omes in mor
se baptizatis in nube et in mari;
Sicut enĩ illi mare traiecti. ac
manna pasti: terrã rep missionis
de lectis hostib; intrarunt: ita

nemine ante dabitur fieri cõpotẽ
sup ne beatitudinis: quã suscepta
primũ grã baptismatis: omĩb; q;
originalib; peccatis seu actualib;
extinctis: corporis quoq; et sangui-
nis xpi sci ficet mysteriis; Dicit ad
eũ nichodemus; quo modo potest homo
nasci cũ sene exsit: et cetera; nemo qui
dubitet: duas ee generationes; alte
rã qua carnalit homines generant:
alterã qua spualit regenerantur;
nã illa fit ex uiro et femina: ista
de expõ et eccta; p illã mortuis pa-
rentib; succedunt filii: p istã ad
uitã semp mansurã accedunt; illã
solã nichodemus nouerat: istã pe-
nitus ignorabat; Ideo q; aduerba
dni: stupens dicebat; quomodo po
test homo nasci cũ sene exsit: nullus enim
infans quãuis pusilli corporis: nedũ
aliquis maioris etatis: iterato
matris uterũ inrumpere potest:
ut denuo nascat; pari modo de
spuali quoq; et inuisibili sentiendũ
est generatione: uidelicet non eã
posse repeti. post quã semel exple
ta fuerit; siue enĩ ab heretico: siue
a quolibet facinoroso quis bapti
zet in nomine dũ tax at trinita-
tis: non licet eũ a bono catholico
rebaptizari: quia sicut xpi semel
mortuus iã ñ mortẽ: ita qui cũ q;
in morte ipsius baptizantur: impossi
bile ee terrificũ hoc sacramtũ ite-
rare: ne uideant xpm rursus cru-
cifigere et ostentui habere;
Quia ergo nichodemus iste: sollicite

qualiter scta natiuitas impleri posset
requisiuerat: dignat ad huc dns
eu aptius inseruere: et quia n car
nalem sed spuale regenerationem
uellet intellegi docere; Amn amn
dico tibi: nisi quis renatus fuerit
ex aqua et spu sco: etcetera; quib;
uerbis illud quoq; exposuit: qd paulo
supra obscurius pcul erat; Intuen
du uero. qd in baptismate: tria sunt
corporalia atq; uisibilia: tria uero
incorporalia et inuisibilia; Tria
corporalia. idest sacerdos. corpus.
et aqua; Tria incorporalia: fides.
anima. sps sc; Quib; duo hic dns co
memorat; Alteru scilicet corporeu.
atq; Alteru incorporeu: aqua et
spm: qua animiru spsci admixtione.
simplex aque sci ficat elementu: ut
transeat in noue generationis mis
teriu; Ante enim qua aqua benedic
tionis coagulo condiat: quid est
aliud qua aqua: Accedit ergo uer
bu ad elementu: et fit sacramentu;
hanc ipsam quoq; qua spiritalit re
nasci in generatione artius expri
mens. et quantu a carnali distet.
ostendens subdit; Quod natu e
de carne caro e: et qd natu est de
spu sps est; Sicut enim natura carnis
uisibilis est. et sicut carnali aspec
tui subiacet: ita et sps humanis
e obtutib; inuisibilis; Et sicut car
nalis generatio uisibilit administ
ratur: uisibilib; pfectib; augetur:
ita et spualis tota pagit inuisibi
lit; uidet quide is qui baptizat.

aquis inmergi: uidetur de aquis
emergere: sed quid in eo spualia actu
sit lauacro: n potest uideri; tantu
fideliu spuales oculi contemplari suf
ficiunt. quid illo gerat mysterio:
qd uide licet homo peccator et filius
diaboli in fonte descendere it: sed
iustificatus et in filietate di trans
fusus ascendere it; Hoc ut diximus:
soli contuent spitaliu oculi; nam
infidelib; sola que foris agunt pfcos:
et totu ludo deputant qd ad inte
rioris hominis ablutione celebrat;
Unde et in fine. cu qd hic in occulto
agit illis apparuerit. cu filiorum
dei qtam uiderint. dicturi sunt;
Hi sunt quos aliquando habuim in
derisu: etcetera; merito uero spiri
tualis et sps uocat. quip spm sc m
renascit: qua inuisibilit di filius
efficit: quip corpus foris filius
hominis cernit; Sps ubi uult spirat:
et cetera; Hic iam apte tam ipsius
sps potentia: qua etia quid in eos
quip eius gram spuales efficiunt
operet: ostendit; Sps inquit ubi
uult spirat: quia ipse in sua habet
potestate. ut que uult spuali gra
inlustret; Et uoce eius audimus:
cu aliqui spu sco plenus. nob cora
positus loquit; sed non scit unde
ueniat uel quo uadat: quia etiam
si ad hora sps impleuerit: ignorat
tam quomodo intrauerit uel
quomodo rediturus sit; tali seria
scdm aliqui efficit: quide spu
sco regenerat; quia ita [illegible]

reddit spualis. ut de ipso quoq; nes
ciant infideles unde ueniat uel quo
uadat; unde et subiungit; sic est omis
qui natus est ex spu; sicut enim nescit
unde ueniat spis aut quo uadat. ita
de eo qui spu sco renascit. incredulis
et nec du hoc spu renati ignorant
qd ueniat in filiatione di. et uadat
in ꝓceptione celestis regni; sed ni
chodemo hactenus inaudita erant
talia. et ideo ei captu difficilia erant.
Q
ꝓinde adhuc ꝓcontat dicens; Quo
modo possunt hec fieri. et dns; tues ma
gister mis rt. et cetera; Neq; aqua
putare quis debet dnm nichodemo
uoluisse inludere. qui magister
uocaret et celestiu mrs teriorum
expers esset. sed id circo potius hoc
dixisse credendus est. ut eu ꝓ funda
humilitate solidaret. sine qua nemo
magisteriu celestis disciplina arri
pere. nemo ianua regni dei ualet
intrare; quia ergo ista ali cui us
sibi monstrari ut pote doctor eet uide
bat. offendit eum dns qua humilia quaq;
despecta de se sentire deberet. ut
ꝓ hoc ad suscipienda diuine eru
ditionis uerba paratior fieret;
A
m amn dico tibi. quia qd scimus. et
cetera; sua dns ꝓsona coaptat ꝓ
sonis aptor. qui eaque a bono ma
gistro didicerant. sincerite ꝓdi
cabant; qd sciebat ergo loque
bat. et qd uiderat testabat. quia
sicut ipse alibi dicit. qd uiderat
apud patre hec loquebat in mun
do; sed testimoniu eius iudei
recipere nolebant. quia nec ꝓdicati
onib; ipsius. nec saltem miraculis fide
accomodabant;
S
i terrena dixi
uob. et rt q; terrena illis dixerat.
quando sicut in ꝓcedentib; declarat.
electis de templo omib; cum interroga
ret aiudeis in quo signo ista faceret.
respondit; Solite templu hoc. et
cetera; qd non de illo lapideo sed
de sui corporis templo eu dixisse. uigi
lanter euangelia innotuit subdens;
Hoc autem dicebat. de templo corporis
sui; sed illi nmodo nintellegebant.
sed nec credebant quidem; Si ergo
terrena audientes non intellexe
rant. quando ad celestia et diuina
intellegenda idonei esse poterant.
Uerum quia dns nichodemum suis dili
genter uidit intendere sermonib;
dignatus est eum et de celestib; et
de terrenis plenius erudire; de
celestib; quidem docet. cum euestigio.
de ascensione xpi ad celos subiungit;
N
emo ascendit in celum. et rt q;
Quo loco iure queritur. quomodo
dns scdm qd filius hominis erat.
dicat se descendisse de celo. uel
quomodo accipiat tunc fuisse in
celo. quando ista loquebat intra
cum nec ꝓ humanitate descendere.
nec ante ascensionem in celo fuerit;
sed fides habet catholica. xpm
gemina constare substantia. diui
nam scilicet. et humana; quib; non
confusis nec uero diuisis. unus xps
efficit. ds et homo; ꝓ ppt hanc ergo
di hominis q; inseparabile coniun

ctionē recte dicit xpī descendisse
de celo. cū sola diuinitas in uterū uir
ginis uenerit; dicit etiā quando ista
loquebat fuisse in celo. cū carne
positus eet intra. diuinitate uero.
celū simul implerete terrā; nec
hoc mirū uideri debet de xpo. cum
beatus paulus apls. qui ut homo int
homines uersabat. conuersatione
in celestib; moraret; ait ipse; nra
conuersatio. in celis est; que ieiā
potest cur solū modo xpī dicat as
cendere in celū. cū omīs electi uera
cit se confidant ascensuros in celū;
Unde enī est qd presentis mundi tam
despiciunt. qd laboribus libenter insis
tunt. postremo mortē ipsā alacrit
ē suscipiunt. si ad illā beatitudinē cu
ius respectu tanta pferūt. ascensuri
nonī. sed scimus xpm caput eē omī
ū electorū. et omīs electos xpī mbra
existere. dicente apto; uos estis
corpus xpī. et membra de membro;
quia ergo electi quiq; membra xpī
sunt. merito illis ascendentib; xpī
dicit ascendere. et membra sua
ad se in celū colligere; Nemo igit
ascendet in celū nisi qui descendit
de celo. hoc ē. nisi xpī cū corpore
suo; Et sicut moyses exaltauit
serpentē. et cetera; mirabili ac
sacri spuida arte dnī. nicho demū
ad intellegenda noue gratie sacra
mēta inducit. id qd olim erga anti
quū hebreorū populū contigerat
recolens. et spīalit exponendo.
illū seeē quē lex et pphete pdixere

manifestans; Legit enī in libro
numerorū. quia populus longo
p deserta fatigatus ita nere. mur
murauit contra dnm et moysen;
Obqd piaculū inmisit dnī serpentes
ignitos. et plurimis morientibus
clamauerūt ad dnm; qui iussit fieri
serpentē eneū. et poni pro signo;
Quē cū pcussi aspicerent. sanabantur;
quid ergo serpens ille suspensus.
nisi xpī significat passionē. qua ferus
ille uiros usq; serpens diabolus supe
ratus est. serpens et enī ille eneus.
figurā quidē serpentis habuit.
sed longe a ueneno fuit alienus;
Sic et xpī in similitudine carnis
peccati apparuit. sed ipse totius
mundi peccatū tulit; peccata
autē p serpentes ideo designantur.
quia primus parens suasione ser
pentis p lapsus est; et sicut uenena
carnis uita interimunt. ita peccata
animā necant; notandū uero qd
idem serpens eneus fieri iussus est;
quid enī in serpente nisi mortalitas.
quid uero in ere. nisi et nrtas accipit.
est quippe. ceteris metallis durabi
lius et sonoriūs est; serpens ergo
eneus xpī est. qui et scdm humani
tatē mori potuit. et p diuinitatē
in sua etnitate quasi eneus p duraut;
atq; p apto ora ualido et clarissi
mo usq; in fines terre tinnitu
p sonuit; bene autē qui p cussus ser
pentē aspicerent. sanabantur; quicūq;
uere expresseq; filii dei imaginē
aspexerit. hoc. qui ei passionē

ꝓtotius mundi salute celebratā
crediderit; ꝓfecto antiqui serpen
tis uirus. et eterne mortis periculū
euadere poterit; et illi quidē qui
serpentē eneū aspicerent. morti
adtēpus subtrahebant. et uitē re-
seruabant; qui uero passionē xpi
pio corde crediderit. deuoteq;
imitari studuerit. mortis ꝓpetuē
subducet. et uita semp mansura do-
nabit; Unde ilico subiunctū ē. ut
omis qui credit in illo. et rtq; uitē
aut ē eterne diffinitio. Incognitione
di patris filiiq; constituta ē. ipso
ad patrē dicente; hec ē uita et na-
ut cognoscant te solū uerū dm et quē
misisti ihm xpm; Ne aut ē nicho demus
xpm solū modo hominis et ñ etiā di
filiū ē putaret. necessario quē
de filio hominis dicta fuerant. de
filio quoq; di replicant cū subdit;
Sic enī dilexit ds mundū. et rtq; Id ē
enī dns et redēptor nr qui cū patre
unus ds est sine tēpore. homo fieri
Euoluit ex tēpore; sicq; suscepit ea
Dm quē erant hominis. ut non ꝓderet
II quē erant diuinē maiestatis. ut
Leg redimeret ex humanitate quos
Tio creauerat ꝓ diuinitate. et ꝓ alte
Sci rū reficeret quos ex altero fecisset;
Eug. Sc̄d Luca. In illo tēpr.
Dixit ihs disc. parabolā h.
HOMO QUI DAM ERAT DIVES
qui induebat purpura et bisso.
et rtq; Si ꝓcedentia sci eugelii
uerba diligentius ꝓpendam. quid
causē extiterit ut dns hanc simili
tudinē aptis diceret inuenim; ꝓpo
suerat nāq; superius callidi uillici
parabolā. qui fraude domino suo in-
pe[ri]ta sibi in posterū ꝓuiderat. eūq;
ore dni sui laudatū qd prudent egis-
set ostenderat; In fine parabole mo
nendo subiungens. ut huius uillici
prudens ingeniū imitantes. amicos
nob de mā mona iniquitatis faciam.
aquib; in ētna tabernacula recipia-
mur; qd audientes pharisei quī erant
auari. deridebant eū; Uerū ipse eos
ñuertit sup ciliū. de mū paucis intēpo-
sitis. hec quē ꝑ manib; habet parabola.
in suo usū est assertione uerborum.
ostendens hunc diuitē inclementissimū.
Ideo apud inferos in remediabiliter
cruciatū. quia egenti pauperi nolu
erit fenerari. et eū sibi amicū nolue
rit facere; Ait ergo; homo quidā.
et rtq; Hunc diuitē quidā iuxta lit
terā autumant fuisse nabal. impius-
simū et stolidissimū. cuius libri re
gū meminit historia; sed minus neces
sariū immo sup fluū ē illū quis fue
rit uelle scire. cuius nomen dnō
indignū fuerit exprimere. et ma-
xime quia in similitudine ñrerū
gestarū sed gerendarū. certū est
cōplectī noticiā; Et induebat
purpura et bisso; purpura regiū.
ornamentū. quo apud antiquos solis
regib;. et quib; regali indulgentia
ꝓmissū esset. utī licebat; dicta autē
purpura. a coloris puritate; tin
guntur uero conchiliorū sanguine
et fert scdm celi regionē sortiri

colorē; Bissus uero genus est lini
mollissimi et candidissimi; Iste ergo
diues nimio diuiciarū luxui deditus
interius ad carnē bisso mollissima ues-
tiebat exterius uero purpura
ornabat; Notandū uero hoc loco est
quia ual de subtiliora et districtiora
sunt p̄ cepta noui quā ueteris testa
mēti; In lege enī rapina phibet in
euangelio autē etiā tenacia plectitur;
Ibi quirem iniuste sublegerit quad
ruplicit reddere ēpcipit hic etiā
si ppria ñ dederit condēpnabitur;
colligendū uero quantū legis de-
creto euangelicę p̄fectionis gra
uedo p̄ponderet simulq; uidendū
qua pena dignus sit qui rapit si ille
etiā punit qui suā ñ distribuit; qui-
dā p̄tereas qui nequaquā culpabile
estimant si p̄ciosioribus et cultioribus
uestibus induant; qd̄ p̄fecto nisi eēt
nūquā tā expsse dns diuitis habitū
collegisset; qd̄ ex ob posito melius
cognoscit quia si uiliras habitus
ad uirtutē ñ p̄taneret dns iohem
de qualitate suę uestis minime lau
dasset; si ergo uirtus uilib; con-
tentū ee restat utiuicio depuret
multicia quęrere; hoc sciens beat
petrus ipsas quoq; mulieres ab or-
natu pōpatico suspendit dicens;
ñ intorto crine aut uestē p̄ciosa;
Erat quidā mendicus nomine
Lazarus; notanda diligentius
uerba dni atq; in eis uis discretionis
requirenda; Cū enī in populis no-
mina diuitū plus soleant scirique

pauperū dns tamē diuitis nomē
quasi nesciens pretermit pauperis
euidentē expsit; scire enīq; di mi-
serere uel eligere siue amare est;
Unde et mox sit dicit nouit ex
nomine; Econtra uero nescire illi
ē repbare iuxtaqd̄ in iudicio
quib; dā dicturus; nescio uos
unde sitis; pauperē ergo humilē
sciebat quia eū inter duros egesta-
tis et ualetudinis labores ap
pbabat; diuitē uero sup bū nes
ciebat quē inclementię et fastus
merito repbabat; Qui iacebat
inquit ad ianuā eius et ita; qd̄
dns Lazarū ulcerosū et tanquam
indigū ad ianuā diuitis splendide
cotidie epulantis iacere p̄mi
sit ñ tā huic exaggeratio me-
ritis quā illi cumulus credi debet
fuisse supplicii; potuisset enī
fortassis diues aliquid obtendere
excusationis si pauperē coram
positū ñ habuisset si eius cotidie
importunos clamores minime
audisset; et de uiuersolazarus
minorē p̄tulisset in mente tem-
ptationē si diuitē ñ uideret
cotidie splendide epulari et
in opię se tabe consumi; et enī
sufficeret ei morbosa calamitas
etsi ñ adeet egestas; rursūq;
satis affligi potuisset damno
paupertatis si ñ etiā afficeret
languore corporis; quos uero
temptationū estus quę cogi
tationū certamina putamus

2/50

inmente huius pauperis conflixisse.
cũ diuitẽ impiũ cerneret purpura
et bisso circũdari. et obsequentiũ
cuneis stipari. regifico dapũ appa
ratu distendi. se autẽ extrema
omã passũ. nec reliquias saltẽ mẹ
conspicere et pmereri. et a nemine
uisitari. qd tacite scs eu q tra insi-
: sub nuat. dens; Sed et canes uenie
bant. et cetera; In una ergo re
dns duo iudicia patrauit. quia pau
perẽ exuisa diuitis felicitate exa
minauit. et diuitẽ exuisione pau
peris dũ misereri noluit. seuiori
sententia puniuit; Factũ ẽ autẽ
ut moreret mendicus. et cetera;
2 58
Sinus abrahe. ñ iuxta modũ nrĩ gre
mii angustus. sed tanta amplitu
dine distensus. ut capax possit ee
multoꝝ. requiem illã significat
in qua scĩ ante aduentũ xpi apud
infernũ. quãuis in secretioribus
minusq; penalib; loci tenebant;
Sepultura uero inferni. p funda
et tenebrosa dãpnatio accipit.
qua rep bi anima simul et corpore
cruciandis; quid enĩ aliud sepul
turẹ nomine. quãp pecuã et nũ
quã finiendã malorũ ex crucia
tionẽ intelligi uoluit. quẹ et
nunc in anima agit. et post iudi
ciũ ipso quoq; in quo peccatis ser
uiet. corpore exhibet; Eleuans
autẽ oculos. et cetera; pulchre
oculos leuasse et abrahã a longe
uidisse refert. Oculos enĩ leuat
qui a supra seẽ quẽ uidere desi
derat; et a longe eũ uidet. a cuius
meritis pcul distet; Et clamans di
xit; pater abrahã miserere mei. et ce
tera; quã inuestigabilia. quã q; occul
ta et potentias iudicia dei. ex hoc pci
pue loco aduerti potest ubi dicit. quia
diues qui Lazaro suẹ mensẹ micas ne
gauerat. in inferno positus gutta
aquẹ poscebat; et qui minima egenti
dare nihili pendit. ipse quoq; im pe
trare minima ñ potuit; Ecce quã fri
uolũ quã nullius momẽti. sperare
in incerto diuitiarũ; Inteuendũ uero
qd diues quĩ totus ignib; urebat. am
plius se in lingua ardere fateat; neq;
superius loquacitatis uicio notatus
est. sed more sacre scripturẹ quo
ñnũquã palia res aliẹ innuuntur.
dũ cotidie splendide epulatus fuisse
dicit. phoc etiã loquacitatis uicio
subiacuisse innuit. quẹ inconuiuiis
maxime sup effluere solet; dũ ergo
diues iste. in lingua se ualidius
cruciari asserit. dat intellegi eo
menbro quẽq; amplius puniendũ.
quo magis peccato seruierit. qd q;
peculiarius cuilibet uicio deputa
uerit; Unde et apls hortat nos ne
menbra arma exhibeamus peccato;
Arma et enĩ peccati menbra nrĩ co
poris exhibemus. cũ nos met obscenis
uicioꝝ officinis dedentes. honestati
et scĩ monie repugnamus; Et tantilli
abrahã; fili recordare. et cetera;
Quẹ uerba et diuitẽ quid dã boni. et
et contrã mali aliquid habuisse de
monstrant; Sed bona diuitis tran-
: paupem

sitoria p̃sentis uitę felicitas remu
nerauit. malala zari. Inopię camin̄
purgauit; Et indiuite ergo bona
quãuis paruissima remunerantur.
et in Lazaro malalicet leuia p̃iant̄;
Quia sicut ds. nullũ bonũ patit̄ sine
mercede. ita nullũ sinit p̃tiri malũ
sine ultione; Et in his omib; int̄ nos
et uos chaos magnũ. et rtq; mirũ et
humane rationi inp̃scrutabile. qua
le illud chaos fuerit. qd tã exiguũ
ee potuit. ut hi quos tristi iniectione
disterminabat inter se uerba sere
rent. tã ingens ut nec isti ad illos.
nec illi uicissim ad istos transire pos
sent; quid ergo chaos illud. nisi inde
mutabilis status accipit̄. quantũ
enim ad corpus. in iustis simul cũ iusto
localit̄ ee potest; ut autẽ iusti simul
maliq; mertis conueniat. ee n̄ potest;
Chaos ergo dicit̄ confusio rerũ. uel
terminus intransmeabilis; chaos ergo
magnũ inter hos illosq; firmatum.
in transitiua intelligit̄ distantia
partiũ; quia nec rep̃bi semel gehenne
ignib; traditi. ad beatitudinẽ ua
lent demigrare scoꝝ. nec iusti celesti
beatitudine p̃diti. supplicii sũ quã
uis ualent subigi rep̃borũ; querendũ
uero quare dicat̄. ut hi qui uolunt
hinc transire ad uos non possint; qd
enim dãpnati supplicii carere. et beate
scoꝝ requiei cupiant admisceri.
nulli dubiũ; quomodo autẽ fieri
potest. ut sci ad dãpnatoꝝ sortẽ
uelint transire. sed quasi transire
illorũ est. uisa illoꝝ pena ad cõ-

passionẽ mentẽ flectere. eosq;
a tormẽtis uelle liberare; n̄ autem
et si uoluerint transire ad illos poss.
quia licet pię electoꝝ mentes p̃se
ad condolendũ afflictoꝝ miseriis
inclinent̄. equissimo tamẽ di iudicio
tanta seueritate uniunt̄. ut nulla
ia erga eos compassione moueant̄.
quos iuste in recuperabilit̄ dãpnatos
aspiciunt; Sed diues de sua ia salute
desperans. pximoꝝ quos maledictos
in uita reliquerat recordat̄. eisq;
Lazarũ mitti postulat. ne ipsi
simile dãpnationẽ incurrant; ex
quo ostendit̄. rep̃bos ia dãpnatos
in inferno. caritatẽ inutilit̄ discere.
quã nulla tenus du uiuerent uolu
erunt ad p̃hendere; ait enim; Rogo
ergo te pat̄. et rtq; Duo diuiti
ad dãpnationis reseruata cumulũ.
cognitio uidelicet et memoria;
Cognouit enim Lazarũ glorificatũ.
quem despexerat sti pis indigum;
fratrũ etiã meminit quos reliquit.
ut illius quẽ ex hoꝝ ruerat cernendo
felicitatẽ amplius cruciaret̄. et
de illoꝝ quib; similia timebat solli
citudine torqueret̄; sic et omis impii
ut nihil illis supplicii desit. et de
iustoꝝ qta puniunt̄ quos in p̃senti
despexerunt. et de eoꝝ etiã afflic
tionib; gemunt quos sup̃fluo
dilexerunt; ante enim ultimã iudicii
sententiã. mali quos clãbonos
in sup̃na felicitate conspiciunt.
sed inde acerbius cruciant̄ quia
ad eoꝝ sortẽ p̃uenire non possunt;

electi uero et nunc et pacto iudicio:
reprobos semp intorm̃ta conspiciunt:
ut hoc magis illis adq̃ audiorũ mate
riem crescat: dũ uident quid euase
rint: sicq; dõ ereptori suo. in exple
biles grates rependere ñ cessent:
eiusq; nomini intacibilit̃ confiteri.
qm̃ in et nũ misericordia ei; Et ait illi
abrahã; habent moysen: et cetera;
Sed is qui sibi conscius erat. legis
et pphetarũ monitis ñ obedisse:
de proximoq; quoq; obtẽperatione
diffidit; unde respondet; ñ pat̃
abrahã: et cetera; Cui mox: ueri
dica sententia dicit; Si moysen
et pphetas non audiunt: et cetera;
qui enim legẽ quę carnalib; data ẽ
implere renuerit: nũquã ad im
plenda eugtii p̃cepta quę spũ
alib; data sunt attingere poterit;
qui animi rũ quanto subtiliora s:
tanto difficilius impleri poterit;
His ad litterã necessario premissis:
restat ut hęc eadẽ quid mysterii
contineant uestigemus; diuesere enim
iste et pus: iudaici populi: qui diuinę
legis diuitias accepit: et thesauros
cęlestiũ sacramtorũ consecutus est;
qui bene purpura et bisso indutus
fuisse dicit; In purpura etenim
splendor eloquiorũ: in bisso uero
sincerita intelligit sensuũ; pur
pura ergo et bisso ornabat: quide
acceptis cęlitus donis tumens: non
hęc ad utilitatẽ sed potius ad mito
rem habuit; dũq; assidue scriptu
rarũ monitis erudiret: quasi cor

245

die splendide epulabat; et dũ uerba
ei fluerent de exuberante scientia:
quasi micę cadebant de mensa; Lazarus
uero: gentilẽ populũ figurali t̃ expri
mit; qui ulceribus plenus fuisse dicit:
qui ad fidẽ ueniens: dũ peccata sua
confiteri ñ erubuit: quasi uulnus in
cutis supficiem traxit; dũ enim cutis
in uulnere rũpit: foris uiscerũ uirus
egerit; sic et nos dũ latentia peccata
confitemur: quodã modo noxios hu-
mores. ab internis in ulcus pducimus;
sicq; salubrit̃ sauciat: qd̃ feralit̃
ante sub cutis integritate latebat;
Iste ergo Lazarus cupiebat saturari
de micis diuitis et nemo illi dabat:
quia iudaicus populus. dũ de singula
ritate tumeret scientię: nũquã se cũ
nationũ populũ ad cognitionem dĩ
curauit admittere; Unde et dns quo-
dã loco arguit dicens; Ue uob phari
sei qui habetis clauẽ scientię: et cetera;
huius autem Lazari uulnera lingę
bant canes; Canes uero in sacro eloqo:
pdicatores sci aliquando accipiunt:
qui sagaci cautela gregẽ domini
cos uallant: et uerbis pdicamtorũ.
quasi quodã ualido latratu p sonant;
cũ autẽ canis lingua uulnus lingit:
curat; Sic et sci predicatores dum
nob spũalis curationis medela m
contra peccata ostendunt: quasi
uulnus mentis lingua tangunt et
ad sanitatẽ pducunt; Unde recte
ipse Lazarus ad iutus interptatur:
quia ut gentilis populus ad salutẽ
pduceret: scoq; ad iutus est uoce

245

pdicatorũ; qd uero mortuus Lazarus
gremio inferr̃ Abrahe: hoc nimirũ
significat qd cotidie agit̃; Gentiles
enim quiq; fide xpi pditi. si in bonis
inuenta fuerint opib;: illico ad illã
supne felicitatis secretissimã requiem
admittunt̃; Hoc eni significat sinus
Abrahe: iuxta qd alibi dns hoc ipsũ
alis uerbis insinuans dic̃; uenient et
recũbent cũ Abrahã: et cetera; quod
uero subdit̃. qui adhuc in inferno sepe
lit̃: hoc ẽ qd illic confessũ subiungit̃;
filii autẽ regni. eicient̃ in tenebras
exteriores; recte eni filius regni dicit̃.
qui purpura ornatus fuisse describit̃;
Diues ergo iste in inferno sepelit̃. quia
iudaicus populus qui infidelitatem
elegit: pfunde ac ppetue dãnationi
post mortẽ deputat̃; Intor̃ntis ergo
positus oculos leuat. et a longe
Abrahã et Lazarũ in sinu eius aspicit:
quia ante ultimi diem iudicii dãnata
illa plebs. et animo penarũ posita:
electos in supnis gaudiis contẽplat̃.
nec tamẽ adeo felicitatẽ puenire
sinit̃; qd autẽ se in lingua amplius
cruciari querit̃: significat quia
isdem iudaicus populus qui inore
diuine legis uerba habuit que opib;
exequi parui pendit̃: inde fortius
cruciandus sit̃. unde sibi tetus est
quia que agenda essent sciuit̃. sed
hec operari renuit; Rogat ergo
ut ad se Lazarus mittatur. et ex
minimo digito aquã infundat:
quo ardor quẽ in lingua patit̃ refri
geret̃: quia etnis ille populus sup
plicii deputatus: optat saltem
paruissime scoũ actionis complex
fieri; Cui dicit̃ qd in uita sua bona
recepit: qui a transitorias psentis
uite delicias. petnis amplexus est
bonis: eisq; quasi solis et ppetuis. toto
inhesit affectu; merito ergo hec
ei pro cõpensatione adiudicant̃.
que solas dilexisse. et quib; si licuisset
semp uoluisse uiuere compatur;
Sciendũ uero ẽ quia habent et uãsci
in psenti bona: nec tamẽ hec illis loco
s retributionis: quia ita nor̃ uti
psentib;: ut nihilominus fruant̃
etnis; et dũ ppetuis sũ modesiderio
intendunt: que libet se ingerant
pspera: hec quasi nulla sint. uirtutis
pedes pculcata contẽpnunt; Sed
intuendũ qd Abrahã hunc diuitem
filiũ uocat: nec tamẽ ei intor̃ntis
subuenire curat: quia sci illius repbi
populi patres: et eos sc̃dm carnẽ
filios recognoscunt: et nulla erga
eos qui iuste dãpnatis. uiscera mise
ricordie ostendunt; qd uero quinq;
fr̃s reliquisse dic̃ sup sunt̃ et
adhuc inuita positos: iudeos insi
nuat: qui bene quinario cõphen
dunt̃ numero. quia exteriorib;
tantũ et corporalib; deditĩ; quia
eni quinq; s sensus corporis quib;
solas capimus corporã. apte quinq;
ee dicunt̃: q terrenis tantũ et cor
poralib; occupant̃; quinq; ergo
fr̃s reliquisse querit̃. quia suos
sequaces terrena tantũ sapere
et ad diuina intelligenda nequaq

assurgere mens intuet; Rogat
ergo ut lazarus ad eos mittat: sed
respondet illi quia mosen et pphe
tas habeant quos audire debeant;
Si enim recte iudei inspicerent: n
a resurgentib; uertate expectarent:
sed quid certe atq; indubitabilit
sequendu ee: alege et pphetis
didicissent; quid enim aliud: lex illa
mosaica: quid innumera euiden
tiaq; pphetarum oracula: nisi quedam
xpi ad salute humani generis uenie
ntis testimonia: sed ad hec infert
qd non alit crediturisint: quasi qs
ex mortuis resurrexerit; Cui ilico
respondet: quia si mosen et pphe
tas non audiunt et cetera; quapu
rissimas diuine scripture mysteria:
quaq; sibi consone respondentia; re
surrexit xps a mortuis: sed quia
mosi de xpo testimoniu recipere
noluerunt: etia resurgente xpo
adhuc credere contepnunt; et
quia accepta lege spitalit disqui
rere detrectarunt: ad xpm qui
gratie spualis auctor est uenire
minime possunt; remota sunt omnia
argumenta excusationis: offensu ubi
requirat indiciu uertatis; legis
latore esse mosen audiant: pphe
tas suos de xpo requirant: et peos
qd inerrato credat agnoscant;
Le lustissime et eni pene subiacebunt:
Ct quietia a suis qd sequendu esset
o discere noluerunt; EBD-II PPE
SCI EUG: SCD LUCA: IN ILLO TE PR
DIXIT HS DIS E PARABOLA H

Homo quidam fecit
cena magna: et reliq; Homo
iste ps significatione: mediator di et
hominum homo xps ihs intelligit; de
quo ppheta; et homo e: et quis cognoscet
eu: fecit cena magna: quia p paravit
nobis sacietate inter ne dulcedinis:
dicens nob; uenite ad me omes qui la
borates et onerati estis: et cetera;
Ad hanc cena cunctos qui uenire uo
lunt: cotidie inuitat; sed inuitati
uenire contepnunt: quia etia illi qui
p fide ei subiecti ee uidentur: dum male
uiuunt: quasi ad hoc conuiuiu uenire
contradicunt; hinc e: qd dns alibi dic;
multi uocati: pauci electi; Et misit
seruu suu: et reliq; Seruus iste patris
familias: pdicatoy ordine signat:
quia sumo patre familias missi: ad
hoc supnu conuiuiu: cotidie nos inui
tant: dictis: scriptis: exemplis; Inuita
uerunt etia aliquando: miraculoy
signis; Quid uero hora istius cene: nisi
instans mundi terminus intelligit
in quo nos sumus: de quo ioh dic; filioli
nouissima hora e; In qua etia paulus:
nos esse testat dicens; nos in quos: fines
sectoy deuenerunt; qd si ita e: tanto min
debemus a conuiuio di excusare:
quanto mundi terminu: malis cre
brescentib; cernimus ppinquasse;
Ab hac cena excusamus: cu prauе
operando: diuinis pceptis contra
dicimus; Cunctis uero liquet quia
post prandiu cena sequit: post
cena uero nullu conuiuiu expec
tat; unde quia etna di retributio

nob infine mundi ꝑparabit. conse
quens itiq; fuit ut hoc conuiuiū non
prandiū sed cenauio caret; de hoc
et iohs; beati qui ad cenā nuptiarū
agniuo cati sunt; Et cepunt simul
omes excusare; et ret q; p uillā inqua
empta dominatio notat.
terrena substantia a sup bis possessō
rib; sup be possessa exprimit; qui enī
uillā emit. tenere illā. possidere.
homines sibi illa subdere. iura sub
iectis dare delectat; et aliis dominari
desiderat. quid m dnm habere con
tēpnit; cū ergo quilibet in uillā ꝓpt.
ad cenā patris familias ueniredissi
mulat. quia dū quilibet ꝑpt possēs
sionē terrene substantie mentē in
tumorē eleuat. uocatori suo dō
parere detrectat; Et alt dixit;
iuga boū emi quinq;. et r tq; Inquinq;
iugis boū. quinq; notissimos corporis
sensus accipimus; qui sensus recte
iuga boū uocant. quia utrūq; sexū
cōplectunt; iugū nāq; ut etiā uulgo
notissimū est. binos conectit boues;
uel certe ideo iuga dicunt. quia pene
singuli sensus in uno quoq; homine
geminant; qd intrib; prioribus
sensib;. potissimū apparet; duo sunt
nāq; oculi. due aures. gemine nares;
In faucib; etiā ubi sensus gustandi.
quedā geminatio inuenit. quia qd
gustauerit nihil sapit. nisi lingua
et palato tangat; uoluptas etiam
carnis que ad tactū ꝑtinet. si subti
lius intendit gemina eē ꝓbat; nam
et foris insecus et intrinsecus. id est

corpore et mente hominē illiciendo
labefactat; et quare boū dicunt
iuga. quia nimirū pistos quinq; sensus
carnis solū modo terrena requirunt;
boues et enī terrā uersant; qui uidelicet
corporales sensus dū interna et celestia
cōprehendere nesciunt. sed sol
ut dictū est exteriora atq; terrena
meditant. Iure peos curiositas de
signat; que dū alienā uitā inquirit.
suam negligit; et curiosus animus
quanto pertinacior est alieni meritis
tanto efficit ignarus sui; unde et
signato uerbo utit dū dicit. eo ꝓbare
illa. quia ꝓbatio ñ nūquā ad curiosi
tatē solet ꝑtinere; et notandū qd
et is qui ꝑpt uillā. et is qui ꝑpt iuga
boū ꝓbanda ad cenā uenire distulit.
cū excusatione uerba humilitatis
ꝑmisceat dicens; Rogote habeme
excusatū; dicendo et enī rogo et tam
uenire nolendo. humilitatē ꝑten
dit in uoce. sup biā in actione; Simili
modo cū quilibet doctor aliquē
praue agentē ad conuersionem
hortat. ad mundi contēptū pucat.
quo hunc nisi ad dominica cēnā
uocat. at cū talis ꝑdicanti sibi
respondet. ora ꝑ me quia peccator
sū conuerti ñ possū. dicendo quia
peccator sū humilitatē insinuat.
subdendo conuerti ñ possū. sup biā
demonstrat; et rogat igit et ex
cusat. quia et humiliatur in uoce.
et sup bit in actione; Et alius
dixit; uxorē duxi. et cetera. quid
uxoris nomine nisi carnalis uoluptas

designat. Licet enim coniugium ad do
in statutum ac hoc bonum sit. plerique
tamen in illo non carnis propagine. sed
corporis expetunt voluptatem. Ecce
his trib; modis omnis repbi abstinen
tiae epulis excusant. cum alios aua
ritia occupat. alios curiositas de
uastat. alios carnalis voluptas ex
haurit; quae tria licet alis uerbis.
paritam intellectu. Iohs apts in
epta sua similit commemorare uidet.
Nolite inquiens diligere mundum.
neq; ea quae in mundo sunt. qm omnia quae
in mundo sunt concupiscentia carnis
s. et concupiscentia oculorum. et am
bitiosa uita. Concupiscentia enim carnis
idem significat. qd unus ex inuitatis
dicit. uxorem duxi. Concupiscentia
oculorum. qd alius ait. iugaboum emi
quinq;. Ambitiosa uita. idem qd et
uilla emi significat. Et reuersus
seruus. et rtq; Quem putamus esse istum
seruum. nisi certum scorum doctorum. qui dum
tempori et negligentiam nri cordis
aspiciunt. ipsos apud dm accusatores
patim. quos magistros uiuendi
imitari despeximus. Et ipso enim nos
ad dm accusant. quo inobedientiae
nre culpas in conspectu interni arbi
tri gemendo deplorant. Tunc
iratus pat familias. et cetera. quid est
qd supbis uenire negligentibus
pauperes eligunt. nisi quia iuxta
paulum uocat. infirma mundi elegit
ds ut confundat fortia. sed adten
dendum que eligant. pauperes inqt
ac debiles. sunt pauperes debiles.
sunt et fortes. debiles dicunt. qui suo
iudicio apud semetipsos infirmis.
nam pauperes et quasi fortes. qui etiam
in paupertate positi supbiunt. de quib;
psalmo ne dicat. diuitem mendacem.
et pauperem supbum. utrumq; abhomi
nat dns. Cecis. qui lumine scientiae
carent. Claudis. qui rectos gressus
in opatione non exhibent. repulsis
ergo supbis contradictoribus. pec
catores humiles eligunt dum dicit.
pauperes ac debiles. cecos et clau
dos introduc huc. Et ait seruus.
Domine. factum est ut imperasti. et ad huc
locus est. licet iam multi tales ad fidem
collecti sint ex populo iudeorum. ad
huc tamen locus uacat in regno dei ubi
recipi debeat numerosita gentium.
Unde et eidem seruo pcipit. Exi in
uias et sepes. et cetera. Superius ubi de
uicis et plateis ad cenam pauperes et
debiles inuitant. Iudaicus populus
figurat. qui in urbibus ac suburbiis
ad omnis sibi datis conuersans. legem diui
nam tenere consueuerat. Hic uero ubi
de uiis et sepibus colligi pcipiuntur.
nimirum gentilis populus designat.
qui de agrestis conuersatione. relic
ta morum rusticitate quae pse per
figurat. ad fidem uenisse cognoscit.
Signandum uero. qd in hac tertia in
uitatione non dicit iam inuita. sed
compelle intrare. quia enim ad hanc
uocant et uenire contempnunt.
ut illi. qui et bonum qd faciant
intelligunt. sed eundem intellec
tum operibus non sequunt. alii uocant

et uenitunt. qui bonū et intelligunt
et exequunt; ñ nullis ic uocant ut
etiā cōpellant. quias pleriq; q̄ bona
faciendā intellegunt. sed hec facere
desistunt; quisidū ad honores istiusscti
tendunt. aliqua huius mundi molestia
feriant. mox suis priuati desideriis.
addm̄ inuriti redeunt. quē p amore
mundi deserere conabant; sed tre
mendū est ual de qd sequit. Dico autē
uobis. et cetera; Cotidie nos diuina
pietas ad se uocat. nc p legēnc p eu
angl̄m. modo p doctores. plerūq;
p p̄spa. aliquando p aduersa; nemo
uocantē despiciat. nec dū modo uoca
tus excusauerit. cū uoluerit intrare
ñ possit; pensemus qd salomon dic.
ex p̄sona dni; tunc inuocabunt me
et non exaudiā. mane c surgent
et ñ inuenient me; tollamus de me
dio excusationes inutiles. p p̄emus
ad cenā agni p gressu boni operis.
ut dū digne uiuimus. sup ne uoca
tionis non inueniam̄ indigni;

EBD. III. P P̄E. LECTIO SCI EŪG.
SCD̄M LUCĀ. IN ILLO TĒP̄R.

Erant ad p̄p̄inquantes
ad ihm publicani. et rtq;
Uerbū di mediante anima
carnē suscipiens. celsitudinē suā
ita nrē infirmitati contēperauit.
ut ñ solū p nob homo fieret. uerū
etiā humilis homo; et reuera sic
poscebat ordo diuine dispositionis.
ut lenissima mansuetudine colli
geret. quos diabolus tiranni ca
feritate dispserat. naturale est
eni homines mansuetudine colligi.
ferocitate dispgi; nec multū p deet
nob humanitas assumpta. nisi se
nris infirmitatib; coaptasset;
Itaq; redēptor nr̄ p peccatoribus
suā p̄sentiā exhibere dignatus.
lapsis quib;q; et peccatoy mole
grauatis. pie occurrebat. et mi
sericordit̄ concurrebat; Occur
rebat eis. ut ipso inspirante peni
tentiā agere uellent. concurre
bat eis ut ipso. Ante agere pos. ad iu
sent; Inuitans eis non solū uerbis.
uerū etiā opib;; uerbis eos inuitabat.
cū apte clamaret; Uenite qui labo
ratis. et rtq; Operib; eos inuitabat.
cū sc̄dm p̄sentis lectionis auctori
tatē. eos non solū ad conloquendū
suscipet. uerū etiā ad conuescen
dū; qui eni uenerat pollutā mun
dare. nti mebat humanis sordib;
coinquinari; Erat eni sol mundissi
mus. cuius tantae uirtus ac digni
tas. ut cū omā luteret. ipse nullā
sordē contrahere ualeat. sed omā
decoquere et exsiccare; Sed infirmi
oculi scribarū et phariseoy. splen
dorē huius solis ferre ñ ualentes.
cū essent languidi medicū de salute
rep̄hendebant dicentes; Quia hic
peccatores recipit. et cetera; In
quib; uerbis. morale aliquid aduer
tere possumus; nāsc̄dm sensū beati
gregorij. uera iusticia cō passio
nē habet. falsa iusticia dedigna
tionē; qui eni uere iusti sunt. pecca
tores non despiciunt sed suscipiunt;

non repellunt. sed ad penitentiam
compellunt; non abhominantur. sed ex
hortantur, adeo ut in litteris sanctorum
patrum inueniamus quosdam qui in
tantum caritate se pro fratribus; submiserunt
ut non solum uicia eorum parte condolerent
sed etiam parte penitererent:
Hi nimirum dominicum mandatum imple
uerunt dicentis; maiorem hac dilectionem
et rt q; At contra hi quidem falsa iusti
cia gloriantur: nulla compassione mi
sericordie peccantibus condescen
dunt; et pro hoc se iustos apparere gaus
tiantur. si peccantibus insultent.
si uicia eorum in publicum uocent. si per
sonas eorum et nomina publice deho
nestent; Et ciunt hoc non amore
disciplinę. sed tumore superbię;
quia scilicet suam non ex regula iusti
cię considerant. sed ex comparatione
alienum merita metiunt; nam et sci
peccatoribus indignantur. sed in ipsa
indignatione uirtutem humilitatis
custodiunt. quia hoc in se humilitem
considerant. quod in aliis disciplina
biliter damnant; Sed in coercendis
uitiis hanc discretionem tenere
debemus. ut sciamus quia uitia quidem
debemus districtione. natura
uero compassione; pharisei ergo de
falsa iustitia tumebant. ideoque
dnm quod peccatores recipet. tu
mido animo reprehendebant dicen
tes; quia hic peccatores recipit.
et cetera; Sed benignus medicus
languorem suum eis ostendere uolens.
parabolam conuenientem proposuit

que et pro sensu negotium explicaret. et
ad ipsum dnm proprie pertineret; Ait
enim; quis est homo. et cetera; Homo
iste pro significatione dsomps intelli
gitur; qui centum oues habuit. quia
ad cognoscendum se duas naturas
condidit. rationalem et intellectualem.
id est humanam et angelicam; tunc centesima
ouis perit. quando homo per suasi
one serpentis in lectus. a lucunda
paradisi pascua amisit; Sed centesi
ma oue perdita. bonus pastor XC. VIIII.
in deserto dereliquit. quia illos
sumos ordines angelorum in celestibus;
dimisit; Reliquit se autem eos dicit.
non per presentiam qua ubique; presens est. sed
in sua eorum stabilitate immutabiliter
custodiendo. ut ulterius a gratia
sui creatoris nec uelint nec possint
cadere. in cuius contemplatione ele
ger permanere; Celum autem deserti
dicit. non propter solitudinem. sed propter
hominis abiectionem; deserti quippe
derelictum dicimus; et homo et celum
deseruit. quando peccati sui merito
celestem beatitudinem amisit; Sed
angelis persistentibus; in sua stabilitate
ut rationalis numerus compleretur
in celo. homo perditus querebatur in
terra; Et cum inuenerit. et rt q;
Inuentam ouem bonus pastor in hume
ris suis imposuit. quia redemptor nr
exinaniens semetipsum formam seruiens
accipiens. infirmitatem nram ipse
suscepit. et peccata nra ipse portaui
uit; non peccata quidem faciendo.
sed peccatum humani generis mise-

ricorditer auferendo; dū autē bonā
pastor humeris suis ouē p dita impositisse
dicit. ipsa species dominicę crucis
cōmendat. quā sicut in euangelio
legimus. egressus a conspectu p̄sidis.
ipse sibi usq; ad locū supplicii. ppriis
humeris deportauit. Et ueniens
domū. et cetera. pastor nr dns ihs xps.
repta oue domū redit. quia consu
mata salute humani generis. p̄ minis
teriū ascensionis ad cęlestia remeauit;
Ibi inuenit amicos et uicinos. id est illos
summos angelorū choros; qui amici
illius dicunt. quia uoluntatē illius
lugiter in sua stabilitate custodiunt;
Uicini uero uocant. quia diuinitatem
illius quā maxime contemplantur;
Notandū autē quia non dicit. congra
tulamini inuentę ouī. sed mihi; salus
autē nrā. gaudiū est xpi; et cū nos ad
societatē angelorū reducimur. pleni
tudinē gaudii illius implemus; Dico
autē uobis. et cetera; Mouet quorun
dā animos cur maius gaudiū dicatur
ēe in cęlo de conuersis peccatoribus.
quā de stantib; iustis; sed huius que
stionis scrupulus citius eluctat. si
cotidianę conuersationis modus et
norma pensat; sunt enī nonnulli quos
qui a grauioris peccati conscientia
nullā remordet. ñ magnopere se ad
arripiendas uias scitatis extendunt;
Dat eis securitatē preteritę uitę
mundicia. et quanto a grauioribus
peccatis immunes. tanto magis
a feruore scitatis tepescunt; quos
sermo diuinus p iohem tepidos iudicat.

nō

quia nec aperta uicia eos frigidos
faciunt. nec uirtutes indiserutiū
feruidos reddunt; at contra alii
quos peccatrix uitę conscientia ad
humilitatē p uocat. peccatorū grauiū
memoria ad penitentiā reducit;
Et quanto se grauius deliquisse cog
noscunt. tanto fortius sibi pondus
penitentię imponunt; Ita fit. ut
breuiatis factionis cōpendio. non
solū uenia uerū etiā grām merean
tur; quorū penitentia iure quorun
dā pigritię p ponit. quia et eatra
gratior est quę post spinas et tribu
los fertilē messem exuberat. et ea
salus cariusq possidet quę post moles
tiā egritudinis uires reformat;
Preterea sunt quidā iusti. in quorū
uita tanta p bitas eminet. ut nulla
penitentia peccatorū possit eis con
ferri. ne dū etiā preferri; quia omni
genere satisfactionis. sub miser. se
ac si nullū sit facinus qd ipsi ñ admi
serint; Legentes enī in euangelio
scriptū beati qui lugent qm ipsi con
solabunt. non minus deflent pec
cata cogitationū. quā alii peccata
opū; nec plus alios affligit timor
supplicii. quā istos macerat deside
riū regni; Inistorū consideratione
p pendendū ē. quantū faciat in cęlo
gaudiū beata conuersatio iustorū.
sitantū parit gaudiū conuersio
peccatorū; Aut quę mulier. et
duę similitudines. unoten
digestę; qui enī supius p p
ipse signat inferius p m

xpi uidelicet qui ē di uirtus et di
sapientia; Hęc mulier ergo decem
dragmas habuit: quia diuina sapi
entia ad se laudandū duas naturas
condidit. rationalē et intellectualē;
Auctoritate enī sacri eloquii: nouē
di cim ē ordines angtorū; Et ut ratio-
nalis cōpleret incęlo numerus:
decimo ordine homo ē creatus;
Tunc uero mulier dragmā pdidit:
quando homo in paradiso positus.
A similitudine sui conditoris pecca
do recessit; In dragma siquidē: imago
exprimit; Et homo ad imaginē di
format; decima ergo dragma tunc
perit: quando homo ad imaginē di
conditus: cū esset in honore diuinę
imaginis: ñ intellexit immo offen
dit neglegendo diuinitatē suę con
ditionis; Et ideo cōparatus est iumē
tis insipientib;: et cetera; sed pdtio
nē decimę dragmę clementissima mulier non
paruipendit: quin potius lucernā
accendit et domū euertit; Lucernā
accendit: quia humanitatē assum
ptā ex nob et p nob. uirtute diuini
tatis impleuit; Lucerna quippe:
lumen est intesta; Et quasi lum intesta
posuit: cū in assumpto homine ple
nitudinē diuinitatis collocauit;
Unde scriptū ÷; Uidimus gl̄am eius
gl̄am quasi unigeniti a patre: et cet;
Uel certe lucernā accendit: quia
humanitatē suā miraculis coruscam
fecit; Accensa autē lucerna:
euertit; domus in hoc loco:
intelligendus ÷; Accensa

ergo lucerna sequit euersio domus:
quia post quā xpi miraculis claruit:
primus omis humana conscientia ad
pęnitentiā se concussit; post quā autē
domus euersae dragma reppert:
quia post quā ad pęnitentiā cōmouet
conscientia hominis: reformat in eo
similitudo conditoris; Et conuocat
amicas et uicinas; Amicę et uicinę
eo modo intelligendę sunt: quo et
supius: illę scilicet sūmę angelicę po
testates; quę amicę illius dicunt: ppt
uoluntatis expletionē; Uicinę etiam:
ppt assiduā contēplationē; Ita dico
uob: et cetera; quia de gaudio angtorū
erga pęnitentes supra dictū est: res-
tat nunc explere quid sit pęnitentiā
agere; Sc̄dm sensum beati gregorii.
pęnitentiā agere est: ita ptera
peccata deflere: ut studeat quisque
rursus plangenda cauere; qui enī ita
ptera peccata deflet: ut plangen
da cōmittat: huius modi homo pęni
tentiā agere aut dissimulat aut ig
norat; Ad huius pęnitentię salube
rimū fructū ptinet: ut si quis se me-
minit in licita ppetrasse: studeat sibi
cū di adiutorio licita amputare; Ver
bigrā: in licitū est adulterare. fura-
ri. maledicere: et similia; Licitū uero
ē carnē comedere. uinū bibere: som
no indulgere; sed qui sē meminit eaque
in licita sunt patrasse: satagat neces-
sē ab his quę licita uident abstinere;
In huius rei exemplo beatus dauid qui
se sciebat contra diuinas leges in uxo-
re alterius adulterium ppetrasse:

oblatā sibi aquā cū piculo militū no-
luit bibere sed libauit eā dnō; Intel
lexit enī uir ille propheticus: qd ea que
inlicite ppetrata s. nullo meliuso ordine
expientur: quāsi abusu corporis ea
que licita ee possunt amputent; beatus
quoq; paulus quondā rapinis scōrū
et cedib; inhians: post modū ad peni
tentiā conuersus: eugtm sine sumptu
pdicabat: cū utiq; licitū ei esset de
eugto uiuere; dns enī ordinauit ut
qui eugtm ad nunciant de eugto ui
uant; hoc sci patres prudenter intel
ligentes et salubriter ordinantes:
in decretis canonicis legitima tēpora
penitentie pfixer: quib; caro pec
catrix p parcitate licitarū rerum.
id: cibi et potus ecclo mita: disca cre
atorē suū placare p abstinentiā: que
timuit irritare p insolentiā; et que
sep infrenata intēperantiā inclinauit
ad culpā: p modesta penitentiā redu
cat ad uenia; accepta igit fiducia
de spe uenie psumendi: redeamus ad
nos ipsos: considerantes quia si p fecte
ad conditorē nrm conuersi fuerim:
ñ solū ad eā dignitatē de qua homo
cecidit reuertem: sed etiā angelice
claritati post hanc uitā sociabimur;
Scire eteni debemus: qd tot homines
ad celū ascensuri sunt: quot electi
angli ibi remanser; sicut scriptū est;
Constituit tēminos populoy: iuxta
numerū angloy di; sicut uero ange
loy agmina in celo distincta s: ita et
c uersationes hominū intra discretes;
Uer bigrā: sicut s in celo angeli qui

uoluntatem dī hominib; nunciant:
sic etiā angli in terra nominant
qui eaque ipsi de clo a curta eterna
intellegunt: pximis suis studio cari
tatis sedulo nunciare satagunt;
sic de reliquis sentiendū; quā ppt
sciendū est nob: qd unus quisq; que
ordine angloy quantū dat morta
lib; in hac uita fuerit imitatus: ipsi
post hanc uitā in eterne glorie p
ceptione copulabit;

EBDOM.
POST PENTECOSTEN.

LECTIO SCI EUG. SCDM LUCAM

IN ILLO TEMPR: Dixit ihs discipt;
Estote misericordes: sicut et
pater ur misericors est; etcet;
In hac lectione non solū misericor
des esse docem: sed etiā quomodo
simus misericordes insinuatur
nob cū dicit; Sicut et pater ur:
misericors est; pater nr. omps ds:
duob; modis dicit; uel quia cū
non essemus nos creauit: uel quia
cū pditi essemus misericorditer
nos recreauit; misericors igit
ds pater nr est: uel larga sua
misericordia ingratis et malis
tēporalia bona tribuendo: sup
iustos et iniustos pluendo: sup
malos et bonos sole suū oriri
faciendo: uel etiā spiritalium
bonoy munera. speciali grā suis
electis conferendo; Ista magna
di misericordia nob imitanda
p ponit: si fili di esse desideram.
dicit autem misericors. a mis
corde: Is qui condolescit

malo; miseria autē non modo in
dm: uerū ne in hominē quidē cadit.
cū miseret alterius; quis enī non
contendat ab omī miseria liberū
ēē debere sapientē. cū subuenit inopi.
cū esurienti cibū prestat. potumq;
sitienti: cū uestit nudū. cū peregri-
nū tecto recipit: cū denīq; huma
nitatē suā usq; ad sepulturā por
rigit mortuoq; nā et si id faciat
mente tranquilla. nullis aculeis
doloris infrinctus: sed officio boni
tatis adductus: misericors tamē uo
candus est; huic enī nihil obest
nom: cui p deest diuinoq; imperio
mandatoq; misericors igitē dicit
omp̄s ds: translato ab homine uo-
cabulo: qui utiq; sup omēm crea-
turā suā misericors est: quā clemēta
ptectione disponit et ordinat ne
ad nihilū redeat: sed potius ētna
stabilitate subsistat; Scire uero
debemus: qd aduerbiū sicut non
semp p equalitate ponit: sed non
nūquā etiā p similitudine; patet
enī: nos nulla ratione tantā habe
posse misericordiam: quā magnā ds
habere ep̄bat; Sed ds sicut in mēsu
est: inmensam etiā misericordiā
exhibet; nosquoq; ab eius potentia
ualde dissimiles: ut pote qui puri
homines sumus: inquantū intelle
ctus et possibilitas subpeditat.
misericordes ēē curemus: diligen
do et beneficia cumulando. non
[illegible]atis et amicis: sed etiā in-
[illegible]micis; Nolite iu-

dicare: et cetera; queri potest: cū
dns p psalmistā dicat: recte iudicate
filii hominū: cur hic ipse idem fieri
p̄hibeat dicens: nolite iudicare et
cetera; Hoc dicendo: nō tollit nob
intelligentiā iudicandi: sed illud
admonet ne dāpnemus aliquē: cui
uel cogitatio nob. cognita non est.
uel nescimus qualis postea futurus
sit; hac enī sententia illud nobis
principaliter impat: ut ea facta
de quib; dubitare possumus quo
animo fiant: In melio rē semper
partē interpretem; ut sunt diuersoq;
ciboq; pceptiones: de quib; ab apto
iudicare p̄hibem: eoqd possint qui
libet humani cibi simplici animo
sine uicio concupiscentiē sumi; hoq;
ergo et similiū opū quē indifferen
ter geri poss: tempus quo iudicent
aduenit: cū sicut apts docet: inlu
minabit dns abscondita tenebra
rū: et manifestabit consilia cor
diū; at uero de illis iudicare p mit
tim: de quib; dubiū non ē quin pra
ua intentione gerant: ut sunt
furta stupra ebrietates: et similia
lia: de quib; ait apts: qui talia
agunt regnū dī non consequentur;
duo uero quedā pcipua sunt: in
quib; temerarii iudicii debem
refugere; Cū uide licet incertū
habetur ut dictū est quo animo
quid factū sit: uel etiā cū incertū
est qualis futurus sit cras: q hodie
uel bonus uel malus apparet; uer
bigrā: si quis de infirmitate sto-

machi conquestus ante horā come
dere uoluerit: et tu id ñ infirmitati
sed edacitati deputaueris: temere
iudicasti; De hoc non oportet nos iu-
dicare: illo uidelicet iudicio dūpna
tionis: ut de eius salute desperemus;
Rursus si aptā ebrietatē et edacitatēq;
cognoueris: et ita reprehederis ut
de correctione illū desperes qui
huiuscemodi uicio subiacet: nihilo
minus temere iudicasti; Non ergo
reprehendamus ea quē occulta sunt:
neq; ita reprehendamus quē manifesta
sunt: ut quenquā de emendatione
despem: et tunc uitabimus iudiciū
de quo dicit: nolite iudicare et
ñ iudicabimini; Dimittite: et
dimittemini; p̄cipit ut dimittam
peccantib; in nos: ut nrā nob ado
dimittant peccata; Ite p̄cipit ut
demus beneficia: ut nob quoq; ado
det uita ētna; dicendo ergo dimit
tite et dimittemini: et mox adden
do. date et dabit uob: ostendit
quia ñ sufficit tantū dimittere
his qui in nos peccant: nisi etiā eis
quē possumus beneficia impenda
mus; quisquis etiā bona tēporalia
uel spīralia alis amore diuino
largit: quisquis in se peccantibus
indulgentiā misericordit tribuit:
hic p̄cul dubio imitator dī efficit;
Mensura bonā: et cetera; mensu-
ra bonā dicit id: iusta et equā: et con
fertā id: plenā: et coagitatā id est
cōmotā: hinc inde concussam; et sup
effluentē id: sup abundantē: da

bunt in sinū urm; quis isti qui da-
bunt mensura bonā nisi pauperes
quib; beneficia dederitis: tale ēē et
illud: qd uertitis alibi de pauperib; dic;
facite uob amicos: et cet; ñ enī pau
peres ipsi mercedē reddent his qui
elemosinā illis largiunt: sed xp̄s
p̄ cuius dilectione hoc faciunt;
Quātam in sinū dare dicunt: quia
ut ipsā mercedē largitores elemo
sinarū ad nō p̄meri potuissent: pau
peres ipsi occasionē dederē: cū aut
miserabilē egentes: aut in petendo
inportuni existentes: fortiorū sunt
beneficientia sustentati: et ñ nulli
etiā eorū ad fidē xp̄i p̄ dulcia beneficia
p̄uocati; uel certe ut de inimicis
aliquid dicamus: multi malorū con
tra bonos seuientes: eorū patientia
uel beni uolentia: ad rectitudinē
caritatis reuocati; Cadēque pe
mensura: et cet; mensure nomine:
ipsam iudicii regulā significatā
accipim; qd alius eu gtā aptius
ponit dicens; In quo enī iudicio iudi
cauerit is: iudicabimini; sed nūquid
si nos temere iudicauerimus: temere
de nob etiā d̄s qui iustus iudex est
iudicabit: aut si iniqua mensura
mensi fuerim: nūquid et apud dm
in iqua m̄sura ē: unde nob remetiat?
sed hoc ideo dictū: quia temeritas
quā nos cēsalii: ipsa tibi nocebit ne
cessē; et iustitia qua alii ū iuuas:
restaretiā ut ipsa te adiuuet; potest
etiā hoc et de largienda elemosina:
simplicit accipi; unde et apt̄s: audi-

torib; suis dicē; Qui parce seminat
et cetera: usq; de benedictionib; et
metet; quanto enī quisq; in hac uita
erga pauperes xpī magis misericors
fuerit: tanto potiorē ad nō recipiet
in futuro mercedē; Dicebat autē
et similitudinē et cetē; huius uersiculi
sensus: hęc et sensui supioris sententię.
ubi pcipit elemosina tribui: et pec
catorib; offensa remitti; ac si dicat;
Si te contra inimicū ira cecauerit:
aut contra illū quia te elemosinā
petit auaricia obduxerit: nūqd
uiciū eius exhortando curare pote
ris: p serti cū et tua mens eo dē uicio
teneat obstricta: aut nūquid putas
illū solū qui tibi iniuriā fecit reū
deputandū: et nō etiā te qui iniuriā
portā repatienti nescis dāpnandū:
Ē contra uero: si illius impbitas mentē
tuā inuenerit mitē atq; tranquillā:
et ille ad pęnitentiā mouebit: et tu
patientię mercede donaberis; Non
est discipulus: sup magistrū et cetera,
Sensus ÷; Si magister quisquis dispotuit
suas ultū ire iniurias noluit: sed pa-
tiendo maluit suos psecutores red
dere emitiores: necesse ē ut discipuli
quoq; qui puri homines ss: idem se-
quant exemplū; Quid autē uides
festucam: et cetē; Et is tuid ad supiora
referendū ÷: ubi cecū a cecoduci:
id ÷ peccatorē a peccatore emdari
nō possē pdixit; multi igit cū sint
sup bi fures: rapaces: odiū in cor de
tenentes: si alios uel ad modicū uide-
rint iratur batos: ac rit eos diiudi-
cant: sua crimina aut leuia aut nul
la: illos autē grauia ē censentes;
Et quomodo potes dicere frī tuo: et
cetera; poculū: intentio cor dis accipit; festucā: ira; trabē uero: odiū
designat; quantū enī distat int festucā
et trabē: quasi tantū inter est int iram
et odiū: odiū est enī: ira inueterata;
Ira autē est subita animi pturbatio:
quę nūq etiā utilis ē ępbat; potest
nāq; fieri: ut si irascamur homini:
uelimus eū corrigi; Si autē oderimus
hominē: nō possumus eū uelle corrigere;
p qua causa dns impossibile ē testat:
ut de oculo frīs sui festucā auferat: q
in oculo suo trabē portat; Ypocrita:
et cetera; Ypocrita interpratat deaurat;
Ypponāq; grece: latine sub; Crisis:
aurū; et Ypocrita uocat: nō solū qui
aliud cordegerit et aliud opeagit:
uerū et ille qui cū sit malus: quęrit re-
phendere bonos; Dicit ergo dns; Ypo
crita: et cetē; qd est dicere; primū ate
repelle odiū qd grauius ÷: et de incep
poteris securius illū quē diligis: de
leuib; emdare; Inter hęc uero sciendū
nob ÷: quia quando aliquē rephende
re aut obiurgare oportet: debem
primo ppendere: utrū habuimus
an nō habuim illud uiciū: p quo aliū
increpamus; si nūquā habuim: cogi
temus nos fragiles ē: et habere potu-
isse: nisi nob diuina custodia affuisset;
Si uero aliquando habuimus: et iā p di
donū caremus: pponat ante mentē
cōmunis infirmitas: ut illā obiurga
tionē nō cū odio: sed cū misericordia exer-

ceam: qd si adhuc in eo dē uicio nos ee
deprehendim: ñ reprehendam: ñ exasperem: sed congemiscam: et ad remediū
penitentie unanimit concurramus;

EBD·U PPE·LECTIO SCI EUG·
SCD M LUCA·IN ILLO TEPR·

CUM TURBE INRUERENT
ad ihm ut audirent uerbū dei
et ipse stabat secus stagnū gene sar;
Monstrat auiditas turbarū: que
amore audiendi uerbi flagrabant:
cū eas euangelicus sermo: certatim
ad dnm inruisse describit dicens; Cū
turbe inruerent ad ihm: et cetera;
Stagnū uel lacus gene sar: Idem est
qd et mare galilee: uel tiberiadis
alibi cognominat; qd cū diuersis
in euangelio censetur uocabulis:
quantum tamen ad p̄sentē locū pertinere
uidet: stagnū genesar: a natura
ipsius loci dicitur: qui crispantib;
aquis auram de se metipso excitare
prohibet: dictus qd generet sibi aurā;
qui locus amoenitate sui et salubri
tate aquarū: copiaq; piscium: frequen
tib; habitatorib; p̄ceteris eius de pro
uincie locis incolit; unde et dns ppt
multitudinē circū iacentiū populo
rū: crebro in hoc mari: et nauigasse
et docuisse: et miracula fecisse le
gitur; Iuxta spiritalē uero intel
lectū: mare qd ab amaritudine:
uel a meando nom accepit qd semp
in motu sit: Instabiles amarosque
istius seculi fluctus designat; Secus
hoc dns in litore stat: quia deuicta
mortalitate: ipsam carnem quam
de sepulchro assumpsit: In ne tūne
patrie soliditate conlocauit; qd
uero turbe ad eū confluunt: fidem
gentiū designat: que post ascensionē
illius ad fidē p apl̄os concurrerunt;
De quib; psalmista: dnō canit; Omes gen
tes quascūq; fecisti: uenient et adora
bunt coram te dne; Et ysaias; Et fluent
inquit ad eū omes gentes: et ibunt po
puli multi et dicent; Uenite ascendam:
ad montem dni: Et uidit duas naues: et cet;
Due naues secus stagnū posite: duas
figurant ecclesias que ex duob; populis
hoc est ex circūcisione et preputio
adunate sunt; Uidit autem illas ihs
cuius uidere eligere est: quia in
utroq; populo iudaico scilicet et
gentili: nouit dns qui sunt eius:
et eos quos dns p fidē et bonā opera-
tionē in p̄senti cognoscit: a fluctib;
et periculis seculi huius: uidendo hoc ē
misericorditer uisitando: p uehit ad
quietē future tranquillitatis; Pis-
catores autem descenderant: et cet;
qui piscatores significant: nisi eccle
siastici doctores: apti uidelicet et
sequaces illorum: qui sicut pisces ex
trahunt de profundo: sic homines
rete p̄dicationis ad eternā quietē
eleuant de hoc mundo; Retia nāq;
que quib; dā suis locis apta: quib; dā
uero nodosa uident: scōrum sunt p̄di-
camenta doctorum: que nunc clausa
doctioribus: nunc etiā apta solent
ad nunciare simplicib;; Sed quid
est qd retia modo laxant: In cap
turā: modo lo tapli cant: nisi quia

110

non omē tempus congruū est ad
docendū: p̄dicator nāq; aliquando
linguā addocendū debet exercere:
aliquando uero intermissā p̄dicatio-
ne: semetipsū debet curare; Legim̄
siquidē in eu gl̄o scd̄m iohem: quia
expleto tēpore p̄dicationis suę dn̄s:
cū surrexisset a cena posuit uestimēta
sua: et cepit lauare pedes discipu-
lorū suorū; p̄dicator nāq; quilibet
diuini eloquii: difficile peccatū
in tanto ministerio poterit euitare;
Si enī uerbigrā. ab auditoribus
suis se libenter audiri p̄spexerit: in
elationē p̄tinus uertit; Rursus si
ab eis dē contēpnit: mox ad iracun
diā inflāmat; p̄inde unicuique
doctori uigilantius stata agendū est:
ut cū officiū docendi aliquatenus
intermittit: dignis p̄enitentię lam̄
tis deluat: quic quid se in ministerio
p̄dicationis deliquisse cognoscit;
Ascendens autē in unā nauī quę erat
sr̄monis: etcet̄; Cernens sed dn̄s mul
titudine oppriminī currentiū po
pulorū: nauī ita p̄cipit a litore sepa
rari: ut nec terrę hereret: nec ni-
mis in pelagi p̄funda descenderet;
Quo facto: et ipse a pressura turba-
rū in munis existeret: et multitudo
litori sup̄sistens. uerbū illius audire
sufficeret: maxime quia qd̄ etiā no-
tissimū: uox quę in aqua uel circa
a. quā p̄mit̄: sono clariore p̄ aeris
lata diffundit̄; mi face nauis sr̄
monis ecclā ē. excludens primitiua
que tā xp̄o quā a ꝓtis p̄dicantib;

ipsi petro specialit̄ cōmissa: quę
bene una dicit̄: quia de fide lib; eius-
dē eccl̄ę scriptū: qd̄ erat in eis cor
unū et anima una; de hac nauī docet
turbas: quia de auctoritate scōrū qui
fuerunt in primitiua eccl̄a: usq; ho-
die insertū gentes; qd̄ uero primo ro-
gauit petrū. ut nauī a terra pusillū re
duceret: significat sermone p̄dica
tionis tēperate ad turbas utendū:
ut ea quę dicunt̄: nec nimis sint leuia
nec ualde p̄funda; uel alio sensu: qd̄
nauī p̄cipit prius pusillū a terra re-
duci: significat primo in p̄ximis iudęo
rū nationib;. eu gl̄m p̄dicandū; qd̄ que
sequit̄: duci in altū: remotioribus gen
tib; mittendū eu gl̄m p̄cipere uidet̄;
ac si dixisset; l̄ docete omēs gentes;
uel illud; oportet p̄dicari eu gl̄m
in toto mundo; Et respondens Si
mon: etcet̄; patet qd̄ p̄dicatores
nouitē testam̄ti. aptiū uide licet et
apti ciuiū. multitudines gentium
nulla ratione recib; fidei cōp̄hendere
ualuissent: nisi affuisset grā xp̄i que
eorū p̄dicationē fundaret in cordib;
populorū; nisi enī dn̄s edificaret domū:
in uanū laborant qui ędificant eā; et
nisi dn̄s cor inlustrauerit auditorū
doctori in uanū laborat; quia fides
populorū n̄ pueniet p̄ sapientiā uerbi
cōpositi: sed p̄ grām muneris diuini;
Et cū hoc fecissent: etcet̄; Conclusa
piscium multitudine retē rūpit̄:
quia in p̄senti eccl̄a cū electis: multi
etiā rep̄bi intrant: qui ipsius eccl̄ę
unitatē. puersis scismatū sectis. cor-

rupant et diriman̄t; quales fuerunt
in primo exordio fidei. Iudas p̄ditor
et simon magus. quales etiam exterr̄
postmodum arrius et eunomius. etce-
teri catholicę fidei impugnatores demen
tissimi; Et tanquam socius quierāt in
alia nauī. etcet̄; Sip̄ prior ē nauī petri
et andreę in qua ascendit dn̄s. intelle-
ximus primitiua ecclam. restat ut
p̄sequente quoq; quę erat iacobi et io-
hannis. sequens exgentib; accipiat̄
ecclā; qd̄ ergo n̄ sufficiente una nauī.
alia adhuocatur et piscib; impleat̄ e-
lectis. significat quia dūtor xp̄i elec
tos in iudea n̄ inuenit. quos adhuc ā no-
uerat p̄destinatos ęternā. ecclam quoq;
gentiū. multitudine electorum suorū
replere dignat̄ cotidie. quasi alte-
rius nauis receptaculū captis piscib;
querens; Et congrue rete prius scindit̄.
et postea nauis alia adhuocat̄. quia
prius ex populo iudaico iudas p̄ditor
et simon magus. ceteriq; fidei corrup
tores. in rete p̄dicationis quasi pisces
pessimi capti. et tunc demū barnabas
et saulus ad euangelizandū gentib;
a spū sco destinant̄; Et tuener̄ et
impleuer̄ ambas nauiculas. ita ut pene
mergerent̄. idē in submersione pre
merent̄ nisi uirtus diuina adesset; qd̄
impleta nauis n̄ quidē sub mergit̄. sed
tam̄ in submersione periclitat̄. tēpora
illa significat de quib; apl̄s dicit; In
nouissimis diebus erunt tēpora periculosa.
et ceteraque de ultimorum tēporum p̄tur
bationes secunt̄; nr̄is enim temporib;
sca ecclā quasi in submersione ē. dū-

malis reprborum hominū p̄gravata.
ad ruinā cotidianā impellit̄; qd̄
cū uideret simon petrus. et cetera;
Hoc loco petrus apl̄s infirmorum speciē
tenet. qui regimen spīalium doctorum
in ecclā quodā modo a se repellunt.
uidentes se eorum spīalē conuersationē
et doctrinā imitari n̄ posse. atq; ideo
n̄ metuunt in tempore peccatorum suorum
remanere; n̄ enim hoc uocedicunt. sed
moribus atq; actib; ne a bonis regant̄;
dūq; rectitudinē artioris uitę ideo
ad p̄hendere nolunt. quia infirmos
se ē conspiciunt. quasi peccatores
se ē fatent̄ et dn̄m repellunt; Non s̄
tales a spīalib; uiris deserendi. quia
et dn̄s nequaquā petrū licet repulsus
deseruit. sed eū sub ductis nauib; ad
litus p̄duxit; nā consolans eū. clem̄t̄
ait; noli timere. et cetera; hoc ad
ipsū petrū specialit̄ p̄tinet; Cui expo-
nens dn̄s quid hęc captura piscium
significaret. p̄mittit qd̄ sicut tunc
pisces retib; cepisset. sic aliquando
p̄dicatione uerbi salutaris homines
ē captuus; Confortat dn̄s animos
hominū carnaliū. et eos consolans
ad spē erigit arripiendā. ne quis uel
de culpa p̄pria conscientię tremens.
uel de alio uirtutib; stupens. iter
scitatis aggredi formidet; Et sub
ductis ad terrā nauib; et cetera;
Sciendū non ē hanc eandē lectionē.
qua matheus et marcus hos ipsos apl̄os
petrū uide licet et andreā. iacobū
et iohem. binos et binos de nauiculis
narrant ad nō ē uocatos; n̄ enim nē

lucas dicit eos uocatos fuisse. sed
tantū petro p̄ dictū qd homines eet
capturus; qd non ē tradictū. quasi iā
ulterius pisces n̄ eet capturus; alio qn
legim illū post resurrectionē cū alius
fuisse piscatū; datur ergo intellegi.
qd subductis ad terā nauib;. tanquam
iterū ad piscationē redeundi uolun
tatē habentes. comitatis dnm aliqn
tulū et postea reuersi. deinceps alio
tēpore sicut matheus et marcus nar
rant. bini de nauiculis uocati; alle
gorice uero. qd apti subductis ad ter
rā nauib; secuti sunt saluatorē. finē
scti designat. quando hi qui xpō p fi
dē inheser. ab hoc scto corpore simul
et anima s recessuri. et xpm caput
omiū electoy. ad soliditatē trē
uiuenti iū secuturi; IN NATIUI
TATE SCI IOHANNIS.
LECTIO SCI EUG. SCD M LUCA

IN ILLO TEMPORE. Helisabeth
impletū est tēpus pariendi. et pe
perit filiū; et reliq; Sacro scā
precursoris xpi genuina primordia.
non solū a parentib; a patre uide li
cet et matre sed etiā a pgenitorib;
tribus sacerdotalis et leuitice glo
riosa. plurima miraculoy uirtu
te refulgent insignia. sicut euan
gelice narrationis pdit historia;
Suscepta nāq; zacharias de filio
nasciturō p missione angelica. se
nex filiū pcreauit; Elisabeth quoq;
infecunda pariter et anus. quorū
duorū singula. fecunditatē par
tus poterant denegare. munere
nobilissime prolis. impleto pariendi
tēpore honoratur; Sane uerbum
impletionis. In bonorū tantū ortu
uel obitu uel actu. poni consueuit;
denique nasciturō p̄cursore dicit. qd
helisabeth impletū est tēpus parien
di; Rursūq; de genitrice saluatoris
dicit. impleti s dies marie ut pare
ret; In obitu quoq; scōy ponit. cū de
aliquo illorū dicit; defunctus est
ille uel ille. ut puta abrahā senex
et plenus dierū; de consumatione
quoq; templi dictū est. Impleuit
salomon edificare templū dni; At
contra de reprobis. psalmista dicit;
uiri sanguinū et dolosi. n̄ dimidia
bunt dies suos; Et audierunt uicini
et cetera; In scōrū ortu. recte plu
rimoy letitia inducit. ut gratia
secuture uirtutis. multoy exulta
tione precedente designet; Nato
ergo helisabeth seni. secus quā credi
poterat filio diuinitus dato. con
gratulabant ei uicini et cognati.
hoc est. congaudebant illi qui erant
ex eius cognatione p̄ pinqui. scilicet
quia magnificauit id est magnā
fecit dns misericordiā suā cū illa.
ut ei filius in senectute nasceret;
Et factū est in die octauo. et cetera;
hanc fuisse dicunt a puduere res
consuetudinē. que adhuc a n̄ nullis
seruat. ut natis filiis parentū impo
nerent uocabula; quod cognatis
et p̄ pinquis helisabeth. in filiū eius
iohannē agere intentis;. ipsa di
uino spū inspirata. respondens di

xit; nequaquã: sed uocabit iohannes;
Et quidẽ zacharias adhuc mutus:
uocabulũ pueri qd ab angelo audie
rat: uxori intimari nequiuerat; Sed
eodẽ spũ scõ qui hoc ipsũ angelo reue
lante mandauerat: illa nomen filii
qd non audiuit asseruit; Innuebant
autẽ patri eius: et cetera; mutus pater
anxius implere ꝑceptũ angelicum:
nomẽ filii qd lingua ñ poterat: scrip
to pandere curauit dicens: iohs est
nomẽ eius; ac si diceret; non nos ei no-
men imponimus: quia ad ho ia accepit
nominis honorẽ; Iure autẽ precur-
sor redẽptoris nri: iohs uocari iube
tur; Interp̃tat autẽ iohs dni grã:
uel in quo est grã; quia et ipse speci-
alit̃ dominicę ꝑcursionis grãm pre
ceteris sciis accepit: et in audito um
eo usq; ingressũ cęlestis patrię ꝑdi-
care aduenit dicens; penitentiam
agite: adpꝑinquauit enĩ regnũ
cęlorꝫ; Aptũ ẽ autẽ ilico os eius: et
cetera; mysteriis: miracula congru
unt; Inquisitus alio loco iohs quis eet:
respondit; Ego uox clamantis in de
serto; quia ergo uox clamantis in
deserto, est nata: congrue lingua
parentis ad laudandũ dm dicitur
absoluta; Quid putas puer iste
erit: id ẽ: cuius magnitudinis: cui
excellentię: cuius dignitatis: Et
enĩ manus dni: erat cũ illo; hoc est
adiutoriũ diuinũ qd manus nomine
sepe signat: Int̃ ipsa etiã infantię
primordia: se manifestis indiciis:
cũ puero ee declarabat; Et zacha-
rias pat̃ eius: et cetera; Intuendum
quanta sit supni muneris largitas:
et quã pna addandũ: si nos imparati
ñ fuerimus ad accipiendũ; a zacharia
nãq;: sola loquela fuit ablata: que
ñ sola: sed cũ spũ ꝓphetię illi ẽ restituta;
ait enĩ; benedictus dns ds israel: et cetera;
uisitauit enĩ dns plebẽ suã apparens
in carne: quasi longius a sẽp cultura
idolatrię recedentẽ: et quasi longa
scelerũ infirmitate tabescentẽ; Re-
demit uero eã precio sanguinis unici
filii: quasi uenditã sub peccato; ñam
uisitatio ad infirmũ: redẽptio ꝑtinet
ad captiuũ; qd quia beatus zacharias:
in ꝓximo futurũ spũ prꝫuiderat:
more ꝓphetico quasi iã factũ narrat;
Notandũq;: qd plebẽ suã dns uisitasse
et redemisse dicit: ñ quia ueniens suã
inuenit: sed uisitando et redimendo
suã effecit; Explicata ut cũq; ex pla-
natione euangelica: uigilantius est
ꝑscrutandũ: quid sit qd sca ecclesia
quę beatorꝫ martyrũ uictorias in-
numeras: quib; ingressũ regni cęlestis
meruerunt concelebrat: solius beati
iohis extra ceteros: post dnm etiam:
natiuitatis carnalis diem celebrare
consueuit; qd nullatenus sine aucto
ritate euangelica: credendũ est
uenisse in consuetudinẽ; Sicut enĩ
nato dnõ pastoribus angls ait: ecce
euangelizo uob gaudiũ magnũ qd
erit omi populo: sta etiã angelus
nascturũ iohem ꝑnuncians dicit;
Et erit gaudiũ tibi et exultatio: et
multi in natiuitate eius gaudebunt;

Hac igitur auctoritate iure utriusq;
natiuitas sollepni celebritate reco
litur; sed in illius natiuitate tanquam in
xpi dni. tanquam in filio omipotis dei. tan
quam in solis iustitie exortu. gaudium
omi populo pdicatur; Ipsius autem tan
quam inpcursoris dni. tanquam inseruiendi
eximii. tanquam in lucerne ardentis
et lucentis origine. multi gratulantur
ee dicuntur; utriusq; ergo festiuita
tis iucunditate. largiente sup no
auxilio exultantib; animis amplec
tam. quo eo opitulante adfestare
deptoris que non sannua sed ctinua
pangere mereamur. am; IN NATA
LE SCI PETRI APLI. LECTIO
SCI EUG. SCDM MATHEUM.

IN ILLO TEMPR. Uenit ihc in par
tes cesarie philippi. et interrogabat
discipulos suos dicens; que dicunt
homines ee filium hominis. et reliqa;
Herodes maior sub quo dns natus est.
quatuor tradit filios habuisse; phi
lippum uidelicet qui hic como memorat.
quiq; ut lucas narrat. fuit tetrarcha
ture et ettra contradis regionis;
archelaum quoq; et lisaniam. sed et
herode sub quo passus est dns. phi-
lippus ergo iste. in honore tiberii
cesaris. ciuitate statuit ad radices
libani montis. ubi iordanis in duo
bus fontib; exorit. quam cesariam
philippi in memoriam sui nominis.
partterq; honore tiberii cesaris
appellauit; In qua ciuitate. tra
dunt antiquis regib; quondam tribu-
ta consueuisse p solui; In cuius partes
ueniens redeptor nr. congrue
ubi reges terreni censum a suis reci-
piebant subiectis. ibi et ipse censum
fidei a discipulis exquirere uoluit;
a tenui; que dicunt homines ee filium
hominis. non hec quasi nesciens per
contat. sed ut confessione recte
fidei illorum digna mercede remu-
neret; Nec ait que medicunt homi-
nes ee. sed filium hominis. ne iactan
ter uulgarem sententiam de se que-
rere uideret; Filium autem hominis
sepius quam filium dei se appellare con-
sueuit. ut nos de dispensatione hu-
manitatis quam p nos suscepit admo
neat; ubicumq; autem in ueteri testa
mento filius hominis scriptum est.
beatus hieronimus in hebreo filius
adam habet testat; nam et adam.
homo interptat; et pulchre homi-
nes appellat eos. qui de filio homi-
nis tantum loqui nouerant. hoc est
de filii humanitate quam oculis cer
nebant. et deitatis illius arcana
nesciebant; homines namq; erant.
id est humanatantum de eo sapie-
bant; nam qui diuinitatis eius mis
teria caperesciunt. merito supra
homines ee memorant; Quam for
mam interrogationis. et iam doctores
ecclie obseruare oportet; nam et ipsi
p quirere debent a suis subiectis de
fama sui nominis. quales apud uul
gares et extrinsecus habeat. ut
secdm qd de se audierint. p pri os
mores corrigere. et seipsos in cunc
tis modestius studeant ee formare;

Alii dixerunt; Alii iohem baptistam
necessariū nonē hic causas erro rum
uulgariū inquirere. cur scilicet
xpm alii heliā. alii iohem. alii puta
uerint hieremiā. cū sic infideles in
heliae et hieremia errare potuerint.
quomodo herodes in iohanne errauit
dicens; quē ego decollaui iohem. ipse
surrexit a mortuis. et ideo uirtutes
operant in eo; Sicut enī herodes
xpm miracula facientē. iohem
quē ipse decollauerat arbitratus est.
sic nimirū uulgus indoctū. eundē
xpm heliā uel hieremiā eē putauit.
quoq; alter raptus in celū legitur.
alter uero mors. In scriptura
diuinat canonica. aptē memorat;
nā et helias id circo estimari poterat
dns. quia scriptū est in malachia
p pheta; Ecce ego mittā uob heliā
tesbiten. etcetera; [illegible] os autē quē
me eē dicitis. quasi ab hominum
generalitate illos sequestrans. de os
ac dī filios. p adoptionē factos
insinuat. iuxta illud psalmistę;
Ego dixi dii estis. et filii excelsi
omes; ac si diceret, illis qui homines
sunt diuersa arbitrantib; uos qui
diuesa estis. ad adoptionem
effecti. quia ceē dicitis. At uero
petrus fide ardentior. amore
confessionis ceteris promptior. ex
uoce cunctoq; respondit; Tu es
xps. filius dī uiui; uiui dmī ad
distinctionē falsorū appellat.
quos uario erro rede lusa gentili
tas. uel de mortuis hominib; sibi
infinitum. uel de insensibili materia
quos adorare creauit; de quib; scri
ptū est; Simulachra gentiū argentū
et aurū; Beatus es sīmon bariona
et cetera; bariona. in lingua nrā
filius colūbę interptat; Iure autē
beatus petrus filius colūbę uocat.
quia prudenti ac pia simplicitate
dnō adherebat; nā et colūba cete
ris auib;. simplicitate gaudet; qd si
alius accipere uolumus. p colūbā
in cuius specie sps sc̄s supy xpm appa
ruit. eius dē sps grā figurat; merito
ergo dns petrū filiū colūbę nominat.
quē spīalium donoq; grā ipse repleuer
at; filius autē sps sc̄i siue filius colūbę
effectus est petrus. ex eo tēpore quo
ab ipso dnō inluminatus. grām diuinę
cognitionis accepit; nonnulli sim
plicitatē arbitrantē p bar iohannaqd
est filius iohis. uicio scriptoq; bar
iona scriptū sit. una sillaba dēpta
de medio; Interptat autē iohanna
grādi; utrūq; autē nom ita mistice
ualet intelligi. ut petrus dicatur
filius colūbę id. sps sc̄i. et filius io
hannis id ē gratię dī. p quā dona
spīalia figurant; qd uero dicit.
caro et sanguis non reuelauit tibi.
carnis et sanguinis nomine. carna
lē scribarū et pharisęoq; traditionē
atq; doctrinā debemus accipe; caro
enī et sanguis recte intellegunt ho
mines sapientia carnali inflati.
colūbinę simplicitatis nescii; Sed
pat meus qui in celis est; Cū omā dona
spīalia quę a dnō fidelib, tribuunt

aspū scō largiri certissimū sit. dicente apto. aliud at̄ p spm sermo
sapiētiæ etcetera. quomodo dnī
ihs xpī a patre dicit reuelatū fuisse
beato petro apto sacramētū fidei.
Sed sciendū quia sicut una est substantia
patris et filii et spī sci. ita et est eis
una opatio una uoluntas; ac phoc
conuenient dicit. quia pater qui
in celis est reuelauerit misterium
fidei. qd caro et sanguis reuelare
nequiuerint; Et ego dico tibi
etcetera; Ordo uerborū est; quia tu
dixisti mihi. tu es xpī filius dī uiui.
et ego dico tibi quia tu es petrus; ñ
nunc primū hoc nomē petrus accepisse
credendus. sed potius tunc quando
ei iohs dictū a dnō cōmemorat; Tu
uocaberis cephas. qd interp̄tat̄ pe-
trus; ut eū hoc nomine modo appel
lauerit dnī dicens. tu es petrus. qd
ei prius indiderat; ñ enī ait. tu uoca
beris petrus. sed tu es petrus; qd utiq;
dictū illi fuerat antea; sicut aut̄ xpī
dedit apto nomē ut lux mundi uel sal
terræ uocent̄. ita huic egregio con
fessori suo qui simon antea uocabat̄.
ob robur inuictæ fidei petri nomen
indidit. quia uidelicet illi tenaci
mente adhesit de quo scriptū est.
petra autē erat xpī; petra utique
ñ p essentiā. sed p significationē;
quē ad modū enī leo dicit̄ ppt̄ forti
tudinē. uel agnus ppt̄ innocentiā.
sic etiā petra dicit̄ ppt̄ firmitatē. quia
sperantib; in se turris. fortitudinis
a facie inimici; de quo psalmista; dnī

inquit firmamētū meū et refugiū
meū et liberator meus; Et super hanc petrā
id. super me quē o re tuo cōfessus es dicens.
tu es xpī filius dī uiui; uel super hanc pe-
trā hoc est super fidē qua me confessus es.
edificabo ecclam meā; super xpī menī
edificat. qui p dilectionē dī et proximi
et p obseruantiā mandatorū dī. ad
sortē electorū p tinere festinat; Et
portæ inferi. etcetera; ñ hoc dicit
de cōditione tēporalis mortis. quia
legimus cunctos pene aptos martirio
consumatos; sed portas inferi uicia
atq; peccata uocat. uel hereticorū
peruersa dogmata p quæ praui homines
ad infernū detrahunt̄; sed et prauorū
hominū opa et inepta conloquia quæ
infidelib; interitū mortis aperiunt.
portæ utiq; s inferi. inquantū suis auc
torib; uel sequacib; it̄ p ditionis osten
dunt; sed ex his uiciorū portis nulla p-
ualet aduersus ecclam quæ supra pe-
trā id. xpī fundata est. quia quicūq;
super petrā quæ xpī est. p fidē et bonā opa-
tionē firmit̄ fundatus fuerit. nullis
tēptationū insidiis. a statu rectæ fidei
deici potuerit; Et tibi dabo claues
regni cælorū; Claues regni celorū
ñ debemus puerilit̄ opinari cuiuscūq;
eē materiæ. ut puta argenti uel auri.
sed p claues ipsa discernendi scientia
potentiaq; significat̄. qua iusti recipiunt̄
in regnū. Indigni uero excludentur
a regno; quæ claues id circo petro apto
qui potentiori cōfessione p ceteris re-
gē cælorū cōfessus est. specialit̄ conlatæ
ut constaret quia absq; ea confessione

ac fide qua ipse xpm declarauit.
regnū celoꝝ nullus posset intrare;
Et qd cūq; ligaueris. et cetera; hec soluen
di atq; ligandi potestas. quā uis soli
petro a dno conlata esse uideat. Incunc
tant tam credendū. quia et ceteris
aptis a dno eque concedit; Nā sicut in
terrogatis generalit omib;. petrus
respondit unus pro omib;. tta et qd dns
petro respondit in petro omib; res-
pondit; quin etiā epis ac prbis in ecclia
officiū idem cōmittit. ut uidelicet
agnitis peccatoꝝ causis. iuxta modū
culparū uel penitentie. ligandi atq;
soluendi exerceant potestatē; Ita du
taxat. ut qd etiā hoc intēpore in non
nullis sacerdotib; inuenit. ne eos qui
insontes uel innoxios damp nent. nec
eos quidā pnatione merent. securos
tanquā de solutione reddere ēp sumant;
Sed ideo beatus petrus ut dictū ē qui
xpm uera fide confessus. et inuicto ē
amore secutus. specialit et claues
regni celoꝝ et arte iudiciarie po
testatis accepit. ut omes in xpm cre
dentes intelligant. quia quicūq; ab
unitate fidei uel societate illius quo-
libet modo se segregant. tales nec
uinculis peccatoꝝ absolui. nec regni
celestis ianuā ingredi possint; Cuius
quia festiuitate annuo recursu uene
rabilē. ut pote principis aptoꝝ cele
bri frequentamus officioꝝ obsequio.
eius in qua possum exempla imitari.
eius satagamus ubiq; suffragia posce-
re. ut quia ipsi sca ecclia specialit est
cōmissa. nos qui eius menbra ultima

sumus. sedulis patrocinis adiuua-
re. et in regni celestis gtam pie int
ueniendo dignet inducere. Am;

IN NATALE SCI PAULI APLI.

Eugtm. Ecce nos reliquimus omia. re qre
in anteat in alio codice; EBDOM.
III. POST PENT. LECTIO
SCI EUG. SCD MATHEU.

IN ILLO TEMPR. DIXIT IHS DISCIPULIS
SUIS; NISI ABUNDAUERIT IUSTICIA
URA PLUS QUĀ SCRIBARŪ ET PHARISEOꝝ.
NON INTRABITIS IN REGNŪ CELOꝝ; ET
reliqua; Paulo superius in hoc
eodem sermone que dns et saluator
cū discipulis in monte habuit. post
nonnulla que pmissas. subiunxit
dicens; Nolite putare. quia uene-
rim soluere legē, non ueni soluere
legē. sed adimplere; p omnem
ergo istius sermonis textū. con-
latis legalib; et euangelicis pre
ceptis. satis ab undeq; ostendit.
quomodo pcepta noui testamenti
uetera mandata non solū non sol
uant hoc ē destruant. sed etiam
recte intellecta multo excellen
tius impleant; Cū ergo cultores
euangelii. iusticia scribarū et
phariseoꝝ docet debere super-
gredi. patet pfecto quia legem
non destruit. sed illius in pfectio-
ne. pfectione euangelica supplet;
Loquit ergo dns discipulis suis.
immo in eis cunctis fidelib;. quia
nisi abundauerit iusticia uestra
et cetera; I deest. nisi non solū illa
minima pcepta legis impleant

ut non occidant qd est iusticia
phariseoꝝ. sed etiā ista maiora
quę a se addunt in euangelio. ut
de licet ut non irascantur qd est
iusticia xpianoꝝ. celestē regnū
introire non poterunt. Intuendū
ergo quę iusticia phariseoꝝ. quā
iusticia xpianoꝝ uincere iubet.
Iusticia phariseorū est. ut non
occidant. at contra xpianorum
iusticia qui intraturi sunt in reg
nū dī hęc est. ut non irascantur.
Rursū iusticia phariseoꝝ erat
dicere et non facere. dnō illis tes
timoniū phibente. dicunt enī. et
ñ faciunt. Nisi ergo et sup hos ab
undauerit iusticia fideliū. ut
scilicet non solū bona doceant sed
faciant etiā qd docent. regnū
celoꝝ intrare non erunt idoneī.
Audistis quia dictū est antiquis.
non occides. Antiquis hoc dictū est
id est iudeis. in uetustate litterę
uiuentib. Qui autē occiderit.
reus erit iudicio. In iudicio scilicet
legis. quę iudicabat homicidiū
homicidio cōpensari. qui occide
rit inquiens. occidat. Ueriū quia
tunc tēporis non intelligebant
aliud esse homicidiū nisi p emp
tionē humani corporis. aperuit
dns omēm iniquū motū quo per
mouetur homo ad nocendū fri.
In homicidii genere computari
iuxta qd iohs dicit. quia odit frem
suū. homicida ē. Unde bene seqt.
Ego autē dico uob. id ē. ego nouus

homo uobis nouus. noua p̄cepta
trado. quia omis qui irascit fri
suo. reus erit iudicio. ꝓpendendū
quę distantia sit. Inter iusticiā
phariseoꝝ et xpianoꝝ. Ibi enim
id ē in lege. homicidiū reū in iu
dicio legis hominē faciebat. hic
autē id. in euāgelio. ira similiter
reū facit iudicio ętne dāpnatio
nis. notandū uero ē qd in quib. dā
codicib. inuenit addit. sine
causa. hoc docente beato hiero
nimo radendū est. qm irauiri
iusticiā non opat. quib. cūque
enī modis alter alteri irascat.
sine causa irasci dicendus est. sal
uo uno irascendi modo. quo ali
quis fratrē ęsaluti consulens.
non fri sed peccato illius indig
nat. alioquin qui fri et ñ peccato
irascit. sine causa irascitur.
Qui autē dixerit racha. et cetā.
Racha. non nulli asserunt ex
hebreo sermone interp̄tari. in
anē et uacuū. uel absq. cerebro
id est sine sensu. Ueriusta m racha.
hebreoꝝ ꝓprie intiectio accipi
tur. quę non aliquid uoce signi
ficat. sed cōmoti animi expri
mit indignationē. Sicut et in
nro sermone. plerasq. huiusce
modi uoces habemus. uelut cū
dolentes heu. uel irascentes.
hem. usitate ꝓferimus. qd si de
omī uerbo ocioso qd in cunctant
uerū est. rationē sumus reddituri.
quanto magis de contumeliis

fratri inlatis erimus arguendi:
frat autem nr̃ē omis homo: qui eun
dē nobis cū habet patrē dm̃; Qui
autē dixerit fatue: subaudit̃ a su
perioribus frī suo: reus erit geenne
ignis; Cōmuni autē sermone fatuos
dicimus stultos: eoqd̃ in fando id est
in loquendo. modū tenere nesciant;
magni autē periculi ē cuilibet
atq; impius est in religione: qui
xpianū quē piā quē xps nobis cum
salterrę hoc est sapientię condim
tū appellat: Infatuato sensu stul
ticię crimine ēpsumpserit exaspe
rare; talis enī iuxta uocē saluatoris:
gehennę igni mancipabit̃; nom
uero gehennę: ab en non possessore
nomen accepit; Gee enī terra dicit̃:
en non nomen est possessoris; qd̃
nomen primū in eugio: constat
inueniri: Et trahitur hoc uocabu
lū a uallē equa dā nemorosa et idolis
consecrata quę est iuxta murum
hierusalē et irrigatur fonte siloa;
In qua populus israheliticus quon
dā ab hostib; cesus ppt̃ nefas idola
trię: nomen loco reliquit; quem
ezechias rex in regū libro contā
minas se legit̃; dicit autē gehenna
duplex pęna: qd̃ scilicet illi qui
ibi cesi sunt: duplici pęna in corpo
re scilicet et ani. ma: dampnati
perierint: Unde et hoc nomine in
fernus uocat̃: eoqd̃ ibi duplex
pęna miseros torqueat. id est anime
et corporis: uel caloris et frigoris;
Iuxta qd̃ iob dic̃; a calore nimiū:

transibunt ab aquis niuium; Scien
dū uero ē: quia sicut̃ gradus id ē
differentię in istis peccatis: ita sunt
et in reatib; hoc ē in pęnis peccatorū;
Sicut enī leuius: reū ē iudicio quā
reū concilio: rursūq; leuius: reū
ē concilio quā gehennę ignis: ita
consequens: ut intellegat̃. leuius
ē irasci quā dicere racha: itemq;
leuius ē dicere racha. quā dicere
fatue; qui enī irascit̃. et ipsam irā
silentio tegit: minus delinquit quā
ille qui irascit̃ et ipsam irā in indicio :et
indignati animi pdit̃; hā uero sin
solū uocē indignantis pfert: sed
etiā uerbo contumelioso alium
uituperauerit: multo utiq; deterior
ē. quasi sonū tantū modo indigna
tionis dep meret; Contra hęc ergo
tria crimina: tres etiā sunt reatus
hoc ē pęnę culparū: et ipsis certis
gradib; differentes: iudicii uide
licet: concilii et gehennę ignis;
Iudiciū est dū adhuc motus in cor de
iudicis cōprimit̃: quando inter
accusantē et accusatū discutit̃:
utrū reus sit nec ne qui accusat̃:
et ibi adhuc defendendi locus per
mittit̃; Concilium uero ē: cū iā uox
iudicis indignantis erūpit̃: quan
do iā cū reo aliquid agit̃: sed
int̃ iudices decernit̃ quo supplicio
multet̃ is quē constat ē dampnan
dū; Gehennę ignis: ipsa iā pęna
atq; dāpnatio apta qua reus punit̃;
his trib; peccatorū differentiis:
apud homines peccata examinant̃

aut; puniunt; sed quib; modis ista
gradus culparū inuisibiliter in ani-
mab; hominū exhibeant. solus ille
nouerit qui disponit; qua ergo ui-
dere ñ possumus qualiter in conspectu
sūmi arbitri iudicio uel concilio
reisimus. infert pius iudex medelā:
qualiter peccatū fratrīs calumnie
expiemus; aut nūq;; Si ergo of
fers munus tuū. et cetera; hoc iuxta
litterā fieri potest. ita dū taxat si
p̄sens sit frat̄ qui habet aliquid ad-
uersū nos. id est quē nos lesimus; nā
nos iuxta beatū Augustinū tunc ad
uersus illū habemus. si nos ille leserit;
ubi opus non est ab eo qui tibi fecit
iniuriā ueniā postulare. sed tantū ut
ei dimittas. sicut tibi ad nō dimitti cupis
qd ipse admiseris; Si ergo munus dō ob
laturi meminerimus nos frēm lesisse.
siquidem ppē debemus ad illū co-
pore pgere; Si autē absens est. et
munus qd offerre uolumus diu dif
ferre ñ possumus. pgamus ad illū
mente. et humili affectu ueniam
postulemus. ut dō acceptabile pos
sit ēē munus qd ei offerimus; spiri
taliter autē altare nrm qd est in
tēplo dī hoc est in cor dib; electorū
fides intelligit; munus qd super
illud offerimus est dilectio. ca-
ritas. doctrina. psalmus. obedi
entia. oratio. misericordia. et quicqd
deuote dō offerimus; qd aliter ac
ceptū illi ñ erit. nisi fidei puritate
fulciat; Sine fide enī impossibile
est placere dō; Frater nr̄ xp̄s est

dns nr̄. qui dicit alibi; narrabo
nomen tuū. frib; meis; quē tunc ledim.
cū peccamus; Supradicta ergo spiri-
talia munera oblaturi. si in mente
uenerit qd hunc in aliquo leserim.
pgam ad illū digne penitentiam
agentes. et clementiā illius pdimit
tendis offensionib; implorantes.
ut humilitate nrā rep̄picuatus.
munus qd ei offerimus. clemenī
dignet admittere; Colligit ptea
ex his uerbis dni. quā grauis sit culpa
discordie. p qua nec munus accipit
ante quā illa ab animo pellat; qua
ergo ratione ad āpnatione que dis-
cordib; intīmnat̄ in munere rimus.
si ñ dicā in dies plurimos. sed uel usq;
ad solis occasū irā contra pximum
teneam. qui nec orationes nras dō
offerre concedim. si aliqd rancoris
quē piā contra nos habere cognoscim.
et certe apts pcipit. sine intermissione
orate; quomodo enī sine intermissione
orabim. qui si fri uel ad modicū iras
cim. orationē nram dō offerre phi
bem. sup̄ ergo ut aut nūquā ore-
mus. et aptico precepto quo nos sine
intermissione orare pcipit inuenia
m̄ obnoxii. aut certe si nos met ipsos
circū uenientes p̄cē fundere ctra
euangelicū intīdictū p̄sumim.
ñ oratione sed rebellionis spū con-
tumacū. dnō offerre deputabi-
m̄; quia igit̄ neutrū horū salutī
nrē conuenit. relinqat ut quia in
pace uocauit nos dns. bella discor
die quantū possum̄ fugiamus.

quia ñ est dñ dissensionis sed pacis; et
tunc eius grām p fecte obtinere
merebimur. si pacis fratēq nutrito-
res. p sectarū scandala ñ diuidam;

EBDOM. VII POST PENTEC

LECTIO SCI EVG. SCD M MARCŪ

Illo tēp. Cū multa turba
esset cū illo nec haberent qd manducarent. et reliqua; Quia ed̄ ptor nr̄ mediator dī et hominū induab; natura ī uerus dñs. uerus ex ista et homo. p sens sci euangelii lectio uberū patefaciendo commendat. quē illū et ex humana natura turbis cōpassum. et ex diuinitatis potentia. ea unde turbarū inediā. multiplicatis cibariis releuasse cōmemorat; Allegorice autē qd dñs turbas ne fatigatione longioris uiē deficiant miserando reficit. significat qd uia ista uite aliter incolumes transire ñ possumus. nisi uerbi diuini pabulo animati fuerimus; Quodq; saluator miraculū facturus prius cū discipulis hoc ipsum tractat. magistris exemplū prerogat. ut cū minorib; atq; discipulis suis. rerum quas patraturi sunt non sp nant cōmunicare consilia; Misereor super turbā. et cetera; turba triduo dnī obstinatione infirmor sicor sustinet. cū quilibet electa fide trinitatis preclari. p suis et aliorū peccatis. instanter diuine supplicant pietati; uel cū abomib; peccatisque cordeo reuel manu gerunt conuersi. Incogitatione locutione et opere. sep fecte quantū preualent custodiunt;

VIIII Et si dimisero eos ieiunos. et cetera; qd dñs eos qui ad se uenerant ieiunos dimittere noluit. significat quia conuersi peccatores. in uia istius uite deficiunt. nisi spitali alimonia recreent; Sicut enī corpus cibo carnali ne intereat sustentat. ita anima cibo spitali hoc ē pabulo diuini uerbi. ne deficiat. uiuificet necesse ē; Ne ergo deficiant animo in tanere huius peregrinationis. hi qui dnm sequuntur p fide. a sci doctorib; sacra admonitione pascendi sunt; Qui dī enī ex eis de longe uenerī; non omis de longe uenisse dicit. sed quos dī; Gentiles his uerbis significant. qui de longe ad xpm uenerunt. quia nullis antea scripturarū uel exortationū documentis. de fide illius erant pmoniti; nā iudei qui cūq; in xpm crediderunt. de ppe ad illū uenerunt. quia cognitione diuina legis scilicet et pphetarū. pene nūquā caruerunt;

Moralit; quicūq; peccata criminalia ñ cōmittunt. sed uel abineunte ætate Ad diuinū conuertuntur seruitiū. uel in sclo conuersantes licitis utuntur coniugiis. et tamen p inlicita ñ obertant. isti de ppe ad dnm

uenium̄t; atq; grauiorib; cri-
minib; implicant̄ conuersi ad dm
delongeutiq; uenium̄t. quia quanto
quis ampliuſ peccat̄ tanto magis
elongatur ad ō non loco ſed merito;
Et ideo quando peccator conuer
titur̄ conſequent̄ utiq; delonge
uenire dicit̄; q̄d ergo dn̄s alimenta
dat eis qui de longinquo adſeueni
unt̄. ſignificat quia doctores ſcē
ecclēſie peccatorib; addm̄ poſt mul
ta flagitia conuerſis̄ cibos doctri
nē ſpiritalis tribuere debent̄ ut
uiteſ quaſ in flagitiis amiſerunt̄.
indi recipiant; Et reſponder̄
et̄ etcetera uſq; ſeptē; ſicut illa
refectio turbarū quē de quinq;
panib; expletaē ꝓpter quinq;
libros legales ueteriſ teſtamentū
ſignificat̄. Ita et iſta in qua ſeptē
panes memorant̄ nouiteſtamēti
gram̄ non incongrue figurat̄;
quatuor uidelicet libros euange
liorum̄. mathei. marci. lucē. et io-
hannis̄. In quib; omā p̄cepta uete
riſ ac nouiteſtamenti ct̄inent̄;
Septenario enī numero quo uni
uerſum utē p̄ſentis tēpuſ uolut̄
plenitudo illius rei ſignificatur
de qua agit̄; p ſeptē igitur panes
recte nouū teſtamentū deſignat̄.
hoc ē quatuor euangelia in quib;
omīs plenitudo mandatorum̄ di per
fecte continet̄. uidelicet ꝓpter
gram̄ ſcī ſp̄ſq; ē ſeptiformis̄. cuius
cooperatione cuncti fidelib; omā
dona ſpiritalia uberiuſ largiunt̄.
quā iudeis in ueteri teſtamento; ut
enī fideles in fide confirment̄. cari
tatē. dilectionē dicit ꝓximi
et cetera dona ſpiritalia ꝓcipiant̄.
ut euangelica p̄cepta adimplere
ualeant̄. grā ſcī ſp̄ſ eis tribuit̄. di
cente apto; Alii dat̄ p ſp̄m ſermo
ſapientiē. et cetera uſque quo dic̄.
diuidens ſingulis p ut uult̄; Recte
p numerū ſeptenariū quo omē tem
puſ p̄ſentis uitē decurrit̄. et p ſec
tio uniuſcuiuſq; rei deſignari ſolet
unde agit̄. intelligit̄ nouū teſta
mentum̄. In quo ut dictū ē. omīs
plenitudo mandatorum̄ di conſiſtit;
nā et p ſeptē uirtutes quaſ ſuper
dn̄m requieuiſſe legimuſ. pleni-
tudo omīū donorum̄ ſpiritaliū intel
ligit̄. quē in eo corporalit̄ man
ſerunt dicente apto; In quo habi
tat omīs plenitudo diuinitatis
corporalit̄; ſp̄ſ autē ſcī id circo
ſeptiformis dicit̄ id̄ uniuer ſa
lis. qm̄ ſicut filius di a patre ꝓce
dens uocat̄ lux. uia. ueritas. uita
et reſurrectio atq; aliis uariis
nominib;. Ita quoq; ſp̄ſ ſcī a patre
filioq; ꝓcedens. ſeptē uirtutū no
minib; nuncupat̄; appellatur.
nā q; ſp̄ſ ſapientiē et ſp̄ſ intellec
tuſ. ſp̄ſ conſilii et fortitudinis.
ſcientiē et pietatis. et ſp̄ſ timoris
dn̄i; haſ enī ſeptē uirtutes in xp̄o
corporalit̄ requieuiſſe. oſtendit
eſaias ꝓpheta dicens; Et requieſcet
ſup eū ſp̄ſ dn̄i. ſp̄ſ ſapientiē et intel
lectus. et cetera; ſicut igit̄ phaſ ſeptē

uirtutes quę sup dnm requieuisse
legunt. omā dona spīalia sup eū
pfecte requieuisse intellegunt.
ita et pe unde numerū quototū uite
p̄sentis decurrit. designat pfectio
uniusc uiusq; rei de qua agitur; n
ē autē putandū. qd idem spūs sc̄i diuer
sus sit iuxta differentias nominū.
sed qd unus atq; idem fons sit cuncta
rū uirtutū atq; principiū; absq;
spū sc̄o nāq; quiuerus ds. nec sapiens
quis esse potest. nec intelligens. nec
consiliarius. nec fortis nec eruditus.
plenusq; timore dni; porro ñ orde
ace sicut illi quinq; fuisse p dunt.
de quib; quinq; milia hominū sunt
sāciata. ne nouū testamētū tegmine
littere uelatū quē ad modū uetus
putaret; Et p̄cepit turbe. discū
bere sup terrā; alibi in sepe dicto. ℣.
panū conuiuio supra fenū. hic uero
sup terrā discubuisse tradunt;
eo scilicet sācramēto. qui a uetus
lex calcare desideria carnalia p̄
cipit. que designant pfenū; dicit
enim lex; non concupisces rem. pro
ximi tui; euangeliū uero ipsam
et ātē terrā. et ipsas terrenas facul
tates iubet post ponere; unde et
cuidā dicit; uende omā que habes.
et da paupib; ; Et accipiens septē
panes. et cetā; fractio panū. actionē
significat sācramētorū celestium;
qd uero acceptis panib; grās egit.
patent innuit quantū ipse de mrō
pfectu gaudeat; simul q; ad agen
das semp dō grās nos informat. cū

uel terreno pane corpora reficim.
uel cū celesti sācramēto. corpore
uidelicet et sanguine expī. animas
spīalit reparamus; qd q; accipi
ens panes fregit dedit discipulis
suis ut ipsi eos turbis distribuerent.
hoc designat. qd primū apl̄is spīalis
doctrinę secreta patefacere uoluit.
ut ipsi deinceps sup nescientię cibaria
cunctis porbēgentib; dispensarent;
Cū enim ait ipse dns. nemo nouit filiū
nisi pat. neq; patrē quis nouit nisi
filius et cui uoluerit filius reuelare.
panē uitę p̄se nob̄ apiendū monstrauit.
ad cuius interiora cernenda p nos met
ipsos penetrare nequim; Cui contra
pphēta. famē miserabilē quorundā
deplorans dicebat; paruuli petierē
panē. et ñ erat qui frangeret eis;
tanquā dicere; Indocti que sierunt
pabulū uerbi di quo ad uirtutē bonę
opationis conualescerent. sed ma
gisteris deficientib; ñ erat qui eis
secreta scripturę apiret. et eos
ad uiā ueritatis instruere; Et
habebant pisciculos paucos. et cetā;
notandū qd hic ñ duo pisces fuisse
scribunt sicut in alio eugto sub sig
nificatione uetis legis ubi duo soli
ungebant. rex uidelicet et sācerdos;
sed paucitatē pisces cōmemorant.
p quos designant hi. qui primi xpō
dnō crediderē. qui ue ipsā scriptām
nouī testamēti condiderē. uel quoq;
ipsā scriptura uitā et passiones nar
rat. qui nob̄ suo exemplo celestē
sācietatē p̄buerē; Et manducauerē.

et saturatis; Comedunt de panib;
ac piscib; dni. et saturant. qui per
uerbū dī qd audiunt. et exempla pa
trū que inspiciunt. ad pfectū uite
melioris inardescunt; de quib; et
psalmista; Edent inquit pauperes.
et cetera; qd est ap tedicere; audient
humiles uerbū dī et facient. et ad
laudem non suā sed conditoris cun
cta que bene gerunt referent. un
de ad eterne pane uite saturati
p uenient; Quo contra tardis au
ditorib;. pphetaobloquit; Come
distis. et non estis saturati; Come
dit nāq; epulas mense uitalis sed n
saturatur. qui uerba quidē scrip
turarū didicit. iustoq; exempla
cognouit. nec tam inuentre me
morie aliquid cōmendauit. un
de uitā suā mutare moresq;
corrigeret; Et tsustulerunt
septē sportas; septē sportarum
numero. corda scōq; intelligun
t. quip donū scī spī potioris scien
tie carismatib; replent; quoq;
significationi rectissime con
gruit. qd sporte ex iuncis et pal
marū foliis contexunt; Iuncus
quippe qui sup aquas nascit. u
rorem fidei scōq; designat. qui
ne ab amore diuino arescant.
in fonte uite id. xpō stabiliunt;
palma uero que victrice manū
exornat. eosdem nihilominus
significat scos. celestis retribu
tionis. premia prestolantes;
p fragmenta uero que rudis
turba capere ñ potuit. altiora
mandata siue exhortamēta uel con
silia figurant. que generalis populi
uniuersitas nequit cōprehendere.
qualeē illud qd ia de contēptu scti
p misim. uende omā que habes. et cē;
Et de uirginitate seruanda. qui
potest capere capiat; que fragmēta
pfectiores quiq; debent recondere
sibi. ut hec congruenti tēpore ad
incrementū aliog utilit ualeant
subministrare; Et bene turba quā uis
reliquias dominici prandii capere
ñ potuerit. manducasse tam et sa
turata eē dicit; quia illi qui in pfec
tiores sint obseruandis dī mandatis.
et omā sua relinquere ñ ualent nec
in uirginitate p manere. et reliqua
maiora p cepta explere. tam in ius
ticia p manere festinantes. satu
rant cū audiendo mandata legis
dī. ad uitā p uenium sempiternā;
Erant autē qui manducauerunt
quasi. iiii. milia. et dimisit eos;
Recte numerus conuiuantiū. iiii
miliū fuisse narrat; quo numero
nouī testamenti heredes uidentur
expressi. qui cotidie doctrina quatuor
euangelistarū pascunt et saginan
tur interius; nā et mille nārius nu
merus quē constat eē pfectissimū.
huic electoq; significationi aptissi
me congruit; qui etiā numerus peo
qd in nota sui nominis uirgulā sup
iacentē tanquā loco corone accipit.
spē celestis remunerationis quā euan
gelii obseruatores expectant. non

in rationabilit uidet exprimere;

EBDOM. VIII. P FE. LECTIO SCI EVG. SCD MATHEU

IN illo tep. Dix ihs discipt suis;
Adtendite a falsis pphetis qui
uenium ad uos in uestimtis ouiu.
intrinsecus autem sunt lupi rapaces;
et reliqua; Inseruens dns discipu
los suos. Immo eos omis electos qui
futuri erant in eccta. quem admodu
inter malos xpianos et falsos doc
tores conuersari deberent. et
quomodo fallaces eorum deceptiones
euitare possent. dicit eis; Adten
dite a falsis pphetis. hoc e. caute
a falsis doctorib; et falsis xpianis;
adtendite diligentius. obseruate
cautius. ut non seducamini. ut
non circumueniamini. ut n fallami
ni; adtendite hoc e considerate.
quia non sunt oues sed lupi. in uestimtis
ouiu; Fuerunt nam; in uetere testa
mto ueri pphete. fuerunt et
falsi; Similiter et in nouo testa
mento extiterunt ueri apti.
et falsi; nunc etiam in psenti eccta
sunt ueri doctores et falsi; simili
ter etiam ueri xpiani et falsi. de
quib; apts dicit; Uident nos se
dm. facies autem negant; ab his
igit falsis doctorib; et falsis xpi
anis. p cipit dns magnopere
adtendendum hoc e cauendum
et obseruandum dicens; Adtendi
te a falsis pphetis. et cetera;
huiusce modi enim falsi pphete.
cupientes animas innocentium
subuertere. et secum in pditione mi
serabilit deducere. Assumunt ues
timenta ouium. idest similitudinem
spitalis doctrine. et speciem castae
religionis; Intrinsecus autem sunt
lupi rapaces. hoc e. ferinum animum
ac bestiale mentes habentes. per
dulces sermones et blandos. sedu
cunt corda innocentium; possunt
quoq; hec dicta saluatoris generalit
de omib; intelligi. qui aliud agunt
opere. atq; aliud gerunt corde;
Significantius uero de hereticis
sunt accipienda. qui uocabulo
falsorum pphetarum nuncupantur;
Qui uenium ad uos in uestimentis
ouium; Ouium nomine intelligun
tur. electi. iusti. simplices et innocu
entes. quia imitantur caput suum
xpm. de quo scriptum est; tanquam
ouis. ad occisionem ducet; de quibus
et saluator. alibi loquit; Oues
mee. uocem meam audiunt; uestimenta
uero harum ouium. sunt opera bona
rum uirtutum. castitas uidelicet.
misericordia. elemosina. ieiunium.
uigilie. abstinentia. et cetera his
similia quib; ornat anima. que
admodum corpus uariis decoratur
ornamentis; de quib; diuinis opib;
diuina dicit scriptura; beatus qui
custodit uestimenta sua. ne nudus
ambulet; hec uestimenta bonarum
actionum usurpant sibi falsi docto
res et mali catholici. cum sub figu
ra religiositatis bona operant.
sicut electi et iusti; Sicut enim

xi.

xii.

lupus si sub ouina pelle int̄ gre-
ges ouiū latere posset: eas dem
oues liberius morsib; dilaniaret:
sic et in p̄senti ecclia falsi catholici
sub nomine xp̄ianitatis fictū ac
simulatū animū gerentes: int̄ elec
tos conuersant: et ut eos sua prauā
doctrina uel malo exemplo corrū
pere possint: eadē opa agere labo
rant: quē a bonis catholicis agi con
tēplant; ieiunant enī isti: ieiunant
et illi; largiunt illi elemosinas:
largiuntur et ipsi; uigilant illi:
uigilant et isti; sed quā uissimilia
eadēq; opa agant quē et electi:
cauendi tamen sunt quia sub nomine
xp̄ianitatis: uerbo malē p suasionis:
siue exemplo prauē conuersatio-
nis animos simplicū fratrū a uia
rectitudinis deuiare nitunt; un-
de et lupi rapaces a dnō appellant:
quia sine mis̄cordia animos innocentū
seducere: et ad interitū p ducere
laborant; Unde autē falsi pphete
et falsi xp̄iani dinosci possint: de
monstrat dns dicens: A fructib;
eorū: et cetera; ac si diceret; nolite
ad uultū adtendere: sed fructus
id est opa considerate: inspicientes
figurā fallacie; qui uero sint fru
ctus quib; boni mali ue dinoscunt:
paulus apls ostendit cū dic; mani
festa sunt opa carnis: fornicatio. in-
mundicia. luxuria: et his similia;
fructus uero spūs est: caritas. gau
diū. pax. bonitas. mansuetudo:
et cetera hui modi; p hos nimirū

fructus: unūquēq; hominē facile
cognoscere possum; Nūquid col
ligunt de spinis uuas: et cetera;
manifeste hac similitudine decla
rat: quia sicut nemo prudentū ad
spinas pgens. uuarū ex inde dulcedi-
nē quērit: aut in tribulis. ficorum
suauitatē se putat posse epperire:
ita nullus sapientū. in hereticis et
irreligiosis uiris uel in fidelib; fra
grantiam scitatis aut dulcedinē
ueritatis poterit inuenire; quem
admodū enī spine et tribuli omā, q-
carpe poss: retinent et scindunt:
ita omes heretici omesq; iniq: cunc
tos quos de societate electorū rape
poss: lacerant et diripiunt: suisq;
inquinationib; cōmaculant. et pra-
uē conuersationis aculeis stimu-
lando cōfodiunt; Spūalit uero p
spinas et tribulos. curas supfluas
huius sci et punctiones uiciorū ac-
cipe possumus: quē mentes hominū
ad se rapientes. assiduis meditatio-
nib; atter: et affligunt; Unde p mo
homini: dictū: terra tua spinas
et tribulos germinabit tibi. id est
conscientia tua punctiones uicio-
rū generabit tibi; p uua uero:
feruor ēdiuinē dilectionis: et p
ficū: nihilominus noue cuersatio-
nis dulcedinē oportet intellegi;
Sicut igit de spinis non colligunt
homines uuas. neq; de tribulis fi-
cus: sic qui in uetustate peccati
manet: hoc ēqui ueteris hominis
ad ē. uicia imitat: fructus noui

finis

no

hominis ferre ñ ualet qui dixit:
ego sum uitis uera; Nec potest in se ha-
bere feruorē diuinę dilectionis:
neq; dulcedinē noue conuersationis;
Sic omis arbor bona fecet; Arbores
hic nominans dns. ñ arbores in terra
fixas significat. sed arboris nomine
ipse homo significat: quippe a uolun
tate siue bonū siue malū fructū p-
fert; fructus uero. opa ipsius ho
minis; testat ergo. quia non potest
malus homo bona opari. nec bonus
mala; Cui rationi contraire uidet.
qd bona arbor dauid fructū malū
fecit: quando homicidiū et adul
terium patrauit; bona quoq; arbor
erat petrus. pessimū tamen fructū fec.
quando xpm negauit; Ite ed uerso
male arbores. Petro uide licet et
Achior fructus, utilissimos reddider.
cū alter eorū morsi salubre cōsilium
cōtulit: Alter coram Assiriis dī potentiā
pdicauit; Si ergo dauid et petrus
bonę arbores fructus malos fecer.
et Petro atq; Achior q̄ utiq; male
arbores erant fructus bonos tule
r: quomodo uerū ē qd dns dic: non
potest arbor bona fructus malos
facere: neq; arbor mala fructus
bonos facere: quę ratio sic ē intel
legenda. ut primū mutet homo
accedente opus illius; ñ enī dixit
dns: ñ potest malus conuerti et
effici bonus. sed dixit: non potest
arbor mala fructus bonos facere.
hoc ē. quandiu malus homo. non
potest fructus bonos facere; uerbigrā;
fornicator quandiu fornicat. fru-
ctū castitatis ñ potest afferre; Econ-
tra mundus. castus. quandiu caste
et munde uiuit. a fructu in mundicię
alienus manet; Ut enī beatus ambrosius
de hoc loquens dic. nemo manens in
id qd fuit. incipit ēe qd non dū cepit.
Idest. si manet homo in eo qd malus.
bona opa habere ñ potest; Et si manet
in eo qd bonus. mala opa ferre ñ
potest; Solent tamen et rep̄bi in sua
malicia p manentes. electorū opera
anteferre. quę tamen ñ deputant eorū
ēe a quib; simulatę gerunt; ñ ut
ut licet cū uua sup spinas sepiū fre-
quent recubare uideam. ñ tamen ea-
rundē uuarū dulcedinē. spinarū
aculeis deputam; quāuis enī uideat
spina uua ferre ac sustinere. tamen
ñ de radice spinarū nascit uua; quē
admodū ergo si uua de spinis colligere
uelis. necesse ē ut uua carpas et spinā
cauias. ita oportet ut bonū opus
qd in homine cernis apphendas. et
ne a illo decipiaris sollicite caueas;
alio sensu. p arborē bonā uel malā.
intelligitur uoluntas sca uel iniqua;
p fructus autē ut dictū. opa. quę
nec mala poss ēe si bona uoluntas
fuerit. nec bona si mala intentio
adsit; Omis arbor q ñ fac fructū
bonū. et cetā; hoc et ab hominib;
fit. ut nullus prudentū arborē
fructiferā excidat et in ignē mittat.
sed infructuosas et spinosas excidunt
et in ignē mittunt; Sic et ipse omīū
cognitor dns. ñ bonos et benignos

homines et bonũ fructũ opantes
abscidit a hac uita et in ignẽ mit
tit ętnũ. sed malos et iniquos atq;
inutiles quia omĩ ope bono ociosi
sunt; et notandũ quia ñ ait simplicit.
omis arbor quę ñ facit fructũ abscidet. sed addidit bonũ; multę arbo-
res fructũ ferunt. sed malũ et in
utile; Sic et multi homines. malũ
fructũ iniquitatis afferũ; Ideo de-
monstrat dns. quia omis arbor
quę ñ facit fructũ bonũ. et cetera;
Omis arbor id. omis homo siue ex
siue princeps. siue diues. siue pauper.
siue seruus siue liber. siue iunior
siue senior. qui hic boni opis fruc
tũ ferre neglexerit. excidet a hac
uita p mortẽ corporis. et mittet
in ignẽ ętnę concremationis.
non ut ligni more ardeat et defi
ciat. sed in ignẽ illũ mittet de quo
dns impiis dicturũ se pollicet; Ite
maledicti in ignẽ ętnũ. et cetera;
Id circo autẽ nos dns instruens per
parabolã arboris ista omã docet.
ut nos ab iniquis opariis et mente
et corpore segregemus; Ide quib;.
ad huc subdit; Igitur. ex fructib;
eorũ cognoscetis eos; tanquã dicat
dns; habete prudentiã habete
intellegentiã. ut fructus hoc ẽ
opa malorũ hominũ cõsiderantes.
separetis uos a eis. ne in ętnũ sup
pliciũ cũ illis inuoluamini. quorũ
consortiũ in pse nti uita effugere
neglexistis; Non omis qui dicit
mihi dne dne. et cetẽ; Id ẽ. non qui

q de

ma

uerbo tantũ dm̃ inuocat. sed qui
corde ore et ope illũ confitet. ille
intrabit in regnũ cęlorũ; Ille uide-
licet qui et uoce xpm̃ cõfitet. et ope
imitat; hęc enĩ duo ual de necessa-
rias cunctis fidelib;. ut fidẽ recta
habeant et opa bona exhibeant;
quia sicut sine fide impossibile est
placere dõ. ita fides nisi habeat opa
mortua ẽ in semetipsa; Qui enĩ dicẽ se
in xpõ manere. debet ille ã bula uit
et ipse ambulare; Uer bigrã; xps
homo int̃ homines conuersans. ma-
lũ p malo ñ reddidit. p inimicis exo-
rauit. diuitias huius scti ñ quęsiuit.
paupem uitã elegit. caritatẽ et uer
bo et exemplo habendã docuit; Uer
bo scilicet. cũ discipulis dixit. hęc
mando uob. ut diligatis inuicem;
Exemplo uero. cũ p redẽptione gene
ris humani mortis et tradidit; quicũq;
ergo fidẽ xpi quã habent his atq; simi
lib; exornant opib;. hi tales pculdu-
bio puenient ad uisionẽ ętnę beati
tudinis; Sed qui fac it uolunta
tẽ patris mei. et cet; Adtendant desi-
des pigri et neglegentes hęc uerba
saluatoris. qui in hoc se saluari pu-
tant qd xpiani uident. et tam̃ opa
xpi imitari dissimulant; qui enim
xpiani tatis nom̃ in se retinet. quis
sit aut cuiusmodi. opib; demonstrare
debet; Non igit̃ nos adiuuat ad salu
tẽ qd inuocamus dnm̃. nisi intimore
quoq; seruiam̃ illi. nisi mandata eius
alacrit̃ impleam̃. nisi omẽm in mun
dicũ omẽmq; iniquitatẽ atq; impie-

sic

tatē deponentes: castos atq; inmacu
latos nos metipsos sollicite custodiam;
Hoc itaq; modo uoluntatē di patris fa
cientes: merebimur intrare in regnū
celorū cū audierimus: Uenite benedicti
etcetē; Sed queri potest quomodo huic
assertioni dnice: cū enim hoc qd paulus
aptus dicit: quia omis quicūq; inuocauerit
nomē dni salus erit; Itēq;: nemo potest dicere
dns ihs: nisi in spū scō; quib; in locis
inuocare et dicere n: simplicit acci
piendū: sed iuxta morē scripturarū
dicta ibi p factis intelligunt; Ut sit
sensus; Nemo potest imitari dnm
ihm: nisi in spū scō; pari modo illud
quoq; qd dictū: quicūq; inuocauerit
nomē dni salus erit: tenere oportet;
Neq; enim omis qui simplicit nomē dni
inuocauerit salus erit: sed qui inuo
cauerit corde ore et ope: id: q opa
inuocationi cōgrua fecerit: ipse sa
lutē etnā optinebit; EBDOM
X POST PENT. LECTIO
SCI EUG: SCDM LUCAM
IN illo tēpr: Dixit ihc discipulis
parabolā hanc; Homo quidā erat
diues qui habebat uillicū: et hic dif
famatus est apud illū quasi dissipas
set bona ipsius; et reliqua; Scribis
et pharisei qui erant minus auari erant
quā sup bi: doctrinā saluatoris
tumida irrisione despuentib;: hanc
dns parabolā in medio ptulit: qua
et tenaces contēptores confundere
ret: et discipulos ad clemētiā
hortaret; Homo inquit erat di
ues qui habebat uillicū: siue dispen
satorē: qd grece economos dicit;
Uillicus autē ppriē a uillę guber
natione uocat; At economus:
tā pecunię quā frugū: et omnium
quę dns possidet: gubernator est;
Quā parabolā doctores nri diuersā
explanatione uariant: sed eorū
sensus in conspectu ueritatis sibi
unione concordant; Homo iste
diues iuxta theophilū qui fuit
antiochenę ecclę septimus post
petrū eps: quinq; quatuor euan
geliorū dicta in unū opus cōpegit:
omps dns intellegit quo nihil est
ditius; Huius uillicus uel dispen
sator paulus aptus fuit: qui ad
pedes gamaliel sacras litteras
didicit: et legēdi dispensandā
suscepit: ut pote qui ex phariseis
doctoribus; scilicet iudeorū unus
erat; hic diffamatus est apud
dnm suū quasi dissipasset bona
ipsius: dicente anania; dnē: au
diui a multis de uiro hoc: quanta
mala sciti tui fecerit in hierusalē.
etcetē; Cū ergo scos di ligare cę-
pisset et occidere: et omem sub
stantiā dni sui dissipare: incre
pitus est ad nō dicente; saule:
saule: quid me persequeris: etcetē;
Electus ergo de uilicatu: dixit
intra se; quid faciā quia magister
fur: et nunc cogor esse discipu
lus aptorū: fodere nō ualeo; quasi
diceret; Omā mandata quę terrę
incubabant: quia terrena intel
ligentia seruabant: adueniente

xpō cernoeē destructa; Mendica-
re erubesco; Ut quid doctor fuerā
iudeorū cōpellar modo ab anania
fidei mendicare doctrinā; Scio
quid faciā; Faciā inquit qd mihi
utile eē cognosco; Ut post quā ab-
lucione mea sub motus fuero
recipiant me xpiani in domos suas;
Cepitq; eis qui prius uersabant in
lege et postea in xpm cepant cre-
dere dicere legē ēā eē abolitā
pphetas pterisse et quē ante ap-
lucro fuerant reputare ut ster-
cora; Conuocatis itaq; singulis
debitoribus dni sui et cet; primus
debitor qui debebat centū cados
olei gentiū populus est. q magna
misericordiā indigebat quē
poleū figurat; quē paulus apls
ad fidē uocauit et de centenario
numero qui plenus est atq; pfectus
fecit scribere quinquagenariū
hoc est pdicauit ei pēnitentiā et re-
missionē peccatorū quē quinqua-
genario numero exprimuntur;
Scds autē debitor qui debebat
centū choros tritici populus est
iudaicus qui tritico mandatorū
dī nutritus fuit; quē etiā paulus
apls coegit ut de centū octo-
ginta scriberet id est transiens
de sabbato ad primā sabbati cre
deret in resurrectionē xpi quē
octaui diei numero continetur;
Si autē quērit cur paulus uilicus
iniquitatis uocet sciendū ē quia
in lege quidē dī uilicus erat iniquus
mihi dnē dnē et cet; Id est non qui

quia bene quidē offerebat sed non
recte diuidebat; Credens in patrem
sed filiū psequens; prudentior itaq;
fuit paulus legē transgrediendo et
ad euangeliū transeundo filius qn-
dā lucis id est pharisei qui in lege car-
nalit uersati xpm qui dī patris lu-
men ēpdicer; hēc pfatus theophilus
ñ contēpnendo sensu de hac parabo-
la sensit; Uerū quia sermo dī marga
ritū ē pciosissimū qd ex omī parte
forari potest ñ ab re ē si ad huc
aliquid in hac eadem mr sticū specu-
lem; Homo igit iste diues psignifi-
cationē spiritalē ut pfati sumus ds
omps intelligit quo nihil ēditius;
Cuius uilici nossumus qui eius substan
tiā fidelit dispensandā accepimus;
qd enī subsistimus qd uiuimus qd
memoriā habem qd a lacri ingenio
ceteras creaturas excellimus donū
dī est eius nob substantia ad custo-
diendū cōmissā; nullus nrm ē qui
dī substantiā ad erogandū alius in
psentiā accipiat quasi recte et
iuste in hac uita administrare ñ
curauerim tim dū ualde ne illud
audire tingat; seruene quā quare
ñ dedisti pecuniā ad mensam et ego
uenienscū usuris utiq; exegissem
illā et cetera quē sequnt; Ethic
diffamatus est et cet; Constat et
in cunctant uerū ē qd unusquisq;
nrm ad sui tutelā et custodiā an-
gelū habet ad ōs specialit destinatū;
testante dnō de paruulis id est humi-
lib; quia angli eorū semp uident
dicū omem q; iniquitate atq; impie-

faciem patris; et cuncta que uel
bene uel inique gerimus die noctuq;
ab eis denuo custodib; diuinis con
spectib; nunciat; Unde et tobie
Angelus loqt; Cum oraures ego era
offerens dno p ceftuas; tunc itaq;
di substantia dissipasse diffamamur
cum motus uel affectus animi uel cor
poris nri non bene regere coram do p
dentib; Angelis accusamur; post dissi
pata uero substantia ad no uocamur
cum post uita peccatrice p infirmitatis
molestia ad lectu uel ad mortem p
trahimur; et de singulis opum nrorum
actib; rationem reddendo discutimur;
quib; et dicit; Redde rationem uilica
tionis tue; qd est a predicere; ablata
facultate uiuendi facultas etiam
peccandi nob adimit; Ait autem uilicus
et cet; qd iste uilicus ad rationem red
dendam uocatus dixit; quid faciam et cet;
dat nob intellegi quia quandiu in
hoc sto sumus et dona di ad custodiendum
nob commissa habemus facultatem opandi
bonum siue malum; post quam autem ab hac
uita subtracti fuerimus iam non erit nob
facultas opandi bonum siue malum; Unde
iste uilicus de uilicatu eiectus dic;
fodere non ualeo; post mortem quippe
fodere non ualemus; qui a ligone necessa
rie compunctionis cor nrum p scrutari
non poterimus; nec dignos penitentie
fructus facere; illud nam q tempus non est
aptum penitentie; sed retributionis
bonorum siue malorum opum; Unde scriptum
dic; In inferno; nemo confitebit dno;
In hoc uero qd iste uilicus dixit; scio
quid faciam; hoc enim diuinitus studebo
mihi congregare amicos ex substantia
dni mei; qui me recipiant in domos
suas post quam amisero uilicationem;
demonstrat nob quia omni tempore
quo in hac uita manemus debemus amicos
adquirere pauperes uide licet;
a quib; in eternata bernacula recipi
ualeamus; pauperes nam q nos recepti
quando xps receptur us quid dicit;
quandiu fecistis uni de his minimis
meis mihi fecistis; Mendicare eru
besco; mendicare confusionis illo ma
xime genere pessimo mendicandi
quo fatue uirgines mendicasse le
guntur in eugio; de quo et salomon;
ppter frigus piger arare noluit;
mendicabit ergo estate et non dabit ei;
Ille etenim qui ob desidia in di seruitio
hic desudare neglegit; mendicabit
estate id est in die iudicii; et non dabit
ei sub audis ura eterna; Ibi utique men
dicare erubescem; quia re medium
et tempus impetrande salutis non
inueniem; Conuocatis itaq; sin
gulis debitoribus dni sui; et cetera
usq; centum choros tritici; Chadus
greca mensura est; continens urnas id est
modios iii; Chorus uero xxx modios
capax ephibet; In hoc autem
uilico nomina moralia ad nos con
uertere possumus; quia nec illum
in omnib; imitari debemus; neq; enim
dum illum suo dno fraude fecisse legimus
nos quoq; t do omptu uel temporalib;
dominis damnum inferre debemus;
sed hec sicut et non nulle alie simili

tudines. p contrarietate sensus
est accipienda; ut uide licet subti-
lit pp̄endam̄. quia si is qui fraude
dnō suo intulit ab eo laudari potuit
qd̄ aduersus quidē dnm̄ suū fraudu
lent egerit. sed utilit in futurū sibi
p̄spexerit. multo ap̄lio re laude
et remuneratione digni erimus.
si ea quę ad ōnob cōmittunt fidelit
dispensantes. ñ de fraude sed de
iustis laboribus; elemosinas fecerim̄.
et in eos qui nob credituri. clementes
ac misericordes apparuerimus;
Qd̄ uero uilicus conuocatis debito
ribus; dnī sui. decentū cha dis solei
fecit scribi. L. et de. C. choris
tritici. lxxx. hoc significat qd̄
elemosinę xp̄ianor sup̄ gredi
debent miscd̄iam scribarū et pha
riseor; quia enī iudei bonor suor
tantū decimas dōtribuebant. dig
nū p̄fectō ē. ut hi qui xp̄iani tatis
censent uocabulo. ñ ū decimas sed
duas decimas rerū ad ōdatarū offe
rant. ut eor iusticia plus q scribarū
et phariseor abundet; uel qd̄ maiy
et melius. imitent zacheū. ut
ñ solū ū decimas uel duas decimas.
sed potius medietate bonor suor
largiant tē plus di. t usib; paupū
p̄futurā; hoc ē. lxxx. t. L. de. C.
auferre; hoc uero illis p̄cipit.
qui illius p̄cepti nec dū possunt ee
exsecutores quo dicit; si uis p̄fecty
ee. uade uende omā quę habes et
dee. Et laudauit dns uilicū imi
q̄tatis. usq; filius lucis in genera-
tione suā. filios sci appellat dns re-
p̄bos. filios autē lucis iustos; quia enī
hic appellant filii lucis et filii sci.
alibi appellant filii regni et filii
tenebrarū; audiant huius sci sapi-
entes quanti eor sapientiā dns estima
uerit. qui eos ñ uere prudentes sed
in sua generatione prudentes esse
asserunt; prudentes enī filii lucis
id. filii di. p recta ind̄m fidē. p̄p̄ua
opa. p noticiā diuinę uoluntatis;
et uere prudentes. quia et reprobis
p̄parata supplicia. et sibi debita p̄mia
in uirtu fidei porro idē a longe aspici
unt; at uero filii huius sci id. filii tene
brarū. prudentiores illis sed ad malū;
Sed non uere prudentes. quia quę
sequant̄ p̄uidere ñ poss; et quia huius-
cemodi ñ apud dm̄ uel eius electos pru
dentes habent̄. sed apud mundi amā
tores. et hoc ñtacuit dns. cū in sua gene
ratione hoc ē in p̄sentiarum. prudentes
illos ee memorauit; de quib; salomon;
Sapientes sunt faciant mala. bene aut̄
facere nesciunt; et p̄p̄ha; uę qui sapi-
entes estis in oculis uris. et coram uobis
met ipsis prudentes; Ego dico uob.
et cet; mamona hebraice. diuitię in
t p̄tant̄; et pulchre dixit̄ de mamona
iniq̄tatis. qd̄ scilicet de iniquitate col
ligant̄ p diuersas fraudes; Omis enī
diuitię de iniquitate descendunt.
et nisi alt̄ p diderit. alt̄ non potest
consequi; Unde et illud uulgatum
apud uetere s pueribū. uidet̄ ee ue
rissimū; diues aut iniquus. aut
heres iniqui; habent quoq; et sci uiri

diuitias in p̄senti. sed non dicuntur
mamona iniquitatis. quia n̄ p iniqui
tatem illas adquirunt. sed a dno sibi da-
tas cognoscunt; neq; in eis spem suā
ponunt. sed eas aliis clementer adtribu
unt; Sciendum uero est. quia temporales
affluentie solis iniquis diuitiis. iustis
: Alii uero pecunia. differt nāq; inter diuitias
q̄d et pecuniā; q̄d ut clarius eluceat. no
exemplicausa duo homines constitu
ant in medio. Ambo eque diuitiis af
fluentes; quorum alter in his que possidet
omnem sue felicitatis copiā collocat.
et si ullaratione fieri posset. cum ipsis
perpetuo uiuere atq; manere optaret;
huic itaq; ea que possidet diuitie ini
quitatis. et ad iniq̄ tatem reputantur;
alter uero qui habitis diuitiis n̄ fruit
sed utitur. qui suppletis suis suorumq; in-
digentiis. que superfluunt pauperum
xpi usib; misericor. dit tribuit. conq-
rens sibi amicos a q̄b; recipi possit in
eternata bnacula. Isti profecto diuitie
iniq̄tatis nons. sed pecuniā a xpo dis
pensandā suscepit; quā dum recto fenore
egentib; largiendo multiplicat.
hanc dno digne remunerandus in li-
bata reconsignat; q̄d autem sequitur. ut
cum defecerit recipiant uos. non
pauperes quidem ipsi cum ab hac uita
defecerimus. in eternata bnacula
nos recepturi. sed quia dum illi q̄b;
benigni fuimus salutis occasio nob
extitent. Ab ipsis recipi dicim̄. quia
a capite illorum certe mercedis remu
neratione donabim̄; Si autem illi qui
de mamona iniq̄tatis paupum indigentiā

releuant. amicos sibi adquirunt
a q̄b; in eternata bnacula recipiant.
multo magis ad spem supne retribu
tionis animum debent erigere. qui
diuitias spirales. que quanto inuisi
biliores tanto meliores largiunt. : si
de uerbum salutis ac necessarie exor
tationis frib; subministrant; Sicut
iniquitas id est terrena substantia
bene dispensata uertit in iusticiā
hoc est. iustos reddit suos ministros.
multo magis sermo diuinus in quo
nulla est iniquitas. si bene fuerit dis-
pensatus. dispensatores suos leuabit
ad celum; Unde et in fine parabole.
adiungit dns. et dicit; qui fidelis est
in minimo. hoc est in carnalib; et tempo
ralib;. et in maiore fidelis erit. id est
in spiritalib;; qui enim in paruo iniquus
est. ut nder frib; Adutendum q̄d ad om
phominib; et creatum. id est bona tempo-
ralia. Iste et in spirali pecunia di-
uidenda iniquus erit. ut n̄ distri
buat uerbum dei p necessitate sed p
sonis illud diuidat; Si in aut̄ car
nales inquit diuitias que transeunt
et labunt n̄ bene dispensetis. ueras
eternas q; diuitias quis det uob. et si
in his que aliena sunt infideles fuis-
tis. ea que uera sunt quis credet uob.
Alienum autem est a nob. omnem q̄d sc̄ti est;
nra autem. que p̄pr̄ie homini ad om
sunt deputata. id est omnia bona spiri-
tualia; Unde dns auariciā corripiens.
dicit. nemo qui amat pecuniā. dm̄
amare n̄ posse; quapp̄ scribe et
pharisei qui erant auari. intelle-

gentes parabolā hanc contra se dic
tā: inridebant eū: omā carnalia
quę certa erant atq; p̄sentia: spīta
lib; ac futuris tanquā incertis p̄po
nentes; ℭ BD: X: LECTIO SCI EVĀ
SC̄D̄M LUCĀ: IN ILLO TĒPORE
CUM ADPPINQUARET IHS
hierusalē: et cetera; Passuris
dn̄s Iudeis mortē p̄ totius
mundi reparatione: ad ppinquan
te eiusdem passionis articulo:
uoluit cū palmis et laudęt̄ur ba
rū quasi ultro appetens mortē:
hierosolimā descendere; Sedens
ergo asino quē sibi ad hoc adduci
p̄cepat: clamantib; turbis bene
dictus qui uenit in nomine dn̄i:
ad ppinquauit ciuitati; et intuens
eam: ruinā illius quā a principib;
romanis cōplanandā erat: [illegible]
ratione defleuit dicens; quia si cog
nouisses et tu; et ſt autē hic defectus:
necessarię dictionis; Subaudit enī:
si ea quę tibi uentura sunt mala p̄noscere
posses sicut ego p̄nosco: multo magis
fleres: quę modo quia nescis q̄d tibi
imminet: inutilit exultas: hęc autē
omā metaphorice ad habitatores ur
bis: n̄ ad saxa et ędificia referenda;
Et quidē in hac die tua: et cet̄; In hac
die dicit: idē: in hoc tēpore dū uentu
ra mala n̄ p̄spicis: dū carnis uolup
tatib; delectaris: ea quę tibi: ad pacē
tibi; Cur uero bona autē p̄sentia ad
pacē habuerit: manifestat cū dicit;
nunc autē abscondita sunt: a boculis tuis;
Si enī a boculis cordis eius: mala quę

sibi imminebant abscondita n̄ essent:
in p̄sentib; p̄spis lętari n̄ potuisset;
Sed pęna quę a romanis principibus
imminebat: manifestat cū addit:
quia uenient dies: et cetera; Hęc omā
subtito et ue spasiano romanis prin
cipib; hoc ipso ordine simpleta: qui
rebellantib; iudeis ne tributa roma
nis dependerent: XL. ii. anno post dn̄i
passionē: cū omis populus in ciui
tatē ad festiuitatē paschalē conflu
xisset: ipsa ciuitatē hierusalē obsedē
muniente se ea uallo: ne quis de eis in
gredi aut egredi posset; tandē longę
obsidionis famis quoq; et intēfectionis
cladę p̄ se qui intra ciuitatē erant:
licet prius fortit̄ resistissent: uic
torib; romanis cesserē; qui ciuitatē
ingressi: incendērē domū dn̄i: et ipsa
ciuitatē ad terra consternantes:
solo tenus seruerē; Ipsosq; quos intus
reppererant: parti gladio necaue
rē: parti in captiuitatē uendiderē:
cunctos tam reliquos passim p̄ totū
orbē dispserē: CCC. in ultionē crucis
xp̄i crucifixis; quę cuncta in uindic
ta dominicę passionis acta: pruden
tiū nemo dubitauerit; Et n̄ relin
quent intē lapidē sup lapidē; hoc ita
factū ee: ipsius quę nunc ē ciuitatis
situs ostendit; dū enī constat xp̄m
extra portā prioris hierusalē cru
cifixū: et nunc idem locus dominicę
passionis in medio ciuitatis a bhelio
adriano edificatę habet: liquet p
fecto quia prior illa hierusalē fun
ditus est euersa; quia autē cul pa hęr

illi euenerint subdendo manifestat,
Eo qd ñ cognoueris tēpus uisitationis
tuę; Creator quippe humani generis
illā uisitare dignatus est primo p
patriarchas deinde p pphetas. Ad ul-
timū p p̄sentiā suę incarnationis quē
tamē illa pprię infidelitatis nequitia
excecata cognoscere dedignata est;
Et ingressus in tēplū. etc. qd salua
tor prius mala quę ciuitati immine
bant p̄nunciauit. Ac mox tēplū in
gressus eos qui uendebant et emebant
in tēplo eiecit. patent innotuit.
qd p̄ditio illius populi maxime
excusabilis sacerdotū fuit; quidomū
orationis spelunca latronū effece-
rant. quia sicut latrones in spelun
cis latitant ut p̄transeuntes si poss
spolient. si uero spoliare ñ possint
minant. ita sacerdotes ad hoc in tēplo
semp assistere nouerant. ut quos cūq;
possent p acceptionē munerū spo
liantes. non tē spiritali p̄merent.
quos uero ad danda munera p̄mtos
ñ inuenissent. corporales lesiones
eis inferrent; hęc quidē iuxta fidē
historię. ita facta credunt; sed al-
tius inspecta moralitē dolent
intellectu; quē admodū enī dñs
tunc semel ruinā p fidę ciuitatis
defleuit. ita cotidie p electos suos
eos deflet. qui semetipsos nesciunt
plangere. illos uidelicet. qui de
bona conuersatione conspicit ad
uiciare uerti; qui qm uentura sibi
dāpnationē. oculo mētis p̄uidere
nequeunt. iuxta salomonē. Le-

tant cū male fecerint et exultant
in reb; pessimis; qui si dāpnationē
suā quę eis imminet agnouissent.
semetipsos utiq; cū lacrimis electos
plangerent; Et quidē in hac die tua- fiunt
et cetera; Anima p uersa in hac die sua
idē in hoc transitorio tēpore habet
ea quę ad pacē illis. dū ex reb; tēpora-
lib; lętat. dū honorib; extollit. dū
carnis uoluptate resoluit. dū nulla
formidine p̄petuę mortis terret;
Sed quę in die sua hoc ē in hoc transito-
rio tēpore pacē habuit. in die aliena
grauescandalū suę dāpnationis habe
incipiet; Ibi enī affligendae. ubi
iuste lętabunt; Et cūnctaque modo
ei ad pacē et ad gaudiū. tunc in amā-
ritudinē uertunt. quia secū incipiet
rixari. cur dāpnationē p̄petuę mor-
tis non expauit. cur ap̄spiciendis
malis sequentib; oculos mentis clau
sit; Unde ei subdit; Nunc autem.
abscondita sunt a oculis tuis; p uersa
anima quę carnalib; desideriis
pascit. ipsa sibi uentura mala abs-
condit. quia dū p̄sentē lętitiā int-
rūpe ñ patit. supplicia quę secuta
sunt p̄uidere neglegit. et quasi
clausis oculis ad ignē uadit; Unde
bene scriptū ē; In die bonorū ne in-
memor sis malorū. qui a lętitia
p̄sentis tēporis si quae ita agenda
ut nūquā terrore ęternę mortis iudo futi
iudicii recedat a memoria. hunc
nāq; scriptū ē; beatus
semper

uenient dies inte- etcet; Inimici uniu
cuiusq; hominis demones sunt- qui exeunte
anima a corpore obsident- quam in carne
posita nociuis delectationib; mulcent;
uallo circumdant- quia ante mentis eius
oculos reductis iniquitatib; quas p̄ pe
:ad trauit- hanc societate sue damnationis
p̄trahentes coartant; ut in ipsa iam
extremitate uite deprehensa- et a q̄b;
hostib; circumclusa sit uideat- et tamen
ad ritu euadendi inuenire n̄ possit-
quia iam bona opari n̄ licet- quec̄ licuit
agere contempsit; Et coangustabunt
te; maligni spi miseram animam undiq;
coangustant- quando n̄ solum mala
opa sed etiam cogitationes et locutiones
prauas ad medium deducunt; utq;
priusse p̄ multa dilata aut in scelere-
ad extremum deomib; angustet in-
retributione; Et ad terram p̄ster
nentte- etcet; tunc anima ad terram
consternit- cum caro in qua spes suam
posuit in pulueren reuocat; filiq;
illius deperiunt- cum cogitationes
male quemodo ex illa p̄deunt- in ul-
tima districtione dissipant- sicut
scriptum est; In illa die- peribunt
omnes cogitationes eorum; Non relin
quent in te lapide sup lapidem; quid
lapidum nomine accipimus- nisi
duras cogitationes- dum enim puer se
cogitationi puersio adicit- qua-
si in edificio cum- is dam ciuitatis sup
lapidem lapis ponit; Inde fructa igit
ciuitate- sup lapidem lapis n̄ relin
q̄t- quia cum anima ad damnationem
ducit- uniuerse cogitationes illius

discutiende deseruiunt- quec̄ cur
pa trahit- subiungit; Eo qd non cognou-
eris tempus uisitationis tue; animam
puer sam multis modis dn̄s uisitat- assi-
due uidelicet p̄ceptis- aliquando
flagellis- plerumq; miraculis- nunc
p̄spis- nunc aduersis; sed quia in hono
rib; et delicis posita- hoc tempus sue
uisitationis non cognoscit- inimicis
suis maligni spiritib; in exitu
uite sue tradit- cum quib; in eterno sup
plicio phennit cruciet; Et ingres
sus in tem plum- etcet; Templum dicon
gregatio fideliu est- ut paulus dic;
templum dei sum e- qd et fideliu uos; uenden
tes sunt in hoc tem plo fideliu- qui hoc
qd gratis dare debuerant- non nisi
prius p̄ceptis muneribus largiunt;
iusticia eniuendere ee- hanc p̄ p̄mii
acceptione seruare; Et mentes uero
in tem plos- qui eos de spitales honores
datis p̄mis muneru ad damnationem
sibi conq̄r; Et bene omnes et mentes
scilicet et uendentes ad no eiciunt
de tem plo- ut apte clareat- cunctos
qui huiusmodi sectant commercia-
de tem plo celestis hierusalem p̄cul ee
pellendos; Domus mea- domus
orationis uocabit- etcet; domus
et tem plum dei est- ipsa mens et sci en-
tia scoy; sed domus dei in spelunca
latronum uertit- quando quilibet
fidelis- relicta innocentia et scitate
simplicitatis- hoc sec̄ tractat un-
de p̄ximis corporalit siue spiritalit
nocere ualeat; sed nequaquam an-
mum ad nocendum aliis deliberabim-

si diligenter perspexerimus qualis fuerit
sit hora nre resolutionis: quipauor
mentis: quanta tunc omnium malorum
memoria: que oblivio transactae feli
citatis: que formido et consideratio
iudicii; Erat docens cotidie in
templo; qd tunc dns in templo iudeorum
p semetipsum cotidie corporaliter faciebat
hoc etiam assidue p suos pdicatores
et p sacrarum scripturarum paginas. in tem
plo suo qd est sca electorum congregatio.
agere cessat; templum enim dei est animus
et conscientia uniuscuiusq; electi: cui
p sidet dns; Et licet plati ecclae ab officio
pdicationis torpentes. uerbum dei fide
lib; adnunciare neglegant. dns tamen
ihs xps. cotidie in templo hoc est in cordib;
electorum docet. dum illos et ad bona
appetere. ac pecuia mala cauere.
diuina inspiratione interius docet;
Sed tunc salubriter. et doctorum uerbis
et instinctu diuine inspirationis in
feriuntur. si mala que nobis in nouissimo
tempore uenturas. formidolose ac
sine intermissione oculis inspicimus:
iuxta qd scriptum ÷; In nomib; opib; tuis
memorare nouissima tua. et in eternum
non peccabis; tunc enim in nomib; opibus
nris nouissima nra memoramus. cum
assidue que retributio bonis malisue
debeat opib;. ante oculos mentis
uolumus; Et quisquis hec incessanter
cogitat. dos eptregente in eternum non
peccat; EBDOM. XI. P PENT.
LECTIO SCI EVG. SCDM LUCAM
Nullo tempore. Dixit ihs ad quosdam
qui in se confidebant tanquam iusti
et aspernabantur ceteros. parabolam istam;
Duo homines ascenderunt in templum
ut orarent; Unus pharisaeus. et alter
publicanus; et reliqua. Videns
dns quosdam iudeorum deficta se scitate
extollere. ac p hoc quasi excellentioris meritis essent ceteris sep ferre.
hanc parabolam deduxit in medium.
In qua et uirtus humilitatis pcipue
commendat. et p sumptuosa superbia
quam sit cauenda ostendit; Dixit
autem inquit eum ad quosdam
qui in se confidebant tanquam iusti
et aspernabantur ceteros. parabolam
istam; duo homines. et cet; Recte etiam
ad litteram dicit ascendere. quia ciuitas
hierusalem in cliuo montis hoc est
in descensu sita. ex parte erat in monte
et ex parte in ualle; templum autem dni.
in eminentiori loco ipsius ciuitatis
erat collocatum. et qui ad illud ue
nire cupiebat. necesse erat ut illuc
ascendendo peniret; Unde et in
sequentib; legit; descendit hic iusti
ficatus. in domum suam ab illo. hoc
templo; uel descendit iustificatus
publicanus ab illo. idem. ex comparatione pharisei; Et in alio euangelio
homo descendisse legitur ab hierusalem in hiericho; Ex his autem duobus
hominib; qui ascendebant in tem
plum ut orarent. unus erat pharisaeus
et alter publicanus; pharisei. clerici
erant et presbyteri iudeorum; qui p
eo qd a ceteris sedi uidebant tanquam
sciores ac potioris meritis. diuisi
interpretantur. a phares filio iud.

mutuato uocabulo; Ex quo nu-
mero iste fuisse deprehendit. qui
arrogantia tumens in tem plū ascen
dit non tam dm oraturus quā se lauda
turus; publicani autem uocant. qui
publicis flagitiis incubunt. uel q̄
publicis negociis et uectigalib; in-
seruiunt. Idem telonearii. uel etiam
omis. qui p fas. et nefas. diuitias sibi
accumulant; Pharisei uero sanis. et cet;
Raptores sis. qui aliena diripiunt;
Iniusti. qui legem di non custodiunt;
nam ius. dicitur lex; Adulteri. qui
alienum thorum uiolant; Quatuor
species a doctoribus numerantur.
quib; omis tumor arrogantium deprehendit; primo. cum aliquis bonum se
a semetipso habere posse estimat.
cum contradicat apls; Quid enim habes
q̄d non accepisti. Secto. cum quilibet.
et si bonum q̄d habet celitus sibi datum
nouit. sed tamen hoc suis meritis se
accepisse credit. contrarius paulo
apto dicenti; Quis prior dedit illi.
et retribuetur ei. Tercio. cum quis
gloriatur se habere q̄d non habet.
contra quem sermo apticus; Si quis
putat se aliquid esse cum sit nihil.
ipse se seducit; Quarta species est.
cui si quid a domino munus celestis bene-
ficii accipit. de spectis ceteris sup
alios se extollit. quasi singularitē
uirtutum opib; locuples habeat;
hac quarta specie. pharisei iste
potissimum laborabat; Qui q̄m quasi
singularis meritis orantem publica-
no se ptulit. de tem plo absq; iusti-
ficatione descendit; Ieiunobis in
sabbato; Requirendum qua ratione
bis in sabbato se ieiunare fateatur; sed
quia iudei omis dies sabbata uocant.
dicentes prima sabbati et secda sab
bati. sicut et nos prima et secda feriam
dicere consuetum. non incongrue hoc lo-
co nomine sabbati tota ebdomada
intellegitur. que sabbato claudit;
bis ergo in sabbato idem duob; diebus
in ebdomada ieiunare se phibet;
Decimas do omnium que possideo; dns
in lege populo iudaico pcipiebat.
ut ex frugib; suis decimas sacerdo-
tib; darent; pharisei uero ut cetis
iustiores se esse uiderent. non solum fru-
ges sed et holera herbarum decima-
bant; Unde et dns eis imp̄ patr dicens;
Ue uobis scribe et pharisei. q̄ deci-
matis mentam. anetum et cuminum.
et que gratiora sunt legis dimittitis.
hoc est altiora pcepta legis. dilec-
tionem uidelicet dei et pximi; Con
gruit etiam huic loco moralitas. q̄d
ezechiel ppha de ostensis sibi IIII.
celi animalib; dicit. quia plena
erant oculis ante et retro; denique
illa animalia. p significationem
trpugerum omium electorum; qui
plenissum oculis ante et retro. quia
a bono parte circumspecti et bona de-
siderabilia uident. et mala sollerter
cauent; Et tamen sepe uitiis nos aliis
reb; intendimus. alia neglegamus;
ubi autem neglegimus. ibi oculum
non habemus; Nam et pharisei iste
oculum habuit ad abstinendum.

adelemosinā dandā. ad grās dō refe
rendas; sed quia ad humilitatis custo
diā oculo caruit. cuncta bona que
gesserat amisit; quē ad modū autē
nihil pdest qd tota ciuitas contra hos
tiū custodire incursū si unū in ea foram
relinqt. pqd ab hostib; intret. sic
nil iuuat qd multas uirtutes congre
gamus. si unū in nobis uitiū relinquim.
pqd a diabolo capiam; Et publican
alonge stans. et cet; Alonge utiq;
stabat. quia peccatore seuerac ter
intelligens. sanctuario adppinquare
nō audebat; alonge utiq; stabat. quia
peccando longe a dō se recessisse
nouerat; Oculos ad celū leuare nole
bat. quia sciebat se grauiter illū offen
disse in licita conspiciendo. quē in
celo habitare credebat; Indignū
certe estimans. his de operib; dm
uel dire plū aspicere. quib; ad con
cupiscendū in licita plurima fuerat
conspicatus; pectus quoq; suū percutie
bat. qm nouerat se ibi plurima cogi
tasse nefanda unde dnm offenderat;
Et quasi supplicū sibi de seipso exigens.
uenia sceleru non tam impetrabat quā
etiā extorquebat a dno; Amēn dico uob.
descendit hic iustificatus. et cet; ma
xima fiducia sub exemplo istius pu
blicani digne petentib; prōgatur;
Quiqm culpas pterias humilit de
fleuit. quā uis in iustus ad tē plū ue
nerit. iustificatus tam a tē plo recessit;
Allegorice uero isti duo homines.
duos significant populos; phariseus
qui se in cauto de meritis extulit.

Iudaicus est populus. qui de legis
obseruatione supbit; at publicanus
peccata sua humilit confitens. gen
tile populū figurat; qui qm addm
cuersus peccata sua recognouit. et
sceleru suoru pfecte penituit. nō solū
uenia. sed etiā ut populū iudeoru fidei
dignitate pcederet accepit; Quia
omis qui se exaltat. et cet; hec sententia
et de utroq; populo uale intelligi.
Iudaico scilicet atq; gentili; quoru
alt ut dictū est. de diuinis beneficiis
supbiens humiliari. alt uero de uote
se inc fessione peccatoru humilians.
merit exaltari; Et de omi supboet
humili conuenientissime potest
accipi. concordante sup hoc salomo
nis sententia; Ante ruinā exaltat
cor hominis. et ante gaudiū humili
abit; Atuidemus multos honorib;
et diuitiis huius seculi florere. et in eis
usq; in finē pseuerare; Cernim et ita
nullos paupte et inopia laborare.
et in ea dē egestate usq; ad extū uite
pmanere; Cuī go isti in incoata fe
licitate. et illi in pristina paupte
usq; ad tē minū uite pmaneant. quo
modo uerū ee confiat qd dns dicit.
omē hominē exaltatū humiliari.
atq; humiliatū exaltari. sed qm
ueritas falli nō potest. sciendū quia
et si in psenti hoc nō semp adimpleri
uidemus. in futō tamen cōplendū
nō dubitam; Omis enī qi in psenti uita
se exaltat. ut diuinis pceptis se
subdere cōtempnat. hic in die iudicii
cū supbis et impiis societatis humi-

luari coget audituruſ adnō: ite in
ignē ęternū etcet; Qui autē amore
diuino hic ſe humiliare ſtuduerit:
imitans illū qui dicit: diſcite a me quia
mitis ſum et humilis corde: ipſe in fu-
turo iudicio adnō exaltabit cū op-
tabile uocē audire meruerit: ue-
nite benedicti: etcet; Nos autē
nō ſolū ex humilitate publicani
exemplū humilitatis colligere
debemus: uerū et diuerſo et de
uerbis: phariſei formā humilita- : elati
tis aſſumere; Ille enī conſidera
uit alios mala: et cepit iactant
ſua pferre bona; Nos e contra nra
mala debem pp pendere: et aliorū
bona cōſiderare: ut ſicut ille ceteris
ſe pferens: ex eo qd alios deſpexit humi
liatuſ: ad ruinā: ita nos boniſ fide-
lib; impares nos iudicantes: ex eo
imitatione exaltati: pficiam ad qd tam;
Cūq; huiuſcemodi deuotioniſ formā
aſſecuti fuerim: In cotidianis pcib;
hanc orationē a beato beda edita: bre-
uē quidē ſed omī nos ſaluberrimā: fre
quentando recitare ſtudeam; Dſ
omp ſmiſerere ſupplici tuo: quia
nō ſu ſicut in numeri ſeruitui: con-
tēptuſ ſti ſublimes: iuſticię merito
glorioſi: caſtitatis laude angelici:
uel ut etiā multi illo: qui poſt
flagitia publica pęnitendo: tibi
meruerē ee deuoti; qui etiā ſi quid
boni tua grā largiente fecero: quo
fine hoc facia: qua ue ate diſtrictio-
ne penſet ignoro; EBDOM-
XIIII POST PENTEC

LECTIO SCI EUG: SCDM MARC:

IN illo tēpr: Exiens iēſus de finib;
tyri: uenit pſidonē ad mare galilęę
inter medios fines decapoleos; et reſt;
Redēptor nr pſalute humani
generis ueniens in mundū: atque
homo inter homines mira dignatione
conuerſans: nūquam in loco magiſte-
riū cęleſtis doctrinę uoluit oſten
dere: ſed migrabat ſedulus de loco
ad locū: pdicationi iugiter incūbens
medelā quoq; optatā infirmantib;
exhibens: ut eius uidelicet doctri-
nā plures audientes ac miracula
conſpicientes: ſaluari mererentur;
Exiens ergo a iudea uenit in par-
tes tyri et ſidonis: quę ciuitates
gentiliū: olim quidē iſrahelitico
populo in ſortē hereditatis deſig
natę: ſed pp̄ peccata ipſius popu-
li: nequaquā in poſſeſſionē donatę;
In quo loco tyrios et ſidonios cu-
rans: Inter eos infirmos filiā qq;
cananęę mulieris ſanitati reſti-
tuit; a quorū finib; ſicut euan
gelista dicit rediens: uenit pſi-
donē ad mare galilęę: inter
medios fines decapoleos; de deca-
polis grecū nomen ē: et ē regio
tranſiordanen: decē continens
ciuitates ſicut ipſo nomine de-
monſtrat; nā deca: decē: polis:
ciuitas dicit; decapolis ergo re-
gio dicit: decē ciuitatū; quod
autē dicit: quia uenit dnſ ad ma-
re galilęę inter medios fines deca-
polis: arbitrandū non ē qd ipſos

fines decapolis intrauerit. aut
mare transfriauiqauerit. sed usq;
ad mare pcedens. ad ipsum uenit
locū. unde respicere poterat
contra medios fines regionis deca-
polis. longe transmare positos;
Et adducunt ei surdū et mutū. et
cetera; fama miraculorū dni erat
longe lateq; diffusa. et ideo ad
quecūq; loca accessisset. adduce
bant infirmos suos. ut ab illo sani-
tatē recipere mererentur; Spīalit
surdus et mutus qui ad nō mirabili-
ter curatus est. genus humanū
significat. In his dūtaxat quip
dei grām. de infidelitate et pec
cato primi parentis liberantur;
qd humanū genus in adā primo
parente ob surdum. quando ille
pestifera uerba serpentis cū mu-
lieris suasione audiuit; Ibi etiā
a predicanda laude conditoris
ob mutum. cū de ligno intdicto
comedit; Sed ut iste surdus et
mutus necessarie dona recipet.
dns ad mare galilee uenit. hoc
est ad turbida et inuestigabilia
gentiliū corda. occulta inspira-
tione sue pietatis accessit; et bene
int medios fines decapoleos ad
mare galilee uenisse phibetur.
ubi egrotū sanaret. quia de sero
ob p fidiā populo iudaico. qui
p eo qd decalogū legis ad custo
diendū accepit. p regionē decē
urbiū figurat. uenit ad gentes
a cultu dī extraneas. ut filios

dī qui erant dispsi congregaret
in unū; Adducunt inquit. surdū
et mutū; quia enī ipse surdus salua
torē agnoscere nō poterat. mutus
quoq; rogare nequibat. Adducunt
eū amici et p eius salute dnō suppli
cant; pari modo et in spīali cura-
tione agendū est. ut hi uide licet
qui diuina eloquia et p loqui et
audire ꝗ didicerūt. dnō sanandos
offerant eos. qui humana industria
ad fidē conuerti nō possūt; Et ad p
hendens eū de turba seorsū. et cetera;
non frustra actū credit. ut is qui
sanandus erat prius ad nō de turba
sequestraret; Non enī ideo illū eduxit
de turba. qd non posset illū in medio
turbarū sanitati restituere. sed
potius ppt mīsteriū intellectum;
siquidē p mutū et surdū quē dns
curauit. designant illi. qui nec
cordis aures habent aptas ad audi
enda uerba diuina. nec os ad pfe-
rendū diuinū sermonē; Sed istiusmodi
siue acriter cupiunt sanitatē recu
perare. prius offerendis dnō
ascīs et spīalib; uiris. qui longo
usu didicerūt audire et aliis ad nun
ciare uerba diuina; prima namq;
salutis spes est. ut peccatores qui ad
dm conuerti desiderat. post pēni
tentiā et abrenunciationē peccatorū
turbas tumultusq; assuetos uiciorū
studeat effugere. et illas potissimū
psonas declinare. cū quib; aut
a quib; peccatū quo libet
modo p agi po— test; Misit

XII.

XI.

finis

inquit digitos suos in auriculas;
quia in digitis plurimū partitionū
diuisiones habent. merito ꝑ eos dona
diuersa ciusdem figurant; nā qd digitus
dispm scm significet. ipse dns patenter
ostendit cū dicit iudeis. si ego in digito
dei eicio demonia; qd alius euangelista
aptius ostendens dicit; si ego in spū
dei. eicio demonia; et magi amoris se
in egypto superati. dixerūt; digitus
dei est hoc. id est uirtus diuina; digitus
ergo cū singularitē pferit. spiritū sci
ꝑsonā significat; cū uero pluraliter
digiti enunciant. eius dē spiritū diuer
sa carismata designant; digitos
ergo dns in auriculas infirmi mit
tit. cū ꝑ dona gratiarū spiritalium incre
dulos quosq; ad audiendū diuini uerbi
conuertit; Et tetigit. et cetera;
Sicut ꝑ digitū dni designat spiritus
ita et ꝑ eius spiritū. sapor sapientie
id est unigenitus filius dei; nā sicut
spiritus a capite in nos defluit. ita
sapientia filii dei a patre ꝓcedit;
qd autē dns ihs xps sit sapientia dei
patris. ipse manifestat cū dicit. Ego
sapientia que ex ore altissimi ꝑdiui
primogenita ante omem creaturam;
tan spiritu igitur dns. digitū lingua egroti
cū ꝑ ministerium predicationis. cate
zizatis ratione fidei quā confiteri
debeant ꝑstat; Et suspiciens in
celum. ingemuit. et cetera; Sanaturus
egrū dns in celum suspexit et inge
muit. ut ostenderet quia de celes
tib; salus est nobis speranda. et cū
magna cōpunctionis deuotione
querenda; Ingemuit autē. nō quia
indigebat aliquid cū gemitu postu
lare a patre. cui ipse simul tribuit
omā cū patre. sed ut hoc facto oc
culte nobis innueret. quotiens cū q;
ꝑ nrīs uel alios ꝓximis; dni misericordiā
imploramus. cū gemitu hoc faci
endum est; Siue ingemuit. quia nos
longe inter rectoria deiectos se dolu
it. quos ad celestia possidenda
creauit; simulq; occulte nobis innuit.
utq ꝑ terrenas delectationes a celestib;
gaudiis decidimus. ad hec ꝑ gemitus
et suspiria redeam; Et ait illi; effe
ta qd est adapire; quid significet
uerbū effeta. ipse manifestat cū subi
dit. qd est adapirire; hoc enī uerbū.
ꝑ prie ad aures pertinet. quia uide licet
aperiende erant aures ipsius surdi
ad audienda uerba diuina. et lingua
a retinaculo suę tarditatis soluenda;
Et statim apte sunt. et cetera; Int dictū
et factū saluatoris nulla distantia
est. quia ipse dixit et facta sunt. mandauit
et creata sunt; Et loquebat recte;
Ille recte loquitur qui dm corde et
ore laudat. et qd alii uerbo ad nun
ciat. ipse opib; exercet; Ille equoq;
solus recte loquitur. siue dm confiten
do siue alios ꝑ dicando. cuius lingua
dns factus sapientie que ipse est ad
loquendū aperit. qui potest dicere
cū psalmista. dne labia mea apies
et cetera; Quisq; iuxta exemplū be
ati iob. donec sup ē altitudo in eo
et spes in arib; eius. nō loquitur iniqui
tate labius. nec lingua mdacium

meditat. Et pcepit eis. ne cui dice
rent; quanto aut eis pcipiebat. et cet.
Si dns qui occultorum cognitor est et
omnia nouit antequam fiant. psciebat
qd miraculum a se factum palam pdicaturi
erant. cur eis pcipit ne cui dicant.
Nunquid miraculum silentio tegere
n potuit. qd cum uoluit fecit. sed in hoc
facto exemplum nob reliqt. ut in bonis
opib; que agimus. uicium iactantie
et laude humani fauoris cauteamus;
Et tam sciamus. quia si digna fuerint
imitatione opa nra celari n poterit.
ipso ad utilitatem pximorum ea manifes
tante qui alibi dicit. n potest ciuitas
abscondi. sup montem posita; In hoc enim
qd pcepit taceri miraculum. ostendit
non debere nos habere uoluntatem ut
pximi nri ad laudem humanam uideant
opa nra; Rursum phoc qd illi nequaq
tacent uirtutem saluatoris. sed potius
palam adnunciant. demonstrat. quia
n tta debemus occultare bona q agimus.
ut ea aliis imitanda n ponamus cum ipse
dns dicat. uideant opa ura bona. et
glorificent patrem urm; In qb; etiam
uerbis pdicatorib; scae ecclae quid
agere debeant ostendit. quia scilicet
si illi quib; ille pcepit ut tacerent
miraculum. amplius pdicare fecuduerit.
multo magis illi qui in ecclia ad
docendum et erudiendum populum in
stituti. pdicationi et doctrinae de
bent insistere. et frib; uerbum salutis
adnunciare; quib; loquens dns. dicit
per pphtam; Clama ne cesses; quid
aut eclamare debeat doctor manifestat
dns cum subiungit; Et adnuncia populo
meo scelera eorum; Cum enim pcipit dns
per pphtam ut peccata populi excelsa uoce
redarguat. doctores scae ecclae instruit.
n ea mulcendos neglegentes ac pcepta
di contempnentes. sed modis omib; cor
ripiendos ut a malicia conuertant. quatin
si monitis eorum correcti fuerint. p
mium laboris per eorum salute pcipiant.
uel si in malicia perseuerauerint. culpa
taciturnitatis ipsi euadere ualeant.
Iuxta qd ipse loqt per pphtam: Si tu ad
nunciauueris impio et illec uersus non
fuerit. ipse in iniqtate sua morietur.
tu aut animam tuam libasti; Nob quoq;
in hoc facto innuit. quia si illi uirtutes
dnicas tacere nequeunt quib; imperat
ut taceant. multo magis sit nob diuine
pdicationis officium insistendum; qui ut
uicissim uerbis di exhortem nos ad nun
ciatione. ab apto ioh pcipit qui dic.
qui audit. dicat ueni; his et hui modi
occupationib; inseruientib;. aderit
ille pius remunerator laborum. et
nre caritatis exercitium ampliorum
beneficiorum collationib; cumulabit.
qui uiuit et regnat cum do patre in
unitate spi scidi. per cuncta secta seculorum.

In natale Sci Laurentii
Lectio Scieug. Secdm Io H

Nillo tempr. Dixit ihs discipulis suis;
Amen dico uob. nisi granum fru
mti cadens in terram mortuum fuerit.
ipsum solum manet; si aut mortuum
fuerit. multum fructum affert;
et reliqua. Confluentibus

gentilib; addiem festū hierosoli
mā. et dnm ihm uidere cupien-
tib;. cū hoc illi ab apl̄is nunciatū
fuisset. mox de sua passione quan
solū iudei sed etiā gentiles ad salu
tē erant colligendi. hoc qd in pre
senti lectione recitat. paucis p-
missis adiunxit; Uenit inquiens
hora. ut clarificet filius hominis;
ac deinde congruam cōparationē.
subdendo intulit; Nisi granū
frumēti. et cetera; Quo loco granū
frumēti seipsū intellegi uoluit.
quo interrā cadente p morte cor
poris. multarū messium seges
p orbē emersit; Sicut ergo gra
nū frumēti cadens in terrā. nisi
moriat solū manet. sic xp̄s solus
bonus. solus iustus. solus sc̄s man-
sisset. nisi mortuus p nob fuisset;
moriens autē. cuncta sp̄ ne gen
tes sua morte ad cognitionē sua
adduxit. et eas tanquā optimū
frumentū fructificantes. in
horreū celestis patrie introdu-
cit; Qui amat animā suā. et cet;
Anima hoc in loco pro uita p̄senti
accipit. ut alibi; ne sollicti
sitis anime uestre. et cet; Hec ergo
sententia. geminā expositione
accipiuā et; Qui amat inquit
animā suā subaudis ab inferioribus
in hoc mundo. p̄dere eā; id est. si
amas animā tuā in dō. p̄de si illā
in hoc sēto; qd autē dicit. hoc ē;
Si ad hoc amas animā tuā. ut
cupias uita ēternā tenere cū xpō.

eo
perde eā modo. ut non timeas mori
p xpō; uel ita; qui amat animā suā
p̄dere eā. id est. qui amat ista uitam
p̄sentē. p̄det futurā; qui sensus ue-
rior esse uidet. p eo qd sequit; Et
qui odit animā suā in hoc mundo.
et cet; Sed cauendū est omi xpiano.
ne p eo qd animā nrām id est
uitā p̄sentē odisse p̄cipimur.
seipsū uelit int̄imere. sicut non-
nullos incautos constat egisse;
q. uiuit p̄ceptū diuinū implesse
uiderent p̄sentē uitā odiendo.
flāmisse iniecer. aut aquis p̄fo-
cauer. aut p̄cipitiis conliserunt;
qd quāsit absurdū quāq; horribile.
auctoritas scōr patrū canonicor
testat. qui ad huiusce modi p̄sū-
ptores det̄ rendos. cōmuniter
statuer. ne aliū memoria post
mortē a sacerdotib; circa diuini
altaris mysteria gereret; hoc
enī xp̄s non docuit. qui potius
diabolo p̄cipitiū suadenti res-
pondit; non tēptabis dnm dm̄ tuū;
item in euangelio legimus. qui
significans petro quā morte cla-
rificaturus esset dm̄. dixit ei;
Cū senueris extendes manus tuas
et alius te cinget. et ducet quo
tu ñ uis; quib; in uerbis satis ex-
pressit. ñ a seipso sed ab alio de-
bere occidi. qui uestigia sequit
xp̄i; Cū ergo xpiano alicui huius-
cemodi necessitas incubuerit.
p̄secutore hanc optionē dante.
ut aut xp̄m neget aut int̄ficiat.

ibi eligendū est potius ꝑ dilectione
di mori. quā illo offenso uiuere; Si
quis mihi ministrat. me sequat; quid
est qd dic̄ me sequat? nisi me imitet?
hinc etenī petrus ait; xp̄s passus est ꝑ
nob relinquens nob exemplū. ut
sequam̄ uestigia eius; et quasi quereret
aliquis. quid p̄mii recipiet ille qui
sequit xp̄m. subnectit continuo
dicens; et ubi sū ego. illic et minister
meus erit; et hoc ipsū quid sit. eui-
dentius exponens ait; si quis mihi
ministrauerit. honorificabit eū
pat̄mis; quo honore? illo scilicet
quē paulo superius cōmemorauit.
ut ibi sit adoptiuus ubi ē unigenitus;
n̄ autē putandū est hoc solū ee mi-
nistrare xp̄o. ea quē ꝗ corpori neces-
saria indigentib; p̄parare. cibū
apponere. poculū ministrare; fece-
r hoc illi. qui eū uidere meruerīt in
carne p̄sentē? sicut martha et ma-
ria et ceteri d̄ni fidelissimi seruito-
res; n̄ et iudas. dnō ministrauit;
sed nūquid de illo dicit? ubi sū ego
et minister m̄s erit? ministrant
igit xp̄o. illi qui n̄ sua quer̄ sed que
sunt ih̄u xp̄i; hoc ē qd dic̄. me sequat.
hoc ē. uias meas ambulet n̄ suas? et
quicquid facit amoris mei causā
faciat; uerbi grā; si facit elemosinā.
de misericordia faciat n̄ de iactantia?
nec ibi aliud quā bonū opus req̄rat;
hinc uerita admonens ait; nesciat
sinistra tua. quid faciat dextera
tua; quid enī hoc loco ꝑ sinistram?

nisi appetitus humane laudis ex
primit? quid uero ꝑ dexteram nisi
intentio implendi diuina p̄cepta figu-
rant? nesciat ergo sinistra quid
faciat dextera. id ē n̄ se misceat
conscientie tue laudis humane
appetitio? cū in elemosina facienda
diuinū p̄ceptū cupis implere; qui sic
ministrat xp̄o utiq; ministrat. quia
in ministrando n̄ aliquā xp̄o placere
desiderat; n̄ solū autē ille xp̄o ministrat
qui misericordie opa erga indigentes
exercet. sed et ille qui oma bona opa
ꝑ xp̄m adimplet; l̄ setiā recte xp̄o
ministrare dicit? qui animā suam
magna caritate ꝑ frib; tradere
non dubitat; de tali quippe opere?
etiā se ministrū dn̄i dignatus est et
facere et appellare ubiat; filius
hominis n̄ uenit ministrari sed mi-
nistrare. et dare animā suā redem
ptionē ꝑ multis; tales ergo ministros
xp̄i. d̄s pat̄ honore illo honorificabit.
quo nullus ualet ee p̄stantior. sci-
licet ut sint filii adoptiui cū filio eius
unigenito? nec umquā eorū felicitas
minuat; de qua glorificatione.
dic̄ alibi idem beatus iohs; Carissimi.
nc filii dī sumus. et cetera usq;?
uidebim̄ eū sicuti ē; Ad quā ꝗ tam
utquando q; ualeam̄ p̄tingere.
beati laurentii martyris cuius na-
talē deuote recolim̄. opē curem̄
exposcere. quiete r̄ tēporales sibi
credita fidelit dispensando? xp̄o
in suis ꝑ aupib; ministrauit. et fut̄ un

uitā plus quā p̄sentē appetens: pillo
usq; ad mortē patiendo militauit:
unde et uictor effectus: celestis tri
ūphi palmā emeruit. EBDOM. X
XIIII. POST PENTEC.
LECTIO SCI EUG: SCD LUCA
In illo tempr: Dixit hīc discipulis;
Beati oculi qui uident: quę uos
uidetis; et reliqua; Conuersans
et conloquens dns cū discipulis suis:
inter cetera dixit eis; beati oculi
qui uident: et cet; quib; nomis bea
tificat qui p̄sentiā illius corporalit
intuebant: sed illos qui humanita
tē eius cernentes: potentiāq; quoq;
diuitatis in illo eē n dubitabant; alit
nāq; uidebant scribę et pharisei
dnm: alit apti; alit credentes:
aliter n credentes; pharisei illud
qd uidebant: hoc solū modo crede
bant; Uidebant eū oculis corporeis:
et tantū purū hominē eē credebant;
apti uero et ceteri fideles: hominē
eū cernentes: uerū quoq; dm eē n
dubitabant; qd manifestat petrus
apts: qui pomib; respondit dno
dicens; tu es xps: filius diuiui; et ideo
ut diximus: n beatificant oculi
scribarū et phariseorū: qui eū homi
nē solū modo eē putabant: sed oculi
aptorū ac fideliū: qui illū et uerū
dm: et uerū hominē eē credebant;
de quib; ipse superius: ad patrē lo
quens ait; Grās agoo tibi d nē pater
celi et terrę: quia abscondisti hęc
a sapientib; et prudentib; et reue
lasti ea paruulis: id: humilib; et
mansuetis aptis: quiet si illū uider
cōmuni infirmitate circūdatum
credider tam et intellexer: in ho
mine latentē unū cū patre dm;
Dico uob: qd multi pphetę et cetā;
mouet quos dā cur dicat dns: multos
pphas et reges uoluisse uidere et
audire quę apti uiderunt et audi
er: et n audisse neq; uidisse; testē
nāq; saluatore: uidit abrahā diem
xpi et gauisus est; Uidit mors ses
sine dubio dm: quia scriptū ē de illo:
qm loquebat dns ad mor sen. sicut
loqui solet homo ad amicū suum:
facie ad faciem; Esaias quoq; et
michea: et multi ali pphę: uide
runt qtam dni; Unde et uidentes
appellati; et pene cuncta scriptu
ra relecta: patres antiquos fere
omis. dm uidisse demonstrat; Si ergo
sci patres et pphetę dm uider ut
scriptura testat: quid est qd dns
dicit: multi pphetę et cetera:
Sed aliud ē uidere p fidē: aliud p
speciem; Uider siquidē p memo
rati sci dm omipotentē: sed per
speculū et p imagines et in subiec
ta creatura; Omis enim manifesta
tiones quę in uetere testamento
ad patres facte fuisse memorant:
p subiectā creaturā hoc ē p an
gelos: pacte a doctorib; affir
mantur; Si enim dm in sua diuini
tate ut est absq; ullis imaginib;
uidebant sci: quid ē qd mor ses
qui ut iā dictū est cū dno facie
ad faciem loquebat: tā obnixe

dnm obsecrabat dicens: si inueni
gram in conspectu tuo: ostende mihi
te ipsum ut uideam te manifeste: quem enim
manifeste uidere querebat: utique
usque ad illud tempus per imagines ac fi-
guras se uidisse declarabat; uerum sci
apti dnm semper presente habebant: et
cum omni familiaritate: tum etiam illi
in cuiuctu adherentes: quicquid cog
noscere uoluissent: non per speculum: non per
enigma: sed ipsum dnm interrogando
discebant; unde merito omnib; retro
scis: lege beatitudinis perfruunt: au-
dientes ad no; multi ppte et iusti
etcet; nam illi qui inuenerit testamento
dm uidisse narrant: iuxta fide defun
ctis omis: nam acceptis repmissionib;
sed alonge eas aspicientes et salutan
tes; qd enim antiqui sci maximum deside
rium habuerint uidendi in carne dnm
ipsoq uerba testant: quib; filium di
incarnatum se uidere concupiuisse
declarant; hinc esaias pmaximo
xpm uidendi feruens desiderio:
clamabat; utinam disrumpes celos et
uenires; hinc dauid pari affectu
exestuans: aiebat; dne inclina celos
tuos et descende; Optabant enim sin-
guli: ut si fieri posset: suo quisq; te-
pore: di filium incarnatum uidere et;
Notandum autem quia quos lucas in p
senti lectione pphas et reges dicit:
matheus alibi distinctius loquens:
pphas et iustos appellat; ipsis enim
reges magni qui et iusti: qui tepta-
tionum suarum motib; non consentiendo
succumbere: sed regendo pene nouerunt;

Et ecce quidam legis peritus surrexit:
etcet; Iste legis peritus id est legis doctor
uult dnm interrogando tentare et occa
sionem accepit de superioribus uerbis dni:
cum regressis discipulis a predicatione
dixit eis; Gaudete quod nomina ura
scriptas sunt in celo; qd iste legis peritus
audiens: interrogans quesit quid
faciendo mereat inceleste libri
ipsequq; scriptura intueri; Et dns
ad illum; In lege quid scriptum est quomo
legis: quia ipse legis doctor erat:
de ipsa eum lege interrogat; Ille respon
dens dixit; diliges dnm dm tuum: etcet;
Ubi notandum quod in dilectione di non
ponit mensura: cum dicit ex toto; In
dilectione autem pximi quodam modo
mensura dat: dicendo: sicut te ipsum; Ait
apts paulus; quecumq; scriptas: ad
nram doctrinam scriptas; dum ergo dns
legis perito se tentanti respondere
dignat: nram ignorantiam erudit;
In qua responsione: inter patrie celestis
no bo ostendit; Cum enim suo tentatori
mandatum dilectionis exponenti dic:
recte respondisti hoc fac et uiues:
apte nob declarat: quia ps sola dilec
tione adunata etna puenire possumus:
si hanc non uerbo tantum sed et ope ser
uam: Scilicet ut diligam dm ex toto
corde id est ex toto intellectu: et
ex tota anima id est ex tota uoluntate:
et ex omib; uirib; hoc est ex omi fortitu-
dine: et ex tota mente hoc est ex tota ratione
uel memoria; tunc etiam diligimus
pximum tanquam nos ipsos: si oma que
nob apximis fieri uolumus: eadem

et nos pximis faciam; que duo pcepta
plene custodita. ad impletionem legis
et omium ppheta rum pficiunt; In his enim
duob; pceptis. tota lex pendet et ppheta;
Ille autem volens iustificare seipsum. et cet;
qui laudatus fuerat a dno qd optime
respondisset. quantula cumq; ex hoc
prepta iactantia. volens se iustum os-
tendere. dixit ad dnm; Et quis est mis
pximus. Queritur iste legis doctor.
utrum is qui consanguinitate tantum
aut ppinquitate carnis affinis est.
an potius omis homo qui misericordiam
alteri impendit. pximus intelligi
debeat; Cui dns ita respondit. ut et
omem hominem qui alterius miseret
pximum illius se esse doceret. et tamen quia
ipse pas supta humanitate pximus nob
fieri dignatus est. euidenter ostenderet;
Sequitur enim; Suscipiens autem ihc.
et cet; Uerbum suscipio. duob; modis
intelligitur; Aliquando ponitur pro
qd est accipio. ut illud; suscipiens
ihm in ulnas suas. sm meon. Aliquando
uero significat respondeo. sicut in
psenti loco cum dicit. suscipiens ihc.
id est respondens dixit; Homo quidam
descendebat ab hierusalem. et cetera;
Interrogante legis perito dnm quis
esset eius pximus. ppondit illi dns pa-
rabolam hominis descendentis ab hie
rusalem in hiericho. qui ait latronib;
in itinere despoliatus atq; uulneratus;
quem leuita et sacerdos qui erant ex
gente ipsius inuientes pterransierunt
nec illi misericordiam impendere studu-
er; pterriens autem samaritanus qdam
qui gentis erat alterius. misericordiam omo
alligauit uulnera eius. et imponens
illum in iumentum suum duxit in stabulum hoc est
ad hospicium suum. et curam illius cepit habe;
sequenti die dans stabulario uidelicet
hospitis suo duos denarios. petiuit ut
curam illius haberet. promittens in redeun-
do mercedem illi restituendam; quapposita
parabola interrogat dns doctorem legis.
quis horum trium fuerit pximus illi qui
fuerat uulneratus. utrum leuita uel
sacerdos qui ex eadem gente immo ex eadem
ciuitate erant et misericordiam non fecerunt.
an potius samaritanus alienigena qui
misericordiam impendit; Et ex responsione
scribe patenter adpbat. nob nullum
amplius esse pximum quam illum qui nri
miseretur; Quantum autem ad litteram ideo
hominem ab hierusalem in hiericho descen
disse narrat. quia hierusalem in montu-
osis. hiericho uero ciuitas in campestrib; sita
est; Atq; ideo de hierusalem in hiericho. non
nisi descendendo uenitur; In quo tanere
fer latrones in quib; dam speluncis ac
foueis latitare. atq; subinde de tran-
seuntib; pdas agere; Altiore uero in-
tellectu. quid hec parabola significet.
intuendum; Homo quidam. et cetera;
Homo iste qui descendit de hierusalem
in hiericho et incidit in latrones. adam
intelligitur in genere humano; hie-
rusalem autem ciuitas de qua descen
disse fertur. significat celestem hieru
salem. id est illam habitationem patrie
celestis. ad quam perpetualiter contemplan
dam atq; possidendam. primus homo
ad o fuerat creatus; a cuius felicitate

tunc decidit. cū supbiens a paradiso
expulsus. atq; a uisione diuine conte
plationis alienatus; quandiu enī in
paradiso fuit. in cōsortio et societate
angelorū p mītis contēplationē mansit;
at ubi serpentis psuasione motus cōtra
creatorē supbiuit. statim a paradiso
simul et a contēplatione sui creatoris
decidit; Et hoc significat pīsens parabola
que narrat descendisse hominē de hie-
rusalē; Cuius nomine uide licet hieru
salē. designat illa beatitudo patrie
celestis; quo uero decederit ipse primus
parens nr̄. post quā a contēplatione
celestis hierusalē alienatus. manifestat
dnīs cū addit. in hierico; hoc ē in hanc
uitā mortalē laborib; et defectib; plenā.
In qua merito inobedientie infelix hu-
mana mortalitas expulsa. grauissimā
p sūptionē supbie. p perpetuo deflet exilio;
hec enī uita pīsens. nomine hierico de-
signat; Et recte p hierico que int̄ pt̄at
luna. defectus nr̄e mortalitatis figu
rat; q m̄ sicut singulis mensib; luna
decrescens deficit. ita et uita nr̄a e
mortalitatis singulis mōtis defici
ens. cotidie euanescit; Et incidit
in latrones; latrones qui a latendo
dicti. demones significant; q p eo
q d̄ inuisibiles sūt. iter nr̄m latenter
obsident; In hos latrones homo ideo
incidit. quia descendebat; descensus
autē hic. n̄ aliud quā supbia intelle-
gitur. de qua dnīs; qui se exaltat. humi-
liabit; Nisi ergo supbiendo descen
disset. in latrones non incidisset. quia
primū homo supbiit. ac deinde tem-
ptatus hostib; cessit; Scriptū n̄q; ē;
Antequam exaltat̄ cor; Quietū
despoliauerūt eū. Idē q̄ tam immortali-
tatis et uestē innocentie ab eo tulerunt;
nisi enī supbiendo primus parens nr̄
ad a peccasset. Inmortalis utiq; per
mansisset; Et plagis impositis abierūt;
plage peccata significant. que ita
animū sauciant sicut plage uulne
rant corpus; q d̄ intuens psalmista.
flebili lacrimatione semet ipsū de-
plorat dicens; peccata mea sicut sagit-
te infixē sūt in me; plagis autē impositis
id ē peccatis cumulatis. abierunt non
ab insidiis hominū cessando. sed fraudes
earundē insidiarū callide necaueri
uel deprehendi ualeant occultando;
Semiuiuo relicto; Ex ea parte qua
homo dm̄ potest cognoscere. uiuit;
Ex qua uero peccando dm̄ offendit.
mortuus ēē probat̄ sicut legit̄; Anima
que peccauerit. ipsa morietur; Latrones
ergo id ē demones semiuiuū hominē
reliquerūt. quia beatitudinē quidē
ab eo inmortalitatis tulerūt. sed rationē
animi quadm̄ nosse potest. auferre
minime ualuerunt. Accidit autē
ut sacerdos. et cet; per sacerdotem
et leuitā qui inspecto sauciato transi
erunt. significat̄ lex ueteris testa-
mēti et sacerdotiū iudeorū. q d̄ ma-
xime in sacerdotib; et leuitis quon-
dā emicuit; uel ut distinctius loqua
m̄. p sacerdote quidē Aaron sacerdos
cū omī sua pgenie. p leuitā uero.
mor̄ sessimilit̄ cū sua successione
intelligit̄; qui leuita id circo dicit̄.

qd legis fuerit amministratori; sed
Leuita et sacerdos uidentes hominē
sauciū. ad sanitatē minime pduxe
runt. qui ex peccata quidē ualeba
t offendere. sed neminē a peccato li-
berare; peccatoq; enī uulnera p
legē et sacerdotiū iudeoq; tantum
monstrari poterant. ñ autē curari;
quia iuxta aptm impossibile erat
sanguine brutoq; animaliū auferri
peccata. donec uenire et illud singu
lare sacrificiū. qd in cruce oblatū
peccata mundi extersit; Unde
sequit; Samaritanus autē quidā.
etcetā; Samaritani ñ erant de po
pulo iudeoq; sed alienigene potius
et idolis seruientes; Cū enī a rege
assiriorq; de cētribus pp̄ peccata
translate fuissent de samaria.
ne terra eorq; habitatore uacua
redigeret in solitudinē. iussu regis
assiriorq; quidā de alienigenis
assiriis uidelicet missis in samariā
que erat caput de cētribuū. ut
habitarent ibi et terrā excolerent;
Cūq; cepissent ibi degere et idolis
ut poted m ignorantes deseruire.
in misit in eos dnī feroces bestias.
ad quarū deuastationē intibant;
quo cōpto rex assiriorq; cū suis
cōmunicato consilio direxit
eis quendā de sacerdotib; iudeorq;
qui eos legitima diter pdoceret;
qui cū eis diuinā legē et ra di disset
ut regū et paralipomenon nar
rat historia. cepunt timore co-
gente d m colere. sed pristina

adhuc infidelitate uigente. nihil
ominus idola sua ñ desistēt adorare;
Istos igit iudei abhominationi et
contēptui deputantes. samari-
tanos uocabant et plenos demoniis.
eoqd demonib; deseruirent; Unde
et hoc p summo conuicio dnō obie
cer. samaritanus es tu. et demoniū
habes; uerū ille ñ se samaritanū ee
abnuit. pp̄ nominis ipsius sacra-
mtū; Samaritanus iste. intelligit
dnī ihū xp̄s; nā samaritanus. inter
pretat custos; Unde et psalmista
dic de dnō; Nisi dnī custodierit
ciuitatē. etcetē; Et is de psalmista
cupiens liberari a bhis latronib;.
dic; Custodime a laqueo quē abscon
derē mihi; Tunc ergo iste samarita-
nus id ē dnī ihū iter faciens iuxta
sauciū pt transiuit. hoc ē. iuxta
genus humanū qd erat uulneribus
peccatorq; infectū. quando assūp-
ta humanitate in similitudine
carnis apparuit. ut p peccatū
dāpnaret peccatū; Iter eius
fuit in hunc mundū. descensio
eius in uterū uirginis. natiui-
tas et pdicatio ipsius. passio
resurrectio. atq; ascensio;
hoc iter pagens dnī. uidit
sauciū genus humanū. hoc est
misertus est eius; Et ad ppians.
etcetē; Tunc dnī ad ppians sau-
ciati uulnera alligauit. quan-
do in hunc mundū uenient. pec
cata quē in hominib; inuenit.
redarguendo cohibuit dicens;

pœnitentiā agite. etcet. Infundens
oleū et uinū. Uinū plagis infusū mordet.
oleū uero lenit et mollit. Oleū ergo
plagis sāuciū dns infudit. cū spem
ueniē pœnitentib. repmisit dicens.
Adppinquabit regnū cēlorū. Infudit
etiā uinū. cū terrorē dāpnationis
peccantib. et ñ pœnitentib. incussit
dicens. Omis arbor quæ ñ facit fruc
tū bonū. etcet. Et imponens illū
in iumentū suū. etcet. Iumentū xpi est
humanitas eius. quā assumens ad nos
uenire dignatus est. In quo iumento
id ē corpore humano sāuciū imposuit.
quia peccata nrā ipse in corpore suo
super lignū portauit. De hac humanita
tis assumptione loquens ppha dicit.
Ecce dns ascendet super nubē leuē. hoc ē.
assumet corpus pondere peccatorū
nequaquā grauatū. hoc autē est qd
hic dicit. uulnerātū iumento suo im
posuisse. qd et in alia parabola signi
ficat. In qua pastor bonus inuentā
ouē humeris suis imposuit. et sic
reportauit ad greg ē. Stabulū autē
in qd illud duxit. p̄sens ecclā accipit.
In qua scā dī ecclā animalia hoc est
fideles. frumento uerbi dī iugiter alunt.
et sācratissimo diuinicorporis pane
cōfirmant. Stabularius autē ordinē
p̄dicatorū designat. quib. scā ecclā
cōmissa ē a xpo. ut pabulo uerbi
diuini eā reficere studeant. Mora
liter itaq. tunc quilibet supiumentū
dni imponit. et in stabulū ducit. cū
ad baptismū ueniens fide scē trini
tatis p̄cipit. et in societate scē ecclē

colloca.t. Et alter a die. etcetera.
prima dies. tēpus dominicē incar
nationis. quando sicut scriptū est.
sedentib. in tenebris et umbra mortis
lux orta ē eis. Altera uero dies est
post dni resurrectionē. in qua
splendor lucis eternē cū claritate
euglii. cunctis orbē egentib. radi
auit. duo uero denarii duo testa
mēta significant. uetus scilicet et
nouū. In quib. eterni regis nomen et
imago. hoc ē cognitio et cōtēplatio
continet. Altera igit die dns duos dena
rios protulit et stabulario dedit. quia
resurgens a mortuis aperuit disci
pulis suis sensū. et uteriusq. testamēti
mysteria. ad eruditionē omīum
gentiū illis patefecit. Et qd cūq.
superogaueris. etcet. Uideamus
quid superogauerē stabularii. id.
scilicet dicatores. Unus stabularius
fuit scē ecclē paulus apls. qui super
erogauit qd in duob. denariis acce
pit. cū dixit. de uirginib. autē pre
ceptū dni ñ habeo. consilium autē do.
Et rursū. dns in qt ordinauit his qui
euglm adnunciant. de euangelio
uiuere. nos autē non usi sumus hac
potestate inter uos. neque urm gra
uare mus. Cui redhens dns qd p mi
serat reddet. quia ueniens ad iudi
cium dicet ei et similib. ei. Euge
serue bone. etcet. Quis horum.
etcet. Interrogat dns doctorē legis.
quis horum p̄ximus factus sit
sāucio iacenti. utrū sācerdos uel
Leuita qui ex ea dē gente in templo ex

eadem urbe erant et misericordiam in eum
fecerunt. An potius Samaritanus alie-
nigena qui misericordiam illi impendit;
et ex responsione scribae patent ad-
probat. Nullum amplius nobis esse proximum
quam illum qui nostri miseretur. Et tam illum; Ha
vade et tu fac similiter; id est dicere;
ut ostendas te veracem diligere proximum
sicut te ipsum. Vade et quicquid vales
in utilitate illius vel corporali vel
spirituali promptus opare; Spiritaliter vero
proximus noster nullus amplius. quam
Xpus. qui vulnera nostra curavit; proximum
utique nobis. propinquitate. quia non longe
a bono quoque nostro; In ipso enim vivimus
movemur et sumus; proximus etiam nobis fi-
eri dignatus. ex humanitate. qui
cum esset longe a nobis. ut poterit mortalis
a mortalibus. iustus a peccatoribus.
descendit ad nos ut fieret nobis proximus
qui erat ante longinquus; diligamus ergo eum quasi dominum et dominum nostrum.
diligamus et quasi proximum. quia
ipse est caput nostrum; et constat quia
nihil est proximius. quam caput membris;
Diligentes ergo se diliget. et ad con
templationem suam patrisque introducet.
Cui quo vivit et regnat in unitate spiritus
sancti. per cuncta secula seculorum. Amen. EBD

XV. POST PENTECOSTEN

LECTIO SCI EVANGELII SECUNDUM LUCAM

In illo tempore. Dum iret Ihesus in hie
rusalem. transiebat per mediam Sama
riam et Galileam; et reliqua. Memor
dnus salutis humane ob quam perfici
enda celitus advenerat. instante
iam sue passionis articulo. ibat in
hierusalem. non reformidans gentem
quamlibet atrocem. quamlibet suii effu
sionem sanguinis anxie sitientem; In
hierusalem enim ibiebat templum dni.
ibiebat sacerdotium iudeorum. ibiebat
cultus sacre religionis. ibiter in
anno apparebat omne masculinum
iudeorum secundum preceptum legale; et ideo
dnus sepe adibat illam civitatem. cupi-
ens sibi plurimis adnunciare verba
salutis. et sua ostendere miracula;
Ut ergo nec iter illius a miraculorum
proniis alienum atque immune videretur.
transeunte illo per mediam Samariam et
Galileam. et ingrediente quodam castellum.
occurrerunt ei decem viri lepsi. ita ute-
rant legis decreto. a communi domorum
vel urbium cohabitatione discreti;
Samaria namque civitas est. sive provincia;
Galilea vero. maxima pars est regni
iudeorum; Nec legimus occurrisse
istos lepsos dno. in vico aut in castello
vel civitate. sed potius intinere.
quia lex precipiebat ut quisquis lepsus
esset. per ministerium sacerdotis ab omni
plebe separaretur; Sed quia lepra
in una eademque cute diversis permixta
coloribus; fedum hominem reddit. non
incongrue iuxta significationem
spiritalem. lepsorum nomine signantur
heretici. qui unitate fidei non ha-
bentes. diversis inficiuntur erroribus;
Sciendum vero est nullam esse falsam doc
trinam. quem aliquam sit veritate per
mixta. nisi aut a parte mendax fue
rit non recipiatur. aut si ex toto vera.
sit haeretica non sit; quemadmodum aurum

uulnera in uniuſ corporiſ cute ap-
parentia diuerſis coloribus carnē
obducunt. Ita in uniuſcuiuſq; he-
retici doctrina falſa uēriſ reſper-
gunt. ut ſub obtentu uertatis
falſitas inimica p̄ ualeat; nā et q̄
uenena porrigunt. priuſ ora cali-
cis melle linunt. ut p̄ guſtū dulce
dinis. p̄ueniat ad poculū mortis;
Huiuſ ce modi autē peſtes. auctori-
tate principū et cl̄ē ita ſ̄ppellen-
de. ut auctore eſ earū a totiuſ xpi-
anitatis ſocietate deiecti. magniſ
dn̄m ihm uocib; p̄ ſalute recipien
da int̄pellare cogant; Unde bene
ſequit; Quiſteterunt alonge; Ideo
alonge ſteter nec dn̄o ad p̄pinqua
uerunt. quia ut iā dictū eſt. a com
muni conſortio ſeparati erant; Et
leuauerunt uocē dicentes; Ihū p̄cep
tor miſere nri; alonge ſtantes
lep̄ſi add n̄m uocē extollunt. ne
tumultuantis turbe ſtrepitu poſ
ſent aliquatenuſ impediri, Sed et
in parte ſpiritalis intellegentie.
quā congrue ihm hereticī p̄cepto-
rem uocant. In cuiuſ uerbis ſe reco
lunt deliquiſſe; dūq; ad eiuſ magiſ-
terii regulā ſtudioſe feſtinant
recurrere. mox merent optate
ſalutis beneficia inuenire; Quoſ
ut uidit. dixit; Ite. oſtendite uoſ
ſacerdotib;; Inter omn̄ quoſ dn̄ſ
a diuerſis infirmitatib; multipli-
citer curaſſe legit. nemine illoꝝ
quib; curā impendit p̄ter lep̄ſoſ.
ad ſacerdoteſ mittere uolunt;

Cuiuſ rei quidē ad litterā faciliſ.
intellectuſ. quia patet illū ideo
hoc egiſſe. ne calūniantib; ſibi ad
uerſariis. aduerſū ſe uideretur
iaculam miniſtrare. dūque rerent.
illū ſacerdotib; ſuiſ. debitū hono-
rē ac reuerentiā n̄ deferre.
p̄ſertī cū lep̄ſorū curatio a ſacer
dotib; eēt diſcernenda; Si uero
ſpiritalis in hoc intelligentia req
rit. conſtat quia illud ſacerdotiū
iudeoꝝ. tipuſ erat ſacerdotii
regaliſ et xpiani. qd nunc p̄ di
gram in ecclā manet. quo etiā
emundam et conſecram omn̄ ad
ueri ſacerdotiſ membra p̄tinentes;
Lepra uero. quatuor habet diffe
rentias ſignificationū; deſignat
enī infidelitatē paganoꝝ. p̄fidiā
iudeoꝝ. errorē hereticoꝝ. et
maculas grauium peccatoꝝ; Ab hac
tā multiplici lepra quicūq; expi-
ari deſiderat. neceſſē eſt ecclēſiā
adeat. ſacerdoteſ req̄rat. ut peoꝝ
miniſterii ēquiualeat maculāſ
peccatoꝝ; hinc ēq̄d ſaulus de celo
quidē ad o inſeruit. et tam ad ana
nia p̄ ipſū regenerandus deſtinat;
hinc etiā cornelii angelus p̄ſēmet
ipſū exhortat. quātam etiā petrū
accerſere p̄cipit; quo ueniente
et uerbū dī cornelio et domui eius
et amicis adnunciante. cecidit
ſp̄ſc̄ ſup eoſ qui audiebant uerbū;
ita m̄ petrus deſtitit quin eoſ bap
tiſmo p̄funderet. quoſ ſp̄ūſcō nouerat
conſecratoſ; multiplex enī miſcēdia

dī hanc p̄latis ecc̄le sacerdotib; con
tulit potestatē. ut et c̄ficentib; pe
nitentie sanctionē darent. et ea de
salubri satisfactione purgatos. ad
ianuā reconciliationis admitterent;
Sic diuine uoluntatis p̄sidiis ordinatis.
ut indulgentia dī n̄ nisi supplicationib;
sacerdotū quea opinerē; Et
factū ēdū irent. mundatis; bene
dn̄s uidens fide istorū misit eos ad sa
cerdotes. et ante quā ad illos uenī
rent reddidit eis pristinā sanitatē.
ne illi uide licet suo iudicio sed potiu
grā saluatoris crederent eos ēe sa
natos; Unus autē ex illis. et cetera;
Unus iste qui ceteris ingrate abeuntib;
solus redit saluatori grās agens.
unius ecc̄le deuotā dō humilitatē
significat; que uere dō cotidie grates
exsoluit. quia repssis p̄suptionis sue
cogitationib;. infirmitatē suam
humilit aspicit. de bonis que agit
nihil sibi tribuit. sed omā a diuina
clemētia p̄cedere ēc fitē; Iure autē
in faciem cadere dicit. qd p̄ pe electo
rū est; In faciem enī cadit. qui de
malis que p̄petrat erubescit; Ctra
de p̄secutorib; dnī dicit. quia abier
et cecider retrorsū; Et de amatore
mundi sub metaphora ascensoris equi
p iacob dicit. ut cadat ascensor eius
retro; rep̄bi enī retro cadunt. quia
dū mala p̄tita modo ante mtis oculos
ducere neglegunt. post modū retro
hoc ēad supplicia ētnaq p̄ uidere no
luer. infelicit deuoluunt; Et hic
erat samaritan. id. alienigena; sepe

legim in eugto. quia gentiles uenien
tes ad dnm ut eū audirent et sanarent
a beo. sanitate p̄cepta grās dō referre
studuer; Iudei uero eius iugit miracula
uidentes. et a beo mundationē p̄cipien
tes. semp ingrati p̄stiter; Spiritalit
samaritan qui interp̄tat custos. signi
ficat uniuersitatē populi gentilis p
fidē ad dm cuersi. qui custodia habet
ad humilitatē seruandā; d uenī gentī
lis ad dm cuersus. omē bonū qd habet
ei tribuit a quo accepit. p̄fecto bene
ficia sibi diuinitus conlata uigilant
custodit. decantans cū psalmista; for
titudinē meā ad te custodiā. et cetē;
Respondens autē ihs. dix; n̄ ne dece
et cetē; merito saluator eos qui ingrati
p̄seuerant quasi ignotos requirit
cū dicē; Noue ubis. sicut enī eos quos
eligit scire cōp̄bat. ita et eos quos
rep̄bat n̄ incongrue nescire dicit;
Unde et quib; dā in fine dicturus.
nescio uos; n̄ qd latēat dm aliquid.
sed quia impiorū uias quorū figurā isti
p̄tendunt lepsi. quasi ignotas rep
bat; sicut et nescire mentiri uir
ue tax dicit. qui labi p mendacium
dedignat; n̄ quo si mtiri uelit nesciat.
sed quia falsa loq̄ ueritatis amore con
tēpnat; dicē ergo dns; n̄ ne dece. et cetē;
Nouenarius numerus siū unū in aug
mtū suipcipiat. quandā fori mulam
unitatis explet et in denariū surgit;
Quo numero id. denario tanta fit
cōplexio. ut ulterius illū alius nume
rus n̄ excrescat. nisi hic id. denari
us repetat a capite id. ab unitate;

finis

unum ergo ad unitatē suā custodiendā-
ñ indiget nouē; nouē uero indigent
uno: utque dā effigies unitatis comple
atur: id est denarius; similit et illi qui
s intra unitatē scē ecclē collocati qui
designant p unū: ñ indigent auxilio
eorū qui extra sunt positi p infidelitatē;
illi uero qui foris s. indigent adiutorio
electorū: ut p eorū ministeriū et in
tercessionē mereant scē ecclē incor
porari: qm alit salua ri ñ poss; Nonē
inuentus est cet; supra decē mundatos
asserit: nunc autē neminē dicit in
uentū qui rediret et daret gtam do-
nisi illū alienigenā; luxta litteram:
facile eē hominē uideri corpore sana
tū: et tam p sistere ingratū; Spīalit
autē mirū cur istos dicat eē sanatos:
qui gradi de infidelitate ad fidem
conuertuntur: et tam p manere eos
ingratos; Si enī p fectē mundus est
aliquis p fidē et baptismū: quomodo
ē dō ingratus cuius mis cordia ab in
fidelitate adductus est ad fidem:
et si ingratus: quomodo mundus:
Sed sciendū quia s quidā in congre
gatione fideliū. qui mundantur
quidē p fidē et baptismū: ingrati
uero p bonā operationē p sistunt;
de quib; dicit apls paulus; Cū cogno
uissent dm̄ non sicut dm̄ glorifica
uerunt aut grās egerē; Cū enī dicit
eos dm̄ cognouisse: ostendit munda
tos eē a lepra infidelitatis p baptis
mū; Cū uero addit non glorificas
se illos dm̄ nec illi gratias egisse:
accusantur ingrati; Et tant illi;

Surge et uade; surge ui delicet a uitiis
peccatorū: et p ge ad opationē uirtutū;
quia fides tua et cet; quib; uerbis apte
ostendit: quia si fides sua hunc saluauit
quia ad agendas grās saluatori humilit
redit: absq; dubio p didit illos qui de
p ceptis sanitate ingrati: mundatori
grās rependere neglexerē; spīalit
quoq; possum̄ intellegere: quia si
illos qui intra scam ecclam consistunt
fides sua saluos facit: p cul dubio eos
qui extra manent in fidelitas sua dāpnat;
illud etiā in isto qui iacens ante pedes
dnī surgere iubet ostendit: quia qui
fidē rectā cū humilitatis obseruatione
tenent. atq; cēditori suo se humilit
subdunt. quod figurā iste p tendit
qui mundatus ad grās dō agendas
redit: p diuinū uerbi consolationē
a peccatis resurgere et ad opa uir-
tutū iubent accedere: donec crescentib;
uirtutū cotidie incrementis ad illā p
fectionē sublimē: in qua dm̄ deorū in sion
p petuo contēplari mereant. am̄;

EBDOMADA XV POST PENT

LECTIO SCI EUG. SCD M MATHEUM

Illo tempore. Dixit his discipulis suis;
Nemo potest: duob; dominis ser
uire; aut enī unū odio habebit et
alterū diliget: aut uni adherebit
et alterū contempnet; et reliqua;
Hec uerba redemptoris nrī.
ad curas istius seculi euitandas nos
instruunt: ut et temporalia con
tēpnere. et celestia semp studeamus
appetere. [illegible]; nemo inquit
potest: duobus dominis seruire;

que sententia iuxta litteram etiam
non exposita claret: quia scilicet
nemo duob; dominis carnalibus
ita potest seruire. ut ambobus
equaliter placeat: utrisq; equa
liter obsequat; Spiritali uero
intellectu qui sint isti duo
domini: subsequenter ostendit
cum subdit; non potestis dō seruī
re et mammone: id est xpō
et diabolo; que enim participa
tio xpō et diabolo? aut lux ad
tenebras? mammona apud
hebreos uel syros: diuitie di
cuntur; punice autem mamon:
lucrum uocatur; utrumq; autem:
ad unum finem pertinet; adtenden
dum ergo quod non ait: non potestis
dō seruire et diuitias possidere:
sed non potestis inquit dō ser
uire et diuitiis; nam antiquos
patres nouimus tempore alter
diuites fuisse: quos tamen
indubie constat perfectissimos
in dei seruitio extitisse: diues
namque fuit abraham: diues
iob: diues dauid: alii q;
quamplurimi; Sed isti quam uis
habuerint diuitias: non seruie
runt diuitiis sed dō: quia spem
suam diuitiis nullo modo com
miserunt: nec custodierunt
eas ut serui: sed distribuerunt
ut domini: tenentes eas in
usu non in desiderio: et tanquam
exlatere sibi datas utiliter
dispo nentes: memores

psalmi precipientis; Diuitiae
si affluant: nolite cor apponere;
quisquis ergo custodit diuitias
ut seruus et non distribuit eas
ut dominus: seruus est diuitiarū;
et seruiendo diuitiis compellitur
seruire diabolo: quia cupiditate
diuitiarum implicitus: diabolo
se subdit: qui merito sue prauī
tatis terrenis rebus preposituS
est. et ad hō princeps huius
sci appellatur; aut ergo dnūs;
unum dominum odio habebit
homo id est diabolū: et alterū
diliget id est xpm: aut unum
sustinebit uide licet diabolum
tanquam durū et asperū dominū:
et alterum contempnet et despi
ciet: hoc est dm; et notanda
proprietas: uerborū dominico
rum; Cum enim premisisset dnūs
dicens: aut enim unum odio habebit
et alterum diliget: non est
subsecutus econtra ut diceret:
aut unum diliget id est diabolū.
et alterū odio habebit hoc ē dm:
quia nulla mens hominis tam
peruersa est que dicat: aut
dnūm se odio habere: aut diabolū
diligere; Conuenienter autem
ad didit: aut unum sustinendū
hoc est diabolū: et alterum
contempnendū uidelicet dm;
Contempnit enī dm sed tamen non
odit: quisquis precepta illius
contradicendo despicit; sustinet
diabolum tanquam durum et

crudelē habeat dnm̄ sed tam̄ non
diligit. qui cūq; p cupiditatē diui
tiarū illis se subdit. qui princeps
mundi habet dicente dno; Venit
princeps mundi huius. et in me non
inueniet quicquā; sed licet illū sus-
tineat tanquā crudelē dnm̄. ñ tam̄
diligit ut ia dictū est; Verbi grā;
siquis in . . . aliqua domo ancillę
cuiuslibet hominis potentis copulat.
etiā si ñ diligat eū cuius ancillam
diligit. ppter uim tam̄ suę cupi
dinis dura sustinet seruitutē. su-
biacendo se illi cuius ancillā sibi con
iunctā diligit; Sic et homo diligens
diuitias. seruus est diaboli qui cāpit
et princeps. Amatorū mundi; Ideo XIJ.
dico uob. etcet; Tanquā dicat; quia
dixi ñ posse uos seruire dō et cupidi-
tatib; mundi. ideo dico uob ne solli-
citi sitis in aggregandis diuitiis. quib;
mens implicita. alienet ab amore
sui creatoris; sed cū primo homini
a dnō dictū sit. In sudore uultus tui
comedes panē tuū. quidē. qd nē disci
pulis immo cunctis fidelib; p̄cipit.
ne solliciti sint quid manducare et
bibere uel induere debeant. nūqd
phibet hominē laborare. qui prius
iussit in sudore uultus panē comedere?
Nequaquā; sed in his p̄ceptis dominicis 2 mij
illa differentia ē adtendenda. ut
unusquisq; ea quę corpus ad cibū uel
indumētū flagitat p̄curare studeat.
ne deficientib; his quę naturalis fragi
litas expetit. utpote sine q̄b; ñ ualet
subsistere. etiā ipsa uita genuino ad-

iutorio priuata deficiat; sollicitudinē
autē in his adhibere uetam̄. qd intel
legit cura supflua; Unde pulchre
hanc uetere sita diffinier. ut dice
rent sollicitudinē ēe egritudinē
animi cū immoderata cogitatione;
In hoc autē qd dicit? ne solliciti
sitis animę ur̄ quid manducetis.
quęrendū utrū cibus iste corporeus questio
quę sumimus. ad animā quę est
incorporea. an ad corpus pertineat;
Adqd dicendū. anima hoc loco p
p̄senti uita quę alimētis ac uestib;
retinet posita ēe. in cuius causa
labor exercendus est ad eā susten
tandā. sollicitudo autē tollenda.
ut habentes uictū et uestitū his
contentamur; siue anima p ipso
corpore quo continet est posita.
a parte scilicet totū; sicut legimus
descendisse Iacob in egiptū in
animab; lxx. cū animas non
absq; corporib; descendisse ma-
nifestū sit; Ceterū de spiritali cibo
ac uestimento. ual de nos semp
oportet ēe sollicitos; Nonne finis.
anima plus est quā esca. etcet;
ex his duab; substantiis constat
homo. anima uidelicet et cor-
pore; Ammonet ergo nos dnī
hac sententia. ut memineri m
multo amplius nob dm̄ dedisse.
in eo qd nos cū non essem cōposuit
ex anima et corpore. quā sit ali
mentū et tegimentū. ut sit sensus;
qui maiora uob p̄stitit id. animā
et corpus. p̄stabit utiq; et minora

uic tū uidelicet et uestimentū; Respicite
uolatilia cęli. etcet; ducit nos dns ad
considerandam minora opa. quatinus
ex reb; minorib;. maiora nob faciliū
psuaderi possint; nullieni dubiū ē.
qd homo maius sit quā aliqd uolatile;
homo ad imaginē et similitudinē di
factus est. uolatile uero creatura
quidē dicit est. sed tamen irrationalis;
et cū morte corpore. morte et anima;
homo uero quāuis moriat corpore.
anima tamen uiuit cūdo; Attergo;
Respicite id. considerate uolatilia
cęli. qm nser idē nseminant. neq; me
tunt hoc ē nn colligunt neq; cōgregant
in horrea uidelicet in granius. et
patūr cęlestis pascit illa; Hoc ē. absq;
ulla sollicitudine et sine aliqua sua
puidentia. nutrudi alunt; Si ergo uo
latilia quoq; mortalis. Anima puiden
tia sui creatoris alunt. multo magis
homines quib; ętnitas repmittitur.
illius munificentia gubernant; qui
da plus appetentes sapere quā oportet.
uoluerunt hunc locū allegorica
interptatione discutere. dicentes
p uolatilia cęli angtos designari.
quia absq; ulla cura uiuentes ppetua
securitate et quiete potiunt. non
adtendentes illud qd sequit; nne
magis uos pluris estis illis. simplicit
ergo hęc sunt accipienda. et ad hoc
posita sunt de reb; minorib; maiora
psuaderent; Nonne magis uos
pluris estis illis. nn dic plures estis.
quia plures ad numerū ptinet.
sed pluris id. carioris pti estis.

hoc ē plus ualetis; Rationalem nāq; ani
mal qd. homo. sublimius ordinatū.
in rerū natura. quā irrationabilia
sicut is aues; Illę enī cū corpore morien
tes. anima quoq; intereunt; homo uero
et si cū corpore mortalis. animata tam
in mortalis psistit. siue ad qtam siue
ad penā; Quis autē urm cogitans.
etcet; sensus.; sic aliquis urm qui ad
statura sua unū adicere cubitū pos
sit utrū ellongior uel latior uideat.
cogitet qui ē ius modi ē quomodo
illud uestiat et pascat qd ipse sibi
adiecit; Ceterū qd dis creauit. et tū
sine ura sollicitudine uestire ac
pascere ep curabit; Illi ergo relin
quite curā tegendi corporis. cuius
cura facta est utrarię staturę
corpus habentis; Considerate lilia
agri. etcet; dederat documētū de
alimentis ex cōparatione uolatilium
cęli. dandū erat etiā de uestimentis ex
emplū collatione liliorū agri; lilia
autē agri pomib; herbis posita nouē
rim. quę non laborant in crescendo
neq; nent. id. filant. ut quent ut
pulchra sibi indumenta coaptent; De
quib; sequit; dico autē uob. qm nec sa
lomon etcet; Int omnes reges israheli
tarū salomon ēditissimus fuisse.
regū narrat historia; qui int reli
quas dignitatū diuitias decor uest
itū pollebat. adeo ut singula minis
trantiū officia cū omib; sibi subiec
tis ppriis ac singularib; uterent
indumentis; sed quāuis tanto honore
fuerit decoratus. non ē tam tanta

pulchritudine cooptus sicut unū
existis subaudit liliis; et reuera que
textura aut pictura argentiū mulie
rū ualet floribus coequari? quid ita
ruber ut rosa? quid ita candet ut
lilium? lauero uiolę colorē pulcher-
rimū. nulla purpura superare? nulla
ualet tinctura supgredi; qd autē
nec salomon in omni gta sua. In omni
gta dicit idē in magnitudine regni.
in pulchritudine deliciarū. uel ut
diximus indistinctione et uarietate
uestiū; Cur autē hanc de liliis similitu
dinē p misert. subdendo manifestat;
Si autē fenū agri et cet; fenū agri idem
appellat. qd et supius lilia agri; omis
uidelicet herbas. pulchris coloribus
decoratas; Cras autē in scripturis p
futuro tēpore accipit. dicente iacob;
Exaudiet me cras. iusticia mea; et in
samuhelis phantasmate. phitonis. a
loquit ad saulē; Cras eris mecū; et est
sensus; Si dē ea que cito decidunt et
marcescunt. fenū uidelicet qd hodie
ē in sua uiriditate et cras in clibanū
idē in ignē mittit. tanto decore
circūdat. quanto magis ea que uob
necessaria sunt p uidebit qui ad uitā
pertinetis ętnā. minimos autē fide
appellat aptos. quia nec dū fidei p-
fectę culmen subierant; Unde et
dnō dicebant. Auge nob fidē; Nolite
ergo sollicitiē et cet; notandū qd
nāit. nolite querere uel sollicitiē
de cibo aut potu. sed quid inquit
manducetis aut bibatis. et cetera;
Ubi illi p rie notant qui in congre-

gationib; constituti. spreta cōmunione
aliorū. lautiora uel austeriora p
ceteris cū quib; habitant. alimēta
uel induūta req̄r; Hęc enī omā.
gentes inq̄r; exceptis paucis iudeis
qui legē habentes dm̄ celi ueneraban̄t.
reliquę p uniuersū orbē nationes
idolis seruientes. gentes appella
ban̄t; de quib; hic dns dic. hęc omā.
gentes inquir; Illis scilicet qui ignoran̄t
dm̄. q̄ nesciunt aliud cogitare quā
terrena. quib; nē est cura futuroꝝ.
sectantū p̄sentib; delectant; Cōpa
rati enī sunt iumentis insipientib; et
similes facti illis; Sciteni pāt urt.
qui a hisomib; indigetis; hinc q̄ dā.
sup fluedogmatizantes obiciunt;
Si dis inquiunt ante quā petam̄. scit
q̄b; indigem̄. quid necesse ē ut eū
p nris necessitatib; gnorem̄. ergo
frustra. scienti loquim̄; Quibus
respondendū ē. quia non sumus
narratores sed potius rogatores;
aliud ē enī nesciēti narrare.
aliud sciēte humilit exorare;
Multi ergo se petiano ob qui nouit
et ea que petere debeam̄. ut
nra petitio p miū consequa.t;
Querite ergo primū regnū dī. et cet;
primū non ponit hoc loco pro
numero. sed p quantitate; primū
idē ante omā et supomā. querite
regnū dī; Regnū autē dī in scis
scripturis quatuor modis accipit;
aliquando enī significat p̄sentē
ecclam. ut illud; Omis scriba doc
tus in regno celoꝝ. hoc ē in p̄senti

ecclia; Aliquando scam scriptura. ut illud; auferet a uobis regnum dei. id est intelligentia diuinarum scripturarum; Aliquando celestem patria. ut ioh. dicit; penitentia agite. adpp inquauit enim regnum celorum; Aliquando uero significat ipsum dnm ihm xpm. sicut ipse loquitur ad iudeos. regnum dei. intra uos est. id est xpi. humanitate inter homines habitat; Et sicut in psenti lectione cum dicit. querite primum regnum dei. et iusticia eius; Ille iusticia dei querit. quibus bona opa exercens. dictis et pceptis illius in omib; obtempat; Et hec oma adicientur uob; Quia adhuc in hac uita manentes. absq; alimentis et indumentis illa transire non possumus. cum premisisset primum querere regnum dei et iusticia eius. statim addidit; Et hec oma bona sub audis temporalia. adicient uob; Ubi notandum quod ideo iubent maiora queri id est regnum dei et iusticia eius. ut minora possint consequi id. bona uite presentis; de quib; non dixit dabunt sed adicient. tanquam uidelicet necessaria quib; non fruamur sed quasi in itinere posita utamur; temporalitas enim in usu nob debet esse. ad eternitate uero toto adnisu oportet nos tendere. ne si hic peregrinatione patrie pferamus. ad illa ad qua festinant electi patria. re rum temporalium defixi obstaculo puenire nequeamus; nos igitur monitis nri saluatoris instructi non iqueramus cum gentib; dm ignorantib; bona solum modo terrena sed potius eterna hoc e dnm ihm xpm. ut hic in psentia bipso possimus bona temporalia adipisci. et in futuro eterna beatitudine promereri. ipso largiente qui uiuit et regnat dsi in secla sclorum am; EBD.

XLIII. POST PENT. LECTIO SCI EUG. SCD LU CA

Vnus. In illo tempore. Ibat ihs in ciuitatem que uocat naim. et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa; et reliq; Beato hieronimo docente discimus. quia naim ciuitas est galilee puincie iudeorum duob; milib; distans a monte thabor. In quo monte docuit dns octo beatitudines et pene oma mandata nouitestamenti; Cuius porte adpp inquans dns. obuium habuit corpus defuncti qd ad tumulandum extra ciuitate efferebat. quia unicus erat matri. quia preter illum alium non habebat; Et ibant cum illo discipuli eius. et cetera; Quare turba multa ierit cum dno. ioh. euangelista manifestat cum dicit; quia uidebant

signa que faciebat; quia enim
dnis quocumque ibat miracula
faciebat. idcirco ibant cum eo
discipuli eius adherentes ei.
ibat et turba copiosa; Hec autem
uirtus a saluatore mirabiliter
patrata. iuxta historiam
apertissima est; Ceterum spirita
liter intellecta. non modicam
edificationem audientium
mentibus subministrat; defun
ctus enim iste. iuxta spiritalem
uel moralem intellegentiam qui
extra portam suę ciuitatis multis
intuentibus est exportatus.
significat hominem peccatis
mortuum et loetifero criminum
funere soporatum; qui cum
in anima mortuus existat.
ipsam tamen mortem animę suę
non iam occultis cogitationum
latebris contegit. sed sicut
per ostia ciuitatis. ita per indicium
praue conlocutionis uel male
operationis suam pessimam
uitam. malo exemplo ad mul
torum noticiam producit; nec ia
peccata sua erubescendo abs
condit. sed audacior factus
in malum. ea imitanda aliis
proponit; de talib;. propheta
dicit; peccatum suum quasi
sodoma predicauerunt. nec
absconderunt; Et rursum ad
peccatricem animam; frons inquit
mereticis facta est tibi.
noluisti erubescere; per

XI.

portam uero ciuitatis qua
defunctus efferebatur.
unus de quinque sensibus
corporis intellegitur;
quinque enim sunt. corporis
sensus; uidelicet uisus.
auditus. gustus. odoratus
et tactus; Ciuitas enim
unius cuiusque animę.
corpus eius est; In quo tanquam
in ciuitate. clausa in
habitat; per cuius ciuitatis
portas mortuus effertur.
cum quis per aliquem corporis
sensum malę uoluntatis
indicium ostendens. mortuum
se in anima esse declarat;
uerbi gratia; qui uiderit
mulierem ut concupiscat.
per portam oculorum suorum
signa suę mortis emittit;
dum quilibet aurem suam
aperit ad uerba ociosa
et cantica turpia. uel ad
suscipienda detractionis
uerba. hic talis aurem suam
efficit portam mortis animę
suę; Similiter qui seminat
inter fratres discordias.
cuius os loquitur uanitatem.
qui non solum ociosis sed et
nociuis sermonibus linguam
suam accomodat. os suum porta
mortis efficitur. per quam
mortuus extrahatur;
pari modo quod de his diximus.
de ceteris est sensib; sentiendum;

finis

Hinc ꝑ pheta alibi deplorat dicens;
Intrauit mors ꝑ fenestras nras;
Rursumq; ; Oculus meus depdatus
est anima mea; quem ad modu eni
si hostis ꝑ fenestras intra urbem
iacula intorqueat. inter cl usos
sauciat et occidit. ita maligni
spis cu ꝑ aliquem desensib; corporis
telu temptationis in mentem
adegerit. mox anima a suo statu
deicit. ac pestifera interneccione
ꝑimit; pro inde diuina ꝑuidentia
a nobis est humiliter implorandaꝫ
ut cunctas ciuitatis nostre por-
tas custodiat. quas ne seuiens
inimicus obsideat. ipse eas
contra machinas illius misericor
diter claudat. et in portis nris
laudem suam iugiter adnunci
ari ꝑmittat; non autē transeunt
intuendu est. quod hic ipse defun
ctus filius unicus matris suae
fuisse perhibetur; licet eni ecclesia
que est mater cunctorū credentiū
ex multis sit collecta per sonis
rectissime tamen singuli quiq;
fideliū. uniuersalis ecclesie se
filios confitentur; nūc electus
quilibet quando ad fidem instru-
itur. filius est; quando alios
instruit. mater; Sic paulus
apostolus. mater nū fidelibus
affectū impendens aiebat; filioli
mei. quos iterū parturio; Et hec
uidua erat; hec uidua. scam
ecclam significat; que uidua
dicitur. hoc ē auiro diuisa; post
quam eni xpis uir illius qui et redē
ptor eius per ascensionem humani
tatis abiit in celū. sca ecclta tanquā
uidua remansit interris; uti de
scriptū est; Non est uir in domo sua
abiit uia longinqua. sacculū pecu
nie secū tulit. in die plene lune
reuersurus est domū suā; Cuius
sententie. talis est intellectus;
non est uir in domo sua. id est hu
manitatem ñ est xpis ia in eccla sua;
abiit uia longinqua. qua ascen
dit in celū; sacculū pecunie secū tu
lit. id ē humanitate plenā diuinitatis
thesauro. sup celos exaltata in pa-
tris dextera collocauit; In die
plene lune reuersurus ē domū suā.
id ē impleto numero electorū in
ecclesia. in fine mundi redituruse
ad iudiciū. ut assumat sibi sponsā
ecclam suā; Et turba ciuitatis
multa cū illa; non casu aliquo sed
diuinitus credit actū. ut multa tu
dnm. multa uidua comitaretur.
quatinus tanto conspecto miracu
lo. multi testes. multi existerent
laudatores; Quam cū audisset
dns. ecce; pulchre euangelista
primo dnm tanquam uerum
hominem misericordia motū fuisse
demonstrat. ac deinde tanquam
uerum dm mortuū suscitasse com
memorat. ut et in compassione
qua uidue miserius ē. exemplū
nob imitande pietatis tribuere et.
et in effectu miraculi potentiā
diuinitatemq; illius qua etiam

mortuos suscitauit. admirandā
et p̄dicandā p̄ponere et; noli inquit
flere; tanquā diceret; Cessa quasi
mortuū plangere. quē p̄tinus iu
debis a mortuis resurgere; Et
accessit et tetigit loculū. hoc ē
feretrū in quo mortuus ferebat.
q̄d a ferendo nom̄ accepit; h 1
Aut ē qui portabant. steterūt; Cum
uidissent dn̄m ad p̄pinquantē.
qui mortuū ferebant steterunt.
cupientes mis c̄ diam illius in resus
citatione mortui cernere; loculus
in quo mortuus ferebat. consci
entiā male desperati hominis pec
catoris significat; baiuli qui mor
tuū ad sepeliendū portant. uel
immunda desideria q̄ hominē
ad interitū p̄ trahunt accipiunt.
uel certe conloquia mala socio4
quidū blandis lenocinis animā in
securitatem mittunt. quasi mortuū
ne surgere ualeat in de fossa
tellure sepeliunt; Dn̄o ergo locu
lū funeris tangente baiuli subsis
tunt. quia dū dn̄s cor hominis pec
catoris p̄ interna inspiratione
conpungit. carnalia et inmunda
desideria atq; mala conloquia
decipientium socio4 ctinuo con
quiescunt; Sicq; in semet ipsos
reuersi. dn̄m ad uita uocantē au
diunt. uocantiq; digni conuersi
onis sue opib; respondent; Et ait;
Adolescens. tibi dico surge; mortuus
quidem erat ille. sed quia dn̄o omā
uiuunt. mortuo uel uti uiuo loque

bat dicens. tibi dico surge; Et
resedit qui erat mortuus; Int̄ dictū
dn̄i et factū. nulla distantia ē; Ipse
enī dixit et facta s̄. mandauit et creata s̄;
Et omā quecūq; uoluit. fecit in celo
et in tera; Et cepit loqui; post re-
suscitatione sua mortuus loq̄ cepit.
ut uidelicet p̄hoc uera resurrectio
illius monstraret. quatinus non
phantasma seduerita s crederet;
Et dedit illū matri sue; mortuo
resuscitato et p̄fecte sanitati res-
tituto. dedit illū matri sue; Spīalit
uero mortuus resurgit et residet.
cū p̄int̄ nā cōpunctionē a morte
animē peccatoī reuiuiscit; Incipit
loqui. cū uerbo exhortationis atq;
exemplo sue cōuersationis alios ad
penitentiā inuitat; reddit matri.
cū p̄ sacerdotale ministeriū cōmu
nioni reformat ecclē; Accepit
aut ē omis timor. et cetera; Sicut
resuscitatio istius mortui que uisibilit
in corpore facta ē. p̄uocauit ho
mines ut exterius admirarent.
ita et resuscitatio spīalis que cotidie
in anima b; fideliū fit. admonet nos
ut interius a morte animē resur
gere festinemus; quanto enī pericu
losior. ē mors animē a dura rede-
untis. tanto plures illius corri
gunt exemplo; nā p̄ exemplū
dauid regis et p̄phetē. ac beati
petri apli. qui penitentes a morte
animē cito surrexerūt. multi
penitentes salutē meruerūt; qui
quo maioris et altioris gradus

: ac desperatio

fuerẽ. eo periculosius cecidere; et
quo grauior fuit casus illorum. eo
pietas dni erigentis gratior in eis
emicuit; quo uero amplior pietas
dni in eis apparuit. eo firmior
spes salutis cunctis ad penitentiam uenientib; repmittit. Quia
pphetam magnus. surrexit in nob;
Simplices turbe ignorantes
legem et pphetas aduentum
filii di iudeis repmittentes.
cum uiderent dnm hominem int
homines corporaliter conuersantem. et ex uirtute diuine
potentie mirabilia opera facientem. putabant eum unum ex
pphetis qui aliquando in
populo israhelitico miracula
facere solliti erant. et ideo er
rore decepti clamabant dicentes; pphetam magnus. et cet; Sed
quam uis cum quada deuotione
animi errarent isti turbe.
non in tota tam errabant; In hoc
eni errabant. qd eum purum hominem
tantum esse putabant; In hoc autem
nequaquam errabant. qd eum pro
phetam esse dicebant; ipse enim
ueru fuerat pphetam. quia que uen
tura erant uerissima assertione
pdicebat; nam et ipse dns pphetam
se esse testat. cum dicit; non capit
pphetam perire. extra hierusalem;
et alibi; non est inquit pphetam sine
honore. nisi in patria sua; Quia
dns uisitauit plebem suam; uisitauit
autem dns plebem suam. mittendo uerbum
incarnatum in mundum. qd pia sub
uentione illam liberaret. et a longa
infirmitate immo a morte qua
diutius torpebat redimeret; neq;
solum modo plebem suam uisitauit. sed
etiam cotidie fideles suos uisitat p
eugtm suum. pdicta pphetarum. atq;
p exempla precedentium patrum;
uisitat etiam plebem suam dns. cum uni
cuiq; electorum p administrationem
sci spis. uel terrorem eterni supplicii.
uel dulcedinem patrie celestis in
trinsecus demonstrat. et quem ad
modum a morte anime resurgere
ualeat. occulta inspiratione e
docet; Interea conlatis quatuor
euangelistarum narrationib;.
tres mortuos inueni m ad nos suscitatos. quam uis plures eum resuscitasse dubium non sit. licet scriptum
non legat; multi ergo dicit beatus
augustinus sine dubio ad nos sunt
corporaliter suscitati. sed non frustra
tres comemorati. filia scilicet
archisinagogi. adhuc intra domum
mortua iacens. et iuuenis iste
extra portam delatus. et lazarus
quatriduanus iam fetens; qui
tres mortui. significant tria
genera hominum peccatorum. quos
hodieq; a morte anime in sca ecclesia
resuscitat xps; Sed uidea mus.
que sint ista tria genera mortuum;
Sunt nam q; nonnulli qui mala cogita
tionem consentiunt. et peccatum quidem
intus in corde habent. in facto
tam non dum ostendunt; sed ut

+ adolescens tibi dico surge;

saluator peccatores huiuscemodi
seruuificare posse significaret.
suscitauit archisinagogi filiā adhuc
intra domū iacentē. quasi nequiciā
delicti in secreto cordis latentem;
Alii puer se cogitationi inherentes.
post cōsensū peccati labunt in factū.
tanquā extra ferentes mortuū. ut
qd latebat in secreto iā appareat
in publico; sed nei sti quoq; si pente
ant sint desperandi qd non possint ad nō
in anima uiuificari. dns iuuenē ex
traportāc ciuitatis. elatū suscitauit
et matri reddidit. quia animā a pec
cato resurgere faciens unitati scae
ecclesie restituit; Qui dā uero nō solū
cogitando uel faciendo in licita
peccant. sed etiā ipsa consuetudine
peccandi sequa si sepeliendo obruunt;
sed ut etiā talib; spes uenie nō deeet.
sitam assint cogitationes sollicite
que super eos salutē xpō inuigilent
tanquā deuote sorores. suscitauit
lazarū quatuor iā dies in monumē
to habentē; simul etiā ut ostenderet
dns leuiora peccata que in corde
et cogitatione fiunt. leuioris pe
nitentie remedio posse curari.
puellā in conclaui iacentē breui
ac facillima iussione euocat dicens.
puella surge; quā eq̄ppt̄ facilitate
resurgendi. iā mortua fuisse nega
uerat; ut autē demonstraret gra
uiora peccata que absq; uerecundia
alii simitanda apponunt. uel quib;
longa cōsuetudine peccatores re
surgere ualeat deprimit amplioris

remedio penitentia indigere.
elatū foras iuuenē pluribus; uerbis
ut resurgere ualeat cōpellat di
cens. lazarū uero resuscitaturus.
claustra monumēti reuellip̄cepit.
fremuit spū. rursū fremuit.
lacrimatus est. et uoce magna
clamauit. lazare. ueni foras;
Quartus uero mortuus dnō adis
cipulo nunciat. sed hunc ñ resus
citauit. quia defuerūt qui peius uita
dnm p̄carent; qui mortuus eos
significat. de quib; iohs ait. est
peccatū ad mortē. ñ pro illo :dico
ut roget quis; peccatū enī ad mor
tē est. in peccato usq; ad mortē
p̄seuerare; quicūq; ergo in aliqua
ex supradictis trib; mortib; anime
se iacere cognouerit. penitear
necesse est factor. et fideliū p̄ces
sibi cōiungens. diuinā iugit p̄cet
clemēciam. ut celerit̄ ad uitam
resurgere mereat. Amē; EBD.

XVII. POST PENTEC.

LECTIO SCI EUG. SCD LUCA

IN illo tēp̄. Cum intraret
ihs in domū cuiusdā principis
pharisei sabbato manducare
panē. et ipsi obseruabant eū;
et ecce homo quidā hydropicus
erat ante illum; et reliqua;
Adibat dns carnalia hominū
conuiuia. non tam ut exterio
rib; ministrantiū epulis pasce
ret. quā ut ipse qui est panis
de celo descendens. auditorib;
suis dapes supni conuiuii —

Visitrian

erogaret; qd indeuerū ee pbat.
quia ubicūq; pransurus resedit.
aut docuit aliquid. aut signa
patrauit; qd factū ee constat
in hoc conuiuio de quo presens
lectio texit. in quo et miracu
lū patrauit et p dicationē exhi
buit; Agebat etiā hoc clēm
tissimo pietatis affectu.
ut familia que seruiuit tue do-
minorū semp occupata. libere
ad illū ubicumq; esset con-
fluere nequibat. ipso ad ha
bitacula dominorū dignant
uenente. et p sentia illius co-
munit frui. et doctrinis refici.
et miraculis possent lętificari;
Simul etiā nouī testamenti fu-
turis predicatoribus; auctori
tatē p ferebat. quatinus uerbū
salutis dominis et subiectis. libe
ris et seruis. superioribus; et infe
rioribus. omnib; absq; differentia
p sonarū imptirent. et ab his
quib; uerbū uitę nunciabant.
humanitatis obsequia nō refuge
rent sibi exhiberi. digno com
mertio. ut quib; spiritalia se-
minant. eorū carnalia metant;
Quod autē uocato ad princi-
pis conuiuiū dnō dicitur. et
ipsi obseruabant eū. de scribis
et pharisęis sub intellegendū
est. qui ad hoc aderant. ut eum
potuissent reprehendere. du-
plici uide licet malignitate.
ut siue curaret ydropicū dam-

pnarent illū quasi legis contēpto-
rem et sabbati uiolatorē. siue non
curaret. arguerent impietatis
uel impossibilitatis; Sicut enim
boni dnm sequebant. ut eius predi
cationē audirent et miracula ui-
derent. sic e contra scribę et phi-
risei aderant. ut eū in suis actib;
potuissent calūniari; Et ecce
homo ydropicus. etcet; ydropis
morbus. greco sermone ab aqua
uocabulū sumpsit; Grece enī ydor
aqua dicit. est autē humor qui
de uicio uesicę nascit. et inter
carnē cutēq; consistens. turgidū
reddit hominē. cū fetentia anhelitu;
p priūq; est illi qui huiuscemodi
peste laborat. quo amplius bibe-
rit amplius sitire; et ideo nō in me-
rito p significationē comparatur
diuitiū auaro. quique copiosius oper
tēporales aggregauerit. eo p fusius
ad ampliora coaceruanda exardes
cit; nā nec inopia minuit. nec copia
explet. Illa sup hoc concordante
sententia. semp auarus eget; Com
parat etiā luxurioso cui libet.
quique effrenatius noxię delec
tationi inseruit. eo feruentius
ut ea semp iterare ualeat flames
cit; Et respondens iuis. et cetera;
qd respondisse dicit ad eos qui nihil
dixerant. ad illud respicit qd p-
missum ē. et ipsi obseruabant eū;
Qui enī non minus cogitatus in-
tuet quā opa. non in merito
sic ad cogitata. quasi ad dicta

fin.

uel facta respondit; sed qua legis
peritiquicquid dicerent contra se
pferre metuebant. merito inter-
rogati tacuerũ; nãsi sabbato licere
curare dixissent. septiũ dãpnauis
sent. qui saluatorẽ parati rephen-
dere. utrũ curaret obseruabant;
at si non licere respondissent. pfecto
reos se ostenderent. qui pecora sab
bato curabant; sãnauit autẽ dns
ydropicũ ante pseniã eoy. ut osten
deret eis quia sicut ille sanatus est
corpore. ita illi si in eũ credere
uellent. in anima sanari potuissent;
prudenti sane dispensatione dns
ante legis peritos et phariseos ydro-
picũ curat. et mox contra auariciã
disputat. ut pillã egritudinẽ quã
iste patiebatur in corpore. designa
ret illoy infirmitatẽ quã abes-
cebant in mente; diximus enim morbo
ydropis auariciã significari. quia
sicut ille aquã ita iste sitit pecuniã;
quo uitio phariseos laborasse. eu-
angelista manifestat. cũ post non
nullas parabolas subiungit dicens;
Audiebant autẽ hec phariseiqui
erant auari. et deridebant illum;
Et respondens. etcet; Cũ nullius
interrogatio pcesserit. quid sibi uult
qd tã sepe respondisse dicit? sed
hec locutio. in sacris uoluminib;
habet usitata; Solet enim scriptura
nullo interrogante. hoc modo res
pondentis uoce pferre sententiã;
Unde et illud. qd alibi in euãgelio
legimus; In illo tempr. respon dens
ihs dixit; Confiteor tibi dne patr et li
et tre; et certe illo in loco nulla
uel patris uel alicuius interrogatio
pcesserat. ut eũ respondisse sci
illa auctoritas testaret; hinc e
et iã qd sciis mulierib; ad sepulchrũ
dni flentib; nihil q; interrogantib;
de angto q phen nẽ xpi resurrec
tionẽ nunciare uenerat dicit; Res
pondens autẽ angts. dix mulierib;
nolite timere uos; Ait ergo dns; Cui ng
urmas inus aut bos. etcet; his uerbis
sic dns sibi calũniantes coarguit.
ut eos auaricie studere conuincat;
Siuq ens in sabbato bouẽ aut asinũ
uel qd liber animal in puteũ cor
ruens eripere festinatis. nã animali
sed urẽ auaricie cõsulentes. quanto
magis ego hominẽ qui pecore
multo pstantior est ut potest ad
imaginẽ dei conditus debeo liberari.
Et pulchra ratione ydropicũ ani-
mali in puteũ decidenti cõparat.
quia animal in puteũ labens hu-
more aque laborat. quẽ ad modũ
homo humore grauat ydropico;
Sicut et alio loco mulierẽ curuã
quã satanas decẽ et octo annis alli
gauerat. cõparat asino et bouĩ. que
animalia idcirco ap sepio soluunt
ut ad aquã ducant; Spiritaliter uero
p bouẽ populus iudaicus intelligit.
qui legis iugũ durissimũ traxerat;
Graue enim iugũ fuit iudeis circũci-
sionẽ sufferre. festuitates tabber
naculoy subdiuo hocẽ sub aspitate
imbriũ atq; calore solis celebrare.

otiū sabbatorū seu festiuitatēcus
todire. et ceteraleg̃is grauissima
honera inquib; cunctis retrotem
poribus ipsi seruier. obseruare; p
asinū uero qui onus dominorū fer
reconsueuit. simplex gentilitas
designat. que aduenientedrō
sarcinis peccatorū p̃ grauata erat;
uel p̃ bouē sapientes. p asinū uero
hebetes figurant; Rectē igit dns
in utroq; loco. bouē et asinū in pu
teū labentes uel ap̃ sepio solutos
sub significatione iudaici populi
atq; gentilis posuit. qui aduenien
s ipse mediator dī et hominū in
hunc mundū. omis siue iudeos siue
gentiles. seu sapientes siue hebetes.
uinculis peccatorū in rectos inue-
nit. atq; in imo concupiscentiē
carnalis. tanquā in p̃funditate
putei demersos reppert; Scrip
tū nāq; est; uinculis peccatorū
suorū. unusquisq; constringitur;
Et alibi; Omis peccauer. et egent
gl̃a dī; Dicebat autē. et ad
inuitatos parabolā; hec ā monitio
saluatoris ad litterā utilit intel
lecta. docet humilitatē n̄ solū
apud dm̄. sed etiā apud homines
esse laudabilē; uerū qm̄ eu gl̃ta
hanc euangelicā lectionē para
bolā nuncupat. parabola autem
dicit similitudo. breuit intuendū
quid mistice etiā signet; Nuptias
appellat xpi et eccl̃e ĉiunctionē.
plurima exempla suffragantur;
Et quib; unū ē; n̄ poss filii nuptiarū
ieiunare. p̃ sente sponso; Et alibi
regnū cēlorū homini regi simile dr.
qui nuptias filio suo fecisse narrat;
tunc enī dis pat filio suo nuptias fecit.
quando p incarnationis misteriū
scām ecclam illi p̃ fidē copulauit;
In nuptiis nāq; sponsus sponse con-
iungit. ut filii p̃ creari possint;
Et aet unigenitus dī filius. sponsam
sibi de gentib; scām ecclam ĉiunxit.
et multos filios sibi spitales p adop
tionē effecit; Cuius sponsi thalamus
uterus uirginis marie fuit. in quo
diuinitatem suā humanitati nostrē.
p̃ suā incarnationē dignant̄ sociauit;
Ad has nuptias inuitatur omis. qui
ad membra xpi et eccl̃e p̃tinet; quis-
quis ergo has nuptias uocatus adierit.
hoc ē. quicūq; p̃ grām fidei ecclesiē
semenbris coniunxerit. n̄ discūbat
in primo loco. hoc ē n̄ de suis meritis
gloriando quasi de singulari pri-
uilegio meritorū ceteris se p̃ferat.
sed semp humilia de se sentire stu-
deat; Ne forte honoratior tesit.
et cet; Honoratiori post se inuitato
locū dat ille. qui securus de fi-
dentia pristinē suē ĉuersationis.
uidet se p̃ire in bono opere cita
agilitate. a bilis qui post se uocati
s; uer bigrā; qui ab ipsis etatis tene-
ris incremētis addī seruitiū conuen-
tit. plerūq; eū in bonis opib; illi
p̃cedunt. qui nouit de sctis actib;
reuertentes. inscis actionib; fer
uentes inueniunt; Et cū rubore
nouissimū locū tenere incipit.

cũ de aliis quãdo se meliora cog
noscens. quicquid prius in sua
actione magnũ putabat. ex
cõparatione alieni meriti infi-
mũ humillimũq; iudicat. dicens
cũ pphetã. pauper sum ego et in la
boribus. a iuuentute mea. exaltatus
autẽ humiliatus sũ et confusus.
Sed cũ uocatus fueris. idẽ cũ uenerit
in societatẽ ecclẽ. recũbe in nouis-
simo loco. idẽ humilia de te sentire
cura. et iuxta qd scriptũ est. quanto
magnus es humiliate in omnibus.
Et cũ uenerit qui te inuitauit.
etcetẽ. dns nuptiarũ uenient ad
nuptias. quẽ humilẽ reppererit
amici nomine beatificat dicens
illi. amice ascende superius.
quia dns ihs xps uenient ad iudiciũ.
quẽcũq; humilẽ inuenerit glori
ficabit et exaltabit. atq; ad supi-
ora ascendere ꝓcipiet. quia
scilicet illos sublimabit in supna
beatitudine. quos in hac uita de
suis uirtutibus humilia sentire ꝓ
spexerit. iuxta qd petrus apls
suos auditores hortat dicens.
Humiliamini sub potenti manu
di. etcetẽ. Unde et bene subdit.
Tunc erit tibi gta. tunc. id est in
fine mundi. erit tibi gta. benedicet
tunc. ne uide licet siquid boni
agimus. laudẽ ab hominibus. nunc
in ꝑsenti requiramus. sed tunc
id est in futura uita ad ꝯ remu-
nerationẽ expectem. Scriptũ
nãq; est. hereditas adquã festinat

in principio. In nouissimo
benedictione carebit. quisquis
enim gtam ꝑsentis fuerit de-
lectatus. et summã glorie
que in futurũ debetur. in ꝑ-
senti possidere desiderauerit.
illã absq; dubio eternã beatitudine
carebit. que electis ad patriã
supnã tendentibus. reseruat.
que sententia euangelica
potest et in hac uita iuxta
litterã uera et intelligi.
quia enim in nouissimo loco recũ
bens inuenit. ueniente patre
familias altius sublimatur.
quia cotidie dns in consortiũ
electorũ spiralit atq; inuisi-
bilit uenient. suas nuptias
intrat. cotidie habitus moresq;
fidelium considerat. et sup bis
resistens eis quos humiles in-
uenit sepe aliis ꝑfert. ac
tantis muneribus specialium
donorũ glorificat. ut tales
illi qui simul discũbunt. hoc est
qui in ea de fide quiescunt. con
cordi admiratione efferant
ꝓclamantes cũ psalmista.
mihi autem nimis honorati sunt
amici tui ds. Quia omis qui se
exaltat. etcetẽ. hec subiecta
conclusio euangelice lectionis.
docet ꝑcedentem quoq; para-
bolã mistice intelligi. patet
enim quia omis qui se coram homi
nibus exaltat modo in hac uita
humiliat. et qui se in conspectu

hominū humiliat exaltat. Cū econ
trario nūquā cōtingere soleat. ut
is qui aliq̄ dignitatis apice sublima-
ri incipit. usq; ad finē uite exaltari
ñ desinat. et rursū is qui humilis ac
uerecundus ēe inchoat. in ipsa sua me-
diocritate usq; ad tēminū uite p̄durat;
Ergo quia dis fallī ñ potest cuius uer
ba sunt ista. et si hoc in p̄sēti uita ñ
implet. restat ut in futuro sine du.
bio cōpleat; tunc scilicet quando im-
piet sup̄bi humiliabunt cū diabolo.
audientes ad nō. ite in ignē ēternū.
etcet; Iusti autē atq; humiles exalta
bunt ad nō. p̄cipientes ab eo uocē
exoptabilē. uenite benedicti patris
mei. etcet; quā ut audire mereamur
ipse nobis largiri dignet. qui cū patre
et spū sco. uiuit et regnat dis amē;

EBD. XVIIII. POST P̄. LECTIO
SCI EUG. SCD̄M MATHEUM

VIIII. IN illo tēp̄. Accesser ad iesum
pharisei. et interrogauit eū unus
ex eis legis doctor. tēptans eū; et ait q.
Post quam ministri et discipuli pha.
risei. dnm de redditione uectigalis tēptantes ut superior nar
ratio describit cōfutatis. item q;
saducei ut negaret resurrectio
nē. turpissima ob posita fabula
similit coarguti recesser. uiden
tes pharisei q̄d silentiū imposuis
set saducei. uenenata denuo ia
cula instaurant; et conuenientes
in unū ut multitudine uincerent
auēr̄ atione superare ñ potant.
Et eger unū qui p̄ omib; dnm
introgaret; Dicebant eni; Loquat
unus p̄ omib; et omes loquam p̄ unū.
ut si uicerit omes uideam uictores;
Si aut ēi ille qui p̄ omib; loquit uic
tus fuerit. uel solus ipse uideat con
fusus; Interrogat ergo scriba tem-
p̄tans dnm. et dic; magister. q̄d est
mandatū magnū in lege. magistrū
uocat. cuius discipulus ēe non optat;
Iste legis doctor. ex sua introgatione
ostendit. maximā questionē fuisse
uulgatā tunc tēporis int scribas
et pharisēos. quib; dā p̄ferentib;
hostias et sacrificia uictimarum.
alius uero maiori auctoritate fide
et dilectionē. dicentib; qui a plures
ueteris testamēti sine sacrificiis et
oblationib;. p̄ fide et dilectionē
do placuer. sicut ipse primus parens
nr adā. sicut sed. enoc. noe et filii
eius ante diluuiū. et aliqua plu-
res qui ñ legunt dnō hostias inmo-
lasse nec sacrificia obtulisse. et
tam p̄ fide et dilectionē do placuer;
X. Temptans ergo dnm iste legis doc
tor. introgat q̄d sit mandatū maius
ñ ignorans q̄d introgat. sed potius
nosse cupiens quid dns respon-
surus ēet; ut cū omā mandata que
dis mandauerit magna sint. quic
quid ille de plurib; magnū dixerit.
occasionē habeat xpm calūniandi. aliud asserens magnū ēe de
plurib;; Cui ad nō respondetur;
Diliges dnm dm tuū. etcet; Dm
ex toto corde et ex tota anima
atq; ex tota mente diligit. qn habet

cor suum inclinatum ad illius rei delec
tationem magis quam ad dm. nec delec
tat in aliqua specie mundi magis
quam in deo; Si autem in aliqua re mun-
dana amor cordis fuerit occupatus.
ut mens non uacet ad dm. et cogita-
tio cordis displiceat deo. iam ex toto
corde amas dm; Hoc est maximum et
primum mandatum; Cui omnia mandata
unum sit mandatum. et ita sibi cohere-
ant ut unum sine altero esse non possit.
quidem quod dns dilectionem dei maximum
mandatum appellat. tanquam per cete-
ris istud singulariter sit magnum.
sed hoc mandatum dilectionis dei ma-
ximum dicitur. quantum ad dignitatem
mandatorum pertinet non quantum ad
utilitatem; Alioquin omnium manda
torum utilitas una est. quia obseruatores
suos ad unum finem perducit. hoc est
ad dm. et ad uitam eternam; Sicut enim
caput et membra unum corpus sunt. et tam
caput dignius est quam reliqua membra.
sic et istud mandatum quo precipimur dili
gere dm. Inter omnia dignius est. quia
in isto cetera adimplentur; Nam qui di-
lig(et) dm. probat diligere proximum. quem
illum occidere non quaerit; qui autem occidit.
illum non diligit dm; primum quoque dicit
mandatum non ordine sed per dignitatem.
id est optimum et maximum omnium; Secundum
autem simile est huic; Unde et non ad inter
rogata respondisse; sicut non ad solam in-
rogationem suum tentatoris respondisset.
interrogantis quod esset mandatum
magnum in lege. sufficerat si dixisset.
diliges dnm dm tuum ex toto corde

tuo. et non addere et proximum tuum sicut te ipsum; Et si uoluisset dns alterum
mandatum introducere. quia premiserat
mandatum magnum. debuerat addere
minimum non secundum; secundum enim ad primum
respicit. non ad magnum; sed uidendum.
quid in hac sua responsione uoluerit
dns ostendere; diligere dnm. et
primum et magnum est; diligere proximum.
magnum quidem est. primum autem non est;
Et ideo dixit dns; Secundum. simile est huic;
Considerandum ergo mr̃ sterium. proximum
nr̃ quem iubemur diligere. dns est ihs
xps. qui suscipiens carnem nram. pro-
ximus nobis fieri dignatus est per humanitatem;
sicut ipse ostendit in parabola.
in qua cum interrogasset pharisaeus quis
esset eius proximus. introducit hominem
a latronibus uulneratum. et a sacerdotibus
despectum. a samaritano autem id est
xpo receptum: primum ergo et magnum
mandatum est. dm patrem diligere;
primum uidelicet quantum ad dignitatem
mandatorum pertinet ut dictum est.
non quantum ad utilitatem; utilitas enim
omnium mandatorum una est. quae ad
unum finem id est dnm ihm xpm suos
auditores perducit; Secundum autem
mandatum est proximum nrm diligere.
hoc est filium dei cognoscere; quia ergo
pharisei sciebant quod esset mandatum
magnum in lege. et non simpliciter nec
affectu discendi. sed potius malicia
tentandi dnm interrogabant. noluit
ille ad ea quae ipsi inquirebant res-
pondere. sed ostendit quod non
sufficeret illis ad salutem cognitio

di patris solū modo: nisi etiā et filiū
eius qui erat ꝓximus eorū ꝓ humani
tate diligerent hoc cognoscerent:
iuxta qd ipse filius loquens ad patrē
dicit; Hec est autē uita eterna: ut
cognoscant te solū uerū dm et quē
misisti ihm xpm; Et ideo respondens
dns pharisēo tēptanti: n solū dixit:
diliges dnm dm tuū ex toto corde tuo:
sed addidit. et ꝓximū tuū sicut te
ipsū; quē ꝓximū sicut dictū ē: se
ipsū uoluit intelleqi; qd si simpli
cit intellegere uoluerimus:
omēm hominē fidelē ꝓximum
nrm ēē: qui hominē fidelē indō
amat: similē ēē sicut quidm amat:
quia imago dei est homo; sicut
enī rex in imagine sua uel hono
ratur uel contēpnit: sic et ds in
homine uel diligit uel odit; nec
potest hominē odisse qdm amat:
nec dm amare qui hominē odit;
sicut ait apls iohs; qui dicit se dm
diligere et fratrem suū odit: mtit;
In his duob; mandatis: uniuersa lex
pendet et ꝓphete; pendet dixit:
ideo illo refert: ibi habet finem;
tanta ē conIunctio ueteris et
nouī testamti sub his duob; pceptis:
dilectionis uide licet dilē ꝓximi:
ut sine conexione istarū uirtutū:
nec lex ueteris testamti: nec grā
scī euangelii inueniat quenquā
iustificasse; Si enī n uales omādo
cum tau ueteris et nouī testamenti
reuoluere uel memorie cōmdare:
tene caritatē et omā adimplesti:

quia in caritate pendent omā; ñ
autē mouere nos debet qd matheus
dicit. tēptantē fuisse eiusdē quid nm
interrogauit: cū marcus de hoc ipso
loquens ita cōcludit: qd ei dns sapi
ēnt respondenti dixit: ñ es longe
a regno dī; fieri enī potuit: utqua
uis ad tēptandū accesserit: dni
tam responsione correctus sit;
aut certe ipsa tēptatione ñ accipi
amus mala fuisse. tanquā decipere
uolenti inimicū: sed cauta potius
tanquā experiri cupienti ignotū;
legerat nāq; in puerbiis; qui facile
credit. leuis corde ē. minorabitur;
Congregatis autē pharisēis: et cet;
Iudei qui adhuc putant xpm ēē uen
turū: asserēdo ē de genere dauid: sim
plicē ac scm et purū hominē futurū;
Et isti quidm tēptabant: hominē
purū illū ēē estimabant; neq; enī
illū tēptare audérent: si filiū di
illū credidissent; Volens ergo eis
xps ostendere qd ipse cognosceret
fallacias cordis eorū: et quia ñ erat
homo tantū qui tēptabat sed et
ds: hanc interrogationē ꝓposuit:
quomodo scilicet dauid uocaret
xpm: dnm suū: si filius eius erat;
ut se tacente: ipsa sua interrogatio
ostenderet eis: quia ipse non erat
homo tantū: sed et ds; Et qm nec di-
cere poterat manifeste de se ueri-
tatē: uide licet qd ipse esset ds: nec
tacere: hoc eis ꝓposuit; dicere ñ
poterat: ne maiorē occasionē blas
phemie inuenientes iudei aduersus

eū amplius insanirent; Tacere
autē non poterat ueritatē. quia ad
hoc uenerat ut ueritatē mundo
adnunciaret; Obicit ergo eis dns
questionē. quomodo si filius dauid
est. a beo dē dauid spūsco docente.
dns nuncupet; Nec ideo reprehen
dunt qd illū filiū dauid dicunt.
sed qd filiū di eē non credunt; xpi
siquidē filius dauid erat secdm carnē.
quia ex semine dauid originē duxit
rat. et dns dauid erat. secdm diuini
tatē; potest etiā et dns dauid dici
secdm carnē. quia caro eius ad iuni
tate in celestib; assumpta. non solū
dauid sed et omib; dominat; Dicit.
ergo dns. pharisēis; quomodo
dauid uocat xpm dnm suū. si filius
eius est. non ē enim consuetudinis
ut patres filios suos dominos uocent.
nisi causa regiē potestatis. aut
honore sacerdotalis dignitatis;
Sed iudei ut hac se liberent questi
one. affirmant hunc psalmū qui
hic memorat. non a dauid de xpo
editū. sed ab eliezer uernaculo
abrahe in honorē ipsius decan
tatū. post quā quinq; reges per
sequens fugauit. et loch ne potē
cū substantia et spoliis reduxit;
Ut sit sensus; dixit dns omps. dno
meo abrahā; sede a dextris meis.
hoc ē requiesce post laborē uicto
riē. donec subiciant potestati
tuē istiquinq; reges. uel reliqui
inimici tui; qd quasi contēpnen
dū ipse dns docet. qui hunc ipsū
psalmū a dauid de persona xpi
hoc est de semetipso testat ee
cōpositū. cū dicit pharisēis; quo
modo dauid uocat xpm dnm
suū. si ipse xpi filius eius est. qd
nos subsequentes. cōpendiosius
uideamus quid misticū ipsa. hec
dauid uerba de xpo contineant;
Dixit inquit dns dno meo. id est
dis pater dixit xpo filio suo dno
meo; dixit autē positū est. pro
qd est dicet. pteritū p futuro;
nā dauid ppheta. multo ante
quā xpi resurgens a mortuis
ascendisset in celū. spūsco edoc
tus hunc cecinit psalmū; Dic
tio uero patris. nihil aliud quā
uoluntas illius est; Sede a dex
tris meis; Hic sessio dī. pcohabi
tatione et stabilitate ponitur;
id est. post laborē passionis et
resurrectionē a mortuis. esto
mihi equalis in gta. atq; in una
eadēq; maiestate qua ego sub
sisto. mecū p mane; p dextera
enim patris. non locus sed equalitas
patris et filii cōmendat; donec
ponā. et cetera; donec. non pro
finito ponit. sed p eternitate;
ac si dicat dis pater. filio suo; tu
semp sede mecū. quia semp erunt
inimici tui scabellū pedū tuoy.
hoc ē. semp sub pedib; tuis subici
ent; pedes autem dni. uel huma
nitas ipsius saluatoris. uel ipsi
apli intellegunt; Cotidie autē
inimici xpi. pedib; eius hoc est

potestati et dominationi illius
subiciunt aut uolentes aut nolen
tes; uolentes uidelicet ut ppdica
tione apto credant in illu; Inuti
uero ut iusto iudicio dapnent ab
illo; qd autem filio inimici subiciunt
a patre non infirmitate uel impossi
bilitate filii sed unitate natur
patris et filii debem intellegere
quia in altero alter opat pater scilicet
in filio filius in patre; nam et filius
subicit inimicos patri cum patrem
clarificat suptra; Et nemo poterat
respondere ei uerbum etcet; Uerbum
qd pateret insidiis non inuenientes
cfutati ultra non introgant sed apte
cophensum romane tradunt potes
tati; Ex quo intellegimus uenena
in uidie posse quidem supari sed dif
ficile conquiescere; Tunc IHS
locutus est ad turbas etcet; Repu
diatis dnis ut dignum erat teptatoribus
Ad suos sermonem conuertit ut illos
cfusio istos fieret disciplina; Infru
ctuosum nam q eum uerbum in quo sic alter
cfundit ut non alter eruditur; Super
cathedram inquit mosi etcet; Non
quidem materialis cathedra cui sederat
mosses usq; ad illud tepus apud iudeos
seruabat sed p cathedram mosi doc
trina legis mosi intelligit quam
scribe et pharisei licet non facerent p
dicabant; Omnia ergo quecumq; uobis
dixerint seruate et facite; tanquam
diceret illis; doctrinam quam docuit
mosses legislator pdicant et ad-
nunciant scribe et pharisei; Sed quia

qd ore pdicant ope destruunt qd uob
adnunciant seruate qd uero faciunt
facere nolite; Et mira bonitate dnis aphu
risei teptatus machinas eorum dissipat
et nihilominus ppter sacerdotii dignitatem
hortat homines ut eis subiciant non opa
illorum sed doctrinam imitantes; Et frequen-
ter enim et de homine malo bona doctri-
na pcedit et uilis terra pciosum aurum
pducit; Alligant autem onera gra-
uia et etcet; Honera grauia et impor
tabilia legis dicit mandata que iudeis
maxime ppter peccatum uitulum adorati
constat fuisse imposita; Que quidem man
data scribe et pharisei pmixtis suis tra
ditionib; tanquam grauissima honera
simpliciori populo imponebant
que ipsi nec digito mouere hoc est
ne in minimis quidem pceptis uolebant
pficere; tales s modo nec cta in dis-
cretis sacerdotes quomem iusticiam
populo mandant sed ipsi nec modicam
seruant; Si enim fascem lignorum super
humeros alicuius qui ferre nuat
posueris necesse habet ut aut fascem
reiciat aut subponderetur; Sic et
homini cui graue pondus penitentie
imponit necesse est ut aut penitentiam
reiciat aut suscipiens dum ferre
nuat scandalizatus amplius pec
cet; nam et si terram modicam peniten
tiam peccantib; imponentes melius
et tam adhoc demisce cta iudicari quam
de crudelitate condepnari; quia enim
uult apparere sces circa uitam suam
debet esse austerus circa alios be
nignus; Omnia enim opa sua faciunt

Mgtus sup cathedram Moysi
debet dici die
Dnicam qm Cantatur Rem
dere. Ad Fadium

etcetera; Scribe et pharisei. omnaque
opabant ad hoc faciebant. ut ab homi
nib; uiderent. hoc e ut laude et fauore
populi exterius capent; Similit et omis
homo quicuq; opa sua ideo tantu facit
ut ab hominib; uideat. similis e scribis
et pharisei; Exppposito nanq; uniuscuiq;
ordinis. accipit diabolus occasione ut eis
retiatexat; Quia a se metipso nil agere
potest. ni occasione ex nob ipsis accepit;
tollamus ergo hoc uiciu a nob. ne uelim
ab hominib; uideri i de laudari. et sine
labore. omnia uicia resecabim; Dilatant
enim philacteria sua. etcet; quia greco
sermone philaxe seruare dicit. torah
uero lex appellat. philacteria uocat
illas menbranas uel pittaciola. que
quasi exp ceptorum legis in frontib; por
tabant; laude populare captantes
ob custodia et monimentu diuinoru man
datoru que in ibi scribebant; n intelle
gentes. quia lex diuina in corde sit
potius meditanda n in corpore osten
tanda; p cepto etia lege iubebat fieri
fimbria parua et breuis in quatuor pallii
sumitatib;. ut sicut circumcisione ceteris
gentib;. sic etia uestis distarent; qualis
erat fimbria qua mulier sanguine
fluens in pallio dni tetigit; Sed super
fitiosi magisteri aure popularis auri
dissimi. coponebant sibi p grandes
fimbrias. acutissimas spinas in eis li
gantes. ut ambulantes uel sedentes
crebro pungerent. et quasi admonita
ad eloquia diuina meditanda recur
rerent; Ex quare credit in ecclesia
inoleuisse. qd quida aliqua partem
euangeliu scripta uel reliquias martyrum
secu deferre c suer; sed sciendu quia cui
in aurib; euangelia posita n ps. eu
circa collu suspensa n salu ant; quia
uirtus euangeliu n e in figuris litte
rarum. sed in intellectu sensuu;
Amant autem primos recubit. etcet;
n phibet dns eos salutari primos
in foro. neq; primos discubere in
prandiis quib; iure officii hoc debet.
sed ab illis docet ee cauendu qui
cu hec habere digni n sint. ultra
modu tam ea sibi exhiberi desiderant;
Hec autem uerba saluatoris sic corpo
ralit intellegant. n solu n edificant
sed adhuc magis destruunt auditore;
audiens enim aliquis laudabile ee
in ultimo loco discubere. discubit
postomis; et n solu iactantia cordis
n dimittit. sed adhuc alia iactantia
de ipsa sua humilitate adquirit. ut
qui prius desiderabat ab aliis iustis. : uideri
etia humilis ee uideat; multi enim
supbi. q corpore q de in ultimo dis
cubunt. cordis aute elatione ui
dent sibi maioris merciee; at contra
multis humiles in primo loco recu
bentes. et tam in conscientia se existi
mant in ultimo ee; Sed quia ds spis.
qui loquit fidelib; suis. et n ad carne
loquit sed potius ad spm. caro enim
spm n intellegit dicente apto. qui
spm di habet intellegit que dico
quia dnis mandata. que cuq; loqt
dns n carnalit loqt sed spitalit;
Unde et hec uerba. spitalit intel
ligenda; n enim curat ds ubi corpus

euangeliu scripta uel reliquias martyrum
secu deferre c suer; sed sciendu quia cui
in aurib; euangelia posita n ps. eu
circa collu suspensa n salu ant; quia
uirtus euangeliu n e in figuris litte
rarum. sed in intellectu sensuu;
Amant autem primos recubit. etcet;
n phibet dns eos salutari primos
in foro. neq; primos discubere in
prandiis quib; iure officii hoc debet.
sed ab illis docet ee cauendu qui
cu hec habere digni n sint. ultra
modu tam ea sibi exhiberi desiderant;
Hec autem uerba saluatoris sic corpo
ralit intellegant. n solu n edificant
sed adhuc magis destruunt auditore;
audiens enim aliquis laudabile ee
in ultimo loco discubere. discubit
postomis; et n solu iactantia cordis
n dimittit. sed adhuc alia iactantia
de ipsa sua humilitate adquirit. ut
qui prius desiderabat ab aliis iustis. : uideri
etia humilis ee uideat; multi enim
supbi. q corpore q de in ultimo dis
cubunt. cordis aute elatione ui
dent sibi maioris merciee; at contra
multis humiles in primo loco recu
bentes. et tam in conscientia se existi
mant in ultimo ee; Sed quia ds spis.
qui loquit fidelib; suis. et n ad carne
loquit sed potius ad spm. caro enim
spm n intellegit dicente apto. qui
spm di habet intellegit que dico
quia dnis mandata. que cuq; loqt
dns n carnalit loqt sed spitalit;
Unde et hec uerba. spitalit intel
ligenda; n enim curat ds ubi corpus

hominis iaceat: sed in qua parte
mens et conscientia sit collocata;
Unde qd iubet nos dns in ultimo
loco recubere: ñ pcipit ut corpo-
re in ultimo loco iaceam: sed ut
animo nouissimos omiū nos eē
iudicem; Sine causa enī loco se hu-
miliat: qui cor de se p̄ fert; Et
primas salutationes in foro; non
solū hoc exigebant scribe et pha-
risei a populo ut prius eos salu
tarent dicentes uoce magna:
Aue rabbi: sed ut flexis capitib;
ad genua eorū incuruarentur;
Et uocari ab hominib; rabbi: sub
audis amant; dissimulabant nāq;
scribe et pharisei uocari rabbi:
et nolebant eē magistri; nom
appetebant: sed officiū neglē
gebant; Uos autē nolite uo-
cari rabbi: et cetera usq; unus est
xpus; In his omib; phibet: neq
do debet hominib; deferat; Sed
cū omā pceptā diuine scripturē
ad ōpcedant: mouet multos cur
contra pceptū alterius scrip
turē que dicit: honora patrem:
phibeat uocari patres uel ma-
gistros; nā et paulus: magistrū
gentiū se eē testat; Sed aliud
est eē patrē uel magistrū na-
tura: aliud pmittente indul
gentia; nos enī si hominē patrē
uel magistrū uocam: honorē
deferimus his a quib; incremē
tū uel originē sumpsim: ñ eos
auctores nrē uitē ostendimus;

tam scdm qd ad ōditi sumus et
gubernam: nec patē nec magister
uocandus est alius nisi dns; pater uo
candus est: quia ex ipso omā; magis
ter: quia p ipsū omā; uel quia ipse eē
singularis magister: qui omis inte
riūs naturaliter edocet; homo enī
ñ p̄stat homini intellectū docendo:
sed tantū modo illū exercet ammo
nendo; doctrina nāq; cotis habet
officiū: que ferrū ñ facit sed acuit;
Quia maior est urm: et cet; quicūq;
uult frēm puenire regnando: pri
us illū necesse eē pueniat obsequen
do; qd et in ipso xpo: uera cit imple
tū nouimus; Quicū maior sit omib;
fidelib;: tam suis ñ solū exteriora
ministrauit: sed etiā animā suā
pillis in morte tradidit; hoc etiā
qd dicit qui maior est urm. et cet:
congregationū platis specialit
pcipitur: ut quib; in spitali regi-
mine principant: eorū indigen
tiā parit releuare. atq; supplem
tū familiaris pauptatis studiose
subministrare pcuret; Qui autē
se exaltauerit: et cet; expositio hui
sententiē: in fine pcedentis euange
lii inuenit: stultus ciplens; patet enī
quia nomis: et cet; EB DOM
X.X. POST PENTEC. LECTIO
SCI EUG. SC DM MATHEUM
In illo tēpr: Ascendens ihs in
nauicula: transfretauit et uenit
in ciuitatē suā; et reliqua; Creator
rerū dns. post quā seppt nos nrā an-
gustauit in carne: cepit habere

humanā patriā: cepit esse ciuis
Iudaice ciuitatis: ut eos de quib; hu-
manitate sumpserat: ad credendū
sibi amore inuitaret: caritate suā
deret: et affectuosa humanitate
adtraheret; Loquens ergo sc̄s eu-
angelista matheus de dnō ihū dic:
quia ascendens in nauī transfreta
uit. hoc est transfretū abiit;
Fretū dicit angustū mare: a fer
uore scilicet et ebullitione; qm
mare ibi amplius feruet: ubi an-
gustius habet; Fretū autē hoc loco
mare galilee debemus intelligere:
qd dnī frequenter transnauigabat:
ut multitudinē incolarū circum
quaq; habitantiū: sua assidua pdi
catione ad salutē inuitaret; Ciuitas
autē dni scdm carnē nazareth fu-
isse dicit: conceptione partū et nu
tritū ito eius decorata; questiosa ne
int marcū et matheū oborit: quia
marcus dicit hoc ipsū miraculum
paralitici in capharnaū factū;
matheus uero ita narrat: quasi ueni
ente dno in ciuitatē suā quā naza
reth diximus: obtulerint ei para
liticū quē et curauit; quē questio
difficilius solueret: si matheus in
hoc loco etiā nazareth nominas
set; Sed quia et nazareth et caphar
naū ciuitates: utraq; in galilea
puincia habentur: uenien dnī
in galileā: rectissime suā ciuita-
tē uenisse dicit: In quocūq; oppido
galilee fuisset; nā et ipsa galilea
tota uidelicet puincia: potest
dici ciuitas xpi; siquidē et illud
regnū iudeorū numerosis ciuitatib;
quondā amplissimū: una domus
israhel dicit: ne dū etiā una ciuitas
dicat; Et hoc quid necesse ē longius
pstrahere: ipsa etiā xpi ecclesia
que p totū orbē diffusa ē: ciuitas
appellat; dicit enī psalmista;
Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei;
Cū ergo dnī hoc signū sicut marcus
dicit in capharnaū fecit: non ē
dubiū qd in sua ciuitate hoc fecerit:
pserti quia et ipsa capharnaum
in galilea que erat patria dnī
ita excellebat: ut tanquā metro
polis haberet; Alio quoq; modo
hec questio a doctoribus solutur:
ut qd dicit beatus matheus euan
gelista transfretas sed nm et ue
nisse in ciuitatē suā: pter miserit
quid ibi fecerit dnī: et transierit
ad sequens miraculū: qd factū
est de paralitico in capharnaū;
marcus autē totū ex ordine quo-
modo gestū sit narrat; Uel certe
ideo capharnaū ciuitas dni dicit:
quia in eā uel in finib; eius assidue
predicauerit: et ibi maxime
miracula opatus sit: sicut ipse
dnī alibi pse metipsū illi imppans
loquit; Ue tibi capharnaū que
usq; ad celū exaltata es: clarifi
catione scilicet miraculorū: usq;
in infernū detraheris: et cetera;
Ecce offerebant ei paralticū
etc; paralisin dicunt greci
resolutionē membrorū; qui morb;

parte corporis quā occupauerit: offi
cii uniuersis funditus defecit. Et
uidens ihs fidē illorū: dixit: Confide
fili: etcet; hoc dicens dm se uoluit
intelligi. qui p humanitatē oculis
adhuc latebat humanis: ut uide licet
p hoc qd peccata dimittere poterat.
qd solū modo dī ee constat et n̄ homi
nis: ad credulitatē fidei accedere
n̄ dubitarent; Intuendū autē quantū
inpetrare ualeat fides uniuscuiusq;
p pria: sit antē aliena ualuit ut suo
intuentu alteri salutē et corporis
et mtis subito p mereri potuerit;
n̄ enim ait euangelista dnm uidisse
fidē illius qui portabat: sed eorū
potius qui hunc offerebant; qua
in re magna quedā et utilis nobis
cōmendat auctoritas: ut ueracit
credam p eorū quidō acceptis int
cessionē. adiuuari eos: quia ut min
dignis p se exaudiri: aut et p pri
infirmitatis conscii: bonorū hominū
se intercessioni cōmdant: ut eorū ope
et tēporale et spīrale adō auxiliū
consequant; Confide inquit fili:
etcet; mirandae humilis in redēptore
nro dignatio: qui hominē in ualidū
et toto corpore tabefactū filium
dignat uocare: quē scribe et pharisei
nec dignabant attingere; qd si ad
opus diuinū qd in homine gerebat
adtendim̄: merito filiū nuncupat
quē a peccatis absoluit; In hoc etiā
qd curaturus hominē a sua infirmi
tate. prius illi peccata dimittit q̄b:
eandē infirmitatē contraxerat: et
postea eū sānitati restituit. ostendit
eū ob meritū culparū. dāpnatum
fuisse debilitate menbrorū: nec alit
posse euadere egritudinē corporis:
nisi prius liberaret incōmodo cordis;
audit igitē paralyticus uenia sibi pec
catorū adnōrep mitti: nec aliquid
xpō respondet. nec grām uel laudē
illi rependit: quia plus corporis quā
animę desiderabat salutē: et gratio
rem sibi p sentē uitā iudicabat quā fu
turā; Sed xps non uē cordia iacentis
respicit. sed fidē offerentiū inten
dens: in grato peccata dimittit; at
quia semp uirtutib; inuidia comes
est. audiam quid seqt; Et ecce qui
dā de scribis: dixer intra se; Hic blas
phemat; n̄ uoce corporis hoc dixer:
sed in secreto cordis; qd manifestat
euangelista: cū subdit; Cū uidisset
inquiens ihs cogitationes eorū: etcet;
quid autē uocarent blasphemiā:
marcus manifestius exponit dicens;
Et cogitabant de scribis: in cordib;
suis dicentes; quis potest peccata
dimittere nisi solus ds? Legerant
quid de scriptū in pphetis; dicente
dnō; Ego sū qui deleo iniquitates tuas;
et ideo indignabant qd xps quē puru
hominē existimabant: paralytico
peccatorū uenia p misisset tanquā
ds; quā uis ergo nescientes uerum
dicunt scribe et pharisei: quia ne
mo potest peccata dimittere nisi
solus ds: qui p eos quoq; dimittit
quib; potestatē dimittendi tribuit;
et ideo xps uerus ds se ep bat: quia

peccata quib; uult ualet dimittere;
Et cū uidisset ihs cogitationes eorū.
et cet; Scrutator animorū dns pueni-
ens mentiū mala consilia. ostendit
scribis blasphemantib; sed mee. qui
potestatiā occulta cordis eorū euidē-
ter agnoscere; Et quasi tacens lo-
quit; Ut cognoscatis me ueracite-
r dm ee. manifestū uobis sit latebras
etiā cogitationū urārū me aptissime
cognoscere; Et ergo potestate ditatis
quia cogitationes urās intueri ua-
leo. cognoscere etiā hominib; pec-
cata me posse dimittere; Quidē
facilius. et cet; utrū paralitico
fuerint peccata dimissa. solus xps
nouerat qui dimittebat; surgente
autē illū et ambulante. omis qui
assistebant uisu approbare pote
rant; Et ideo dns carnale signū sani
tatis extrinsecus operatus est. ut
spiritale signū hoc est ueniā peccatorū
intrinsecus probaret fecisse; Ut sciatis
autē. et cet; patet quia siet ds qui
quantū distat occasus a oriente
longe fecit a nob iniquitates nras.
et filius hominis potestate habet
dimittendi. ergo idem ipse xps. et
ds est et filius hominis; ds est qui p
diuinitate peccata dimittit. filius
hominis qui p humanitate p pecca
: di torib; mori potuit; qd autē sit. tunc
cit ait paralitico. uerbas euangelice;
tolle ait lectū tuū. hoc ē porta por
tantē te; Ut qd fuit testimoniū
infirmitatis. sit probatio sanitatis;
Et surrexit. et cet; Int dictū dni

et factū nulla distantia ē; Ipse enī
dixit et omā facta s. mandauit
et creata s; et omā quecūq; uoluit
fecit; Inter dicere autē nrm et
facere plurima distantia ē. quia
facile quidē loqui possum. sed cū
labore opamur; xpi uero dictū.
mox opa comitant; Aut ergo; quid
ē facilius dicere. et cet; ac si dicat;
Sicut facile ē mihi dicere paralitico
surge et continuo surget. sic facile
ē mihi dicere. dimittuntur tibi peccata
et continuo dimittent; Uidentes
autē turbe idē populi signū qd
fecerat. timuerūt dm et glorifica
uerūt eū qui dedit potestatē talē
hominib; talē scilicet ut homo
int homines positus. posset cuicūq;
uellet sanitatē tribuere; Confu-
tatis igit illis qui dnm blasphemie
arguebant. merito stupentes
turbe in laudē creatoris psiliunt.
ad cuius imperiū. nulla int ueni
ente mora. festina salus totum
hominē repente possedit; Excu-
ratione autē istius paralitici.
dat nob intelligi. plerasq; in-
cōmoditates hominib; p pter
peccata ctingere; Nec semp
tamquoties aliquē infirmari
conspicimus. ob merita peccatorū
fieri credere debem; quinq; si
quidē differentie causarū tra
dunt. p quib; humanis corporib;
temporales molestie diuinitus
inferunt; Aut enī ad augenda
merita p patientiā electi infir-

mitate corporis grauantur.
ut beato Iob. et tobie conti
git; aut ad custodiam uirtutū
ne superbia temptante deici
antur. sicut apto paulo
datus est stimulus carnis ne
magnitudine reuelationū
extolleretur; aut ad intel
ligenda et corrigenda pec
cata. sicut maria soror aaron
propter temeritatis uerba
lepra percussa est; sicut etiam
paralyticus de quo agimus.
qui ut curari potuit. set. pri
mū remissione peccatorū indi
guit; aut ad gloriam dei. sicut
infirmitas lazari. non ad
mortē sed per gloriam dei fuit; aut
ad incohationē eterne damna
tionis. quod prior eporum est.
sicut antiochus et herodes; qui
quod in gehenna passuri erant.
presenti miseria cunctis osten
debant; quibus conuenit. illud
propheticū; et duplicī contri
tione contere eos; unde quam
ob causam a domino flagellemur
sare non possumus. necesse est
ut in omnibus; aduersis que tem
poraliter patimur. humiliter
domino gratias agamus; et quicquid
nos peccasse deprehendimus.
humili satisfactione purgem.
ut quandoque; de adeptis nob
diuine pietatis beneficiis perfecte
gratulemur; hec curatio pa
ralitici a saluatore mirabiliter

patrata. iuxta litteram mani
festae; sed quia inhumanis actib;
xpi diuina sempiterna mysteria.
considerandū quid frequentatio
dni in sua ciuitate allegorice sig
nificet; ait enim euangelista; as
cendens in naue. et cet; superius
euangelista narrauit. quia dns
post quam in maridorum iuit. atq;
excitatus tempestate sedauit. ue
nerit in regionem gerasenorum.
ubi hominem curat quem legio in
uaserat demonū; moxq; sicut
presens lectio narrat. adiungit
quia ascensa naui transfretauit
et uenit in ciuitatem suam; per naui cu
lam quam dns ascendit. significatur
crux domini ce passionis. uel
ipsum corpus dominicum quod in ea
pependit. uel specialiter anima
uniuscuiusq; fidelis. siue generali
ter uniuersam ecclesiam; per mare
autem designat presens sclm. quod fre
quentat tribulationib; quasi quib;
dam procellis commouet; per nazareth
uero ciuitatem in qua dns conceptus
et nutritus fuit. et interpretatur
flos siue custodia. non immerito
designat sancta ecclesia hoc emultitudo
electorum; que ne florem fidei et boni
operis fructum amittat. gradim un
datur a sordib; uiciorum et custodit
ab incursu insidiantium demonū;
quod ergo dns post quam in maridorum
iuit. regionem gerasenorum adiit.
atq; inde reuertens in patriam suam
remeauit. significat quia resur-

gens a somno mortis. Ad populū
gentiū ab incursu demonū curandū.
p apostolos transiuit; Sed cū intrauerit
plenitudo gentiū. mox ad ciues suos
iudeos p illius tēporis predicatores
reuertet; Ibi curauit paraliticū
populū scilicet iudeorū a peccatis
tā originalib; quā actualib;. emun
dando omīs qui p ordinatis ad uitā
ētnā; Ascendens in nauī transfre
tauit et uenit in ciuitatē suā. quia
ascendens in crucē que designatur
p nauī. post deuictos et calcatos
fluctus p turbationis istius sc̄ti.
uenit in ciuitatē suā id ē ecclesiā.
que testante psalmista ciuitas ap
pellat. gloriosa inquit dicta sunt
de te ciuitas dei; Tunc autē dnīs inci
uitatē suā id ē ecclam uenit. cū p
p dicationē apt̄orū in cordib; electo
rū ascendit; Cū enī sciā pti audi
tores suos ad hanc fidē suā p dica
tione p ducebant. ut crederent
diuinitatē filii dei in utero uirginis
humane infirmitati sociatā. et
in eadē carne natū. crucifixū atq;
sepultū et tertia die resurrexisse.
atq; idem corpus secū ad cēlos assū
psisse. et in eo ad dexterā patris
in celestib; consedere. atq; in ipso
redituru ad iudicandos uiuos ac
mortuos. tunc xp̄s in sc̄a ecclā hoc ē
in cordib; credentiū p fidē ascende
bat; Et ecce offerebant ei parali
ticū. etc̄et; paralticus iste in lecto
iacens. moralit̄ significat animā
infelicē. que in delectatione pec-

cati tanquā in lecto quodā misera-
bilit̄ requiescit; Cuius paralitici
curatio. designat curationē atq;
reparationē languentis anime.
que post longū errorē carnalis
uoluptatis. ad creatorē suū re
uerti desiderat; Sed talis anima
p priis indiget portatorib;. hoc ē
bonis doctorib;. qui sua doctrina
spem salutis ei subministrat. et
sua scilicet opē intercessionis impen
dant; qui bene ut marcus ostendit.
quatuor portatores paralitici
fuerunt. p p̄ quatuor uidelicet
libros euangeliorū quib; constat
fundamētū totius doctrine. siue
p p̄ quatuor principales uirtu-
tes. quib; sanitas uniuscuiusq; anime
consistit. prudentiā scilicet. for
titudinē. tēpantiā atq; iusticiā.
que a aliis nominant. sobrietas.
sapientia. fortitudo. atq; iusticia.
quib; utilius nihil ē in uita hominis;
Sicut enī anima in corpore. quē ad
modū corpus infirmatū requiescit
suo; uel certe p lectū intellegitur
p ximus noster. ad quē tempore
tribulationis et angustie tanquā
ad repausandū securi recurrimus;
Et surrexit. etc̄et; fecit dnīs hoc
signū tunc in corporalit̄. paralitico
fecit et hoc cotidie spiritaliter in
sc̄a ecclā; Sicut enī tunc precepit
paralitico ut surgeret et porta
ret lectū suū a quo portatus
fuerat. ita cotidie nobis inuicis
carnalib; tanquā in lecto delec

tabilit iacentib; iubet diuinitus
ut surgam; Et post quā a pecca
tis surrexerimus. impat ut infir
mitates quoq; aliorū siue corporū
siue morū portare curem. quē ad
modū et nos tēpore infirmitatis
nrē a frib; portatis sum; Et qm per
lectū carnē etiā corporis nri signi
ficari dixim. impat etiā surgentib;
ut lectulū nrm portem. hoc ē ut
carnē nrām quē nos portauit ad
uicia. nos reportare studeam ad
uirtutē continentiē; ut caroque
nos lētatraxit ad culpā. afflicta
reducat ad uenia; Impat autē hoc
nob dns cotidie p semetipsū. hoc est
p ad nunciationē euangelii. p dicta
p phetarū. et p uariā ac diuersā ex
emplaciorū; Aiter go dns paralitico;
Surge. etcet; ac si animē iacenti
in peccatis dicat; Surge de uicis sci
licet carnis. ad spīta les uirtutes;
Et porta lectū tuū. hoc ē carnē cor
poris tui quē te portauit ad peccatū
et culpā. reporta ad uenia; Uel
porta lectū tuū id ē frēm tuū. a quo
et tu portatus es; Et uade in domū tuā.
hoc ē. quē p diuersa uicia et flagitia
oberrasti. reuertere ad custodia
tui; domū quippe redire ē. unum
quēq; errantē ad custodia sui reuerti
et semetipsū in mandatis suī crea
toris constringere. ut totus homo
interior uidelicet et exterior. dō
posit placere; domus etiā nrā in
telligit paradisus. a quo quia p in
continentiā cecidimus. necesse ē
ut p ē tinentiā redeam; Sed dū talis
anima quē peccatis languerat recur
rit ad uenia. fit plerūq; ut multi hoc
uidentes indi laude exardescant; Un
de ethic subdit. quia uidentes turbē
timuerūt etcet; hominib; dic. uel
paralitico scilicet qui debilitate
corporis contractus. ad iussionem
xpī statim surgere potuit et lectū por
tare. uel potius dnō ihū xpō qui solo
sermone. sānitatē animē simul et cor
poris. hominib; membris dissoluto resti
tuere ualuit; simili modo et in ani
ma hominis languentis spīta lit fit;
nādū is qui diutius in peccatis iacu
erat. ad uenia recurrere ē spicit.
multi fideliū glorificant dm. qui
dat potestatē tale hominib; ut post
longā uicio calamitatē. resurgere
ualeant ad salutē animarū; nāque
cūq; sānitas siue in corpore seu in ani
ma alicui accidit. a ip so tribuitur;
Unde et ipse ihc id. saluator uocat.
qm ipse salū fact populū suū a pec
catis eorū. qui uit et regnat cū dō patre
et cū spū scō ds. p omā sct a sct o ā m.

EBDOM. XXX. POST PENT. LECTIO SCI EUG. SCD M MATH.

Illo tēpr. loquebat ihs cū discipul
suis. in parabolis dicens; Simile fac
tū ē regnū cēlorū homini regi. qui
fec nuptias filio suo; Dnō de uinea
p ponente parabolā iudeis et dicen
te. auferet a uobis regnū dei et dabit
genti facienti fructus ei. nī illi
territi sed magis exasperati et uole
bant manus mittere in eū; Non

ignorantes illū ee filiū. sed reni
niscentes malorum omniū que in eū infeli
ces commiserant. ita de salute ppria
desperabant; nec sibi ipsis parcebant.
iuxta sapientis uocē; Impius cū in pe
fundū malorum uenerit. contēpnit;
nec recordabant miseri. quia sicut
sin bonis gradus gloriarū. sic et in
malis gradus penarū; Intellegens ergo
dns qd manus uellent mittere in eū.
ñ ppter ea tacuit. sed adhuc pala parā
bolā peiorē. irādi eis adnunciat uen
turā dicens; Simile est regnū celorū. etcet;
Ubi primo dicendū. quia parabolā
ista de inuitatis ad nuptias. solus ma-
theus narrat; quid dā et iā simile lucas
commemorare uidet. sed aliud est sicut
et ipse ordo declarat. quāuis et illud
ñ nullā similitudinē gerat. quia hic
prandiū. illic cena nominat; Sed hic
qui ad nuptias indignis uestib; uenit
repulsus est. illic nullus qui intrasse
dicit. repulsus ee memorat; quia in re
colligit. qd et hic p nuptias psens ecclā.
et illic p cenā. ꝑ ēnū et ultimū conuiuiū
designat; quia et psente ecclam ñ nulli
extra uri intrant. et ad illud gaudiū
quisquis semel intrauerit. ulterius
ñ exibit; Iā uero ordinē parabolē iu
deamus; Simile inquit factū. regnū
celorū. etcet; Regnū celorū cū in sacro
eloquio p diuersitate locorū uario in
tellectu accipiat. hoc tam loco p sens
ecclā. regnū celorū accipit; Ecclā
autē est congregatio sorū; qui dū in
terra nil concupiscunt. dūq; ad ce
lestia toto nisu extollunt. ita in cor

dib; eorū dns p mētis contēplationē
quasi in celestib; regnat; Unde scri
ptū est. Anima iusti. sedes sapientie;
et p pheta dns; Inhabitabo in illis.
et inambulabo; qd autē sci celi nomi-
nent. psalmista manifestat dicens;
Celi enarrant. gl dei; Homo autē
iste rex qui dicit nuptias fecisse filio
suo. et cui regnū celorū simile ee ph
bet. dispar intelligit; qui homo dicit
ñ qd humanā naturā suscepit sicut
filius. sed p significationē dicit homo
p ppter exemplū scilicet parabolē ut
intellegam. quia nomē hominis non
facit p iudiciū diuinē naturē; Homo
en dicit dispar. nomine ē natura; Si
militudine. ñ uertate; p sciuis nāq;
filius dicit qd p ppter appellationē humani
nominis. quasi homo purus abhere
ticis erat blasphemandus. et iā dm
patrē qui humanā carnē nequaquā
suscepit. parabolice hominē appel
lauit; ut dū pat homo dicit. ipse
filius abhereticorū blasphemia liberet;
filius uero istius regis cui nuptias
fecit. ē dns ihs xps de quo dic p pheta;
ds iudiciū tuū regi da. et iusticiā tuā
filio regis; Tunc autē dispar rex filio
suo dnō ihū xpō regi ē no nuptias fec.
quando p illius incarnationis mr̃ste
riū scā illi ecclam copulauit. tribu
ens ei fidē p fectā. ut crederet unige
nitū eius uerū dm et uerū hominē
de uirgine natū; Genitrici autē
uterus. quasi quidā huius sponsi tha
lamus fuit; Sic nāq; diuinitas xpi
humanitati in ē est sociata in utero

uirginis: quē ad modū sponsus et
sponsa sociant in thalamo; unde
psalmista dic; Ipse tanq sponsus: et
cet; De thalamo enī suo tanquam
sponsus pcessit: quia ut sociaret
sibi scam ecclam. Incarnatus d̄s de
intacto utero uirginis exiuit;
Et misit seruos suos: et cet; Illi qui
ad nuptias inuitati dicunt: pop̄l
israheliticus intelligit: qui ad fidē
di plegē et patriarchas est uocatus;
Serui autē qui ad uocandos inuitatos
ad nuptias mittunt: haud dubiū
quin mor ses: dauid: salomon: esaias:
danihel: et ceteri antiqui pphete
fuerē: qui ad adnunciandā populo
israheliticō xpi incarnationē missi
sunt; Sed illi noluerē uenire: quia
neq; pphetas audierē: nec ipsū ueni
entē recepunt: sed dixerē: nolumus
hunc regnare sup nos; quia ergo
inuitati p eos uenire noluerē: iterū
misit alios seruos dicens; dicite inui
tatis; Alii serui qui in scta inuitatio-
ne desinant: apl̄os scos significant:
quib; uoce ueritatis dicitur; Ite
ad oues pditas: domus israel; Euntes
autē: miracula facite; Lep̄ros mun
date: paralyticos curate: mortuos
suscitate: et plebē iudaicā ad fidē
meā uocate: ut qui noluerint
credere p pdicationē uram: cre
dant uel p miracula; Bis itaque
seruos dns ad inuitandos iudeos
misit: quia incarnationē unige
niti sui: et prius p pphetas futu
ra: et post mo dū p apl̄os iā facta
eis nunciauit; Sed contēptoribus:
in scta inuitatione iā dicit; Ecce pran
diū meū paraui: et cet; In prandio
parato et in tauris uel altilib; occisis:
p metaphorā opes regie describunt:
ut ex carnalib; spīta lia intelligant;
Sicut enī regale prandiū multis
ciborū specieb; ornat: ita et hoc con-
uiuiū scripturarū que nos ad fidem
incarnationis xpi inuitant: ex legis
et pphetarū dictis decentissime
ornat; In tauris autē et altilib; occisis:
quoq; carnib; instructū dicit conui-
uiū patris familias: patres utriusq;
testamēti figurant: scilicet
pphete: quiet ex p missione legis
prius accepunt ut inimicos suos
odii retributione cornu potentie
p cuterent: et postea ipsi p xpō im-
molari meruerē: ut spīta le taber
naculū hoc est scā eccla: eoq; sanguine
firmiter figeret; Non autē ideo dicit
et saginata et tauros in conuiuio
patris familias occisos: ut ipsi quoq;
tauri ñ intellegant fuisse saginati:
sed quia omis saginati ñ fuerē tauri;
ex pphetis enī omib; qui nomine
taurorū significant: qui dā tantū
modo pphete fuerē: futura adnun
ciantes; qui dā uero pphete et sa
cerdotes: sicut hieremias et ezechi
el; Ergo cū saginata dicit occisa:
illos tantū modo dicit pphetas de
signat int̄fectos qui spū scō fuerē
repleti; tauros autē nominans illos
demonstrat: qui et pphete fuerē
et sacerdotes; Sicut enī tauri ducer

sunt gregis: ita et sacerdotes sunt
principes populi; Et omnia parata;
non uacat qd dicit: omnia parata ee
in conuiuio nuptiarum; que ad modum
eni ut dictum e regale nuptiarum con
uiuium uariis ciborum specieb; exornat:
ut unusquisq; qui uocandus est: p
desiderio animi inueniat qd delec
tabilit sumat: sicet dispat: ante
quam filium suum sociaret sponse sce
ecclie: pistius incarnationem atq;
illius fidem: omib; ad hanc uoca-
tionem nuptiarum occurrentibus:
amplissimum p parauit conuiuium
diuinarum scripturarum: ex dictis
legis et pphetarum; In quo quicquid
quertur ad salutem: omis sufficien-
ter inueniunt; qui ignarus est:
inuenit ibi quid discat; qui contu-
max est et peccator: inuenit ibi
flagella futuri iudicii que timeat;
qui laborat in bonis actionib;:
inuenit ibi gloriosas pmissiones
ut e p petue: quas manducando:
amplius excitet ad opus bonum;
qui pusillanimus est et infirmus:
inuenit ibi mediocres iusticie cibos:
quiet si pinguem animam n faciunt:
mori tamen non pmittunt; qui mag
nanimus est et fidelis: inuenit ibi
spiritaliores escas continentioris
uite que p ducant eum pp e ad ange
lorum naturam; qui p cussus a diabolo
uulneratus est peccatis: inuenit
ibi medicinales cibos qui eum p peni
tentiam reparent ad salutem; ut
quid ibi scriptus est a char lapidatus

pp t furtum anathematis: nisi
ut habeant fures qd timeant:
ut quid filii israhel fornicati cum
filiab; madian p cussi referunt:
nisi ut habeant fornicatores qd
phorrescant: quid concupitores
carnis p stratis in deserto: nisi
ut ne mo delicias concupiscat:
ut quid castigatus dauid adult
et homicida a nathan et suscepto:
nisi ut adulteri et homicide: peni
tentie remedium n despent: Raab
meretrix scificata e: ut meretricib;
spe sueniem daret; Omnia ergo pp a
rata sin conuiuio nuptiarum ide
scripturarum: quia nihil omino
de e qd necessarium habet salus
humana; Illi aut e negl exerunt;
ludei dicunt negl exisse: qui nego
cii st e poralib; occupati t e pore
dominice p dicationis: nec ad dnm
accesser: ut doctrinam eius audientes
ac miracula uidentes crederent
in illum: nec p dicationem apl o
recepunt; unde paulus et barnabas:
dixer ad illos; uob quide oportebat
primum loqui uerbum dei: et cetera;
Et abier: alius in uillam suam; p
uillam labor terrenus exprimit;
p negociationem uero: lucratem
poralia designant; In uillam ergo
ire e: labori terreno sinem mura
incumbere; In negociationem uero
ire e: sectarium actionum lucra
sectari; quicumq; ergo laborib;
terrenis et t e poralib; lucris
inmoderate animum implicat:

dū scdm exemplū redēptoris sui
uiuere contēpnit: quasi ad uillā
uel negociū ꝓgens: ad regis nup
tias uenire recusat: quia ad consor
tiū et societatē electorū uenire
dissimulat; Reliquiū tenuerē
seruos eius: etcet; Hoc loco de sua
morte dn̄s tacet: quia iā in pcedenti
parabola describis et phariseis lo-
quens dixerat; Nouissime misit ad
eos filiū suū; quē illi apphendentes:
eiecerē extra uineā et occiderunt;
Dicens uero: reliqui tenuerē seruos
et occiderē: apl̄orū ꝓsecutionē pre
nunciat: quā post eius ascensionē.
iudei et maxime sacerdotes: illis in
tulisse ꝓbant; Stephanū lapidantes:
Iacobū frēm iohis euangelistē decol
lantes; Aliū quoq; iacobū alphei: frēm
dn̄i appellatū: lapidib; partē ac
ꝓcipitione cantes; ꝓpterq; omā:
accidente etiā peccato dominicē
necis: hierusalē constat eē destruc
tā; Unde sequit; Rex autē cū audisset:
etcet; Iratus dicit dn̄s iuxta humanā
consuetudinē: n̄q̄ ira cadat in illū
qui semp̄ inmutabilis ꝓmanet: sed
q̄ illis uidet̄ iratus quib; reddere
cogit̄ uindictā; nā et iustus iudex
licet tranquillo animo in reum
uindictā exerceat: iratus tamen
illi uidet̄ cui iniuria inrogatur;
Notandū uero quia supius ubi ad
nuptias inuitabat eo pacē clēmtię
agebat: nom̄ hominis appositū:;
nunc uero ubi ad ultionē uentū:
rex tantū dicit et homo silet̄; quia

uidelicet dn̄s ihs xps: ad nuptias hoc ē
ad fidē suę incarnationis genus ho-
minū uocaturus: misericor dit̄ homi
nēs euidendū hominib; in humilitate
ostendit; Addiscernendū uero me-
ritis singulorū in iudicio uenturus:
districtus iudex omib; apparebit;
Et missis exercitib; suis: etcetera;
quantū ad litterā exercitus dī in
telligunt̄ romani: qui populo iu-
daicę gentis deleto: puaricatricē
quoq; ciuitatē flā mistradiderunt;
qui n̄ id circo dī exercitus appellan-
t̄: q̄d in cultu xpianę religionis ad-
huc tunc tēporis fuissent fundati:
sed quia uoluntati dī in extēminio
iudaicę gentis paruerunt; Omnis
enī qui uoluntati dī optēpat: exer
citus et seruus illius appellat̄; Unde
et regē nabuchodonosor: dn̄s colū
bā et seruū suū uocat: quia in dei ec
tione ipsius populi ꝓcepto illius
obediunt; neq; enī nabuchodonosor
aut populus romanus aduersus
hierusalē dimicaturi ꝓcessissent:
nisi nutu dī ad hoc excitati fuissent;
moralit̄ uero homicidas dn̄s ꝓdidit:
quia ꝓsecutores scōrū martirū
int̄emit; Ciuitatē illorū succendit:
quia n̄ solū animas eorū sed etiā cor
pora in q̄b; habitauerant: ꝓ minis
terū angelorū et n̄ signib; cruci
anda tradidit; Scdm quē sensum
moralē uidelicet: exercitus dī
ultores angeli intelliguntur;
Omis enī uindicta in rēpbos: uel
ꝓbonos uel ꝓ malos angelos exer-
-cet̄;

Unde scriptū ē; In missione spanglos
malos; Tunc ait seruis suis; nuptie
parate ēt; p nuptias parabolice dic
tas. Coniunctio diuinitatis xpi atq;
infirmitatis humane ut dictū est
demonstrat; dicit ergo dns; nup
tie parate ēt. tanquā dicat; quicqd
a pphetis de mea incarnatione pnun
ciatū ē. lā in mea natiuitate adim
pleta cognoscite; Uerbi grā; nasci
turū xpm de uirgine. p pheta esaias
pnuncians dic; ecce uirgo cipiet
et pariet filiū; hoc iā in xpi natiuitate
impletū ē; Idem p pha testimoniū
natiuitatis xpi pferens. dic; puer
natus ē nob. filius datus ē nob. et
ceteraque sequnt; hoc quoq; in eius
incarnatione. p actū ē confitat;
Nuptie ergo parate ēt. quia omnia
sacramenta humane dispensationis
in xpi natiuitate adimplenda; Sed
qui in uitatiti erant ñ fuer digni; Iudei
uidelicet his nuptiis ñ fuer digni.
uidelicet ut sociarent xpō p fidē in
carnationis eius. quia illius pdicationē
repellentes et suā iusticiā uolentes
statuere. et naui ta indigni effectis;
qd autē sequt. Ite ergo ad exitus uiarū
et cet. hoc de reprobatione iudeorū et
uocatione gentiū aptissime sonat;
Exitus uiarū sunt fines et terminis plate
arū atq; angulorū; In scriptura autē
sacra. p uias intelleguntur actiones
operū; qui enim p uias gradiunt. ad aliqd
se agendū incedere demonstrat; p
exitus autē uiarū. defectio bonorū
operū designat; qm qui in angulis ac
terminis platearū resident. ab utilitate
operis uacui remanere solent; dicit
ergo rex seruis suis. Ite ad exitus uiarū;
Tanquā dicat dns. discipulis suis; quia
iudei in lecti delectatione lucri terreni.
ad fidē incarnationis mee uenire
contēpnunt. Ite ad exitus uiarū. hoc ē
ad populū gentilē. qui in bonis opib;
deficientes. in malis actionib; cōsistunt.
et uocate ad nuptias hoc ē ad con
sortiū electorū; Ista autē missio tunc
intelligitur facta. cū mittens dns dis
cipulos ad pdicandū dixit eis; Ite ad
pdicate euglm omni creature; Recte
ergo qui in exitib; uiarū. uias ad nuptias
uocant. quia illi plerūq; facilius ad
dm conuertunt. quos in terrenis actib;
p sperta nulla subsequit; Dicit ergo
rex. seruis suis; quos cūq; inueneritis.
et cet; Ac si im pans dns. discipulis dicat;
Euntes in mundū. cuius cūq; cōditionis
atq; cōuersationis homines inueneritis.
uocate ad fidē siue seruos siue liberos.
siue stultos siue sapientes. siue pau pes.
siue diuites. siue paruos siue magnos;
ut sicut ñ. distantia hominū in nata
creationis. sic ñ sit differentia in
pceptione salutis; sed int hec que
rendū ē que sint uie mundi. ad quarū
exitus mittit xps discipulos suos;
ad qd dicendū. quia sicut omnis pro
phetie et omnis apli omnisq; doctores.
sunt uie que ducunt ad xpm. et
generalis et publica uia ē que duc it
ad uitā. sic e contrario uie mundis
omnis actiones malitie que ducunt
ad diabolū qui ē generalis uia pditionis;

Verbigrā; fornicatio. auaricia.
et cetere species male uiesque
ducunt ad diabolū; Et egressi
seruientes. et cetera; Hoc factū est.
quando apti perfecti p̄dicauerunt
ubiq; et cetera; Sed mirū ē qd dic.
congregauerūt malos et bonos.
cū omis gentiles in aduentu saluatoris in malo positi essent. iuxta
qd paulus ait; omis peccauerunt
et egent gta dei; ad qd dicendū.
quia illi qui naturaliter ea que
lex agenda p̄cipit faciebant.
et ppter honestatē uite eterne
seruiebant uirtutib;. uerbigrā.
elemosinis. ieiuniis. castitati.
misericordie. et reliquis bona
rū rerū uirtutib;. ad cōparationē ceterorū qui nihil horum
faciebant. boni appellant; dū
autē boni et mali intrasse referunt. quia ipsa qualitate conuiuantium aptē ostendit. quia
phas nuptias presens ecclia designat. In qua boni cū malis ueniunt;
p̄mixta quippe ē sca ecclia bonis
et malis. quia nec solū bonos nec
habet solū malos; boni enim nusquā
s. nisi in celo; et mali soli nusquā s.
nisi in inferno; hec autē uita sicut
int celū et infernū media subsistit.
ita cōmunit utriusq; partis ciues
recipit; Et impletes nuptie.
et cet; Istarū collectio nuptiarū.
pome p̄sens tēpus usq; in finē scli
p̄tendit. a primo uidelicet electo.
usq; ad illū qui ultimus nasciturus.

tunc autē ee dē nuptie adimplebunt. cū resurrectio scōr̄ facta fuerit. et mortalitatē illorū xp̄s in sua
immortalitatē absorbuerit. ut iam
mori n̄ possint sicut ante apti; ut mortale hoc absorbeat aurta. idē a xpo;
et tunc adimpleat mīsterīū qd ante
apti. et duo in carne; xp̄s uidelicet
cū anima quasi unus sp̄s factus. habitabit in singulis electis. iuxta qd
scriptū ē; qui coniungit se dno. unus
sp̄s est; nunc enī quasi modicas arras
futuri coniugii sp̄m scm accipimus.
tunc autē ipsū xp̄m plene in nobis
habebimus. Intrauit autē rex. et
cet; Tunc rex hoc ē dn̄s ihs xp̄s cui de
cantat ecclia. rex mis et ds mis. intrabit ad nuptias hoc ē in consortium
fideliū. quando fidē et merita singulorū discernere ueniens. in iudicio manifestus omib; apparebit; Et uidit
ibi hominē. et cet; Unus iste qui in
uestē nuptiali n̄ inuentus asserit.
omis qui in malicias sociati generaliter designat; porro in uestē nuptiali. nil melius quā caritas intelligit;
quia sicut in duob; lignis superiori
uidelicet et inferiori uestis texit.
ita in duob; p̄ceptis dilectionis scilicet di et pximi. caritas habet; neq;
enī ds sine pximo. neq; pximus sine
dō p̄fecte diligi potest; Intrat aut
ad nuptias sed cū nuptiali uestē n̄
intrat. quisquis in ecclia positus fidē
habet. sed caritatē n̄ habet; Si quis
igit in tēpore iudicii inuentus fuerit sub nomine xp̄iano. n̄ habens

uestē nuptialē id ē caritatē ꝗ prin
increpabit et dicet ei; Amice ec
cet; Ac si dicat; Amice et ñ amice;
Amice p fidē sed ñ amice p opationē;
siue amicū uocat qd inuitatus est ad
nuptias sed arguit illū inpudentię
qd in uestē sordida polluerit mun
diciā nuptiarū; At ille obmutuit;
Benedicit obmutuisse ad p̄sentiā
regis illē qui in uestē sordida ingres
sus cū uiuū nuptiarū quia ingre
diente dnō ad iudiciū ut discernat
actus et opa singulorū omē argu
mtū excusationis cessabit ab eis
q̄ p fidē incarnationis xpi in societa
tē scē ecclę introier sed tam ean
dē opib; exornare noluer; Ille enī
tunc foris arguet quite tas consci
entię intus animū uidebit; In p̄senti
nāq; uita opa nra et cogitationes
cordiū nob inuicē celare possumus;
In illo autē die ultimi examinis nihil
erit qd respondeamus ubi cęlū et
terra etaquę sol et luna dies et nox
et totus mundus stabit aduersū nos
in testimoniū peccatorū nrōrū; Et si
omā taceant ipse cogitationes nrę
et opa stabunt ante oculos nros ac
cusantes nos ante dm dicente apto;
Cogitationib; inuicē accusantib;
aut etiā defendentib; in die cū iu
dicabit dns occulta hominū p iesum
xpm; Tunc dix rex ministris; liga
tis manib; et cet; ministros sps in
tellegamus uel bonos uel malos
p quos ut diximus omē iudiciū in
repbos agitat; Ligant autē tunc
pedes et manus p districtionem
diuinę sententię qui modo non
ligant p meliorationē uitę;
uel tunc ligant inuiti in supplicio
qui nunc sponte ligant in uicio;
Et considerandū qd in tenebras
exteriores mitti p̄cipit; Interiores
quippe tenebre sunt cecitas cordis;
Exteriores uero nox et ne dāpna
tionis; Ibi erit fletus et stridor
dentiū; Illic enī dentes stridebunt
qui hic edacitati seruire assuer;
Illic oculi flebunt qui hic p in
licitas concupiscentias uolueban;
Sed quia uniuersa dāpnatio indicat
p quē omē malorū corpus expriment
mox generalis sententia subin
fertur cū dicit; Multi autē
uocati et cet; Electi ad cōpara
tionē repborū numero non
merito pauci esse dicunt; nā
ipsi pondere uirtutū plures s
qua repbi; Ipsi enī dominicū
horreum replebunt; Ait ergo;
multi uocati et cet; Hac sententia
pene omis parabolis suis sdm
matheū dns concludit; quę potius
timenda quā exponenda; qd
enī ad fidē uocati sumus nouimus;
Sed utrū ad uitā ętnā p destinati
sum incertū habem; tanto ergo
necesse ē ut unusquisq; nrm de se
sollicite metuens in humilitate
sep̄ mat quanto si ad cęlestis
brauii palmā obtinendā sit electus
ignorat; qd igit uocati sum gras
sup̄ no condictori referamus; ut

aut̄ electi eē mereamur. ipsius
misericordiam c̄tinuis supplicatio-
nib; postulemus. quatinus ipso ad
iuuante ad c̄sortium electorum pti n
gere mereamur. Amen; EBDOM.
XXCI POST PENTEC̄
LECTIO SCI EUG: SC DM LOH
Nillo tēpr. Erat quidā regu
lus. cuius filius infirmabat̄ caphar
naum; Regulus. p diminutionē
nominis. qd est rex dicit̄; paruus
uidelicet rex. nec magna potestate
sublimis; qd nomen beneficio gruit.
qui filio salutē poposcit. quia ui
delicet n̄ plena. sed diminuta iuam
fidē habuisse p̄bat̄; Capharnaum
autē. ciuitas est galileę p̄uincię;
In qua dn̄s plura miracula ostendit.
In qua etiā infirmus iacebat filius
istius reguli; Hic ergo audiens
dn̄m iam adueniré a iudea in
galileā. ubi nup aquā in uinum
conuerterat. abiit ad eū roga
turus. p sanitate filii morientis;
quia uis enim omis terra duodecim.
tribuū in qua iudei habitabant.
generalit̄ iudea appellaret̄.
precipue tamen ac singularit̄.
illa pars regni iudeorū in qua duę
tribus consistebant. iudę uidelicet
et beniamin. iudea uocabatur;
a qua parte ueniens dn̄s. accessit
ad eū iste regulus. rogans ut des
cendere et sanare filiū eius;
Quare. incipiebat enim mori.
idē. urgebat eū uicina mors;
Dixit ergo ihs. ad eū; nisi signa

et p̄digia. et cet̄; Signa dicunt̄. eo qd
significent aliquid; p̄digia uero
quasi porro dicta. eo qd porro id. longe
p̄tendant aliquid; Constat p̄fecto
iudeos quasi ex natura insita hanc con
suetudinē habuisse. ut quib; cūq; reb;
licet diuinis. fidē non nisi p signa com
modarent; unde paulus apl̄s dicit;
iudei signa petunt; Sed querendu
uidet̄ cur dn̄s huic regulo dicat.
nisi signa et cet̄. cū ille ante credi
deritq; signū uideret; quomodo
n̄ crederet qui salutē filio poposcit.
sed si adtendamus quid petit. apte
cognoscimus quia n̄ plene fidei fuit;
poposcit nāq; dn̄m. ut descenderet
et sanaret filiū ei; Et sic p̄sentia cor
porale exp̄etit. quasi salutē in filio
operari n̄ posset nisi p̄sens cor pore
fuisset; qui si p̄fecte credidisset.
p̄cul dubio sciret n̄ eē locū ubi nē et
ds; Arguit itaq; hominē infidete
pentem. et tēptare cupientē in sāni
tate filii sui quis esset aut quantū pos
set; Dicit ad eū regulus; dnē. descen
de. et cet̄; urgebat eū infirmitas
filii. et ideo in p̄cib; p̄seuerans postu
lat illi salutē; Dicit ei ihs; uade. et
cet̄; Sicut alio euangelista narrante
didicimus. centurio ad dn̄m uenit
dicens; dnē puer m̄s. et cet̄; Cui dn̄s
respondit; Ego ueniā. et curabo eū;
Centurio ē qui centū militib; p̄est;
Cū ergo maioris dignitatis sit regu
lus quā centurio. uigilant̄ intuen
dū. cur ad filiū reguli rogatus
corporalit̄ ire recusat. ad seruum

uero centurionis etiam non rogatus
sepgere pollicet; filio reguli non
dignat adeere: seruo centurionis
non dedignat occurrere; Sed in hoc
facto: salua humilitate que nob
in redeptore nro semp imitanda
pponit: supbia specialit nra re
tundit: qui in hominib; non natura
qua ad imaginem dei factis: sed hono
res et diuitias ueneram; ut eni re
deptor nr ostenderet: quia que
altas hominib; hoc e dilectoribus
sci: electis despiciendas: et que des
pecta hominib; uident: scis despici
enda non sunt: ad filiu reguli ire nolu
it: ad seruu uero centurionis
ire paratus fuit; Credidit homo:
et cet; Ex hoc iam apparet quantum
pfecerit iste: ex increpatione dni;
Quia enim dns dixerat ei: nisi signa
et cet: statim ut audiuit ad no: uade
filius tuus uiuit: continuo credens
ibat; Iam autem eo descendente: et cet;
non e uacuu a magno mysterio: qd
filiu reguli euangelista curauit os
tendere: ab infirmitate septima
hora dimissu; non solu enim miracula
xpi que corporalit gessit miranda
nob existunt: sed etiam in ipsis opib;
suis secreta mysteria consideran
da; septenariu enim numeru pfectu
existere nemo qui dubitet: qpter
illas notissimas sui partes: ternariu
scilicet quo trinitas sca exprimit:
et quaternariu in quo pfectio omni
u creaturarum monstrat: qpter
iiii. elementa plenaria: et iiii. mundi
plagas: et iiii. euangelia: seu iiii.
tempora anni; qui etiam septenarius
numerus in donis septiformis spiritus
sacratus ee cognoscit: in quo et pque
sanitas et remissio peccatorum omnib;
fidelib; pparat; Cognouit ergo
pat: et cet; In hoc eodem euangelista
paulo superius legimus: qd predicante
dno in samaria ad uocem mulieris di
centis: uenite uidete hominem qui
dixit mihi oma que cuq; feci: plurimi
samaritanorum absq; ullius signi uisione
solo sermone in illum crediderunt; ad istud
autem tam magnum miraculum in iudea
patratum: solus regulus cum domo sua
credidit; et hoc e qd dns supra dixerat:
Nisi signa et cet; In quo etiam factum pfi
gurabat: qd paucitas iudeorum esset
in dnm creditura: et multitudo
gentium ad fidem uentura; iudei nempe
ipsum filium dei signa facientem uiderunt:
apto illius pdicatores et magistros
habuerunt: et tamen pauci ex eis fidei
iugo colla submiserunt: ceteri in infide
litate persistentib;; porro gentium
populus: et si xpm in carnis infir
mitate positum miracula operante
uidere non potuit: sola tamen pdica
tione apto contentus: pene totus
sacre fidei adquiescit; p inde illis
tormentis p peccatis ob infidelitate
condemnatis: nob siqd fide credimus
operib; exornem: aeterna beatitudo
repromittit: dicente de nob saluatore:
Beati qui non uiderunt et crediderunt amen;

EBD. XXII. POST PENT.
LECTIO SCI EUG: SCTI MATH.

In illo tẽp̃r. Dixit ihs discipulis suis parabolã hanc; Simile est regnũ cẹlorũ homini regi. qui uoluit rationẽ ponere cũ seruis suis; et ret̃q; Consuetudinariũ est apud sr̃os et palestinos. ut omib; sermonib; suis parabolas subnectant; ut qd̃ p̃ simplex preceptũ teneri ab auditorib; ñ potest. p̃ subiectas similitudines teneat̃; Introgante igit̃ petro quotiens fr̃i peccanti in se deberet ignoscere. sub cõparatione dn̄i et serui. qui cũ eet̃ decẽ milia talentorũ debitor̃. rogans ad nõ ueniã impetrauerat. p̃ cepit ei ut ipse quoq; dimittat c̃ seruis suis minora in se peccantib;; Si ille rex seruo debitori tã multa sic facile dimisit. quanto magis serui conseruis suis debent minora dimittere. Allegorice autẽ rex qui rationẽ cũ seruis posuit. nullus melius quã dn̄s omp̃s intelligit̃; Seruus autẽ iste qui decẽ milia talenta debebat. iudaicus populus qui decalogũ legis p̃uaricans. multarũ transgressionũ debitis obnoxius tenebat̃; quẽ dn̄s cũ omib; que habuit uenundari iussit. quia ppt̃ enormitatẽ scelerũ. in exterarũ nationũ tradidit potestatẽ; Procidens autẽ seruus ille. et cet̃; Cui enim idem populus hostiũ potestati addictus. se angustatũ sensisset. ad p̃ces humilitatẽq; conuersus. mandata diq; prius spontẽ ob-

seruare noluit. post modũ ani aduersionis diuinẹ seueritate constrictus se seruaturũ spopondit; Cuius p̃cib; diuina pietas ad misericordiã inclinata. uel ip̃ pphetã loquit̃; dele eum ut nubẽ iniquitates tuas. et quasi nebulã peccata tua; Sed quid ingratus seruus post modũ egerit. audiamus; Sequit̃ enim; Egressus autẽ seruus ille. et cet̃; Egressus de captiuitate iudaicus populus. n̄ solũ dõ redẽptori suo minime grãs egit̃. sed etiã peccatis ueteribus; noua cumulans. nullã postea cõpassionẽ erga pximos pauperes habuit. sed insup debitores suos atroci repetere p̃sumpsit. iuxta qd̃ eis ser modiuinus p̃ pphetã imp̃perat; In die; inquiens ieiunio uro. inuenit̃ uoluntas uestra. et omis debitores uros repetitis; Uidentes autẽ conseruiei. et cet̃; Conseruos populi iudaici hoc loco pphetas accipimus. qui causã di ad populũ. causãq; populi ad dm̄ agentes. iniqua eorũ opa dũ deflendo plangebant. quasi referendo nunciabant;

Et iratus dominus eius. tradidit eũ tortoribus; Idẽ blasphemũ et ingratũ populũ. ppt̃ peccata plurima tradidit in manus romanorũ; siue malignis spiritib; eos tradidit. qui incorrigibiles eorũ nequitias. p̃ etnis cruciatib; sine fine punirent; moraliter ex iste qui cũ seruis suis rationẽ ponit. omp̃s dn̄s intelleg̃it̃. quiẽ rex et conditor uniuersorũ; qui tunc rationẽ cũ seruis suis ponit.

quando homines quos creauit in pec
catis iacere considerans. Ad lectu egri
tudinis p infirmitate deducē; Seruus
autē iste decē milia talentorū debitor.
significat hominē ad imaginē dei con
ditū. sed grauiū debitis obstrictū; quia
enim tot ōma ponderū genera talentū
maius esse dicit. recte p decē milia
talenta capitalia crimina designat;
uer bigrā; si quis nr m cōmiserit adul
teriū. homicidiū. sacrilegiū. et cete-
ra maiora crimina. decē milia talenta
debere conuincit; Sequit; Cū autē
n̄ haberet. unde redderet; Congrue
dicit. cū n̄ haberet unde redderet.
quia sponte quidem in peccatū labi
possumus. sed ad uenia p penitentia
p prio arbitrio assurgere n̄ ualem̄;
Iussit eū dn̄s eius uenundari. Id ē p misit
eū traditor torib; angelis. qui duris
infernis supplicis illū cruciarent;
Uendtio enim rei. nihil aliud quā sup
pliciū dāpnationis intelligit; Et
uxorē eius et filios; In uxore cupidi
tas intelligit malē uoluntatis; In
filiis uero. p uersa op a accipiunt;
Seruus ergo decē milia talentorū
debitor cū uxore et filiis uenditur.
quando quilibet criminosus p mortē
corporis ab hac uita subtractus.
cū ipsa cupiditate sua et cū malis
opib;. in penas redigendus p petuus
condēpnat; Procidens autē ser
uus ille. et cetera usq; dimisit ei;
Tunc certe seruus dn̄o p cidit. atq;
ut uendtionē hoc ē supplicii dā
pnationis effugiat. submissus ob-

secrando deposcit. cui s quippter
peccata imminentē sibi mortē ut pote
dāpnandus metuit. humilit se subdit
diuinę clēntię. et p uerā penitentiā
ac purā animi intentionē cuertit
ad dn̄m. p mittens se in reliquū reddi
turū dō debitū peccatorū suorū.
si impendentē sibi p ditionē mortis
euaserit; qui enim agit opera bona.
ipsis bonis opib; reddit debitū pecca-
torū suorū; qui autē n̄ habet op a bona.
debitū peccatorū suorū tormētis et
cruciatib; p soluet; Quomodo autē
soluenda sint debita nrā. daniel
docet dicens ad regē; Audi c̄ silio
meū rex. et peccata tua elemosinis
redime; Et Zacheus; que cūq; frau
dauī. reddo quadruplū; Et dn̄s
docet dimittendū debitoribus; pecca-
ut fiducialit dicere possim̄; dimitte
nob. sicut et nos et cet; quib; uero
elemosina de ē ad largiendū. suf
ficit dō cor p recte cuersū. quia
sacrificiū dō est spīs contribulatus;
p cidentē ergo et orantē seruum
dn̄s miseratur. cū n̄ solū ab imminente
morte liberat. sed etiā aspe uiuendi
concessa. peccata p terita miseri-
cordit donat; Egressus autē.
Inuenit unū de conseruis suis et cet;
Conseruus iste qui conseruo centū
denarios debebat. p ximus quilibet
est. qui in alterū leuit peccat. uel
duriusuerbū inferendo. uel quolibet
alio modo animū eius inquietando;
Si autē p decē milia talenta grauia
peccata significari diximus. p centū

denarios leuia peccata aptissime
accipere possum; pserti quia
quantu distat inter .x. milia talen
ta et .c. denarios tantu int est
int grauiora crimina ac leuiora;
Et tenens suffocabat eu; debitore
suu hoc e in se peccante homine
tc quilibet tener cu n dimittit
eiqd in se peccauit sed memoria
peccati illius in corde reseruat;
Suffocat autem debitorem suum aliqs
cu anima fris qui in se peccauit
spitalit strangulat et coangustat
in periculo peccati n dimittens
eiqd in se deliquit sed alligans eu
in peccato ut morte pp petua con
dempnet; Et pcidens c seruus
eius et cet; recte n dicit is se qui
fri in se peccanti n dimisit sed ab
isse; quando enim ad bonu crescim
et pficim spitalit dicimur ire ad
melius n motu corporis sed pro
fectu animę; quando autem pgim
ad malu magis abire dicimur
quia ad o recedim nec oculi
animę nrę illu aspiciunt; quan
diu enim pp peccatis nris d m rogam
in conspectu illius sumus; post
qua uero in nos peccanti dimittere
nolumus a conspectu dei egredim;
Hoc enim modo et iunior ille filius
atq; luxuriosus relinquens patre
suu abiit in regione longinqua
iniquitatis; a conspectu ergo
dni sui tunc seruus abiit cu quis
ab infirmitate dimissus pp rio
arbitrio reddit; Et misit eu

in carcere; Carcer inque seruus
c seruu suu misit infern intellegit;
de quo carcere pp pha exp sona salua
toris dic; Educ de carcere animam mea
ad c fitendu nomini tuo; Seruus igit
ad no dimissus c seruo paru debenti
dimittere n uult sed in sup illu te-
nens suffocat et in carcere mittit
quia s multi qui peccato grauiu
que com iser in memores siue leuiu
fris in se peccantis culpa offendant
in tanta obstinatione pru punt ut qd
dictu quoq; nefas est antea obtent
frem suu et nisi pro supplicius quaqd
in se peccauerat indulgeant; Uiden
tes aute conseruui ei etc; Conseruui nri
sacerdotes uel angeli intelligendis
qui singulis nob ppositi cuncta que
uel bene uel secus gerim conspectib;
diuine maiestatis sine dubio nunciant;
qd eni angli c seruui dicant testat
angls loquens in apocalipsi ad io-
hanne; Uide ne feceris conseruus
tuus sum et fratru tuoru; n et si sci s
angli tam c seruui nris quia et ipsi
seruis di; Et recte c tristati dicunt
qm sci angli sicut nris bonis opib;
gratulant ita cu mali aliquid
gerim contristant; Et iuste c tris
tati e dicunt quia grauius peccat
homo quando in dm quam quando
in homine; Sacerdotes et a du ea
que contra ius diuinoru pceptoru
agim deflent dumq; nos incorrigi
biles assiduis lamtationib; deplo-
rant quasi facta n ram omptido enar
rant; Sed qui peccanti in se indul

gere dissimulat. restat ut nec
ipse indulgentia gaudeat; unde
bene sequitur; Tunc uocauit illum
dns suus. et cet; Ingratum seruum
dns suus rursum uocat. atq; cur ipse
dimissus. debitum conseruo dimittere
noluerit arguit. cum illum qui p ceptis
ad om indulgentiae inmemor. fri in
dulgere noluit qd in se peccauit.
ad mortem p infirmitatem corporis
reuocat. atq; peccata illa in caput
eius denuo reputat. que sibi p penitentia iam dimissa gaudebat; de quo
apte sequitur; Et iratus dns ei. et cet;
tortores s. maligni spi. id. angeli
crudeles et inmisericordes. confi
tuti sup penas impiorum; quib; ille
p peccatis tormentis puniendus post hanc
uitam tradit. qui hic fri in se peccanti
p indulgentiam non suffragat; homo
enim fidelis imago die. et uicarius
eius est; Et qui frem ad similitudinem
di factum a peccato non solut rogatus.
sed obduratione mentis gehennae cru
ciatib; puniendum tradit. do odibilis.
et eande damnationem quam fri intulit.
sibi quoq; indubitanter adquirit; Sci
endum tamen. quia cum peccat homo in
frem suum. non statim mittit in infernum.
sed pendet adhuc iudicium eius; Cum
autem iudicauerit eum et damnauerit.
in animo suo ille in que peccauit.
ut habeat eum sicut ethnicum et publi
canum. tunc eum mittit in infernum;
Sicut enim mortuus quis dicit in pec
cato quam uis uiuat in corpore. sic
et descendere dicit in infernum pec
cator. quamuis adhuc sit super terram;
Sed forsitan dicat aliquis. nihil p dee
fri peccanti in frem qd uadens spicit
se ad pedes ei et rogat. quia iam iudicatus
a fre suo. alligatus. non solum super terram
sed etiam super celum. respondendum
confidenter quia interim nihil nisi ille
ipse in que peccauit indulserit ei. et
soluerit eum a peccato qd fecit; Cum autem
receptus fuerit in societate fratrum.
solutus a deo cui nocuit; qd uero dicit.
quousq; redderet debitum. quousq;
p infinito accipiendum. Semper peni
tor quebit. quia semp manebunt
debita p quib; tor queri mereat;
qua autem causa parabolam istam dns p-
misit. subiuncta sententia conclusit
que dicit; sic et pater mus. et cetera;
que sententia uale deformidanda.
in qua discimus ut p dictum est. quasi
parua frib; non dimittimus. nec magna
nobis dominus dimittunt; Sed quia potest
aliquis dicere. nihil habeo contra
frem meum. ipse nouit. habet dm iudicem.
non mihi curae quid faciat. confirmat
dns sententiam suam. et omem simulationem
fictae pacis tollit dicens. de cordib;
uris; Et quib; dictis constat. quia si hoc
qd in nos delinquit. ex corde non dimittimus.
illud etiam a nobis. diferietur sup ni iudicis
exquirit examine. qd uel in baptismo
nobis dimissum. uel p penitentiam a do
fuerat relaxatum; EBDOM
XXIII POST PENTEC
LECTIO SCI EUG. SCD MATHEUM

ABEUNTES PHARISEI. et cetera;
Lucae euangelista referente

manifestū quia dnō saluatore nato.
sub cesare augusto. in toto orbe
celebrata descriptio. et int omes na
tiones totius orbis que romano impio
subiecte erant. Iudea quoq; eis de
romanis stipendiaria facta fuerat;
quā ob causā magna seditio tunc tē
poris. in populo feruebat; quidā
enī dignū eē iudicabant. ut qui a
romanis p securitate et quiete omiū
assidue militabant. censū eis debent
p soluere; at contra pharisei qui sibi
de falsa iusticia adplaudebant.
nitebant asserere. qd populus di
quidecimas solueret. primitiua
daret. et cetera legis decreta obser
uaret. ñ deberet humanis legib;
subdi; que sedtio in tantū conualuit.
ut post dni passionē. in hac ipsa pti-
nacia et rebellione p durantes.
romanis sub hac occasione in uindic
tā nec is saluatoris uenientib;. a-
mitterent locū. gentē et regnū.
ut ā etiā p sentē p derent ac futam.
dū maluer hēcomā cecante aua
ricia p peti. quā tributa romanę
militiē rependere; quia ergo
principes sacerdotū timore po
puli dnm cōprehendere ñ poterant.
salte ut in sermone eū capent labo
rabant; abier ergo pharisei et con
silū accepunt; quo abier. utique
ad herodianos qui erant milites
herodis. et in quigendistributis p
positi; nā ex eo qd ñ dicē euangelista
cōsiliatis sed cōsiliū accepunt. et ex
eo qd dicē quia cū herodianis partē

uener. apparet quia cū illis huiusce-
modi circūuentionis cōsiliū tractauer;
Cogitabant enī apud se. sacerdotes
dicentes; si nos solieuntes int rogaue
rim xpm. quāuis dixerit quia licet
dare cesari tributū. tamen nob talia
contra eū dicentib; nemo credet.
quia omes iā sciunt qd inimici ei sumus;
Inimico autē testimoniū in iudicio.
et si uerū sit. quasi suspectū repbat;
p seipsos ergo xpm interrogare nole
bant. quia magna suspitione inimicitię
iā erant apud xpm. ne forte quasi suspec
ti. circūuenire eū ñ possent; Et mittunt
ei discipulos suos. qui se iustos simulan
tes. salte in sermone illū capiant. et
sic potestati p sidis tradant. ut uelut
ipsi a morte eius inmunes uideantur;
Mittunt ergo discipulos suos ad illū.
quasi ad huc minus suspectos. ut aut
facile eū decipent. aut si uincerent
sicut et contigit. illi qui eos miserant
minus erubescerent; nā cōsilio malo
deprehenso. tanto minor nascit cōfusio.
quanto p sona fuerit deterior; Hero-
dianos autē ut diximus milites hero
dis appellat. qui in quigendistribu
tis erant ppositi; dicunt ergo; ma
gister. scimus quia uerax es; magis-
trū et ueracē uocant. ut quasi homo
eos adulatione delectatus. secretū
suū cordis eis simplicit aperiat; Scim
inquiunt quia uerax es. et uiā dei in
Legēdi in uertate doces. et ñ. tibi
cura de aliquo; ld ē. in p ferenda
uertate. nullius uel amicitiā, uel
inimicitiā curas; quare hoc dixerint.

manifestant cū subdunt; ñ enī respicis
psōnā hominū; ldē nec ppt pauperē
nec ppt diuitē uerītate relicta men
daciū loquerīs; Dic ergo nob: quid tibi
uidet; licet censū dare cesari annon:
tanquā dicerent; nos seruisumus sūmi
regis: et ideo iniustū ē ut terrenis regib;
seruiamus; hoc autē dicentes: ad hoc
illū pducere laborabant: ut magis
dm quā cesarē timens: diceret non
debere romanis solui tributa: quatin
hoc audientes herodiani qui psentes
erant: tenerent illū: quasi seditionis
principē contra romanos; Si uero
diceret tributū eē reddendū: tanquā
destructorē legis illū calūpniarent;
Cognita autē ihs nequitia illoꝝ:
hoc est: cōsiderans dolū et fraudes eoꝝ
dixit; quid me tēptatis ỷppocrite:
Adtendendū quia ñ scdm sermones eoꝝ
fictos blande respondit: sed iuxta
cōscientiā eoꝝ crudelē aspa obiecit:
cogitationib; illoꝝ ñ uerbis respon
dens; ỷppocritas autē idcirco eos nun
cupat: ut audientes ex eius ore qd ipsi
cogitabant in corde: considerarent
eū humanoꝝ cordiū cognitorē tanq
omipotentē dm: et qd facere in illū
cogitabant pficere ñ auderent; ỷppo
crite autē: sub aurati dicunt; ỷppo
enī grece sub: crisis: aurū dicit; merito
ergo tēptatores suos ỷppocritas
nuncupat: qui aliud nitebant ope.
aliud simulabant uoce; Ostendite
nomisma census; Sapientia sapient
egit: ut suos tēptatores pp ris illoꝝ
sermonib; uinceret; Ostendite mihi

inq̄t nomisma id: inscriptionē
denarii: uel ut alii dicunt monetā;
Dictū autē nomisma a nomine: qd
inscribebat denario; est autē denariū
genus nūmi qd pdecē nūmis imputabat:
et habebat nomē et imaginē cesaris;
et tatillis; Cuius: imago hec: et cetā;
ex hoc loco conicere possū ueritatē:
qui dicunt dnm ihm: causa ignorantię
aliquando introgasse iudeos: et ñ
potius causa dispensationis; Introgat
enī cuius sit imago et sup scriptio
nūmi: ñ quo ipse nesciat qd omis scire
poterant qui uidebant denariū:
sed ideo ut ad sermonē eoꝝ cōpetent
respondere ualeat; Dicunt ei; Cesaris;
In hoc loco cesar: ñ augustus octauian
intelligendus: sed tiberius pruignus
ei qui successerat in imperio: sub quo
passus: dnis; Sciendū uero ē: omis reges
romanoꝝ cesares ē appellatos:
a primo gaio iulio cesare; qui ideo
sic appellatus: qd uel ceso utero
matris in lucē erupert: uel qd cū
cesarie capilloꝝ fuerit natus; tunc
ait eis; reddite ergo: et cetā; Reddite
cesari quę eius s: id ē nūmū: tributū.
et pecuniā; et quę dī sunt dō: id est
decimas et primitias et cetera donaria
quę legis decreto mandant; qd dnis
faciendū pcepit: ipse quoq; opere
adimpleuit; ñ ā et ipse quę cesaris
erant cesari reddidit: qui a tributū
pse et petro psoluit; Cū enī accessis
sent ad petrū foris qui accipiebant
tributū: dixerē ei; magister urt:
ñ solut didragma; ait illeait; etiā;

N

N

114

Et cū introisset petrus domum-
puenit eū ihs dicens; quid tibi uidet
simon? Reges terre a quib; accipiunt
tributū uel censum? A filiis suis an
ab alienis? Et ille dixit; ab alienis;
Dixit illi ihs; Ergo liberi sunt filii; ac si
diceret; Si filii regū liberi sunt a tributo-
ego qui sū filius regis eterni atq; de
stirpe regis terreni generatus? liber
a tributo ee debere; Ut autē non scan
dalizemus eos? et cetera usq; prome
ere; In quo loco dicit beatus ieronimus
ignorare se quid potissimū mirandū
sit? utrū p scientia saluatoris an ma-
gnitudo uirtutis; pre scientia quidē.
qd nouerit piscem habere statere
in ore? et qd primū ipse capiendus
eet; Magnitudo autē uirtutis? si ad
uerbū illius? stater in ore piscis? stater
creatus?; dō etiā reddidit dnī ihs
xps que dis? qm in omib; opib; suis.
uoluntate patris adimpleuit? luxta
qd ipse loquit; nueni facere uolun
tatem meā? et cet; Spūalit sicut cesar
exigit denariū a suis subiectis? in quo
imago eius exprimit? Ita dis? regret
a nobis anima lumine uultus sui in
signita; Unde psalmista ait; signatū
est super nos? lumen uultus tui dne; que
ad modū en i denarius signat? regis
imagine? Ita anima nra diuini luminis
inlustrat? claritate; Homo nāq; ad
imagine et similitudine dī conditus?
n̄ corpore sed spū. id ē anima; qd
paulus apls? manifestat cū dic; Re
nouamini spū mtis vestre? et induite
nouū hominē q secūm dm? creatus?
in iustitia et sctate ueritatis; Quib;
uerbis ostendit? n̄ in corpore sed in
spū. Ad imaginē et similitudinē di
homo ee creatus; Creatus? ergo homo
ad imaginē dī in spū id ē in anima? ut
sicut dis est scs? iustus et uerus? discer
nitq; int̄ bonū et malū? Ita et ipse
homo? scs iustus et uerus manens? dis
cretionē eque boni mali uere teneret;
Ad similitudinē nihilominus dis factus?
ut sicut ē dis ppetuus et in mortalis?
Ita ee et etiā homo nisi peccasset? in
mortalis atq; eternus; Talit ergo ut
dixi ad similitudinē et imaginē dicon-
ditus? homo? n̄ in corpore sed in anima?
ea distinctione seruata? ut imago
accipiat? in sctate? similitudo autē
in eternitate; Studeam? igit? renoua
ri spū mtis nre? et induere nouum
hominē qui sec dm dm creatus? ut me-
ream? ei reddere denariū suū. hoc est
ut ānram scam et inmaculatam? ipso
adiuuante qui uiuit dis? p

IN NATALE SCI ANDREA PL̄I · THI

ALECTIO SCI EUG: SCD MOM

AMBULANS IHS iuxta mare
galilee? et cet; Cunctis
notissimū est? mare galilee ppt
diuersa loca adiacentia? diuersis
etiā appellationib; nuncupari;
Idem ē enim mare galilee? qd mare
tiberiadis? qd est stagnū genesar?
qd lacus cineret? qd etiā lacus salina
rū; Secus hoc mare redeptor ambu
lans? uidit duos frs piscatores? mit
tentes retia in mare; Sed merito
quer̄it? cur ad nouitē tam mtis grām

sub pedib; tuis gentes subiuget; si autē
ñ intellexeris: ueniet ut p dat te et de
tēplo scitatis expellat. et alia sponsam
castiorē degentib; inducat in cubiculū
scitatis: uis cognoscere mansuetudinē
regis uenientis: ñ sedet in curru. nec
ascendet sup feruidū equū discol die
amatorē et litis: sed sedet sup asinam
tranquillitatis et pacis amicā: ñ uidet
in circuitu eius splendentes gladios:
aut cetera ornamēta armoū terribi-
liū: sed ramos frondentes testimonia
pietatis; mansuetus autē id ÷ humilis:
ñ _ sup bus: ñ ferox et in mitis: ut ce-
teri; nā ipse de se ait; discite a me: quia
mitis sum et humilis corde; Sedens
sup asinā et pullū; Scdm litterā intā
paruo ttineris spatio: sup utrumque
animal sedere ñ potuit; aut enī asinę
sedit. et pullus absq; sessore fuit: aut
si pullū qd magis cōpetit ad sedendū
habuit. asina libera incessit; Ergo cū
historia uel in possibilitate habeat
uel turpitudinē. ad altiora nos intel
ligenda transmittit; quia et si corpo
ralit sup utrūq; animal sedere non
poterat: spitalit potest cū sit dī. ut
et in iudeis et in gentib; parit sedeat;
Sedere autē illi est sup iumēta. in eoū
cordib; habitare; unte s autē disci
puli: et cetera; quod sci apti animalia
soluerunt alienā: ministeri um
quidem fuit illoū. uirtus au te et
auctoritas xpi; nec enī potuissent
tollere iumentū alienū a bono domino
qui ñ eos cognoscebat: nisi p ueniens
sp̄s xpi. cor dominicus preparasset
addandū; Sic quod apti soluerunt
iudeos uel gentes de uinculo inimici
diaboli: in prima quidem facie eorū
uidebat opus: reuera autē uirtus et
grā xpi fuit; neq; enī duo de cim
totū mundū sub potestate di abol
ligatū soluere potuissent: nisi grā xpi
ueniens. uirtute confregisset inimici;
Et imposuer sup eos uestimēta sua;
uestimenta apto sunt doctrinę
uirtutū. uel expositio scripturarū:
uel opera iusticię. psālmista testante
qui ait; sacerdotes tui induant
iusticiā; Ergo apti sup nuda animalia
uestimenta imposuerunt: id est man
data et p̄cepta quę ipsi a xpo accepunt.
sup iudeos et gentiles imposuerunt
quos ascitatis habitu uacuos et nudos
inuener: atq; mentes electoū ex eis
ornauer et dnm de sup sedere fecer;
Nec enī requiescere in eis potuisset
xps: nisi scoū dictis et actis fuissent
imbuti; Plurima autē turba: etcet;
Diligentius intuendū. qd apti quidē
sup iumentū uestimenta sua posuer:
cetera autē turba iudaica sub pedib;
iumēti uestimēta straui sse memorant;
uestes sigt apostolicas iumēto supra
se habuit: turbarū uero sub pedib;
uestimēta calcauit: quia uidelicet
mandatis quidē aptoū et doctrinis
inseruuntur et adornant xpiani:
carnalia autē legis mandata quę p
uestes turbarū figurant conculcant;
Quotiens cūq; enī circūcisionē
spernimus: sacrificia reicimus: et
cetera s consuetudines lege decretas

repbamus: quid aliud quā uestimēta
iudaica nos qui de gentib; sumus. sub
pedib; mittimus: possumus etiā p hanc
plurimā turbāq; uestimēta sua in
uia sternunt: innumerabilem
martirū multitudinem
designatā accipere: qui ppri corporis indumēto se exuentes: uiā simpli
ciorib; dī famulis suo sanguine ppa
rant: ut ad menia supne ciuitatis
quo xpī ducit. inoffenso gressū tis
incedere ualeant; morali quoq; sensu
IHS asinā sedens hierosolimā tendit:
cūscē ecclē generaliter uel animē
uniuscuiusq; fidelis specialiter presi
dens: ad pacem eā supne uisionis
tanquā iumentū suū ducit; Sed eo
taliter incedente uestimēta in uia
sternunt: qui corpora sua edomant
ut ei iter addī parent; Alii autem
cedebant ramos de arboribus; Rami
arborū: sunt dicta uel exempla pre
cedentium patrū; Ramos igitur de
arboribus cedunt ad complanandū
iter asini dnī portantis: qui de doc
trinis scōrū patrū dicta uel exempla
utilia excerpentes: corda simplicū
fratrum edificant: ne oberrent
in uia ueritatis; aut certe: arbores
sunt pagani; rami arborū: filii paga
norū; qui tunc de arboribus abscidunt:
quando ab infidelitate paterna
separati. ad fidem xpī suscipiendā
conuertuntur; Turbe autēque
pcedebant; memores populi mira
bilium eiusque ostenderat eis dnīs in-
firmos eorū sanando. inscios docendo
esurientes reficiendo. et cetera eis
beneficia prestando: quasi gratias
agendo. pperanti ad passionē dnō.
post et ante. laudem exultantibus
animis decantabant: quasi victoriā
ei de passione promentes; Spīta lit
uero pcedens turba populus iudeorū
intellegit: quia populū gentium
in fide precessit; Subsequens quoq;
earundem gentium est multitudo:
et si tempore suscepte fidei posterior
merito tamen nequaquā inferior;
pari igit confessione et laude. et
pcedentes et sequentes dnīm ex
tollebant, et eius aduentū iam
impletū clamabant: quia animirū
una est fides eorū quia ante dominicā
incarnationē. et qui postea extiterūt
pbati; Omnes enī in mediatore dei et
hominū equaliter credidērūt et
credunt: et licet diuersis tēporib;
fuerint. tamen unus in omnib; exul-
tationis spūs fuit; Osanna autem
hebraice: latine interptat salui-
fica siue saluum fac; Osi. enī: salui
fica; Anna uero: interiectio obse
crantis; Ergo integre dicit: Osi
anna; sed dū in unā partē redigit:
corruptū sonat osanna; Est autem
sensus; Osanna idest saluū fac: ut
sub audiatur uel populū tuū israel
uel totū mundū; ALITER;
Os- anna. quidā interpretari
dicunt gtam: alii redemptionem;
nā et gtia illi debet: et redemptio
illi conuenit; qd uero addit: bene
dictus qui uenit in nomine dnī:

Cū mundus hoc ē amatores mundi
qui diligunt aurū argentū pdia-
honores et cetera quę in mundo sunt
punian̄t et pseqn̄t eos quis homicidę
adulteri fures et ceteris flagitiis
mancipati qui utq amatores sunt
mundi sicut et illi qui eos psecuntur;
Non enī eos quos diligit mundus quos
punit; Ad qd dicendū quia ille qui
malus est inter malos ex ea parte
hominū qua sceleratis ac flagitiosis
nocet odit qd suū ÷; Et ex ea parte
hominū qua eis de ipsis sceleratis fa-
uet diligit qd suū est; Quia uero
de mundo non estis sed ego elegi uos
de mundo et cetera; Erant apti
de mundo sed p grām xpi electis
de mundo ut non remanerent
in radice peccati In qua generauerat
eos mundus; Nemo ergo de propriis
meritis gloriet cū audiat aptos
de mundo non potentia sue uirtutis
sed grā eligentis dni separatos; Me-
mento sermonis mei et cet; Cuius
sermonis illius utq quē paulo
superius in hac ps lectione ptulit
dicens; Si mundus uos odit et cetera;
Reuocat ergo dns discipulos suos
ad huius sermonis memoriā ut sci-
licet exemplo magistri discant
odia mundana patienter ferre; Non
est seruus maior dno suo et cet; Seruos
hic intellegim aptos appellatos
non timoris sed amoris; Et ē sensus;
Fieri non potest ut urm sermonem
recipiant qui meū contēpserī; aut
certe seruos non pseqn̄t quid nm

pseculis; quin potius quia ego dns ur
uos autē seruiestis ideo uos pseqn̄t
quia et me pseculis; Ideo urm sermonē
ñ seruabūt quia nec meū seruauerī;
ed hęc omā facient uob ppt nom
meū; Quę omā facient quę superius
dictas id odio uos habebūt et pseq nt
sermonē q urm contēpnent; facient
autē uob hec omā ppt nom meū
id me in uob odio habebūt me in uob
pseqn̄t; Et sermonē urm contem
pnent ac despicient ñ quia urē
sed ideo quia ms ÷; Tanto igit infeli
ciores erunt qui ppt nom meū ista
uob facient quanto uos beatiores
eritis qui ppt nom meū ista patiemini;
uia nesciunt eū qui me misit; hoc
de illa scientia intellegendū ÷ de
qua alibi scriptū ÷; Scire autē te
sensus ÷ consumatus; qui enī sc dm hanc
scientiā sciunt patrē a quo missus ÷
xpc nullo modo psecunt discipulos
xpi quin potius ipsi gaudent ēē
discipuli xpi; Si ñ uenissem et cet;
hac sententia dns iudeos expres
sius reprehendit quib et p prophas
p missus et ad quos carnē suscipiendo
fuerat missus; Qui ergo ē qd dic
Si ñ uenissem et cetera nūq dabs q
peccato erant iudei ante quū xpc
ad eos uenisset quis hoc insipiens
dixerit uenientē nāq dno in mundū
p incarnationis mrsteriū iudeos
criminalib uitiis obnoxios reppit;
adulteri erant cupidi erant auari
erant ypocritę et simulatores erant
sic ipse dns manifestat dicens illis;

Uenuob ypocrite qui claditis
regnū celorū antehominesi et ite
dicit; uos ex patre diabolo estis; et
multa similia; quidē ergo qd dicit
si nō uenissem etcetera. tanquam
ante illius aduentū in munes fue
rint a peccato. sed hoc loco peccata
nomine nōmē peccatū intellegi
uoluit. sed tale potius peccatū
quo ctinent omā peccata. incredu
litatis uidelicet peccatū; qd q nō habu
erit. dnō iuuante facile reliquis pec
catis carebit; qui autē hoc retentus
fuerit. ab aliis dimitti nulla ratione
ualebit; Istud ergo peccatū incredu
litatis in aduentu xpi habuerūt iudei.
qui ā credidērūt in xpm. qd non habu
issent nisi xps uenisset. qui propterea
uenit ut crederent in illū; Ergo ad
uentus xpi. credentib. qdem fuit causa
salutis. nō credentib. uero causa pdi
tionis; Nunc autē. excusationem
nō habent. de peccato; de quo peccato.
de illo uidelicet qd nō credidērūt in xpm
filiū di; pot. sane inq̄ri utrū hi ad quos
nō uenit xps nec locutus. eis. possint
habe excusationē de peccato suo; ad
quos respondendū. quia poss quidem
habe excusationē nō de omibus aliis
peccatis. sed de hi peccato qd in xpm
nō credidērūt. q̄b. ipse nec pse nec p
aptos suos. locutus; ab his autē illi
excipiunt. ad quos et si xps nō uenit pse.
uenit tam pdiscipulos suos et pe os illis
locutus. ; quicūq. ergo pdicationem
aptor audientes xpm credere noluerūt.
de hi peccato incredulitatis excusa-
tionē nō habebūt; Dns nāq. dicit aptis;
qui uos audit me audit. et q uos sper
nit me spnit; Refert inq̄rendū utrū hi
q p usq ad xps p aptos in ecclam gentiū
uenire et fine huius urtis p uenti sunt.
possint habe hanc excusationē; possunt
utiq.; Sed nō ideo dāpnationē ualent
effugere. quia sic scriptū. q cū q.
sine lege peccauerūt. sine lege pibunt;
qui me odit. et patrē meū odit; Una ē
dilectio. patris et filii; Et ideo sicut q
diligit filiū diligit et patrē. ita qui
odit filiū odit et patrē; nō enī patrem
uerītatis diligunt. q ipsam nō diligunt
uerītatē; Si opa nō fecissem in eis. et
cetera; mirū uidet cur cū dixisset dns.
si opa nō fecissem in eis. mox adiunxit.
quē nemo aliis fec; Int omā nāq. opa xpi.
nulla maiora ē uidentur. quā suscitatio
mortuorū; qd antiquos et ipsa pphetas.
fecisse legim; Suscitauit enī mortuū
helias. suscitauit helisēus unū cū in hac
carne uiuere et. alterū cū in suo monu
mēto sepultus iacere et; Fecit tam xps
aliqua quē nemo aliis fec. cū de q nq.
panib. q nq. milia. et de septē quatuor
milia hominū pauit; Cū super aquas
ambulauit. cū aqua in uinū mutauit.
cū oculos cecinati apuit. et multa alia
quē cōmemorare longū. patrauit;
nā et si aliq̄ scōr multa miracula
antea in populo di fecerant. nemo
tam tuicia animarū t ualitudines
corporū tanta potestate curauit.
nemo tanta salutis insignia sic xps
in populo iudeorū opatus. ; quē quan
ta sint. facile intellegit qui eugtm

legit; Si quis autem ulteriu adtendit
xpm dicentem: si opa n fecissem et cet.
Inuenient ipsu fecisse: si quando aliquis
homo di tale aliqd opus fecit; potest
qppe ipse dns cuncta p seipsu facere:
nemo tam pot: aliquid sine ipso deq
scriptu:; Benedictus dns dsisrl: qui
facit mirabilia solus; nemo ergo alius
fecit in iudeis talia opa qualia dns:
quia qd ipse fecit: sine alicui auxilio
p seipsu fecit; quisq; autem aliquid eorum
opum fec: hoc n a seipso sed ipso dno faci-
ente fecit; qd igit dic: si opa n fecissem
in eis etc: sic: intellegendu quasi
diceret: sanitate illis restituendo; n
eni tantu in eos ut cora eis opa miracu
lor fec: sed prsus in eis talia opa fec:
q n solu facerent uidentib. admiratio-
ne: sed etia manifesta ipsis conferrent
salute; hec ergo opa uiderunt iudei:
immo exptis; que si n uidissent: pec
catu utq. n habent; Illud uidelicet
peccatu incredulitatis: de quo supra
dictu:. quia xpm loq. nte et opantem
n credider; Sed ut impleat sermo: et
cet; ac si diceret; p beneficiis quidem
a me sibi pstitis: iudei mihi n odiu sed
amore retribuere debuer; multa
n aq. beneficia dns pstitit iudeis: in
firmos eorum curando. mortuos illorum
resuscitando. u ba salutis pdicando:
p q b. omib. n odio sed amore dignus
erat; Sed ideo sub meo der: ut impleat
sermo q in lege eorum scriptus:; q sit
iste sermo in lege eorum scriptus: ipse
subiungit cu dic; Odio habuer me
gratis; Lege autem eorum hoc: iudeorum

dicit: n ab ipsis inuenta sed a do sibi
data; Sed si tota seriem legis mosi
p curram que iudeis a dno data est:
hoc exemplu n reppiem quo dicit
odio habuer me gratis; ubi illud
reppiem: in libro utiq. salmorum
in salmo uidelicet cxxi. in cuius
fine ita continet; Cu his q oderant
pace: usq.: Inpugnabant me
gratis; ubi notandu qd non solu
quinq. libri mosi: sed etia psalmi
et pphete ac cetere scripture
diuine lex appellat; qd eni liber
psalmorum lex appellat: ostendit
dns in euangelio loquens iudeis; in lege
ura scriptu:: ego dixi diuetis;
et alibi iudei dno respondentes
dixer; nos audiuimus ex lege:
quia xps manet in etnu; quod n
in lege mosaica tenet: sed potius
in psalmo ubi dicit; Ipsi pibit. hi:
celi: tu aute p manebis; et in psalmo
cxvii. pene tade u bu habent
ubi scriptu:: et uerta dni:
manet in etnu; hoc: xps quia
di patris filius: manet in etnu;
quod eni xps sit uerta: ipse os
tendit cu dic; Ego su una uerta
et uita; Similit et in psenti loco
nomine legis libru psalmorum
dns intellegi uolu it cu dic; ut
impleat sermo qui in lege eorum
scriptus:: quia odio habuerunt
me gratis; Gratis aute odit:
qui ex odio suo nullu comodum
adquirit. ut nullu incomodu
euadit: Gratis etia odit: qui

ꝑpt̃ nimiã sui cordis malicia. eũ
qui se in nullo ledit. immo qui sibi
beneficia tribuit. crudeli odio et
infestatione inseqũt; Sic iudei dn̄m
ꝓsecuti sũt. cuius innumerabilia bene
ficia ꝓcepunt. nec tam̃ ex suo odio
aliquod cõmodũ repperer̃t. immo ꝑ
petua dãpnatione̅ incurrer̃t; Arc̃ta
electi gratis dm̄ diligunt. qui ea ra
tione illũ diligunt ut nulla alia bona
ꝓ ipsa dilectione a deo expectant quã
seipsũ; qui electi sui sunt in ꝑsentia suã
c̃solatione̅. et in futuro suã contẽ
platione̅ indesinent̃ largit̃. qui cũ
do patre et spũsco uiuit et regnat dũ. ꝑ

IN NAT. S. VNIVS MARTR.

LECT. S. EVG. SC̃D. LVCA.

In illo tẽp̃r. Dixit ihs discipl suis;
Si quis uult ꝑ me uenire. abneget
semet ipsũ et tollat crucẽ suã et
sequatur me; Et reliq̃; Post quã
dn̄i sue passionis mr̃ferũ discipl̃is
suis reuelauerat. resurrectionis
quoq. q̃ tam denunciauerat. hor
tat̃ eos simul cũ omib̃us adimitan
dũ sue passionis exemplũ. spon
dens eis in futuro salutẽ animarũ
suarũ; Si quis inq̃t uult post me
uenire. et cet̃; Quia dn̄i nouus
homo in mundo apparuerat.
Noua etiã ꝑcepta mundo trade
bat; Unde mirũ et pene in audi
tũ uidet̃. q̃d nos met ipsos ꝑcipit
abnegare; Nã ut cũq; uelet
homo sua dimittere. uel ab
negare; Quomodo autẽ abne
gare potest q̃d est. Si enim nos
ipsos relinquimus. quo ibimus extra
nos? Sed sciendũ est. quia aliud sumus
ꝓ peccatũ lapsi. aliud ꝑ naturã condi
ti; Relinquamus nos ipsos quales pec
cando nos fecimus. et maneamus ipsi
quales a dõ facti sumus; Nã ut aliquid
exempli causa dicam̃. qui sup̃b̃; fuit.
si a dõ xpm̄ conuersus humilis efficit̃.
semet ipsũ negauit; Si luxuriã de
serit et ad castitatẽ redit. semet ipsũ
negauit; Sic de ceteris. sentiendũ;
Tunc enim nos abnegamus. dũ deseri
mus uetustatẽ peccati. et transimus
in nouitatẽ iusticie; Intueamur
quomodo paulus apl̃s se abnegaue
rat. quid ducebat; Uiuo autẽ iam nõ
ego. uiuit uero in me xp̃s; Extinctus
quippe fuerat in paulo apostolo
seuissimus ꝑsecutor. et uiuere
ceperat piissimus predicator;
Et tollat crucem suã. et cetera;
Non ita precipit nobis dn̄s
crucẽ tollere hoc ẽ portare. ut
cruci nos met ipsos affigendos
tradamus; non enim omis martr̃es
et confessores atq; uirgines qui
dn̄m secuti sunt. crucifixi fuerunt;
Neque etiã eandẽ crucẽ. semp in
manibus portandã precipit; qui
dã enim hanc sententiã male intel
legentes. fecerunt sibi cruces
aureas uel argenteas seu ligneas.
quatinus eas secũ ferentes ubique.
hoc saluatoris preceptũ possent
adimplere; Sed hec sententia.
longe aliter est intellegenda;
Tota nãq; uita xpiani hominis

: atq; martyrium:
cruxilli ē si sc̄dm p̄ceptū dn̄i cū
uiuat; Crux nāq;: a cruciatu
dicit; Apud antiquos namque:
corpora hominū noxiorū cruci
affigebantur: ut diutur no atq;
longiori cruciatu afflicti defi
cerent; duobus uero modis: crucē
tollimus; Cū uidelicet aut per
abstinentiā corpus maceramus:
aut p cōpassionē proximi animū
affligimus; utroque hoc
modo paulus crucē suam tule-
rat: qui dicebat; Castigo corpus
meū: et cetera; Ecce crux in cor-
pore; Itē ait; Quis infirmatur
et ego ñ infirmor: quis scanda-
lizatur et ego ñ uror: Ecce
quo modo p cōpassionē: crucem
ferebat in mente; Sed qui a nil
prodest uel seipsum abnegare
uel crucē tollere: nisi etiam
quisque xp̄m studeat imitari:
recte subiungit; Et sequat me;
Non iubet dn̄s segressibus corporis
sequi: sed imitatione actionis;
Uerbi grā; ut sicut ipse fuit humilis
et pauper pro nob: ita et nos illum
sequentes simus rebus pauperes:
et corde humiles; Sequi enim est:
imitari; Ait ergo; Sequatur me:
id ēme imitet; uias ambulet
meas: non suas; Quis est ergo qui
imitat dn̄m uel quis ambulat
uias eius: Ille imitat et sequit
dn̄m: qui ñ querit facere pro-
priā uoluntatē. sed dn̄i ad im-
plere iussionē; que est iussio
dn̄i quā iubemur implere:
Scilicet ut diligamus illū plus
quā nos met ipsos: et proximū
nr̄m hoc ē omēm hominē xp̄ianū
sicut nos met ipsos; Sic nāque precipit
dn̄s dicens; diliges dn̄m dm̄ tuū ex toto
corde tuo: et p̄ximū tuū sicut teipsū;
tanta ē enī uirtus in his duob; p̄ceptis
in dilectione uidelicet dī et p̄ximi:
ut si omnia p̄cepta dn̄ica non sufficiant
obseruare: p hec duo possis iustificari;
uienī uoluerit anima salua facere:
p det ea et cet; Ita dicit fideli cuilibet:
qui uoluerit animā suā saluam
facere et cet: ac sicut agricola dicat;
frumentū si seruas p dis: si seminas
renouas; Liquet enī quia frumentū
cū seminat intra: In prima q̄dem
facie deficit: sed unde putrescit
in pulue re. Inde post modū uiridi-
tatē recipit in renouatione; Sic
ergo qui tēpore p̄secutionis animā
suā saluā facere uoluerit: et
potius eligere xp̄m negare quā
animā ponere: p det animā suā
id ē uitā suā; qui autē ea p diderit
p xp̄o in sc̄to isto: ut potius mori
eligat quā xp̄m negare: saluā
faciet ea in futuro sc̄to; uel ita;
qui amat animā suā ut cupiat
uiuere cū xp̄o: ñ debet timere
mori p xp̄o; Quid enī proficit
homini: et cetera; Ecclesia duo
habet tēpora: Aliud in pace
aliud in p̄secutione; In tēpore
ergo p̄secutionis: p xp̄o ponen da:
anima; In tēpore uero pacis:

frangenda ſ terrena deſideria;
nihil enī prodeſt tēpore pacis
lucrificari terrena: ſi p dantur
ęterna; Re enī uera quid p fuit
alexandro. octauiano. neroni.
ceteriſque impatoribus qd uni-
uerſū mundū ſub ſua ditione uel
redegerūt uel poſſederūt cū poſt
hanc uitā nec tēpora ualuerint
obtinere; Nam qui me erubu
erit: et cet; hic forte: aliquis
dicit; Ego iā non erubeſco dm neq;
ſermones illius: quia libera eum
uocē p fiteor; Sed ſciendū eſt
quia in plebe xpiano multi
xpm uocibus confitentur: qui
ſaltem illū nec nominarent
niſi cunctos xpianos et cognoſce
rent; Eſt tam in pace ſcę ecclesię.
unde homo ſe poſſit pbare: utrū
xpm uel ſermones illius erubeſcat
an non; Tempore pſecutionis eru
beſcere poterant fideles ſubſtan
tiis ſpoliari: de dignitatib; deici:
uerberibus affligi: et ceteris
obpbriis et calamitatibus pu-
blice uexari; Sed licet pacis
tēpore hęc nob non inferant:
eſt tamen aliquid ubi nos nobis
ipſis poſſumus oſtendere; Sepe
enī uereamur deſpici a pximis:
Iniurias non dicā uerberū ſed uer
borū indigne ferimus: et ſi forte
iurgiū cum alio contigerit: pri-
or eſt erubeſcimus ſatis facere;
Nū quid dū talia gerimus: dm
et ſermones illius non erubeſcimus:
Sed tim dū ualde ē nenos quidm in
pſenti erubeſcimus: a bilo in fu
turū erubeſcamur; dm erubeſci
mus: cū p ceptis illius adquieſcere
nolumus; Sed dns erubeſcentes
ſe erubeſcet: quia ſua uiſione in
dignos eos eſſe iudicabit; Dico
autē uob; Uere ſunt aliqui hic ſtan
tes qui nō guſtabūt mortem: donec
uideant regnū dī; Regnū dī hoc
loco p ſenſu uocat ecclā: de qua et
alibi ſcriptū ÷; mittet filius homi
nis angelos ſuos: et colligent de
regno eius oma ſcandala; Dicendo
ergo: ſunt qui dā de hic ſtantibus
et cetera: p mittit quos dā ex aptis
eo uſque uiuturos in corpore: do
nec uiderent regnū dī: id ē ecclam
contra huius mundi gtam erectā:
ſublimit pualere;

IN OCTAUIS APTORŪ
PETRI ET PAULI.

Seq. Sci. Eug. Sc̄d. Mathew.

In illo tempore. Iussit ihs discipulos suos ascendere in naiuiculam. et precedere eū transfretū donec dimitteret turbas; et reliqua;

Discipulis iussit transfretare. et cōpellit ut ascendant nauiculā; Quo ser mone ostenditur inuitos eos ad nō recessisse. dum amore preceptoris nec punc to quidem tēporis ab eo uolunt separari; Sed quare iussit discipulos ascendere nauē. et ipse mox dimissa turba in montem oraturus abiert. Iohannes manifeste declarat. qui cōpleta refectione illa cęlesti continuo subiecit; Ihs ergo cū cognouisset quia uenturi essent ut raperent eum et facerent eum regem. fugit iterū in montē ipse solus; Ubi necessarium nobis uiuendi monstrat exemplū. ut in bonis quę agimus. humani fauoris retributionē uitemus; Neq; nos operatio uirtutū spiritaliū. ad concupiscentiā reflectat tēporaliū uoluptatū; Et dimissa turba. ascendit in montē solus orare; Quod autē ascendit solus orare. non ad eū referas qui de quinq; panibus quinq; milia hominū saturauit exceptis paruulis et mulieribus; sed ad eū qui audita morte Iohannis secessit in solitudinē; Non quo p̄ sona dni. sed qd̄ opera eius inter dm̄ hominemq; diuisa sint; Non omis qui orat. ascendit in montē; Est enī oratio. quę peccatū facit; Sed qui bene orat. quid dm̄ orando quęrit. hic ater renis ad superiora progrediens. uertice cum curę sublimioris ascendit; qui uero de diuitiis aut de honore sciti. aut certe de inimici morte sollicitus obsecrat. ipse in infimis iacens. uiles ad dm̄ preces mittit; Orat autē dns non ut pro se obsecret. sed ut pro me impetret; Nam etsi omnia posuerit pater in potestatem filii. filius tamen ut formā hominis impleret obsecrandū patrem putat esse pro nobis quia aduocatus est noster; Aduocatū inquit habemus apud patrē xpm ihm; si aduocatus est. debet p̄ meis interuenire peccatis; Non ergo quasi infirmus. sed quasi pius obsecrat; Uis scire quia omnia quę uelit possit. et aduocatus. et iudex est; In altero pietatis officium. in altero insigne ē potestatis; Ue spere autem facto. solus erat ibi; Nauicula autē. in medio maris iactabat fluctibus; Erat enī contrarius uentus; Labor discipulorū in remigando. et contrarius eis uentus. Labores scę ecclesię uarios designat. quę inter

undas scti aduersantes et in
mundo flatus spuum. ad qui
etē patrię celestis. quasi ad fidā
litoris stationē puenire conat;
Ubi benedicit quia nauis erat
in medio mari et ipse solus in terra.
quia non nūquā ecclesia tantis gen
tiliū pressuris non solū afflicta
sed et fedatā. ut si fieri posset re
dēptor ipsius ea prorsus deseruisse
ac tēpus uideret; Unde ē illa uox eius
int undas p cellas q; tēptationū
uerrentiū deprehensę. atq; auxiliū
protectionis illius gemebundo cla
more quęrentis; Ut quid dnē reces
sisti longe. despicis in opportuna
tib; in tribulatione; Quę parti uocē
inimici p sequentis exponit. inse
quentib; psalmi subiciens; dixit enī
in corde suo oblitus ÷ dis. auertit
faciem suā ne uideat usq; in finem;
Uerū ille ē obliuiscit orationū pau
pum. neq; auertit faciem suā aspe
rantib; in se; quin potius et certan
tes cū hostib; ut uincant adiuuat.
Unde hic quoq; apte dicit iuxta
euangeliū marci. quia uidit eos
laborantes in remigando; et uidet
qui p pedīs. suos laborantes in mari
quamuis ipse positus in terra. quia
et si horā differre uidet. auxiliū
tribulatis impendere. nihilominus
eos ne in tribulationib; deficiant.
suę respectu pietatis corroborat.
et aliqdo etiā manifesto adiuto
rio uictis aduersantib; quasi cal
catis sedatisq; fluctuū uoluminib;

et uictores in ęternū coronat;

liberat. sicut hic quoq; subsequent insi
nuat cū dicit; Quarta autē uigilia
noctis. uenit ad eos ambulans supra
mare; Stationes et uigilię militares.
inter na horarū spatia diuiduntur;
Quando ergo dicit dnm quarta uigilia
ad eos uenisse. ostendit tota nocte pe
riclitatos. et extremo noctis tēpore
eis auxiliū p̄bitū; laborabant ergo
toto noctis o pace tēpore. sed diluculo
adpinquante. et lucifero solis dieiq;
exortū p̄mittente. uenit dnīs et sup
ambulans tumida freta tergā com
primit. quia cū p̄ssuris obsita fragili
tas humana pusillitate uiriū suarū
considerat. nil ergā se aliud quā tene
bras angustiarū et ęstus cernit hostiū
confligentiū; Cū uero mente ad supni
lum presidii et ępetuę donare tribu
tionis erexerit. quasi int umbras noc
tis. repente exortū lucifer conspicit
qui diem pximū nuncietur; Lucifer nāq;
cū plurimū. tres horas noctis id est
totā uigiliā matutinā inluminare
phibet; adeo itq; dnīs. qui so p̄ti tem
ptationū piculis. plenā libatis fidu
ciā suę protectionis attribuat;
Sequit; Et uidentes eū super mare
ambulantē. turbati sunt dicentes
quia fantasma ē; Si iuxta marcionē
et manicheū dnīs nr non est natus
de uirgine sed uisus in fantasmate.
quo modo apti nunc timent ne fan
tasma uideant. qd dixerī fantasma
ē. significat id quod dictū ē; Ueni
ens autē filius hominis. putas inuenie
fidem in terra. quia qui dā qui cesserint

diabolo. de aduentu xpi dubitant; Et
p timore clamauerũ; Statimq; ihs locu
tus est dicens; habete fiduciã; Ego sũ.
nolite timere; Hoc autẽ nemo uetat pca
uendũ qd marcus dixit de dnõ cũ am
bularet sup aquas et uolebat pterire
eos; Quomodo enim hoc intellegere potuerũ
nisi quia indiuersũ ibat eos uolens tanquã
alienos pterire a quib; ita ñ agnoscebat
ut phantasma putaret. Sed
tamẽ turbatis et exclamantib; subue
nit dicens; Habete fiduciã; Ego sum. nolite
timere; Quomodo ergo uolebat eos pte
ire quos ita pauentes confirmat nisi
quia illa uoluntas pterendi. ad elici
endũ illũ clamor eius ualebat cui subuenire
oportebat. Et timẽtib; p cepit dicens;
habete fiduciã; Et qd sequit ego sum.
nec subiungit quid sit. uel ex uoce sibi
nota poterant eũ intellegere qui pob
scuras noctis tenebras loquebat. uel
ipsũ eẽ repetebat quẽ locutũ ad mor
sẽ nouerant; hec dices filius israel; qui
est. misit me ad uos; Respondens autẽ
petrus dixit; dnẽ. si tues. iube me uenire
ad te sup aquas; At ipse ait; ueni; ac si
diceret; tu pcipe. et ilico solidabunt
unde; Leuefiet corpus. qd p se graueẽ;
Et descendens petrus de nauicula am
bulabat sup aquã ut ueniret ad ihm;
qui putant dni corpus ideo ñ eẽ uerũ.
quia sup aquas more ethericũ incessit.
respondeant quomodo ambulauerit
petrus quẽ utiq; uerũ hominẽ non
negabãt; Uidens uero uentũ ualidũ.
timuit; Et cũ cepisset mergi. clama
uit dicens; dnẽ saluũ me fac; Ardebat
animi fides. sed humana infirmitas in
p fundũ trahebat; paululũ ergo relinq̃t
tẽptationi. ut augeat fides. et intellegat
se ñ facilitate postulationis sed potentia
dni conseruatũ; Et continuo ihs ex
tendens manũ ad phendit eũ. et ait illi;
modice fidei. quare dubitasti. hic ẽ petrus.
quẽ xpi ee confidentissimũ. sub iecta eius
uestigiis maria p bauerũ; nã ad nõ suo
nouos sibi dari in fluctib; gressus po poscit.
et ut dilectus emeruit; qui ob hoc solũ
trepidas seuisus est. ut fragilitas humana
cognosceret quanta eẽt inter dnm
seruũq; distantia. dũ ad grauata
peccatis caro mergit. et inmaculati
nescit plantare sidere; Simul et illud.
ne dũ sup aquas ambulans petrus pede
intrepido p uenisset ad xpm. dni forte
sui uirtutib; equaret; Sed quid illũ
tanto pere dicim trepidasse. cũ pia
trepidatio sua maiorem p fecit ad
fidem. Sicut enim credidit petrus impe
rio dni sui posse se a fluctib; sustentari.
ita nihilominus dũ mergit credidit ipsius
dni sui se uirtute saluandũ; Uere beati
petri et dũ trepidat mirabilis fides. quã
nec pur gentis piculi potuit turbare
formido; Clamando enim dũ mergitur
dnẽ saluũ me fac. de se diffisus est. non de
dnõ dubitauit; Nequis ergo timorem
hunc gloriosissimi petri ducat in
uitium. qm timor iste quãuis primã
eius turbauerit fidẽ. confidentiam
tamen in eo reparatã credulitatis
ornauit; Et cũ ascendissent in nau
culã cessauit uentus; qui autẽ in nau
cula erant. uenerũ et adorauerũ eum

dicentes. uere filius dei es. Ad unum
signum tranquillitate maris reddita.
que post nimias procellas interdum
casu fieri soleret. Nauta adque
uectores uere di filium confitentur. Ca
rius in ecclesia p dicat creaturam.
Ascensu autem eius innauigantum
et mare esse sedatum. post clarita
tis reditum. aeternae ecclesiae pax et
tranquillitas indicatur. Et quia
tum manifestius aduenit. recte
admirantes uniusi locuti sunt.
uere filius dei est. Confessio enim
uniuersorum tum et absoluta
et publica erit. dei filium iam non
in humilitate corporea sed in gloria
celesti pacem ecclesiae redisse. tunc
manifestam futuram. p speciem
iam uidentib; qui p fidem nunc
ambulant.

Se quitte debenas le sp de pasques lay mil
m soyxante et sib liz au dymeche reste
emigrogelle vtrara magdalene et maria
Jacobi

Amen